

CZWARTEK-PIĄTEK | 28-29 | 05 | 2020 |

PANOPTIKUM

SAMORZĄDÓW

1990-2020

30 LAT TEMU
— 27 MAJA 1990 R.
— ODBYŁY SIĘ
W POLSCE
PIERWSZE PO 1945
ROKU W PEŁNI
DEMOKRATYCZNE
WYBORY
SAMORZĄDOWE.
DZIĘKI NIM ODRODZIŁ
SIĘ W NASZYM
KRAJU SAMORZĄD
TERYTORYALNY.

PRZYSZŁOŚĆ SAMORZĄDU TO WSPÓŁPRACA

O funkcjonowaniu samorządów na Warmii i Mazurach, współpracy z biznesem i kierunkach rozwoju rozmawiam z Jarosławem Tokarczykiem, Prezesem Grupy WM.

— Mija 30 lat funkcjonowania samorządów w Polsce. Jak w Pana ocenie, jako przedsiębiorcy, sprawdza się obecny model.

— Nie można jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie, bo samorządy to temat złożony, a przez 30 lat wiele się wydarzyło. Powiedziałbym, że jesteśmy świadkami i uczestnikami procesu ciągłego kształtowania się roli i zadań samorządów. Jako przedsiębiorca doceniam wysiłki, które nasi lokalni władarze włożyli i ciągle wkładają w rozwój gospodarczy regionu. Jednocześnie widzę, że lista rzeczy, które trzeba jeszcze zrobić, jest ogromna.

— Można powiedzieć, że cały czas uczymy się samorządności?

— Tak, to chyba dobre określenie. Uczymy się jako obywatele, że od samorządów dużo zależy. Dlatego trzeba rozsądnie podchodzić do kwestii wyborów i tego, kogo delegujemy na odpowiedzialne stanowiska. Uczymy się też jako przedsiębiorcy, że urzędnik to nie jest nasz wróg, a partner. Tylko dzięki partnerskiej relacji biznes - samorząd będziemy w stanie efektywnie się rozwijać. Nasze lokalne firmy często mają ambicje podbijać krajowy rynek czy nawet wychodzić ze swoją ofertą za granicę kraju. Bez współpracy z samorządem to bardzo trudne.

— Który element w samorządach jest najistotniejszy?

— Wymieniłbym dwa. Na pierwszym miejscu są zawsze ludzie. Kompetentne osoby, które piastują konkretne stanowiska. Możemy czasem narzekać, że funkcjonowanie urzędów utrudniają nie zawsze aktualne przepisy lub że procedury są zbyt skomplikowane. Ale najważniejszy zawsze będzie człowiek. Jeśli jest kompetentny i ma dobrą wolę, to cała maszyna będzie sprawnie działać. Jeśli ktoś myśli tylko o własnym interesie lub brakuje mu kompetencji, negatywne skutki odczuwamy wszyscy.

— Drugi element to zapewnienie samorządom odpowiednich narzędzi oraz budżetu. To musi iść ze sobą w parze. Zbyt często jesteśmy świadkami sytuacji, w których samorząd dostaje zadania do realizacji, ale nikt

nie mówi o źródłach finansowania. To niedopuszczalne. Tylko, jeśli za przypisanymi zadaniami idzie konkretny budżet, samorząd może skutecznie działać.

— Jakie na dzień dzisiejszy najważniejsze zadanie stoi przed samorządami w warmińsko-mazurskim?

— Doświadczamy skutków kryzysu gospodarczego. Myślę, że nie wszyscy zdają sobie sprawę z jego ogromnej skali. Prowadzimy w „Gazecie Olsztyńskiej” akcję #OCALIĆGOSPODARKE i na co dzień widzimy, z jakimi trudnościami borykają się firmy. Uważam, że najważniejszym i najbardziej palącym tematem jest przeciwdziałanie temu kryzysowi. Potrzeba bardzo mocnej współpracy pomiędzy przedsiębiorcami i samorządowcami, żebyśmy mogli wypracować wspólne rozwiązania. Musimy działać razem i przede wszystkim skutecznie, żeby nasz głos był słyszalny w Warszawie, gdzie zapada wiele decyzji.

— W jakim kierunku według Pana powinny rozwijać się samorządy w Polsce?

— Samorządy są wyrazem pewnego zaufania do lokalnej społeczności. Są też rezultatem prostej logiki, wedle której mieszkańcy regionu najlepiej wiedzą, czego im potrzeba i jak to osiągnąć. Według mnie przyszłość samorządów w Polsce to konsekwentne podążanie właśnie tymi drogami. Większe zaufanie do obywateli powinno przejawiać się większymi kompetencjami samorządów, za którymi

pójdą większe możliwości budżetowe. Oczywiście zdaję sobie sprawę, że jest wiele tematów, które muszą pozostać w gestii władz centralnych, ale z czasem powinno ich ubywać na rzecz samorządów.

— Musimy pamiętać, że niedługo strumień unijnych pieniędzy, które trafiają do Polski, będzie coraz mniejszy. W rezultacie samorządy będą miały dużo mniejszą możliwość realizacji nowych inwestycji. Szansą jest partnerstwo publiczno-prawne. Jestem gorącym zwolennikiem tego rozwiązania. Choć wymaga ono jeszcze dopracowania niektórych mechanizmów, to w tej chwili najważniejszy kierunek, na który powinny postawić samorządy. Skorzystają na tym one same, skorzystają lokalni przedsiębiorcy i przede wszystkim lokalna społeczność.

— Czego jako przedsiębiorca oczekuje Pan od samorządowców?

— Chciałbym, żeby częściej wykazywali proaktywną postawę. Samorządowcy powinni zadbać o przyjazną atmosferę do współpracy z przedsiębiorcami. Wspólnie musimy wypracować strategię działań na rzecz regionu. Samorządy powinny aktywnie zapraszać lokalne firmy do realizacji zadań publicznych. Wspólnie wypracowane wysokie standardy naszej współpracy zwiększą ich skuteczność. W rezultacie przedsiębiorcy będą mogli się rozwijać i tworzyć nowe miejsca pracy, co jest dziś kluczowe dla lokalnej społeczności.

Bartosz Orliński

SPIS TREŚCI

Powiat bartoszycki	10
Powiat braniewski	13
Powiat działdowski	16
Powiat elbląski	19
Powiat etcki	20
Powiat giżycki	22
Powiat gołdapski	23
Powiat iławski	25
Powiat kętrzyński	28
Powiat lidzbarski	37
Powiat mrągowski	38
Powiat nowomiejski	39
Powiat olecki	41
Powiat olsztyński	42
Powiat ostródzki	51
Powiat piski	57
Powiat szczycieński	59

— Od kiedy staliśmy się członkiem Unii Europejskiej, a samorządy zyskały większą samodzielność w zdobywaniu i inwestowaniu funduszy unijnych, Polska, także ta odległa od centrów, ta najbardziej lokalna, zaczęła zmieniać oblicze – mówi Gustaw Marek Brzezina, marszałek województwa warmińsko-mazurskiego, z którym rozmawiamy o samorządzie. |4-5

— Wprowadzenie samorządu to jedna z fundamentalnych reform po 1989 roku — uważa Andrzej Ryński, były marszałek województwa warmińsko-mazurskiego i dodaje, że musieliśmy się go nauczyć. |7

Okiem samorządowca. Jan Harhaj, starosta lidzbarski i Jan Zbigniew Nadolny, starosta bartoszycki opowiadają o tym, jak zmieniał się samorząd lokalny. |8-9

WYDAWCA
Grupa WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn
PREZES Jarosław Tokarczyk

REDAKTOR NACZELNY
Igor Hrywna

ŁAMANIE
Mariusz Feliński

REKLAMA
Agnieszka Weder-Grygielewicz
Jacek Warmiński, Irena Serowik

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 885 998 201, 500 603 603
reklama@gazetaolsztynska.pl

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl, tel. 89 539 75 20

PRENUMERATA
89 539 76 67,
89 539 76 65

DRUK
Drukarnia Prasowa Grupy WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7, tel. 89 539 74 21

DOJRZAŁOŚĆ SPOŁECZNA OBYWATELI TO OPARCIE DLA SAMORZĄDU

Nie ma co mówić — w 1989 roku nastąpił w Polsce prawdziwy przełom. Zmienił się ustrój, zmieniła się władza... A już w grudniu tego roku pojawiły się zmiany w konstytucji, które obywatelom gwarantowały prawa i demokratyczny system rządów.

Ale ta ustrojowa transformacja wiązała się też z szeregiem przemian społecznych oraz nową polityką gospodarczą państwa, a przy tym była też początkiem odrodzenia w Polsce samorządu terytorialnego. Pierwszy plan przeobrażeń ustrojowych, jeszcze w 1989 r. zakładał odtworzenie struktur samorządowych, zlikwidowanych zaraz po II wojnie światowej. Miała to być odpowiedź na liczne wtedy postulaty wielu reprezentantów środowisk społecznych i politycznych. Pewnie dlatego temat i problemy samorządu pojawiły się już podczas obrad Okrągłego Stołu. W rozmowach przedstawiciele strony solidarnościowo-opozycyjnej z rządem wypracowano wspólne stanowisko i 4 marca 1989 r. podpisano tzw. Protokół Końcowy, na mocy którego obie strony porozumiały się w kwestii przyznania gminom osobowości prawnej, przekazania im części mienia państwowego i zapewnienia samodzielności finansowej — bo już wtedy ustanowiono źródła dochodów stałych gmin. I także w zaraniu tej reaktywacji samorząd zyskał prawo stałej ordynacji wyborczej oraz możliwość zaskarżania decyzji władz państwowych do Naczelnego Sądu Administracyjnego i sądów powszechnych.

Ale historia samorządu jest o wiele starsza...!

... I sięga aż XIII w., gdy po rozbiciu dzielnicowym rozpoczął się proces scalania kraju i nastąpił pierwszy podział administracyjny Polski. Początek intensywnego rozwoju władz samorządowych w Polsce przypada z kolei na wiek XVI, zwłaszcza na okres po zakończeniu obrad Sejmu Lubelskiego. Pierwotną formą polskich władz lokalnych był szlachecki samorząd ziemski, który obejmował sejmik, sąd ziemski i własną strukturę urzędniczą. Obok samorządu ziemskiego w miastach królewskich funkcjonowały samorządy z radami miejskimi, na czele których stał burmistrz. Z kolei prawo z 1791 r. nakazywało utworzenie w miastach zgromadzeń uchwalających, które m.in. wybierały miejski magistrat. Polska podzielona była na 24 okręgi, zwane wydziałami. Na wsiach organem

Fot. Wikipedia Adrian Gryciuk

samorządowym były gromady. Wraz z rozbiorami i administracyjną likwidacją Polski strukturę samorządów podporządkowano tej obowiązującej w kraju zaborcy. I tak, na terenach należących do zaboru pruskiego samorząd terytorialny wprowadzono na poziomie gminy, powiatu i województwa, w zaborze austriackim istniały gminy miejskie i wiejskie oraz powiaty, a na terenie zaboru rosyjskiego — administracja samorządowa funkcjonowała tylko na poziomie gminnym.

27 maja 1990...

O ile, cytując klasyka, komunizm skończył się w Polsce 4 czerwca 1989 r. — o tyle samorządowcy spokojnie mogą powiedzieć, że oni pożegnali komunizm 8 marca 1990 r. — tego dnia bowiem Sejm kontraktowy uchwalił ustawę o samorządzie terytorialnym, a jej konsekwencją były pierwsze od lat 30. XX w. demokratyczne wybory do rad gmin, które odbyły się 27 maja 1990 roku. I to dla upamiętnienia tej daty w czerwcu 2000 r. Sejm dzień 27 maja ustanowił Dniem Samorządu Terytorialnego.

Ustawa o samorządzie z 8 marca 1990 r. miała zasadnicze znaczenie do przywrócenia dualizmu administracyjnego w kraju. Organy dotychczasowej jednolitej władzy państwowej podzielono na organy terenowej administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego. Ta sama ustawa ustaliła też wzajemne relacje między władzą ustawodawczą i wykonawczą kraju. Dzięki niej jednostki samorządu terytorialnego, poza podmiotowością prawną, zyskiwały też znaczną niezależność ekonomiczną.

Ustawa wskazywała podział zadań oraz kompetencji pomiędzy samorządem a administracją rządową.

Czy odrodzenie samorządu w Polsce to sukces? Z pewnością tak. I potwierdzą to zarówno obywatele — mieszkańcy, którzy mogą decydować o losach i brać czynny udział w życiu i rozwoju swojego osiedla, dzielnicy, gminy czy miasta, jak i sami samorządowcy. O tym, co mówią ci ostatni — czytaj str. 8-9.

JUŻ OD 30 LAT SAMORZĄDY SĄ NAJBLIŻEJ MIESZKAŃCÓW

– OD KIEDY STALIŚMY SIĘ CZŁONKIEM UNII EUROPEJSKIEJ, A SAMORZĄDY ZYSKAŁY WIĘKSZĄ SAMODZIELNOŚĆ W ZDOBYWANIU I INWESTOWANIU FUNDUSZY UNIJNYCH, POLSKA, TAKŻE TA ODLEGŁA OD CENTRÓW, TA NAJBARDZIEJ LOKALNA, ZACZĘŁA ZMIENIAĆ OBLICZE – O SAMORZĄDZIE TERYTORIALNYM, W 30. ROCZNICĘ JEGO PRZYWRÓCENIA W POLSCE, ROZMAWIAMY Z GUSTAWEM MARKIEM BRZEZINEM, MARSZAŁKIEM WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO.

— Panie marszałku, globalny kryzys epidemiczny dosięgnął również Polski. Świat dziś zdaje się nie mieć granic, ale finalnie to samorządy lokalne są na co dzień najbliższe mieszkańcom. Czy zmagania z koronawirusem nie przystoiły ważnej rocznicy odrodzenia samorządów w Polsce?

— Nie zapominamy o niej, bo na tym polega piękna idea samorządności – być we wspólnocie, jak najbliższe mieszkańcom. Nie tylko w dramatycznych czasach pandemii samorządowcy pracują z pełnym zaangażowaniem, by zapewnić społeczności bezpieczeństwo, względną normalność. To czas ciągłej gotowości, wyłożonej pracy na wielu frontach, w porozumieniu z wieloma partnerami. Rocznica 30-lecia samorządności w Polsce przypadła na bardzo trudny okres.

— Zgadza się pan ze stwierdzeniem, że bez samorządów państwo w czasach koronawirusa sobie nie poradzi?

— Na co dzień życie społeczne od wioski, gminy, miasteczka po województwo, jest organizowane w oparciu o samorządy. Jest współtworzone przez ludzi rozpoznawalnych w swoich środowiskach i cieszących się w nich zaufaniem. Niewiele dziedzin życia pozostało w Polsce, które by nie funkcjonowały w oparciu o zasady i instytucje samorządowe. Od opieki zdrowotnej, edukacji i transportu publicznego, ochrony środowiska naturalnego, przez rozwój społeczny i gospodarczy, na turystyce i dziedzictwie kulturowym kończąc. W tych i wielu jeszcze innych sferach aktywności obywateli ma partnera w postaci sołtysa, samorządnej gminy, powiatu lub województwa. Dziś, w dobie kryzysu, odczuwamy to najsilniej w sferze bezpieczeństwa i opieki zdrowotnej. A tu, niemal na pierwszej linii frontu, tuż za służbą zdrowia, stoją właśnie samorządy.

— Co nam daje samorząd?

— Uważam, że najcenniejsze jest poczucie wspólnoty, obudzona chęć działania na rzecz środowiska lokalnego i poczucie odpowiedzialności za jego rozwój. Z roku na rok wzrasta rozumienie idei społeczeństwa obywatelskiego i potrzeba aktywności zgodnie z nią. Obudziła się i rozwija tożsamość regionalna. Systematycznie zwiększa się aktywność organizacji pozarządowych działających non-profit i niezwiązanych instytucjonalnie z administracją rządową. Rosną także ludzkie aspiracje.

Najcenniejsze jest poczucie wspólnoty, obudzona chęć działania na rzecz środowiska lokalnego i poczucie odpowiedzialności za jego rozwój — mówi marszałek Gustaw Marek Brzezina

— Powiedział pan kiedyś, że samorząd zaczyna się od sołectwa.

— Sołtys jest pierwszym ogniwem, reprezentantem władzy na najbliższym mieszkańcom szczeblu samorządowym, gospodarzem i opiekunem wsi – liderem, który najlepiej zna problemy i potrzeby lokalnego środowiska. Samorząd lokalny w ogóle jest silny sprawnością liderów, sołtysów, radnych, wójtów, burmistrzów, starostów, prezydentów miast, którzy społeczną odpowiedzialność za rozwój Małych Ojczyzn dostrzegają w partnerstwie ze wszystkimi mieszkańcami. Bliska znajomość własnego środowiska, jego potencjału, ale też problemów i oczekiwań, pozwala na podejmowanie decyzji najlepszych dla lokalnej społeczności. Ostatnie miesiące walki z pandemią i jej skutkami – zdrowotnymi, gospodarczymi i społecznymi postawiły przed samorządami ogromne, nieznane dotąd wyzwania, złożyły na nasze barki wielką odpowiedzialność. Codziennie pomyślnie zda-

jemy ten egzamin, udowadniając tym samym słusność tezy współtwórcy reformy samorządowej prof. Michała Kuleszy, że „Polska samorządem stoi”.

— Wspomniał Pan o rozbudzonych ludzkich aspiracjach.

— Szanse na spełnienie tych aspiracji, obudzonych dzięki idei samorządności, pojawiły się wraz z perspektywą wejścia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku. Proces integracji, szeroki rozwój modernizacyjny, jest udziałem samorządów wszystkich szczebli. Po 16 latach obecności w Unii Europejskiej przychodzi refleksja, jak bardzo od tamtego czasu zmieniła się Polska, Warmia i Mazury, nasze miasta i wsie, i jak bardzo zmieniło się ludzkie życie. To wynik ogromnej aktywności i zaangażowania mieszkańców regionu. Bez wątpienia przyczyniły się do tego również fundusze europejskie. A są to miliardy złotych – dotychczas na Warmię i Mazury z Unii Europej-

skiej trafiło ponad 30 mld zł. Środki te konsekwentnie przeznaczamy na stały i zrównoważony rozwój naszego regionu. Szczególnie cieszę się postawą samorządów, które wraz z akcesją sprawdziły się w roli sprawnego dysponenta i aktywnego beneficjenta europejskiej pomocy. To jest oczywiście proces, nadal inwestujemy, nadal modernizujemy. Ale zmiany widać na każdym kroku.

— Gdzie najbardziej widać te inwestycje?

— Setki kilometrów nowych i zmodernizowanych dróg, setki inwestycji sanitarnych i ekologicznych, zmodernizowane szpitale i instytucje kultury, parki technologiczne i hotele, porty i ekomariny, ścieżki rowerowe i powszechność cyfryzacji – to tylko fragment bilansu. Od kiedy staliśmy się członkiem Unii Europejskiej, a samorządy zyskały większą samodzielność w zdobywaniu i inwestowaniu funduszy unijnych, Polska, także ta najodleglejsza od centrów, ta najbardziej lokalna, zaczęła zmieniać oblicze.

Samorząd województwa od 2017 roku organizuje Samorządowy Dzień Sołtysa na Warmii i Mazurach. W Ostródzie corocznie spotyka się blisko 1,5 tys. sołtysów ze wszystkich zakątków regionu. Święto stało się areną nie tylko do uhonorowania pracy gospodarzy wsi, ale także sposobnością do spotkań, wymiany doświadczeń i prezentacji dobrych praktyk, do podziękowań i wyróżnień.

Od początku wdrażania RPO WiM 2014-2020 podpisano ponad 3,5 tys. umów na kwotę dofinansowania 1,37 mld euro, wsparcie otrzymały 2 304 przedsiębiorstwa, dzięki czemu w sumie powstanie 6 637 miejsc pracy. Zmodernizowanych zostanie ponad 146 km dróg, utworzonych zostanie 478 km ścieżek rowerowych oraz 1386 km szlaków turystycznych.

— Niektóre regiony, nastawione bardziej metropolitalnie, postawiły głównie na inwestycje w swoich centrach.

— Na Warmii i Mazurach najwięksi beneficjenci to także Olsztyn, Elbląg i Elk, jednak ze względu na swoją specyfikę postawiliśmy na zrównoważony rozwój

całego regionu. Wykorzystujemy pełni specjalne programy europejskie przeznaczone dla obszarów wiejskich, które nasi mieszkańcy znają od lat. W poprzedniej perspektywie finansowej zainwestowaliśmy ponad 600 mln zł w poprawę konkurencyjności sektora rolnego i leśnego, w podstawowe

usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej, w odnowę i rozwój wsi czy w działania LEADER. Wartość umów, jakie podpisaliśmy w tej perspektywie, na lata 2014-2020, przekracza 280 mln zł. Nadal inwestujemy w drogi, w gospodarkę wodno-ściekową, w ochronę zabytków, obiekty kulturalne czy

Od 2017 roku Małe Granty Sołeckie Marszałka wspierają aktywność na obszarach wiejskich. W tym roku na wzmocnienie zaangażowania społecznego przeznaczono 500 tys. zł. W ramach konkursu można między innymi: zagospodarować przestrzeń publiczną wpływającą na poprawę estetyki miejscowości wiejskiej, wybudować czy zmodernizować przystanki, altany, zadaszone sceny, obiekty małej architektury podkreślające specjalizację tematyczną miejscowości, zagospodarować plażę bądź centra wsi.

Sukces renegotiacji funduszowych Zarządu Województwa z Komisją Europejską to m.in. 130 mln zł dofinansowania unijnego na przebudowę hali Uranii w Olsztynie. Komisja Europejska zgodziła się na nasze postulaty i to jest naprawdę duży sukces, bo większości zadań, których potrzebujemy, Unia już nie dofinansowuje. Niemożliwe stało się możliwe. Wartość wszystkich nowych inwestycji przekracza 360 mln zł.

targowiska, słowem – w podnoszenie jakości życia i w miastach, i na obszarach wiejskich, zróżnicowanie gospodarki i pobudzanie społecznej aktywności. Jeśli chodzi o Regionalny Program Operacyjny dla naszego województwa, to realizacja perspektywy 2014-2020 również kreśli się obiecująco. Wszystko wskazuje na to, że wspólnymi staraniami samorządu województwa i rzeszy regionalnych beneficjentów doprowadzimy do pełnego wykorzystania wszystkich możliwych środków. Oznacza to, że pulę tych dziesiątek miliardów dla Warmii i Mazur uzupełni ponad 7,5 miliarda złotych z obecnego programu unijnego, który aktualnie systematycznie finalizujemy.

— Czyli lepiej, kiedy decyzje zapadają w regionie, w mieście czy gminie, a nie w „Warszawie”?

— Oczywiście, to samorząd terytorialny stanowi fundament demokratycznego państwa. A zmiany, które przez te 30 lat dokonały i dokonują się na naszych oczach, wyraźnie pokazują, że ten proces ma ciągłość. Zmieniają się bowiem ludzie, ale nie zmieniają się cele i wyzwania. Strategia rozwoju, opracowana przez nas wiele lat temu, a którą na bieżąco aktualizujemy, wyznaczyła nam wizję rozwoju, a fundusze europejskie dały nam instrumentarium ich realizacji. W ten sposób zysaliśmy realny wpływ na zrównoważony proces rozwoju regionu, a więc na jakość życia jego mieszkańców. Dobrą przyszłość niesie partnerstwo samorządu z biznesem, z każdą formą przedsiębiorczości naszych aktywnych mieszkańców.

537 tys. UU

1,074 mln UU

GO

GazetaOlsztyńska.pl
Największy serwis
informacyjny w Olsztynie,
największy
w województwie

2,923 mln PV

5,752 mln PV

kwiecień 2019   kwiecień 2020

ZASIĘG
(Unikalni Użytkownicy)
wzrost **100%**
rok do roku*

kwiecień 2019   kwiecień 2020

ODSŁONY SERWISU
wzrost **96%** rok do roku*

**FACEBOOK
GAZETY
OLSZTYŃSKIEJ**
wzrost rok do roku
ponad **30%**

81 774

maj 2019

10 6560

maj 2020

**Zestawienie profili mediów
w Olsztynie na Facebooku**
(dane na dzień 21 maja 2020)

5 748

Gazeta Wyborcza
Olsztyn

9 066

Życie Olsztyna

13 579

Nasz Olsztyniak

14 189

Olsztyn.com.pl

28 822

Radio Olsztyn

32 179

Twój Kurier
Olsztyński

33 378

TVP3 Olsztyn

106 560

Gazeta Olsztyńska

DZIĘKUJEMY, ŻE JESTEŚCIE Z NAMI!

MUSIELIŚMY NAUCZYĆ SIĘ SAMORZĄDU

Wprowadzenie samorządu to jedna z fundamentalnych reform po 1989 roku. Dziś przy tych kompetencjach, które ma marszałek i wojewoda, można mówić, że jest dwóch gospodarzy regionu — uważa Andrzej Ryński, były marszałek województwa warmińsko-mazurskiego.

— 27 maja 1990 roku przeprowadzono wybory do rad gmin, pierwsze całkowicie wolne wybory po 1989 roku. Ale do urn poszło zaledwie 42 proc. wyborców, chyba Polacy jeszcze nie uwierzyli w tę siłę wywalczoną po latach komuny wolności.

— Myślę, że Polacy mieli trochę inne wyobrażenie wolności, a dwa, że samorząd, samorządność, te pojęcia były im nieznane. Przed 1989 rokiem trudno było przecież mówić o społeczeństwie obywatelskim. Dopiero po 1989 roku zaczęła się budowa takiego społeczeństwa, którego przejawem, atrybutem jest właśnie samorząd i samorządność. A ta frekwencja, niska jak na obecnie wybory samorządowe, wynikała z faktu, że ludzie nie mieli świadomości, o co tak naprawdę w tych wyborach chodzi, o czym mają decydować. Po prostu musieliśmy nauczyć się samorządu. I ta nauka trwała wiele lat, bo przecież długo jeszcze wybory samorządowe nie cieszyły się takim zainteresowaniem, jak wybory parlamentarne czy prezydenckie.

— Jednak to zainteresowanie rośnie. Mieszkańcy zaczynali dostrzegać, że to, jak im się żyje, zależy też w dużej mierze od jakości władzy lokalnej.

— Dokładnie tak. Zrozumieli, że tak naprawdę o ich życiu, o rozwoju danej społeczności, decyduje nie ta władza, gdzieś daleko w Warszawie, ale wójt, burmistrz czy prezydent, który jest tu na miejscu, niemal na wyciągnięcie ręki.

— Samorząd powstawał na raty — w 1990 roku utworzono samorządy gminne, a od 1999 roku istnieją samorządowe powiaty i województwa. O ile nie było kontrowersji wokół gmin, tak sprawa podziału kraju na powiaty i województwa do dziś budzi emocje. Pierwotnie regionów miało być tylko 12.

— Reforma samorządu gminnego to są decyzje jeszcze z 1990 roku, kiedy byliśmy pełni entuzjazmu po wyborach czerwcowych w 1989 roku. Była jeszcze zgoda, pełna integracja po strony reformatorskiej. Dlatego ta reforma, moim zdaniem, była najlepsza, najbardziej przemyślana. Później w 1997 roku, kiedy pracowano nad koncepcją powiatów i województw zaczęły się różnego rodzaju gry polityczne, targi. Były spory terytorialne, walczono o to, które miasto ma być powiatem, także u nas. Nie zapominajmy też, że w tej liczbie 12 województw, pierwotnie nie było województwa warmińsko-mazurskiego.

Fot. archiwum G0

— Niektóre regiony do tej pory nie pogodziły się z tym, że nie są już województwem. Bez wątpienia jednak dzięki powstaniu samorządów, szczególnie samorządowych województw, mieszkańcy zyskali realny wpływ na rozwój swoich regionów.

— W pełni się z tym zgadzam. Myślę, że po tych 30 latach mieszkańcy mają tego świadomość, zdają sobie sprawę z siły swego głosu w lokalnych wyborach. Może szkoda tylko, że w ciągu ostatnich lat do samorządu wkroczyła źle pojęta polityka. Często zaczynają brać górę interesy partyjne lub różnych grup nacisku, co przekłada się później na decyzje samorządów. Jest to negatywne zjawisko, które trzeba piętnować.

— To upartyjnienie samorządów.

— Nie tylko, bo też właśnie tworzenie się tych różnych grup nacisku, choć rzeczywiście często dzieje się to pod szyldem partyjnym. Norma staje się już, że to, co wymyślił poprzedni wójt czy burmistrz, który był z innej opcji politycznej, jest złe i trzeba to koniecznie odrzucić, zmienić.

— To takie polskie. Był pan prezydentem Olsztyna, dwie kadencje

marszałkiem województwa. Co pan uzna za największy sukces tych trzech dekad polskiego samorządu? To, że przetrwały?

— Nigdy nie rozważałem, nie dopuszczam nawet myśli, że ktoś może chcieć zlikwidować samorząd. Oceniając te 30 lat, myślę, że największym sukcesem samorządów jest to, że umiejętnie odpowiedziały na zapotrzebowania społeczne i świetnie poradziły sobie w tej nowej rzeczywistości. I to zarówno, gdy chodzi o gospodarowanie mieniem, które przejęły, a potem z zagospodarowaniem pieniędzy unijnych, co wiązało się z przygotowaniem, np. strategii rozwoju.

— Są głosy, że sukces samorządów wzięty się z tego, że pojawiły się środki unijne, inaczej najlepszy wójt niczego by nie dokonał.

— Ale pamiętam czasy swojej prezydentury w Olsztynie, wtedy o UE jeszcze nie myśleliśmy. Pieniądzy było mało, racjonalizowaliśmy wydatki, szukając pieniędzy na inwestycje. I to znaczące, podobnie było w innych gminach. Istotne było to, że zmieniła się filozofia myślenia o pieniądzach publicznych. Gminy zaczynały szukać dochodów własnych. Choć oczywiście zgadzam się,

że pieniądze unijne to był milowy krok w rozwoju samorządów. Trzeba jednak podkreślić, że gminy same potrafią już tworzyć warunki do rozwoju, co niesie za sobą dochody do budżetów gmin.

— Jednak przyszedł rok 2020 i pandemia, która przewróciła wszystko. Budżety samorządów nagle mocno się skurczyły, bo gospodarka stanęła. Pytanie, co dalej z samorządami, jak sobie poradzą w tej trudnej sytuacji finansowej?

— Pandemia kiedyś się skończy, finanse samorządów się poprawią. Co innego jednak mnie bardziej niepokoi. W ostatnim czasie pojawiają się koncepcje polityczne idące w kierunku ograniczenia roli i znaczenia samorządów, a wzmacniania władzy centralnej, rządowej. Jeszcze kilkanaście lat temu zwyciężała opinia, z którą ja też się zgadzam, żeby rozwijać samorządność, wzmacniać rolę samorządów, a ograniczać działalność administracji rządowej, sprowadzając rolę wojewody do funkcji kontrolnych. Niestety, od kilku lat mamy tendencję zupełnie inną. I dziś mamy dwie administracje i często decyzje, które zapadają w Warszawie, a nie w danym regionie.

— To, kto jest gospodarzem regionu, wojewoda czy marszałek?

— Według mnie marszałek, ale dziś przy tych kompetencjach, które ma marszałek i wojewoda, można mówić, że jest dwóch gospodarzy regionu.

— Dwa grzyby w barszcz, to o jeden za dużo.

— To dublowanie zadań, podwójne koszty, bo mamy dwie administracje.

— Wraz z samorządnością mieszkańcy zyskali też możliwość odwołania kiepskiego gospodarza gminy. I jak pokazują przykłady, sięgają po ten instrument.

— Czasami mieszkańcy wybierają nie dobrego gospodarza, a kogoś, kto dużo obiecuje, bo nawet jak nie ma rzeki, to wybuduje most. Potem przychodzi rozczarowanie. I referendum daje możliwość zmiany władzy w trakcie kadencji. To prawo mieszkańców. Bez wątpienia dziś dobry samorządowiec: wójt, burmistrz, prezydent, starosta czy marszałek, musi być dobrym menedżerem, ale musi go cechować większa wrażliwość społeczna niż klasycznego przedsiębiorcę.

Andrzej Mielnicki

OKIEM SAMORZĄDOWCA

Początki samorządu były bardzo trudne, czasy wręcz pionierskie, ale reforma samorządowa uwolniła energię Polaków, przyspieszyła modernizację kraju i tworzenie się społeczeństwa obywatelskiego. Powszechnie uważa się, że była to najlepsza z reform wprowadzonych w III Rzeczpospolitej — uważa Jan Harhaj, starosta lidzbarski, samorządowiec z 15-letnim stażem. — Uczestnicy Okrągłego Stołu uważali, że ustanowienie samorządu terytorialnego i zagwarantowanie w Konstytucji prawa społeczności lokalnych do samorządu jest koniecznością. Warunkiem realizacji tego prawa jest upodmiotowienie społeczności lokalnej — traktowanie samorządu terytorialnego jako podmiotu władzy publicznej oraz podmiotu obrotu cywilno-prawnego. Samorządowość lokalna jest wielkim osiągnięciem demokratycznym transformacji Polski. W ciągu tych dekad samorząd terytorialny zdobył uznanie i zaufanie Polek i Polaków. Praca władz lokalnych od wielu lat zyskuje najwyższe oceny spośród wszystkich instytucji publicznych. Ten sukces to efekt wielu czynników i historycznych rozstrzygnięć: programu Samorządna Rzeczpospolita, reformy wprowadzającej samorządy z 1990 r. i zapisów w Konstytucji z 1997 r., która potwierdziła fundamentalną rolę samorządu w ustroju terytorialnym kraju, oraz reformy samorządowej z 1998 r. o samorządzie na poziomie powiatu i województwa. Od 2002 r. prezydentów, burmistrzów i wójtów obywatele wybierają w wyborach bezpośrednich. Aniemałe znaczenie miała też integracja z Unią Europejską w 2004 r. Ta podmiotowość samorządów decyduje nie tylko o sprawności ich działania, ale jest też źródłem siły całego państwa. Pierwsze lata samorządu powiatowego, ze względu na minimalne dochody własne powiatów oraz brak wyposażenia ich w majątek, którym mogłyby gospodarować i dysponować — były bardzo trudne. Majątek pozostał w agencjach rządowych. Także w administracji rządowej pozostała chęć na odbieranie samorządom kompetencji. I tak właśnie było z niektórymi służbami powiatowymi, których początkowe zespolenie kompetencyjne i finansowe z czasem przestało obowiązywać.

— Po 4 czerwca 1989 r., po pierwszych częściowo wolnych wyborach my, Polacy poczuliśmy się wreszcie jak u siebie w domu i zaczęliśmy ten dom po swojemu urządzać — wspomina Jan Zbigniew Nadolny, starosta bartoszycki, samorządowiec z 26-letnim stażem. — Nikt nie wiedział, jak będzie, nikt nie wiedział, czy to się uda. Nie było żadnej in-

**JAN HARHAJ,
STAROSTA LIDZBARSKI**
SAMORZĄDNOŚĆ
LOKALNA JEST WIELKIM
OSIĄGNIĘCIEM
DEMOKRATYCZNYM
TRANSFORMACJI POLSKI.
W CIĄGU TYCH DEKAD
SAMORZĄD TERYTORIALNY
ZDOBYŁ UZNANIE I ZAUFANIE
POLEK I POLAKÓW.

strukcji działania, ale nam się udało. Byliśmy młodszy i narzekaliśmy, że nic się nie dzieje, że jest szaro i marzenia się nie spełniają... Po roku 1990 wszystko się zmieniło: w Polsce jest kolorowo, marzenia jednak mogą się spełniać i w końcu pojawiła się nadzieja. Polacy pokazali, że chcą, że potrafią nie tylko walczyć o wolność, ale przede wszystkim z wolności korzystać. Dlatego świat się dla nich otworzył. Zmienił się też wizerunek Polski — jesteśmy postrzegani jako naród, który dzięki Solidarności i przez swoją pracowitość oraz dziedzictwo historyczne do wolności doprowadził również inne narody europejskie. Warto przypomnieć te najważniejsze daty: rok 1989 — Okrągły Stół, który dawał nadzieję na pokonanie komunizmu i zmiany ustrojowe; rok 1990 — wolne wybory; rok 1997 — nowa konstytucja; rok 1998 — powstanie 16 województw, później wejście do NATO i Unii Europejskiej. To piękna historia rewolucji społecznej, zmian na lepsze widocznych gołym okiem. Do najważniejszych wydarzeń ostatniego ćwierćwiecza zaliczam też reformę samorządową, ponieważ to właśnie decentraliza-

cja wyzwoliła uśpioną kreatywność Polaków, gospodarność, pracowitość i jakże dla nas ważną cechę — polski patriotyzm. Dzięki tej reformie obywatele zyskali możliwość współdecydowania o wyglądzie ich najbliższej okolicy, pokazując, jakie są ich potrzeby i w jaki sposób dzielić nasze wspólne pieniądze. Najczęściej potrzeb jest więcej niż środków, ale to od mądrości lokalnej władzy — rady powiatu, zarządu powiatu, a w końcu od starosty zależy ich dystrybucja i wyważenie interesu lokalnej społeczności w kontekście potrzeb całego powiatu. Jako lider samorządowy mam obowiązek tworzyć warunki do rozwoju gospodarczego i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Czynię to od wielu lat, małymi krokami i mam nadzieję, że mi się to udaje. Zawsze byłem otwarty na zmiany i starałem się do tych zmian przekonywać większość, by iść zgodnie z ideą demokracji. Myślę, że lata pracy w samorządzie pozwoliły mi zdać sobie sprawę, że praca na rzecz społeczności lokalnej jest niezwykle trudna, pełna wyzwań, ale także niezwykle satysfakcjonująca. A co się zmieniło po Okrągłym Stole? Obrady doprowadziły do umownej zmiany ustroju politycznego w Polsce, a w konsekwencji do formalnego upadku systemu komunistycznego. Powstała wyższa izba parlamentu, czyli Senat. Po zmianach politycznych nastąpiły też gospodarcze: do likwidacji poszły kartki żywnościowe, na półkach sklepowych pojawiło się coraz więcej produktów. Powstało wiele czasopism i skończyła się cenzura. W końcu mogliśmy dowoli wyjeżdżać za granicę. Rozwinęła się też nauka i sztuka. Moment podpisania porozumienia przedstawicieli władzy komunistycznej z ludźmi opozycji w czasie obrad Okrągłego Stołu uznaję za symboliczny, dosłownie symboliczny początek transformacji systemowej w Polsce i Europie Środkowej.

Jest dobrze, ale może być lepiej...

— Przez te 30 lat z pewnością poprawił się poziom obsługi interesantów. Z roku na rok, w znacznym stopniu na lepsze zmienia się stan infrastruktury drogowej, co wpływa na komfort jazdy podróżujących, ale przede wszystkim na bezpieczeństwo — a to dla mnie zawsze priorytet. Szpitale powiatowe oferują usługi medyczne lepszej jakości — to bardzo ważny czynnik w procesie leczenia pacjentów. Wszystko, co do tej pory zrealizowaliśmy, możliwe było dzięki dostępnym środkom unijnym, które stale pozyskujemy. Według statystyk komend powiatowych policji i straży pożarnej poprawie uległ również poziom bezpieczeństwa w naszym powiecie — mówi Jan Harhaj.

**JAN ZBIGNIEW NADOLNY,
STAROSTA BARTOSZYCKI**
PO 4 CZERWCA 1989 R.,
PO PIERWSZYCH CZĘŚCIO-
WO WOLNYCH WYBORACH
MY, POLACY POCZULIŚMY
SIĘ WRESZCIE JAK
U SIEBIE W DOMU
I ZACZĘLIŚMY TEN DOM
PO SWOJEMU URZĄDZAĆ.

— Samorząd ma bardzo silne umocowanie w naszym systemie — dodaje Jan Zbigniew Nadolny. — Ale nigdy nie jest tak, żeby nie mogło być lepiej... Poprawy wymaga niezbyt korzystna struktura dochodów powiatów, utrudniająca realizację własnej polityki finansowej. Problemem jest nasze uzależnienie od zewnętrznych źródeł finansowania i niewielkie znaczenie dochodów własnych, zwłaszcza o charakterze lokalnym — mało kto wie, że w polskim systemie dochodów lokalnych nie występuje żaden podatek uchwalany przez radę powiatu. Niski własny potencjał dochodowy utrudnia władzom powiatów pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania. Niska jest też wydajność subwencji oświatowej w zestawieniu z kosztami funkcjonowania szkół. Procesy decentralizacji zadań i kierowanych na ich realizację środków od dawna ze sobą nie harmonizują. Następnym jest wzrastający udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego (JST). Największym wyzwaniem są oczywiście finanse samorządowe. Tendencje zmian wskaźników i zjawiska zaobserwowane w ostatnich

latach świadczą o zmniejszaniu potencjału rozwojowego JST. Konieczne jest więc wzmocnienie i stabilizacja finansów zarówno gmin, powiatów, jak i regionów.

Reforma z 2018 r.

Czy nowelizacja ustawy o samorządzie z 2018 r. była potrzebna? Co usprawniła — a czego nie?

— Dzięki tej ustawie większa jest na pewno transparentność prac organów stanowiących samorząd — uważa Jan Zbigniew Nadolny. — Jawne głosowanie indywidualnych radnych, transmisje obrad rady powiatu, które dają możliwość śledzenia obrad przez mieszkańców, z pewnością ułatwiło wyjaśnianie ewentualnych wątpliwości i rozbieżności wypowiedzi poszczególnych radnych. Kolejnym plusem jest obywatelska inicjatywa uchwałodawcza, która jest ustawowym uprawnieniem mieszkańców wszystkich JST. Prawo do wnoszenia projektów uchwał przysługuje grupom mieszkańców w minimalnej liczbie określonej przepisami ustawy. Wydłużenie kadencji organów samorządowych do pięciu lat to u nas novum, ale na świecie funkcjonuje od dawna. Jednocześnie wprowadzono w życie postulat dwukadencyjności — przy czym oba rozwiązania należy potraktować łącznie. Kolejnym ważnym narzędziem rozliczania organów wykonawczych jest raport o stanie samorządu — stanowi podstawę rzetelnego rozliczania organów wykonawczych samorządu z ich działalności, ale też rzeczowej dyskusji na temat kluczowych wyzwań i problemów. Ułatwia też dostęp do informacji na temat zrealizowanych działań i ich efektów — w dotychczasowym stanie prawnym brakowało formuły, która zapewniałaby taką debatę. Natomiast najszerzą grupę zmian w mechanizmach władzy samorządowej stanowią nowe uprawnienia rady i radnych, służące zwłaszcza wykonywaniu funkcji kontrolnej wobec organów wykonawczych — choć moim zdaniem niejasno sformułowano uprawnienia radnych „do uzyskiwania informacji i materiałów, wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały, oraz wglądu w działalność” instytucji samorządowych. I na tym tle czekają nas prawdopodobnie rozliczne spory i wynikające z nieprecyzyjnego sformułowania przepisów sytuacje konfliktowe. Po pierwsze, jasna nie jest relacja nowej regulacji do przepisów o dostępie do informacji publicznej. Nie wyjaśniono, czy prawo radnych do „uzyskiwania informacji i materiałów” jest szersze niż prawo dostępu do informacji publicznej, przysługujące wszystkim obywatelom, w tym także radnym. Po drugie,

jeszcze więcej wątpliwości wzbudza prawo „wglądu w działalność” instytucji samorządowych, w tym spółek i zakładów z udziałem samorządu.

— Ustawy o samorządzie powiatowym i samorządzie województwa z 1998 r. były następstwem świetnych rezultatów pierwszego etapu reformy samorządowej — dodaje Jan Harhaj. — Utworzono powiaty i samorządowe regiony, które przejęły odpowiedzialność za rozwój lokalnych i regionalnych ojczyzn. Bez wątplenia były to potrzebne i trafne decyzje — pozwoliły nam w pełni wykorzystać szanse, które przyniosło członkostwo w UE. Ale niestety, dzisiejsza władza dla samorządu terytorialnego nie stwarza dobrego klimatu — dąży raczej do centralizacji kraju i podporządkowania samorządu. A to bez wątpienia zła droga. Obowiązek sporządzania raportu o stanie gminy, powiatu powoduje powstawanie nikomu niepotrzebnych dokumentów, powielających sporządzane przez samorządy sprawozdania z realizacji programów i strategii. Nałożono też na nas obowiązek transmitowania sesji rad, co wcale nie cieszy się zainteresowaniem mieszkańców. Wprowadzono obligatoryjne komisje skarg, wniosków i petycji, co z kolei spowodowało

konieczność powołania takich komisji w każdej radzie, chociaż i tak wszędzie takie komisje były — tyle, że miały trochę inny zakres kompetencji i inne ... nazwy. Reasumując: pozytywnym aspektem tej reformy jest wydłużenie kadencji do 5 lat, negatywnym — pozbawienie samorządu kompetencji w niektórych dziedzinach życia społecznego.

A potem przyszła zaraza...

— Z powodu epidemii z mocy prawa wyłączyliśmy bezpośrednią obsługę klientów w urzędzie — mówi Jan Zbigniew Nadolny. — Mimo to wszystkie zadania realizujemy na bieżąco. A finanse? Najemcy nieruchomości oczekują od samorządów zwolnień z opłat, przedsiębiorcy ulg podatkowych, a korzystający z usług spółek komunalnych — zmniejszenia należności za zużyte media. A to tylko niewielka grupa liczących straty, która z pewnością, w miarę postępu sytuacji, będzie się powiększała. Odnosi się to w zdecydowanej większości do samorządów gminnych. A tarcza antykryzysowa pozwala tylko na częściowe ustabilizowanie sytuacji i znacząco nie poprawia finansów JST. Wciąż nie wiemy też, jak długo będzie obowiązywał stan epidemii, a to utrudnia

oszacowanie jej wpływu na stan finansów samorządowych. Na szczęście Covid-19 do powiatu bartoszyckiego nie dotarł, ale i tak byliśmy zmuszeni uruchomić dotację celową w ramach zarządzania kryzysowego z przeznaczeniem na zakup środków dezynfekcyjnych i ochrony osobistej zarówno dla pracowników starostwa powiatowego, jak i jednostek organizacyjnych.

— Dokładnie tak, jak innych samorządowców — niepokoi mnie pogarszająca się sytuacja finansowa powiatów, spowodowana rozprzestrzenianiem się koronawirusa — mówi Jan Harhaj. — Widać to bardzo wyraźnie choćby po wielkości udziałów w podatku PIT i CIT w pierwszym kwartale tego roku — niedobór kształtuje się na poziomie 20 proc. Dochody z opłat komunikacyjnych spadły o 5 proc., a geodezyjne — o 10. Uruchomiliśmy rezerwy na nieprzewidziane wydatki z budżetu. Biorąc pod uwagę budżet na 2020 r. po stracie dochodów i wydatków — pod znakiem zapytania jest realizacja zadań ustawowych, zaplanowanych inwestycji oraz remontów bieżących. Oczekujemy na dodatkowe środki zwiększające część oświatowej subwencji ogólnej w związku z podwyżkami dla nauczy-

cieli od 1 września 2020 r. Konkretnie o kwotę 398.370 zł.

Pytania o przyszłość

Jak samorządowiec widzi przyszłość samorządu terytorialnego w Polsce?

— Jesteśmy dumni z osiągnięć po 1989 r., jednak nie możemy udawać, że wszystko jest dobrze i idzie w dobrym kierunku — mówi Jan Harhaj. — Niespójności w rozstrzygnięciach ustrojowych powodują zachwianie równowagi między władzami samorządowymi a centralnymi, co w konsekwencji prowadzi do pokusy kontrolowania działaniami samorządu z poziomu stolicy i rządu. Czuję nieuzasadniony brak zaufania do autonomii samorządu i ustrojowej zasady decentralizacji. Jednak wierzę, że dotychczasowe osiągnięcia nie zostaną zaprzepaszczone, a dalsza decentralizacja zadań będzie następowała ponieważ jest to sprawdzony model, a dojrzałość społeczna będzie nas w tym wspierała.

— Siła i atrakcyjność samorządu to nie tylko uprawnienia konstytucyjne — uważa Jan Zbigniew Nadolny. — To także naturalna potrzeba ludzi do wspólnego działania w obszarach, w których z racji więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych

— wytwarza się poczucie lokalnej wspólnoty. W dzisiejszym świecie globalnych wyzwań i konkurencji poszukujemy indywidualnego miejsca, które pozwoliłoby nam zapewnić poczucie bezpieczeństwa. Samorząd jest tą szczególną wartością, która daje każdemu z nas możliwość realnego wpływania na nasze sprawy w wymiarze lokalnym. Jest nam potrzebny nie tylko po to, byśmy naszymi decyzjami mogli mieć poczucie wpływu na sprawy lokalne, ale również po to, byśmy zawsze mogli odnawiać nasze zaufanie do instytucji w wymiarze lokalnym, a przez ich współdziałanie — do całego państwa. Przyszłość samorządu to czas rozwoju, tworzenia nowoczesnej infrastruktury i rozwoju przedsiębiorczości. Także czas obywatelskich aktywności, poczucia wspólnoty i partycypacji społecznej. Dlaczego? Bo samorządność to możliwość realnej współodpowiedzialności za sprawy publiczne. Choć nigdy nie wolno zapominać, że samorząd terytorialny jest częścią składową administracji naszego państwa i jako taki podlega bezwzględnie zasadom państwa prawa. Działalność samorządów regulują konkretne ustawy. A o tym, niestety wiele samorządów i ich władarzy zapomina...

Magdalena Maria Bukowiecka

**Już 25 i 26 czerwca 2020 szukaj
w Gazecie Olsztyńskiej i Dzienniku Elbląskim
biznesowego dodatku**

— BIZNES WARMII I MAZUR —
RANKINGI

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI

Biznes WiM RANKINGI to najbardziej wyczekiwany ze wszystkich czterech dodatków w roku. **To komentarze ekspertów, samorządowców i ludzi biznesu oraz przewidywania trendsetterów, ale przede wszystkim rankingi najlepszych firm w woj. warmińsko-mazurskim, które zaprezentujemy w kilku ujęciach:**

- ranking firm z największymi przychodami
- najwięksi pracodawcy
- dynamika zysku operacyjnego
- aktywa trwałe

**NIE PRZEGAP SZANSY!
ZAPRASZAMY
DO WSPÓŁPRACY**

XXX-lecie samorządu to doskonała okazja do pokazania, jak zmieniła się gmina Bisztynek. Zmiany te najlepiej obrazują inwestycje zrealizowane na przestrzeni 30 lat

rete internazionale delle città del buon vivere

EDUKACJA

ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY W BISZTYNKU

W latach 2004-2006 przeprowadzona została modernizacja Szkoły Podstawowej w Bisztyнку oraz terenu wokół. Wybudowane zostało Gimnazjum Publiczne składające się z bloku dydaktycznego oraz sali gimnastycznej. Połączone łącznikiem ze szkołą podstawową stworzyło jeden kompleks. Całkowita wartość inwestycji wyniosła ponad 10 mln zł.

Rozpoczęta w 2017 r. reforma oświaty, prowadząca do stopniowej likwidacji gimnazjów i wprowadzenia 8-klasowych szkół podstawowych, skłoniła gminne władze do analizy racjonalnego wykorzystania pomieszczeń kompleksu szkolnego po reformie. Zapadła decyzja gruntownej przebudowy parteru budynku Szkoły Podstawowej w Bisztyńku, aby utworzyć w 2017 r. Żłobek Miejski. Obecnie do żłobka w Bisztyńku uczęszcza 15 maluszków. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 535 tys. zł.

Przeprowadzona została również gruntowna przebudowa 1 piętra szkoły, co umożliwiło przeniesienie do niej w 2018 r. Przedszkola Samorządowego. Było to o tyle istotne, że stan techniczny dotychczasowej siedziby przedszkola (dwie zabytkowe wille) był bardzo zły. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 1 mln 152 tys. zł.

Wraz z początkiem roku szkolnego 2019/2020 funkcjonowanie rozpoczął Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bisztyńku.

BUDOWA SALI GIMNASTYCZNEJ I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ W SĄTOPACH

W 2011 r. przy Szkole Podstawowej w Sątopach wybudowana została sala gimnastyczna wraz z zapleczem sanitarno-socjalnym i magazynowym. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 2 mln 543 tys. zł.

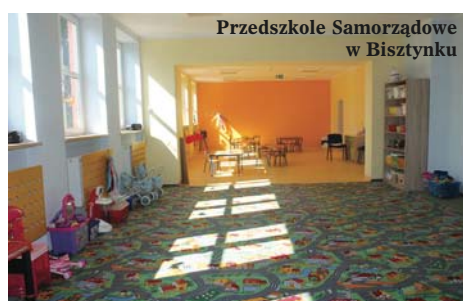
W 2018 r. budynek szkoły przeszedł kompleksową termomodernizację oraz wymianę instalacji elektrycznej. Obiekt został wyposażony w nowoczesną, ekologiczną kotłownię zasilaną gazem ziemnym oraz własną instalację fotowoltaiczną. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 2 mln 212 tys. zł.

Szkoła Podstawowa w Sątopach

Zespół Szkolno-Przedszkolny

Przedszkole Samorządowe
w Bisztyńku

OCHRONA ŚRODOWISKA

W 2003 r. wybudowany został Międzygminny Zakład Kompleksowego Przerobu Odpadów Komunalnych „Sękity” – była to jedna z pierwszych inwestycji w województwie opartych na segregacji odpadów. Całkowita jej wartość wyniosła 3 mln 260 tys. zł.

W 2006 r. wybudowano wodociąg Księżno-Kolonia – Łądek – Troszkowo-Kolonia za 920 tys. zł oraz przeprowadzono rozbudowę sieci wodociągowej Grzęda – Pleśno – Paluzy – Nowa Wieś Reszelska za 202 tys. zł.

W 2008 r. zakończono modernizację kotłowni CO w Bisztyńku (628 tys. zł) i w Sątopach (580 tys. zł.). W wyniku modernizacji kotłownie zostały przystosowane do ekologicznego oleju opałowego.

W 2008 r. położona w Bisztyńku-Kolonii oczyszczalnia ścieków oraz stacja uzdatniania wody dla miasta zostały gruntownie zmodernizowane. Rozbudowana została także sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Całkowita wartość inwestycji wyniosła ponad 9 mln 634 tys. zł.

W 2010 r. zakupiony został wóz asenizacyjny (412 tys. zł). Wybudowana została oczyszczalnia ścieków w Pleśniku – 599 tys. zł.

W 2012 r. zakończona została rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej Polder – Sątopy. W ramach zadania rozbudowano i zmodernizowano sieć wodociagową dla miejscowości: Nowa Wieś Reszelska, Grzęda, Mołdyty i Paluzy, Sułowo i Pleśno oraz kanalizację sanitarną dla miejscowości Troksy z przyłączeniem do oczyszczalni ścieków w Sątopach-Samulewie. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 4 mln 745 tys. zł.

W 2014 roku zakończono rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w Sątopach-Samulewie i Sątopach, a także wybudowano sieć wodociagową Pleśno – Pleśnik – łącznie wydatki wyniosły 1 mln 787 tys. zł.

W 2014 r. częściowo zmodernizowano oświetlenie w Bisztyńku (51 tys. zł).

W 2015 r. wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Wojkowo oraz przydomową oczyszczalnię ścieków dla świetlicy w Księżnie. Koszt tych zadań to ponad 344 tys. zł.

Również w 2015 r. w gminie Bisztynek wykonano 31 instalacji OZE u 19 indywidualnych odbiorców, w tym: kolektory, pompy ciepła, transformatory ciepła, instalacje fotowoltaiczne. Inwestycja ta dała początek instalowaniu ekologicznych źródeł ciepła w prywatnych budynkach mieszkalnych na terenie gminy. Całkowita jej wartość to ponad 718 tys. zł.

W 2017 r. wybudowano sieć wodociagową Bisztynek – Łędlawki za 196 tys. zł.

Oczyszczalnia ścieków
w Bisztyńku

KULTURA I OCHRONA ZABYTKÓW

MODERNIZACJA ŚWIETLIC WIEJSKICH NA TERENIE GMINY BISZTYNEK

W 2011 r. świetlice wiejskie w Unikowie, Prosiach i Woźławkach przeszły gruntowną modernizację zewnętrzną i wewnętrzną oraz zostały wyposażone. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 390 tys. zł.

W 2014 r. przeprowadzony został remont świetlicy w Księżnie (wydatki wyniosły 74 tys. zł), a także remont świetlicy w Woźławkach, Wiejskie Centrum Turystyki w Woźławkach (za kwotę 85 tys. zł).

W 2019 r. przeprowadzone zostały gruntowne prace remontowe w świetlicy w Sątopach-Samu-

lewie. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 385 tys. zł. W tym samym roku rozpoczęto stawianie budynku świetlicy w Sątopach – wraz z dokumentacją projektową dotychczasowe koszty wynoszą 95 tys. zł. Wykonane zostały także zewnętrzne prace remontowo-budowlane przy świetlicy w Paluzach o wartości ponad 230 tys. zł.

BUDOWA CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ W BISZTYNKU

W 2012 r. w Bisztyńku wybudowane zostało Centrum Informacji Turystycznej, w którym oprócz pomieszczeń biurowych znajdują się sala konferencyjna oraz zaplecze socjalno-sanitarne. Obecnie w Centrum znajduje się siedziba Stowarzyszenia Historyczno-Eksploracyjnego STROWANGEN, mieści się tu także Biuro Seniora oraz odbywają się zbiórki harcerskie. Całkowity koszt wybudowania obiektu to 781 tys. zł.

PRACE KONSERWATORSKIE PRZY ZABYTKACH

W 2013 r. odnowione zostały elewacje kamienic przy ul. Krasickiego i Harcerskiej w Bisztyńku (173 tys. zł). W 2016 r. przeprowadzono prace konserwatorskie przy budynku przy ul. Sienkiewicza 3 (85 tys. zł), zaś w 2017 r. odnowiony został budynek przy ul. Reja 1 (102 tys. zł).

W 2015 r. budynek Urzędu Miejskiego w Bisztyńku poddano zabiegom konserwatorskim, które miały na celu przywrócenie jego oryginalnych elementów. Przed odnowionym budynkiem stanęły maszty flagowe oraz tablica informacyjna. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 111 tys. zł.

REMONT, MODERNIZACJA I WYPOSAŻENIE OŚRODKA KULTURY I AKTYWNOŚCI LOKALNEJ W BISZTYNKU

W 2014 r. zakończyła się przebudowa siedziby Ośrodka Kultury i Aktywności Lokalnej w Bisztyńku. W efekcie gruntownych prac modernizacyjnych powstały sale instruktorskie, sala widowiskowa ze sceną oraz zapleczem, pracownia komputerowa oraz pomieszczenia biurowe. We wnętrzach mieści się także Biblioteka Publiczna oraz pracownia garncarska. Na poziomie pierwszego piętra budynku znajduje się rozległy taras – przestrzeń na realizację imprez plenerowych. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 2 mln 358 tys. zł.

BUDOWA SCENY LETNIEJ WRAZ Z ZAPLECZEM W SĄTOPACH-SAMULEWIE

W 2014 r. w Sątopach-Samulewie wybudowana została scena letnia wraz z zapleczem oraz plac zabaw, a także siłownia zewnętrzna. Całkowita wartość inwestycji wyniosła niespełna 400 tys. zł.

MODERNIZACJA TARGOWISKA MIEJSKIEGO W BISZTYNKU

W 2014 r. zmodernizowane zostało targowisko miejskie. Na terenie przedwojennego browaru postawiono 7 zadaszonych wiat handlowych oraz budynek zaplecza socjalno-sanitarne. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 1 mln 727 tys. zł.

MODERNIZACJA BRAMY LIDZBARSKIEJ

W 2013 r. opracowana została dokumentacja konserwatorska Bramy Lidzbarskiej zawierająca m.in. wyniki badań w zakresie pierwotnej kolorystyki elementów elewacji. Rok później wykonane zostały zewnętrzne prace konserwatorskie i restauratorskie obiektu. W 2015 r. opracowano koncepcję architektoniczno-urbanistyczną adaptacji wnętrza Bramy Lidzbarskiej. Prace adaptacyjne zakończone zostały w 2019 r. Parter będący przejazdem bramnym został przeszkolony, przebudowana została klatka schodowa, zmodernizowano piętro i poddasze, a wszystko z dbałością o zachowanie istniejących detali starej zabudowy. Teren wokół Bramy został zrewitalizowany. Całkowita wartość inwestycji to ponad 2 mln 650 tys. zł.

Pod koniec 2019 r. w Bramie Lidzbarskiej rozpoczął funkcjonowanie Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej, którego głównym celem jest zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób w wieku od 18 lat.

Świetlica wiejska w Prosiach

Centrum Informacji Turystycznej
w Bisztyńku

Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej
w Bisztyńku

Targowisko miejskie

Urząd Miejski

Brama Lidzbarska

RODZINA I POMOC SPOŁECZNA

NOWA SIEDZIBA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BISZTYNKU
W 2019 r. przebudowano dwie zabytkowe wille, dotychczasowa siedziba Przedszkola Samorządowego, które dostosowane zostały do potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wille te zostały połączone przeszklonym łącznikiem. W budynku znajdują się pomieszczenia biurowe, baza gastronomiczna, sala konferencyjna, sala do ćwiczeń oraz mieszkanie chronione. Przy nowej siedzibie MOPS powstał parking. Całkowita wartość inwestycji to ponad 3 mln 680 tys. zł. Obecnie w nowej siedzibie MOPS realizowany jest powiązany społecznie projekt skierowany do osób z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Całkowita wartość dwóch edycji to kwota ponad 820 tys. zł.

DROGI

PRZEBUDOWA UL. KOLEJOWEJ W BISZTYNKU
Wartość całkowita inwestycji obejmującej przebudowę ul. Kolejowej wraz z budową zatoczki autobusowej w obrębie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego wyniosła 510 tys. zł. Zrealizowano ją w 2014 r., a w 2017 r. przebudowano była ulicę Dworcową, stanowiącą obecnie część ul. Kolejowej, za 89 tys. zł.

PRZEBUDOWA I BUDOWA UL. SPORTOWEJ W BISZTYNKU
Wartość całkowita inwestycji obejmującej gruntowną przebudowę ul. Sportowej, do której doszło w 2015 r. to 1 mln 67 tys. zł. W 2019 r. zrealizowano I etap inwestycji drogowej obejmujący budowę ul. Sportowej i ul. Spółdzielców. Przebudowane zostały skrzyżowania ul. Sportowej z ul. Orzeszkowej oraz ul. Spółdzielców z ul. Prusa i Asnyka z myślą o planowanej rozbudowie mieszkaniowej przy zbiegu ul. Sportowej i ul. Spółdzielców. Koszt całkowity inwestycji wyniósł ponad 2 mln 170 tys. zł.

MODERNIZACJA ULIC W BISZTYNKU
W 2015 r. zmodernizowano ul. Boczną, Krótką, Struga i Fryzjerską (160 tys. zł), a w 2016 roku – ul. Ceglana i Sportową (173 tys. zł).

PRZEBUDOWA UL. SŁONECZNEJ W BISZTYNKU
Inwestycja obejmująca modernizację nawierzchni ul. Słonecznej w Bisztyńku wraz z infrastrukturą oraz utworzenie nowych miejsc postojowych została zrealizowana w 2018 r. i zamknęła się kwotą 1 mln 780 tys. zł.

MODERNIZACJA PARKINGÓW UL. KOLEJOWEJ
W 2018 r. zmodernizowano parking znajdujący się u zbiegu ul. Kolejowej i Wojska Polskiego, zaś w 2019 r. parking naprzeciwko Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bisztyńku. Wartość całkowita inwestycji wyniosła ok. 378 tys. zł.

BUDOWA ALEJKI NA CMENTARZU KOMUNALNYM W BISZTYNKU
Wartość całkowita inwestycji obejmującej wykonanie utwardzonej alejki na cmentarzu komunalnym w Bisztyńku, która została zrealizowana w 2016 r. wyniosła 45 tys. zł.

REMONT DRÓG NA TERENIE GMINY
W 2010 r. wykonano nową nawierzchnię bitumiczną dróg na osiedlu w Sątopach-Samulewie za 399 tys. zł. W 2017 r. wykonano drogę do oczyszczalni ścieków w Sątopach-Samulewie, wartość całkowita inwestycji wyniosła ponad 178 tys. zł.
Od 2010 r., kiedy to w budżecie gminy zostały wydzielone środki w ramach funduszu sołeckiego, coraz więcej pieniędzy sołectwa przeznaczają na drogi, w szczególności na zakup kruszywa i innych materiałów, umożliwiających remonty gminnych dróg i budowę chodników.

BEZPIECZEŃSTWO

BUDOWA STRAŻNICY OSP W SĄTOPACH-SAMULEWIE
W 2001 r. w Sątopach-Samulewie wybudowana została strażnica OSP. W wyniku przeprowadzonych robót na parterze powstały dwa stanowiska wozów bojowych wraz z zapleczem szatniowym, zaś na piętrze pomieszczenie użyteczności publicznej, które obecnie pełni funkcję świetlicy wiejskiej. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 943 tys. zł.

DOPOSAŻENIE JEDNOSTEK OSP
W 2009 r. zakupiony został nowy samochód ratowniczo-gaśniczy dla jednostki OSP Bisztynek. Całkowita wartość zakupu wyniosła niespełna 674 tys. zł.
W 2011 r. w nowy samochód ratowniczo-gaśniczy przystosowany do celów ratownictwa ekologicznego wyposażona została jednostka OSP Sątopy-Samulewo. Całkowita wartość zakupu wyniosła 677 tys. zł.
Na przestrzeni 30 lat jednostki OSP wyposażane były w używane samochody (Wozławki, Bisztynek, Troszkowo), przeprowadzane były remonty remiz, a także dokonywano zakupu wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych. Wysoki poziom bezpieczeństwa na terenie gminy i miasta Bisztynek osiągnięty został dzięki dobrej współpracy z Państwową Strażą Pożarną w Bartoszykach, Posterunkiem Policji w Bisztyńku, Komendą Powiatową Policji w Bartoszykach oraz podstacją pogotowia ratunkowego Szpitala Powiatowego w Bartoszykach.

SPORT

W 2009 r. w obiekcie Stadionu Miejskiego w Bisztyńku wybudowany został kompleks boisk sportowych Orlik. Powstały dwa oświetlone i ogrodzone boiska: piłkarskie i wielofunkcyjne oraz zaplecze socjalne. Organizacją zajęć na boiskach zajęli się animatorzy. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 1 mln 821 tys. zł.
W 2013 r. płyta boiska Stadionu Miejskiego w Bisztyńku została odnowiona oraz wyposażona w system automatycznego nawadniania (za kwotę 167 tys. zł.), zaś w 2016 r. na stadionie zainstalowano ławki dla rezerwowych zawodników oraz miejsca siedzące dla kibiców.
W 2015 r. przy kompleksie boisk Orlik powstała siłownia zewnętrzna. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 44 tys. zł.

ce zabaw i place rekreacyjne. Większość prac była wykonana z wykorzystaniem środków funduszu sołeckiego.
Na przestrzeni lat w dużej mierze życie sportowe gminy Bisztynek skupiało się wokół dwóch klubów sportowych: LKS REDUTA Bisztynek oraz LKS ORKAN Sątopy, z których LKS REDUTA funkcjonuje do chwili obecnej.

REALIZACJA INWESTYCJI W WIĘKSZOŚCI MOŻLIWA BYŁA DZIĘKI POZYSKANYM ŚRODKOM Z UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ Z BUDŻETU PAŃSTWA
Począwszy od 1990 r., kiedy to ustanowiono samorządy, wybory określały skład władzy naszej gminy na kolejne kadencje. Do 2002 r. w gminach funkcjonowały zarządy, w skład których wchodził radni, na czele zarządu stał burmistrz. Pierwszym burmistrzem urzędującym w latach 1990-1994 był Piotr Henrykowski, Radzie Miejskiej w tym czasie przewodniczyła Regina Zdanowicz (1990-1991), a następnie Jan Aftyka (1991-1994). W skład Zarządu wchodził: Zdzisław Blajer, Stanisław Cichowski, Ewa Godlewska, Jan Wójcik. Burmistrzem urzędującym w latach 1994-2002 był Ryszard Zduniuk, w tym czasie funkcję przewodniczącego Rady Miejskiej pełnili: Bogusław Duda (1994-1998), Bogusław Kaliszewski (1998-1999) oraz Zbigniew Filipczyk (1999-2014). W skład Zarządu w latach 1994-1998 wchodził: Zdzisław Blajer, Stanisław Malinowski, Krystyna Małolepsza, Jerzy Tatarczak, Michał Zuk. W skład Zarządu w latach 1998-2002 wchodził: Jarosław Chałupka, Marek Dominiak, Zbigniew Filipczyk, Bogusław Kaliszewski, Stanisław Malinowski, Franciszek Mrzygłód, Stanisław Podsiadło, Stanisław Rakowski, Stanisław Romanowicz. Jan Wójcik sprawował urząd burmistrza Bisztyńka w latach 2002-2014. W wyniku wyborów samorządowych w 2014 r. burmistrzem został Marek Dominiak, zaś przewodniczącym Rady Miejskiej Zbigniew Drozdowski. Obaj pełnią funkcje w obecnej kadencji 2018-2023 – wydłużonej do 5 lat.
W przeciągu 30 lat miały miejsce wydarzenia, które pozostaną w naszej pamięci na zawsze, trwa-

le wpisując się w karty naszej lokalnej historii. Takim wydarzeniem było niewątpliwie gradobicie. 4 lipca 2012 r. przez Bisztynek i okolicę przetoczyła się nawałnica z gradobicie, która spowodowała całkowite zniszczenie większości dachów, zalanie poddaszy oraz zniszczenie upraw.
W 2013 r. OSP w Troszkowie obchodziła 101. rocznicę powstania.
W 2015 r. obchodziliśmy 630-lecie nadania praw miejskich Bisztyńkowi.
W 2016 r. po niemal 30 latach w gminie Bisztynek reaktywowano działalność harcerską. Drużyna harcerska, która liczy obecnie ok. 100 harcerzy i zuchów, stanowi 1/4 Hufca ZHP Bartoszyce. Ze względu na dużą liczebność w 2019 r. w Bisztyńku utworzony został Szczep Harcerski „Strumień”, liczący 4 drużyny.
W 2016 r. osiedle Sątopy-Samulewo przekształciło się w sołectwo.
W 2017 r. jubileusz 680-lecia obchodziła wieś Sątopy, zaś 50-lecie istnienia świętowała jednostka OSP Sątopy-Samulewo, która otrzymała wówczas sztandar.
Gmina Bisztynek szła z duchem czasu. W 2014 r. opracowane zostało logo naszej gminy oraz hasło „Bisztynek – gmina przyjazna z natury”.
W 2015 r. rozpoczęła funkcjonowanie oficjalna strona internetowa urzędu: www.bisztynek.pl oraz profil na fb. W 2017 r. gmina Bisztynek otrzymała dofinansowanie w kwocie ok. 600 tys. zł na wdrożenie e-usług. Powstała strona <https://euslugi.bisztynek.pl>, tym samym mieszkańcy gminy zyskali dostęp do obsługi elektronicznej. Również w 2017 r. Rada Miejska w Bisztyńku ustanowiła nowy herb, flagę i pieczęć gminy Bisztynek.
Od 6 lat z powodzeniem możemy w Bisztyńku obserwować i uczestniczyć w wydarzeniach o randze ogólnopolskiej, a to wszystko za sprawą ogólnopolskiego biennale malarstwa pod nazwą Pejzaż Architektoniczny.
Gmina Bisztynek prowadzi działania zmierzające do przyłączenia terenu miasta Bisztynek do gazowej sieci dystrybucyjnej. W tym celu w 2019 r. podpisało list intencyjny z Polską Spółką Gazownictwa sp. z o.o. Oddziałem Gazowniczym w Olsztynie. W oparciu o przedstawione przez Urząd Miejski punkty, które możliwe są do podłączenia na terenie Bisztyńka, Polska Spółka Gazownictwa rozpoczęła analizy ekonomiczne planowanej inwestycji. Ważnym krokiem ze strony gminy Bisztynek było podjęcie uchwały obniżającej stawki opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych na cele umieszczenia infrastruktury gazowej z dotychczasowych wartości 150 zł/m² do 20 zł/m². To konsekwentne działania gminy zmierzające do sukcesywnego modernizowania źródeł ciepła w obiektach publicznych. Do tej pory gmina wymieniła stare piece na paliwo stałe na ekologiczne kotły gazowe w Szkole Podstawowej w Sątopach, kotłowni osiedlowej w Sątopach-Samulewie, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bisztyńku, nowej siedzibie MOPS, Ośrodka Kultury i Aktywności Lokalnej, Centrum Informacji Turystycznej, targowisku miejskim. Sieć gazowa w Bisztyńku zmobilizuje do wymiany pozostałych kotłowni będących własnością gminy i da możliwość mieszkańcom wymiany swoich źródeł ciepła w domach i zakładach pracy.
Mając na uwadze dalszy rozwój gminy Bisztynek, w przyszłości planowane są kolejne działania inwestycyjne: dalsza rozbudowa i modernizacja dróg, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, terenów rekreacyjno-sportowych na terenie gminy i miasta, rozbudowa placów zabaw przy szkołach, kompleksowa termomodernizacja budynku OSP w Bisztyńku, budowa komunalnego budynku wielorodzinnego, wymiana w budynkach publicznych źródeł ciepła na ekologiczne.

20 lat samorządu powiatowego

Od 1 stycznia 1999 r. Polska znów jest podzielona na gminy, powiaty i województwa. Wtedy bowiem w życie weszła reforma administracyjna. Ponowne wprowadzenie powiatów w naszym kraju to efekt ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Najważniejsze kompetencje powiatu to wykonywanie zadań publicznych o charakterze ponadgminnym w zakresie takich spraw jak: edukacja publiczna, ochrona zdrowia, transport, drogi publiczne, geodezja, gospodarka nieruchomościami, ochrona środowiska, porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli, przeciwdziałanie bezrobociu, obronność.

Przez niemal 30 lat niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej nasz kraj kształtuje samorząd, w tym od 20 lat samorząd powiatowy. Mamy 20-lecie samorządu powiatowego i wydawać by się mogło, że to nie tak dużo. Ale w oparciu o doświadczenie 20 lat współczesnego powiatu istnieje i funkcjonuje powiat bartoszycki.

Od samego początku powiat bartoszycki stara się sprostać wyzwaniom współczesności, a jednocześnie kładzie duży nacisk na kultywowanie dziedzictwa naszej małej, lokalnej społeczności. To właśnie dzięki istnieniu powiatów, dzięki kreatywności i wyteżonej codziennej pracy działaczy samorządowych mieszkańcy mogą jeszcze mocniej angażować się w lokalną kulturę, wzmacniając więzi społeczne i gospodarcze i pomnażając potencjał Polski powiatowej.

Przez te wspólne 20 lat samorządności powiat bartoszycki osiągnął bardzo wiele: znacznie poprawiło się bezpieczeństwo, jakość pomocy społecznej i zauważalnie podniósł się poziom usług zdrowotnych. Modernizujemy sieć dróg powiatowych, budujemy nowe chodniki. Z dużą dbałością podchodzimy do

edukacji, zabiegając o nieustanne poprawianie infrastruktury i wyposażenia naszych szkół. Jako powiat prowadzimy również działania służące rozwojowi małej, rodzinnej przedsiębiorczości. Wspieramy osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, pozbawione pracy. Współpracujemy z gminnymi samorządami oraz lokalnym środowiskiem: instytucjami, stowarzyszeniami, fundacjami, klubami, ze specjalistami i mediami. Co roku przybywa nam pracy, gdyż nasze zadania systematycznie ewoluują i praktycznie z każdym rokiem zakres obowiązków powierzanych powiatom ulega poszerzeniu. Stale poprawiamy też obsługę naszych klientów załatwiających sprawy w Starostwie Powiatowym. Mamy nadzieję, że nasz urząd stał się odczuwalnie dla Państwa bardziej przyjazny i otwarty. Jako samorząd pozostajemy wciąż blisko mieszkańców, wsłuchując się w ich głos. Wybrani przez Państwa radni prezentują na sesjach istotne problemy z najdalszych nawet zakątków powiatu bartoszyckiego. Jako urząd staramy się małymi krokami tworzyć rozpoznawalną markę powiatu bartoszyckiego, ale także wraz z pracownikami pojawiać się na wielu ważnych gminnych i powiatowych imprezach i uroczystościach.

A OTO GARSTKA HISTORYCZNYCH FAKTÓW:

- **Rok 1998** okazał się rokiem reform ustrojowych państwa. Zostają powołane do życia powiaty na mocy ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia z 1998 r. w sprawie utworzenia powiatów.
- **11 października 1998 r.** przeprowadzono pierwsze wybory do Rady Powiatu Bartoszyckiego.
- **12 listopada 1998 r.** odbyła się inauguracyjna I sesja Rady Powiatu Bartoszyckiego. Rada Powiatu liczyła 30 radnych.
- **23 listopada 1998 r.** na Zamku Królewskim w Warszawie wręczono pierwszemu Staroście Powiatu Bartoszyckiego Januszowi Dąbrowskiemu akt mianowania, oznaczający iż od 1 stycznia 1999 r. zaczyna funkcjonować powiat bartoszycki odpowiedzialny za sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, które do tej pory były w gestii administracji rządowej.
- **22 grudnia 1998 r.** podczas II sesji Rady Powiatu powołano Sekretarza Powiatu Bartoszyckiego, którym zostaje Andrzej Rymko.

STAROSTOWIE POWIATU BARTOSZYCKIEGO

Starosta	Okres	Kadencja
Janusz Dąbrowski	1998-2002	I kadencja
Jerzy Frątczak	2002-2006	II kadencja
Jan Zbigniew Nadolny	2006-2010	III kadencja
Wojciech Prokocki	2010-2014	IV kadencja
Wojciech Prokocki	2014-2018	V kadencja
Jan Zbigniew Nadolny	2018-2022	VI kadencja

POWIAT BRANIEWSKI

Powiat braniewski to piękny region, można tu odnaleźć ślady minionych czasów oraz warmińską tożsamość, które w połączeniu ze współczesnością czynią ten obszar wyjątkowym. Bogactwo architektoniczne, zróżnicowane ukształtowanie terenu, a także wielonarodowość sprawiają, że jest on atrakcyjny pod względem kulturowym i turystycznym.

Historię powiatu tworzyły w zależności od epoki różne kultury. Występują tutaj obecnie takie mniejszości narodowe jak ukraińska, niemiecka czy litewska. Działają one aktywnie na rzecz zachowania swojej tożsamości kulturowej. Organizują cykliczne wydarzenia, między innymi: Światło Urożaju, Ukraińskie Barwy Pogranicza czy też zorganizowane po raz pierwszy w 2020 r. Kaziuki.

Powiat braniewski położony jest w północno-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w bliskości granicy z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej, do którego prowadzi dwa drogowe przejścia graniczne w Grzechotkach i w Gronowie, przejście kolejowe w Braniewie oraz morskie we Fromborku. Powiat braniewski sąsiaduje z powiatami: elbląskim, lidzbarskim oraz bartoszyckim. Ogromnym atutem są przebiegające przez ziemię braniewską szlaki komunikacyjne drogowe i kolejowe. Powiat swoim terytorium obejmuje dużą część Zalewu Wiślanego, który jest największą atrakcją turystyczną, a jego wody pozwalają dopłynąć do Krynicy Morskiej, Elbląga i Rosji.

Tereny powiatu braniewskiego przecinają dwie główne rzeki: Pasłęka i Wałsza, które dostarczają turystom wspaniałych widoków oraz oferują atrakcje w postaci

np. spływów kajakowych. Ważnym elementem krajobrazu jest fascynująca przyroda, której walory można podziwiać o każdej porze roku. Znajdują się tu liczne rezerваты przyrody: Dolina Rzeki Wałszy, Ostoja Bobrów na Rzece Pasłęce, torfowiskowy Osiek II oraz brzozy niskiej koło Cieletnika. Przez nasz region biegną również międzynarodowe szlaki piesze i rowerowe: Kopernikowski, Napoleoński, Green Velo.

Na terenie powiatu znajdują się trzy bardzo ważne historycznie miasta: Braniewo, Frombork i Pieniężno.

Braniewo – pierwsza stolica Warmii. Miasto było niegdyś potężnym ośrodkiem kulturowym i naukowym znanym na całym świecie. Po minionych czasach pozostały tu liczne zabytki architektoniczne, np. bazylika mniejsza pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej, sanktuarium Krzyża Świętego, klasztor Sióstr św. Katarzyny Dziewicy i Męczennicy, Liceum Hosianum czy też Wieża Bramna (najstarszy obiekt murowany na Warmii). Obecne Braniewo to rozwijający się prężnie ośrodek z dobrymi drogami dojazdowymi i licznymi atrakcjami.

Frombork – miasto symbol Mikołaja Kopernika. Perłą wśród zabytków jest fromborski kompleks Wzgórza Katedralnego, zaliczany do zabytków klasy

światowej. W katedrze znajduje się grób Mikołaja Kopernika. W obrębie murów katedralnych mieści się muzeum imienia wielkiego astronoma i muzeum medycyny z ogrodem zielnikowym, widokowa wieża Radziejowskiego oraz planetarium. Frombork latem to przystań dla żeglarzy i surferów, miejsce odbywających się zawodów żeglarskich, a zimą zawodów bojerowych.

Pieniężno – znane głównie z Misyjnego Seminarium Duchownego Księży Werbistów, w którym znajduje się Muzeum Misyjno-Etnograficzne. Unikatowe zbiory z całego świata, m.in. z Azji, Ameryki Łacińskiej, Afryki, od lat gromadzone są przez misjonarzy przebywających na misjach.

Powiat braniewski jest szczególnym miejscem. Nie będzie zawiedziony ten, kto trafi tutaj, szukając ciszy i spokoju. Delektując się pięknem przyrody, znajdzie to wszystko nad brzegami rzek, jezior i Zalewu Wiślanego oraz w leśnych ostępach bezkresnych lasów.

Powiat braniewski to nie tylko piękna, dziewicza przyroda, zabytki i nowoczesna architektura, ale także prężnie działający samorząd, który wykorzystuje unijne fundusze do poprawy i unowocześniania infrastruktury, zarówno rekreacyjno-sportowej, jak i drogowej.

Bazylika mniejsza w Braniewie

Pieniężno z lotu ptaka

Regaty na Zalewie Wiślanym

Wzgórze Katedralne we Fromborku

Powiat Braniewski
– „ZALEW DUŻYCH MOŻLIWOŚCI”

30-lecie samorządności w Braniewie

Szanowni Mieszkańcy Braniewa, w tym roku obchodzimy wyjątkowy jubileusz 30-lecia Odrodzenia Samorządności w Polsce. Minione 30 lat to ciężka praca i ogromne zaangażowanie ludzi, którzy te karty historii zapisywali. Praca, bez której trudno wyobrazić sobie dzisiejszy kształt „naszej małej ojczyzny”. Z pewnością wszyscy przeszliśmy trudną szkołę demokracji. Był to okres wzmoczonego rozwoju lokalnego oraz tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. Dzięki temu osiągnęliśmy dojrzałość obywatelską, a to właśnie dojrzałość sprawujących władzę oraz mieszkańców naszego miasta stanowiła klucz do sukcesu. Dobra współpraca, profesjonalizm oraz ogromna chęć i wola walki z przeciwnościami losu są podstawą działań na rzecz umacniania lokalnej demokracji. Reforma samorządowa jest zasługą wielu działaczy aktywizujących lokalne społeczności, ale przede wszystkim mieszkańców polskich gmin i miast, tworzących z mocy prawa wspólnoty samorządowe. Aktywność społeczna i poczucie wspólnoty to wartości, które do dziś pielęgnujemy w naszym mieście. Składy Rady Miejskiej, którzy pracowali dla dobra naszego miasta:

I kadencja Rady Miejskiej w latach 1990-1994

1. Władysław Radzis – zasiadał w Radzie do 24 marca 1993 r. (zrzekł się mandatu)
2. Czesław Dyjak
3. Ryszard Socha
4. Mirosław Rosa
5. Sławomir Tabero
6. Stanisław Ziemanowicz
7. Tadeusz Bejnarowicz
8. Tadeusz Kopacz
9. Jerzy Welke
10. Marian Sobieski
11. Anna Jewstafiew
12. Władysław Bielczenko – w związku ze śmiercią Pana Bielczenki, Rada stwierdziła wygaśnięcie mandatu radnego 27 marca 1991 r.
13. Jan Guz
14. Julian Bień
15. Tadeusz Walaszczyk
16. Kazimierz Szurpicki
17. Wojciech Gursztyn
18. Anna Mikłaszewicz-Adamowicz

19. Andrzej Kaulbarsz
20. Adam Przyborowicz
21. Benedykt Ryczał
22. Lucjan Gursztyn
23. Maria Choduń – w związku ze zmianą miejsca zamieszkania Rada stwierdziła wygaśnięcie mandatu 29 lipca 1992 r.
24. Marian Socha
25. Lech Bielczenko – mandat radnego uzyskał w wyniku wyborów uzupełniających 12 maja 1991 r. – w miejsce Wł. Bielczenki.
26. Zdzisław Pietrzak – mandat radnego uzyskał w wyniku wyborów uzupełniających 8 listopada 1992 r. w miejsce M. Choduń

Zarząd Miejski w Braniewie:

1. Przewodniczący Zarząd – Burmistrz Miasta Braniewa – Tadeusz Kopacz
2. Zastępca Burmistrza Miasta Braniewa – Jerzy Welke

Członkowie:

3. Tadeusz Bejnarowicz – pełnił funkcję od 13 czerwca 1990 r. do 27 czerwca 1990 r. w związku z powołaniem na kierownika rejonu administracji rządowej
4. Julian Bień
5. Wojciech Gursztyn
6. Tadeusz Walaszczyk
7. Maria Choduń – pełniła funkcję od 27 czerwca 1990 r. do 15 stycznia 1992 r. (odwołana została w związku ze zmianą miejsca zamieszkania)
8. Władysław Radzis – pełnił funkcję od 15 stycznia 1992 r. do 28 kwietnia 1993 r.
9. Czesław Dyjak – pełnił funkcję od 26 maja 1993 r.

II kadencja Rady Miejskiej w latach 1994-1998

1. Zbigniew Dalak
2. Zbigniew Krzemiński
3. Daria Keller
4. Marek Cierniak – w związku z rezygnacją się mandatu, Rada Miejska 10 czerwca 1998 r. stwierdziła wygaśnięcie mandatu
5. Teresa Drabińska-Dziąg
6. Antoni Romanowski
7. Jerzy Welke
8. Tadeusz Kopacz
9. Andrzej Kaulbarsz
10. Ryszard Płoski
11. Jerzy Maziarz
12. Mieczysław Buraszewski
13. Kazimierz Wiśniewski
14. Piotr Danielewicz
15. Józef Michałowski
16. Kazimierz Szurpicki
17. Halina Bakinowska
18. Wojciech Gursztyn
19. Lucjan Gursztyn
20. Henryk Kupniewski
21. Olgierd Małachowski
22. Krzysztof Duda
23. Wiesław Weyer
24. Elżbieta Bernacka

Zarząd Miejski w Braniewie:

1. Przewodniczący Zarząd – Burmistrz Miasta Braniewa – Tadeusz Kopacz
2. Zastępca Burmistrza Miasta Braniewa – Jerzy Welke

Członkowie:

3. Elżbieta Bernacka
4. Zbigniew Krzemiński
5. Olgierd Małachowski
6. Wiesław Weyer – pełnił funkcję do 15 marca 1995 r. w związku z powołaniem na przewodniczącego Rady Miejskiej
7. Henryk Kupniewski – pełnił funkcję od 15 marca 1995 r., powołany w miejsce W. Weyera

III kadencja Rady Miejskiej w latach 1998-2002

1. Zbigniew Dalak
2. Andrzej Duda
3. Krzysztof Szczepanik
4. Teresa Drabińska-Dziąg
5. Jan Mróz
6. Stanisław Nosarzewski
7. Zbigniew Sorkowicz
8. Jerzy Welke
9. Ryszard Żembrowski
10. Olgierd Falkowski
11. Piotr Malatos
12. Zdzisław Szynczewski
13. Ryszard Chwoszcz
14. Janusz Izdebski
15. Bolesław Tomkiewicz
16. Zbigniew Kędziora
17. Janusz Sokołowski
18. Bożena Stępczyńska
19. Lucyna Buraszewska
20. Piotr Danielewicz
21. Dariusz Lis
22. Bogumiła Hryniewska
23. Wacław Reginis
24. Marian Władysław

Zarząd Miasta Braniewa:

1. Przewodniczący Zarządu – Burmistrz Miasta Braniewa – Andrzej Skurzyński
2. Zastępca Burmistrza Miasta Braniewa – Jerzy Welke

Członkowie:

3. Olgierd Falkowski
4. Bogumiła Hryniewska
5. Janusz Izdebski
6. Janusz Sokołowski
7. Bożena Stępczyńska – pełniła funkcję do 29 maja 2002 r.
8. Wacław Reginis – pełnił funkcję od 29 maja 2002 r.

IV kadencja Rady Miejskiej w latach 2002-2006:

1. Tadeusz Barycki
2. Antoni Bogdan
3. Teresa Drabińska-Dziąg
4. Andrzej Duda
5. Olgierd Falkowski
6. Tomasz Jodko
7. Tadeusz Lisowski
8. Jan Mróz
9. Michał Opalka

10. Aleksander Skibniewski
  11. Zbigniew Sorkowicz
  12. Bożena Stępczyńska – 15 marca 2006 r. Rada podjęła uchwałę w sprawie wygaśnięcia mandatu
  13. Józef Szczurek
  14. Piotr Śliwiak
  15. Ryszard Żembrowski
- Burmistrz Miasta Braniewa –**
Henryk Mroziński
- Z-ca Burmistrza Miasta Braniewa –**
Jerzy Maziarz

V kadencja Rady Miejskiej w latach 2006-2010

1. Tadeusz Barycki
  2. Elżbieta Bernacka
  3. Antoni Bogdan
  4. Euzebiusz Czuryło
  5. Maria Drozdowska
  6. Olgierd Falkowski
  7. Dariusz Frąckiewicz
  8. Walentyna Karaś
  9. Artur Mieczanec
  10. Jan Mróz
  11. Michał Opalka
  12. Piotr Śliwiak
  13. Dariusz Schulz
  14. Zygmunt Smołański – w związku ze śmiercią Pana Smołańskiego Rada stwierdziła wygaśnięcie mandatu radnego 16 września 2009 r.
  15. Józef Szczurek
  16. Tadeusz Lisowski – mandat radnego uzyskał w wyniku wyborów uzupełniających 6 grudnia 2009 r. w miejsce Zygmunta Smołańskiego
- Burmistrz Miasta Braniewa –**
Henryk Mroziński
- Z-ca Burmistrza Miasta Braniewa –**
Jerzy Maziarz

VI kadencja Rady Miejskiej w latach 2010-2014

1. Tadeusz Barycki
2. Grzegorz Cygan
3. Maria Drozdowska
4. Olgierd Falkowski
5. Dariusz Frąckiewicz
6. Jacek Gawryś
7. Walentyna Karaś
8. Andrzej Luwiński
9. Jan Mróz
10. Hanna Piotrowska
11. Ewa Siejk
12. Józef Szczurek
13. Piotr Śliwiak
14. Jerzy Welke
15. Ryszard Żembrowski

- Burmistrz Miasta Braniewa –**
Henryk Mroziński
- Z-ca Burmistrza Miasta Braniewa –**
Jerzy Maziarz

VII kadencja Rady Miejskiej w latach 2014-2018

1. Tadeusz Barycki
2. Grzegorz Cygan
3. Olgierd Falkowski
4. Dariusz Frąckiewicz

5. Jacek Gawryś
6. Tomasz Jodko
7. Tomasz Klimczak
8. Jan Mróz
9. Renata Pisarska-Giećewicz
10. Józef Szczurek
11. Piotr Szpigiel
12. Piotr Śliwiak
13. Wanda Ewa Woronowicz
14. Ryszard Żembrowski
15. Andrzej Drozdowski – uzyskał mandat radnego w wyborach uzupełniających 1 marca 2015 r.

- Burmistrz Miasta Braniewa –**
Monika Trzcńska

- Z-ca Burmistrza Miasta Braniewa –**
Winicjusz Sokół (od 8 grudnia 2014 r. do 30 września 2016 r.)

VIII kadencja Rady Miejskiej w latach 2018-2023

1. Tadeusz Barycki – w związku ze śmiercią Pana Baryckiego, Rada stwierdziła wygaśnięcie mandatu radnego 16 stycznia 2019 r.
2. Dariusz Frąckiewicz
3. Jacek Gawryś
4. Józef Szczurek
5. Grzegorz Cygan
6. Leszek Dubicki
7. Leszek Dowgiałło
8. Mariusz Furtak
9. Piotr Gnatek
10. Tomasz Klimczak
11. Andrzej Krzywiec
12. Joanna Smoliniec
13. Piotr Śliwiak
14. Wojciech Wakieć
15. Damian Werbowy
16. Kalina Jakimczuk – mandat radnego uzyskała w wyniku wyborów uzupełniających w dniu 7 kwietnia 2019 r. w miejsce Pana Tadeusza Baryckiego.

Burmistrz Miasta Braniewa

– Tomasz Sielicki

Z-ca Burmistrza Miasta Braniewa –
Anna Kapusta.

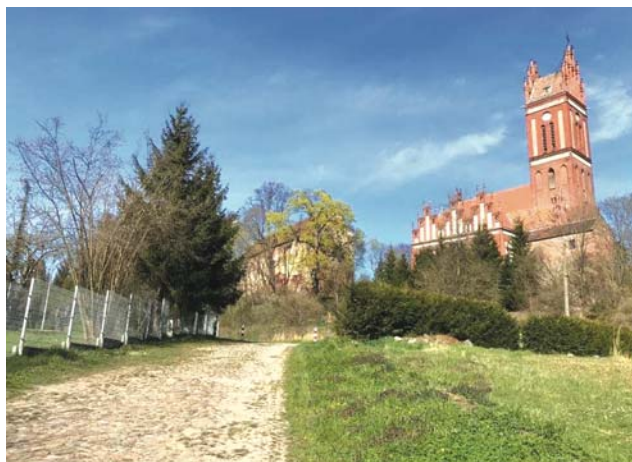
Przed nami jeszcze wiele wyzwań. Wierzymy, że wspólnym wysiłkiem i zaangażowaniem osiągniemy zamierzone cele, prowadzące do zaspokojenia potrzeb oraz podniesienia standardu życia mieszkańców Braniewa. Dziękujemy tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób angażują się w działania na rzecz naszego miasta. Zachęcamy do włączenia się w kolejne przedsięwzięcia.

W roku jubileuszu Odrodzenia Samorządności, życzymy wszystkim mieszkańcom Braniewa kolejnych, pomyślnych lat rozwoju, godnego życia w nowoczesnym, przyjaznym i bezpiecznym mieście. Niech ten wyjątkowy jubileusz będzie dla Państwa inspiracją do podejmowania kolejnych, ciekawych wyzwań.

Pieniężno – miasto z duszą

W bieżącym roku obchodzimy XXX-lecie odrodzonego samorządu terytorialnego. Ponieważ zmagamy się obecnie z pandemią koronawirusa, ten jubileusz uczymy w nieco inny sposób.

Każdy jubileusz jest okazją do podsumowania dotychczasowych osiągnięć oraz wytyczenia celów, określenia planów na przyszłość.

Na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat włodarzami gminy Pieniężno byli: Pan Ryszard Kudła, Pan Krzysztof Bieniuk, Pan Sławomir Wąsowicz, Pan Zbigniew Orwat.

Obecnie burmistrzem gminy Pieniężno jest Pan Kazimierz Kiedo, który funkcję tę sprawuje nieprzerwanie od 2006 roku.

Pieniężno położone jest na obszarze Wzniesień Górowskich, nad rzeką Wałszą, w powiecie braniewskim. Miasto zamieszkuje 2700 mieszkańców.

Gmina Pieniężno jest gminą miejsko-wiejską. W obrębie gminy znajduje się 38 miejscowości, w tym 24 sołectwa.

Gmina Pieniężno zajmuje powierzchnię 241 km², zamieszkuje ją łącznie 6257 mieszkańców. Są to tereny typowo rolnicze, atrakcyjne pod względem turystycznym, posiadające bogate walory kulturowe, poznawcze i historyczne.

Celem wszystkich przedsięwzięć podejmowanych w gminie Pieniężno na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci był rozwój gminy, a co za tym idzie, poprawa jakości życia mieszkańców.

Minione lata to praca na rzecz poprawy warunków prowadzenia działalności oświatowo-kulturalnej w gminie Pieniężno.

Największą inwestycją gminną zrealizowaną w ostatnim trzydziestoleciu było wybudowanie nowoczesnej hali sportowej wraz z zapleczem dydaktycznym. Inwestycja o wartości ponad 9 mln zł współfinansowana była przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Obecnie w obiekcie odbywają się zajęcia dydaktyczne, sportowe oraz ważne wydarzenia kulturalne.

W ostatnich latach zmodernizowano budynek, w którym mieści się Miejski Dom Kultury oraz Biblioteka Miejska. Dzięki środkom zewnętrznym dostosowano obiekt do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W omawianym okresie przeprowadzono modernizację szkół wiejskich, wyremontowano również świetlice w Łajsach, Różańcu, Kajnitach, Radziejewie, Wojnitach, Piotrowcu – przywracając ich społeczne znaczenie.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 przy kompleksie boisk sportowych Orlik powstały profesjonalny skatepark, boisko do squasha oraz siłownia zewnętrzna.

Krajobraz miasta i gminy urozmaicają także nowoczesne place zabaw.

W okresie ostatnich trzydziestu lat w znacznym stopniu zmodernizowano gminę.

Kolejną inwestycją z zakresu infrastruktury gminnej była budowa stacji uzdatniania wody. Ten nowoczesny obiekt został oddany do użytku w 2011 roku.

W minionym trzydziestoleciu na wielu drogach gminnych i ulicach w mieście wykonano nawierzchnię asfaltową i chodniki, aktualnie trwa budowa drogi do Żugień. Dzięki współpracy ze starostwem powiatowym w zakresie modernizacji dróg powiatowych na terenie gminy w bieżącym roku zostanie wybudowana droga na odcinku Pieniężno Pierwsze – Kajnity.

Poza inwestycjami w infrastrukturę gmina zawsze przywiązywała dużą wagę do spraw społecznych i bezpieczeństwa. W 2005 roku rozpoczął działalność Środowiskowy Dom Samopomocy „Bajka”, który w 2006 roku otrzymał nowy zmodernizowany obiekt. Jedno-

stki ochotniczej straży pożarnej dysponują dobrym wyposażeniem, wyremontowanymi remizami, w 2018 roku zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Pieniężnie.

Bardzo ważnym obszarem działalności gminy jest współpraca z innymi podmiotami – nieocenioną rolę promocyjną i kulturową pełni Misyjne Seminarium Duchowne Księża Werbistów.

Dzięki współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa wykonano wiele inwestycji infrastrukturalnych, m.in. dawną świetność odzyskał zabytkowy dwór w Kierpajnach Wielkich.

W 1996 roku podpisano umowę o współpracy partnerskiej pomiędzy miastem Lichtenau w Niemczech i miastem Pieniężno. Wymiany uczniowskie, współpraca klubów sportowych, wymiana doświadczeń pomiędzy samorządowcami, nauczycielami z Polski i Niemiec to bardzo istotne elementy tego przedsięwzięcia. Współpraca w dziedzinie kultury, turystyki i sportu trwa do dzisiaj.

W 2011 roku podpisano również umowę o współpracy z kolejnym niemieckim miastem – Rangsdorfem.

Aktualnie trwa procedura zmierzająca do nawiązania współpracy z Polską Macierzą Szkolną na Białorusi.

Pieniężno leży na trasie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. Ciesząca się dużą popularnością trasa rowerowa przyczyniła się do rozwoju turystyki w gminie Pieniężno. Dzięki inicjatywie lokalnych przedsiębiorców powstała baza turystyczna z miejscami noclegowymi o wysokim standardzie. Turyści znajdują również tutaj zdrową, lokalnie produkowaną żywność i przede wszystkim miód. Miody z Pieniężna cieszą się dużą popularnością, którą zawdzięczają przede wszystkim wysokiej jakości; zaspokajają gusta najbardziej wymagających konosatorów tego przysmaku.

Na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat samorząd gminny był inicjatorem wielu przedsięwzięć społecznych, kulturalnych. W wyniku współpracy pomiędzy gminą, szkołami, Miejskim Domem Kultury, Biblioteką Miejską udało się zorganizować wiele imprez kulturalnych, sportowych. Na szczególną uwagę zasługują Dni Seweryna Pieniężnego, patrona miasta. Organizowane z tej okazji wystawy, prelekcje, spotkania z wybitnymi twórcami, artystami, dziennikarzami na stałe wpisały się do kalendarza wydarzeń kulturalnych gminy Pieniężno.

Przed nami kolejne wyzwania inwestycyjne – w najbliższym czasie planujemy budowę kolejnych odcinków dróg i chodników, mostu w Plutach oraz wykonanie modernizacji gminnej oczyszczalni ścieków.

Gmina poszukuje inwestora, który przywróci świetność obiektowi z I poł. XIV wieku. Mowa oczywiście o zamku kapituły warmińskiej, w którym przebywał m.in. Mikołaj Kopernik. Jest to idealne miejsce na hotel, restaurację lub inną działalność turystyczną.

Burmistrz podejmuje działania zmierzające do odtworzenia osuszonego, wielohektarowego zbiornika wodnego w rejonie miejscowości Pluty. Inwestycja miałaby znaczenie retencyjne i turystyczne dla dwóch powiatów: braniewskiego i bartoszyckiego.

Naszym największym kapitałem są ludzie – otwarci, pomysłowi, kreatywni, przedsiębiorczy – oraz zasoby przyrodnicze i kulturalne. Rezerwat Przyrody „Dolina Rzeki Wałszy”, Misyjne Seminarium Duchowne Księża Werbistów to miejsca bardzo chętnie odwiedzane przez turystów.

Pieniężno, małe miasto na Warmii, umożliwia obcowanie z różnorodnością przyrody, wielokulturowością. Dzięki licznym zabytkom pozwala lepiej poznać trudną, ale bardzo ciekawą historię regionu. Tutaj czas na chwilę zwalnia, malownicze okolice przyrody zachęcają do aktywności, odkrywania, poznawania nowych, ciekawych miejsc. Zabytki, przydrożne kapliczki, ciekawa historia miasta – to wszystko skłania do refleksji, zadawania pytań, poszukiwania odpowiedzi.

Zapraszamy do Pieniężna na chwilę... lub na zawsze...

Przestańmy oceniać, zacznijmy doceniać

Śmiało można powiedzieć, że 2019 rok był rokiem wielkich osiągnięć dla chóru Our Voice. Bez prawidłowego poprowadzenia grupy i zaangażowania byłoby to niemożliwe. Danuta Czeczot – dyrygentka i „mama” chóru Our Voice opowiada nam m.in. o sobie, chórze i motywacji.

Od zawsze marzyła pani o prowadzeniu chóru?

— Długo nie wiedziałam czym się w życiu zajmować. Gdy opuszczałam liceum, to z przeświadczeniem, że moją pasją jest biologia i chemia. Muzyka i miłość do niej nie była w tym czasie na pierwszym planie. Byłam absolwentką szkoły muzycznej, ale nie wiązałam swojej przyszłości ze sztuką. Zupełnie przypadkowo zostałam nauczycielką muzyki – na rok. To był fantastyczny czas. Utwierdził mnie w przekonaniu, że zawód nauczyciela muzyki – to jest TO co chcę w życiu robić. Postanowiłam podążać w tym kierunku. Trafiłam do Studium Muzycznego w Gdyni, później skończyłam studia muzyczne. Równolegle prowadziłam scholę parafialną, która po roku działania stała się Młodzieżowym Chórem Contentus. Założyłam też Dziecięcy Chór Szkoły Muzycznej w Działdowie. W tym czasie nie był

obowiązkowy i utrzymanie dużej grupy było nie lada sztuką. Chóry zakładałam też w szkole podstawowej i w gimnazjum. Praca z dziećmi, z młodzieżą zawsze dostarczała mi wiele satysfakcji. Dzieci są szczerze, ujmujące, z ich reakcji wszystko można wyczytać. Potrafią szczerze się cieszyć i równie szczerze wyrazić niezadowolenie. Kolejnym etapem w moim życiu było założenie rodziny. Staś, mój mąż, od zawsze związany z muzyką – lepiej nie mogłam trafić. Tu nasuwa się refleksja – nic nie dzieje się bez przyczyny. Na świecie pojawiły się dzieci – Igor, Olek i Magda. Trzeba było zrezygnować z pasji – zrobiliśmy to razem. Nie było wyjścia. Potem znajomość z księdzem Sławkiem i zespół Nowa Sytuacja. Kolejne muzyczne wyzwania, kolejni ludzie na naszej życiowej drodze. Potem walka z chorobą, ale nie ukrywam, że ciągle coś się działo. Chóralne śpiewanie, to było coś,

fol. Pracownia Fotograficzna Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy

Chór Our Voice ma na koncie wiele prestiżowych nagród

co ciągle za mną chodziło. Potem w gimnazjum ja prowadziłam zespół wokalny, a równolegle ze mną Staś – zespół instrumentalny. U mnie przewaga dziewczyn, u Stasia – chłopców. W pewnym momencie za sprawą męża, chłopcy

nabrali przekonania, że śpiewanie jest fajne – na początku pod lekkim przymusem, z czasem mniej grali. a więcej śpiewali. Powstała grupa pod nazwą: Zespół Wokально-Instrumentalny z Gimnazjum nr 2 w Działdowie, później ten zespół

stał się bardziej wokalny niż instrumentalny (śmiech). Ci co grali zaczęli śpiewać. No i pojawiły się pierwsze sukcesy. Te sukcesy bardzo nas nakręcały. Młodzież też była fantastyczna, bardzo muzyczna, chętna. Prowadząc chór dziecięcy w SP nr 3 miałam zapewnioną ciągłość. Wiadomo było, że kończąc podstawówkę zawsze przyjdzie kilka osób do chóru gimnazjalnego. Chór się rozrastał i przyjął nazwę Our Voice.

Skąd się wzięła nazwa chóru?

— Nazwa wymyślona została przeze mnie i Agnieszkę Kurowską – nauczycielkę języka angielskiego w „dwójce”. Młodzież oczywiście też miała swój udział w wybieraniu nazwy, padło od nich wiele propozycji, najpopularniejszą była „Nutki Danutki” (śmiech). Nazwa Our Voice spodobała się wszystkim. To był duży krok w przód. W pewnym momencie chór zaczął

Fortepian stał się moim przyjacielem, opoką,

Skąd wzięło się pani zainteresowanie grą na fortepianie?

— Muzyka towarzyszy mi odjakąd pamiętam, a zaczęło się już w dzieciństwie, początkowo zupełnie niepozornie. – mówi działdowska pianistka Wiktoria Magdalena Browarek – Moi rodzice uwielbiali tańczyć, była to ich wspólna pasja. Do dziś mam przed oczami jak lekko wirowali w tańcu... Muzyka, śpiew i taniec gościły w moim domu rodzinnym od zawsze, a można wręcz powiedzieć, że były stałym lokatorem. Gdy byłam w pierwszych klasach szkoły podstawowej, moja mama wcześniej zauważyła we mnie pierwiastek muzyczny, co później potwierdziły lekcje gry na flecie. Pojawiło się pytanie – może warto rozwinąć zainteresowania w szkole muzycznej? I tak też się stało. W wieku dziewięciu lat rozpocząłam naukę w klasie fortepianu. Rodzice pożyczili od znajomych trzyoktawowy keyboard, żeby pozwolić mi się oswoić z instrumentem w domu – pamiętam swoje pierwsze melodie i ciekawość towarzyszącą odkrywaniu nut na klawiaturze. Dziś wiem, że to była najlepsza decyzja, bo fortepian stał się moim przyjacielem, opoką, miłością i duszą.

Ukończyła pani liczne kursy oraz szkoły. Proszę pochwalić się według pani najważniejszymi z nich.

— Swoje pierwsze muzyczne kroki stawiałam w Państwowej Szkole Muzycznej w Działdowie i mogę z pełnym przekonaniem powiedzieć,

że gdyby nie to miejsce, nie byłoby mnie tu, gdzie jestem. Pamiętam pierwsze lekcje z panem Wojciechem Szymańskim – to właśnie wtedy, przysłuchując się utworom, które słyszałam niejednokrotnie w wykonaniu mojego pedagoga, zamarzyłam, żeby móc je kiedyś wykonać, bo były dla mnie niezwykle piękne. Jednym z takich utworów jest Scherzo b-moll Fryderyka Chopina. To właśnie z tym miejscem wiąza się pierwsze występy, koncerty, konkursy i pierwsze nagrody, które zadowolę godzinom pracy nad repertuarem z panem Szymańskim, ale przede wszystkim mojej mamie, która najlepiej wie, jak niełatwo jest zachęcić młodocianego adepta sztuki pianistycznej do wielu godzin ćwiczeń przy instrumencie. Dzięki wyteżonej pracy pod czujnym okiem wspierających mnie osób, sześcioletni cykl nauczania ukończyłam w cztery lata. Szkoła Muzyczna drugiego stopnia w Elblągu to przede wszystkim nowe wyzwania i nauka samodzielnej pracy. W jednym budynku odbywały się zajęcia z przedmiotów ogólnokształcących takich jak język polski, czy matematyka, a także z tych poświęconych zagadnieniom związanym z muzyką. Był to sprawdzian mojej samodyscypliny, któremu udało mi się sprostać – zostałam dwukrotną Stypendystką Prezesa Rady Ministrów. To w tym miejscu podjęłam kolejną ważną decyzję – właśnie w tym kierunku dalej będę podążała.

Zgodnie z tą myślą podjęłam studia muzyczne w klasie fortepianu profesora zw. dr hab. Waldemara Wojtala – niezwykle dojrzały czas mojej edukacji, relacja na poziomie mistrz – uczeń oraz ukierunkowanie na jednotorowy rozwój muzyczny. Pokonywanie barier, pierwsze kursy pianistyczne z wybitnymi postaciami świata muzycznego, występy z orkiestrą – to wszystko nie miałoby miejsca, gdyby nie pełne zrozumienie istoty sztuki, której wciąż uczę mnie mój profesor. Każdy etap edukacji odegrał znaczącą rolę w moim życiu, dzięki czemu mogę wciąż rozwijać się i odkrywać muzykę wielowarstwowo, dzięki poznaniu różnorodnych interpretacji artystów z Polski i zagranicą.

Niezwykłym wyróżnieniem była możliwość wykonania przeze mnie koncertu fortepianowego jako solista z Lwowską Orkiestrą Kameralną w 2019 r. Występowanie i współzawodniczenie z tak potężnym organizmem, jakim jest zespół instrumentalistów, odkryło przede mną zupełnie nowe możliwości brzmieniowe – dźwięki pełne wewnętrznej nasycenia i szeroki wolumen dynamiczny.

Zapewne brała pani udział w jakichś konkursach. Jak je pani wspomina?

— Pierwsze konkursy pojawiły się już w Szkole Muzycznej I stopnia w Działdowie, jednak jeden zapadł mi wyjątkowo w pamięć, a mianowicie „X Festiwal Pianistyczny

im. Izy Garglinowicz” w Olsztynie, w którym zostałam wyróżniona tytułem laureata. Był to mój pierwszy występ konkursowy, do dziś pamiętam towarzyszące mi wtedy emocje niezwykle dziecięcej ekscytacji – ogromna sala koncertowa, wielu uczestników i podział na kategorie wiekowe. Przechadzając się korytarzami pomiędzy salami ćwiczeń, usłyszałam wirtuozowskie wykonanie Etiudy rewolucyjnej Fryderyka Chopina i przeszło mi przez myśl jak bardzo chciałabym wykonać ten utwór w przyszłości, lecz wydawało się to niedoścignionym marzeniem jedenastoletniej wówczas dziewczynki. Pamiętam, jak dostałam od mojej siostry nuty, które przeleżały w szufladzie dobrych kilka lat... Jednak doczekały dnia, kiedy sięgnęłam po nie z myślą „to jest ten czas”, o czym mogli się państwo przekonać podczas mojego występu z okazji Dnia Niepodległości. Do wzięcia udziału w koncercie zaprosiła mnie pani Danuta Czeczot, dzięki której mogłam wrócić wspomnieniami do pięknego czasu początków mojej drogi muzycznej. Zainteresowanie sztuką było potęgowane również na lekcjach u pani Czeczot, której pasja i miłość do muzyki były i wciąż są impulsem rozbudzającym ciekawość świata dźwięków wśród młodzieży.

W kolejnych latach miało miejsce coraz więcej wyjazdów konkursowych, z których każdy bardzo dużo mnie nauczył pod względem techniki pianistycznej, jak i radzenia

sobie z emocjami na scenie. Pojawiły się nagrody (m.in. II miejsce w „VII Spotkaniach Pianistycznych o Puchar Burmistrza i Przewodniczącego Rady Miasta Iławy”, I nagroda w „Przeglądzie Uczniów Klas Fortepianów” w Mławie) i wyróżnienia (m.in. na III Międzynarodowych Prezentacjach Instrumentalnych Res Facta Musica na Zamku Ostródzkim). Z moich ostatnich osiągnięć chciałabym wspomnieć o Nagrodzie Prezesa Podkarpackiej Fundacji Rozwoju Kultury za najlepsze wykonanie koncertu fortepianowego na XIV MFP „Bieszczady bez granic”, gdzie zostałam również uhonorowana Stypendium Artystycznym ufundowanym przez Maxymiliana Bylickiego, Dyrektora Instytutu Muzyki i Tańca, a także udział w „VIII Euro Chamber Music Festival” w ramach programu stypendialnego Polish Rising Music Stars.

Konkursy, nie tylko pianistyczne, nie powinny budzić w uczestniku uczucia negatywnej rywalizacji. Przede wszystkim jest to nieoceniona możliwość obcowania z utalentowanymi ludźmi o podobnych zainteresowaniach, lecz różnorodnych interpretacjach muzycznych. Dyskusje, rozmowy, występy pianistów, a także cenne wskazówki i uwagi ze strony wybitnych muzyków – to wszystko niezwykle rozwija nasze wyobrażenie o sztuce. Cieszę się, że są organizowane tego typu wydarzenia, gdzie mogę podziwiać poziom pianistyki moich kolegów,

liczyć prawie 40 osób. Mało tego, ci którzy kończyli gimnazjum, nie kończyli śpiewać. Zaczęliśmy odnosić coraz większe sukcesy. Cały czas w chórze panowała pozytywna energia. Chórzystom nie przeszkadzało, że próby były dwa razy w tygodniu, czy nawet częściej, byli bardzo zaangażowani. Niektórzy z nich poszli na uczelnie muzyczne, co też jest bardzo pozytywne.

Czy z byłymi chórzystami utrzymuje pani kontakt?
—Tak! Utrzymujemy kontakt. Co roku organizujemy koncerty na Boże Narodzenie w drugi dzień świąt. Nie jestem w stanie wyjaśnić jakie emocje towarzyszą świątecznemu śpiewaniu razem z tymi, którzy przewinęli się przez Our Voice. Są z nami, mimo że los ich rzucił do wielkich ośrodków akademickich. Próba przed koncertem świątecznym jest niesamowita, wycekiwana przez wszystkich. Jakiś czas temu postanowiłam aktywnie wrócić na studia muzyczne. Skończyłam dyrygenturę chóralną w ramach Podyplomowych Studiów Chórmistrzostwa i Emisji Głosu w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Obecnie mam za sobą trzeci semestr Emisji Głosu w tej

samej uczelni. Chcąc pracować z młodzieżą, trzeba nieustannie rozwijać się. Studia to nie tylko ogromne umiejętności, to również kontakty, to wymiana doświadczeń, to uczenie się od siebie. Rozwijam się, nie zatrzymuję się i nie dam zatrzymać się chórzystom. Taka wzajemna mobilizacja.

Co jest największym osiągnięciem chóru?
— Największym osiągnięciem jest to, że to już siódmy rok naszej działalności i trwamy, jesteśmy

Festiwal Chóralny Młodzi Mają Głos

miłością i duszą

a także usłyszeć ich przemyślane i dopracowane wykonania dzieł muzyki klasycznej.

Czym aktualnie się pani zajmuje?
— Obecnie jestem na pierwszym roku studiów magisterskich na Akademii Muzycznej w Gdańsku i w przyszłym roku będę grała recital dyplomowy wieńczący moją edukację muzyczną. Niezwykłą przyjemność sprawia mi występowanie z innymi muzykami – mam doświadczenie w pracy w duecie oraz w trio fortepianowym, a także z muzykami solistami jako pianista-akompaniator. Szeroki repertuar w tej dziedzinie, a także fascynację muzyką kameralną zawdzięczam pani profesor zw. dr hab. Annie Prabuckiej-Firlej, która wzięła mnie pod swoje skrzydła i otoczyła muzyczną opieką od początku trwania moich studiów. Wciąż pracuję pod czujnym okiem pani profesor i wiem, że jeszcze długa, lecz niezwykle odkrywczą i satysfakcjonująca droga przede mną. Poza uczelnią jestem nauczycielem gry na fortepianie i staram się zarazić dzieci i młodzież pasją do muzyki – dzięki temu, że pracuję indywidualnie z każdym uczniem, program dostosowujemy do umiejętności i zainteresowań. Zawsze zaczynamy od podstaw, czyli zapoznania się z instrumentem, klawiaturą, dźwiękami, a także dźwiękiem jako zjawiskiem, które powstaje na skutek naszej inicjatywy - różni się barwą i głośnością w zależności od naszego

dotyku klawisza. Niezwykłym jest patrzeć na postępy, które robi młodzież, zamieniając się w kreatorów muzyki. Największą część mojego życia zajmują jednak godziny ćwiczeń przy instrumencie – można to porównać do pracy na pełen etat, ale o elastycznym grafiku, który dostosowuję do pozostałych zajęć. Jestem otwarta na nowe wyzwania – w ostatnim czasie, dzięki owocnej współpracy z panem dyrektorem PSM w Działdowie, Piotrem Nowakowskim, miałam przyjemność prowadzić lekcje otwarte z młodymi adeptami sztuki pianistycznej oraz wykonać Recital Fortepianowy na scenie, z którą mam związane wyjątkowe wspomnienia. W ramach współpracy z Radio Gdańsk wykonałam w zeszłym miesiącu recital w składzie tria fortepianowego, który był transmitowany na żywo, a w przyszłym tygodniu rusza projekt z Polską Filharmonią Bałtycką im. Fryderyka Chopina w Gdańsku, w którym biorę udział jako pianista-muzyk orkiestrowy, z czego niezwykle się cieszę, gdyż jest to zdobywanie przeze mnie nowego doświadczenia. Zawód, a jednocześnie moja pasja, którą wykonuję, jest niezwykle różnorodny i intensywny, dzięki czemu czuję, że wciąż odkrywam nowe inspiracje ukryte w muzyce.

Przed występami nie odczuwa pani stresu?
— Stres sceniczny to uczucie, które towarzyszy każdemu muzykowi, bez

Cały czas mamy dużą motywację. Przychodzą nowi chórzysci i zarażają się motywacją od starszych. Nowe osoby otaczamy opieką, pytamy czy wszystko się im podoba, czy coś jest niejasne. Od dwóch lat jesteśmy stowarzyszeniem, mimo że jesteśmy chórem działającym przy Zespole Szkół nr 1, to nasza działalność ma szerszy zasięg. Każdy do nas może przyjść. Dyrektor szkoły Tomasz Nać oraz starostwo powiatowe, które jest naszą jednostką nadrzędną są dla nas bardzo otwarci. Chór Our Voice to miejsce

dla każdego. Tu można rozwinać się nie tylko wokalnie. To grupa ludzi, o różnych zainteresowaniach i talentach. Są wśród nas przyszli menadżerowie, przedsiębiorcy, piosenkarze, aktorzy, tancerze, plastycy, architekci, graficy komputerowi, programiści, śpiewacy operowi, psycholodzy, lekarze, inżynierowie, filmowcy, farmaceuci i mam nadzieję dyrygenci chóralni.

Bardzo angażuje się pani we wszechstronny rozwój. Jak często chór ma próby?
— Mamy dwie próby w tygodniu. Teraz ze względu na dużą liczbę nowych chórzystów zaczynamy regularną emisję głosu. Czyli co jakiś czas trzeba zaliczyć półgodzinne spotkanie ze mną, na którym ćwiczymy głos indywidualnie. Organizujemy też warsztaty, na które zapraszamy doświadczonych, utalentowanych dyrygentów, śpiewaków, kompozytorów.

Jakie plany/projekty przewiduje pani w przyszłości?
— W poprzednim roku wymyśliłam Festiwal Chóralany „Młodzi Mają Głos”, to fantastyczne wydarzenie. Pierwsza edycja odbyła się pod koniec sierpnia, przed rozpoczęciem

roku szkolnego w parku Honorowych Dawców Krwi. Impreza była na najwyższym poziomie i zebrała pozytywne recenzje. W tym roku będzie jej kolejna edycja, a za sprawą starostwa powiatowego, będzie imprezą cykliczną. Mam nadzieję, że festiwal stanie się wizytówką muzyczną naszego miasta, powiatu i województwa. Na koniec słowami jednej z chórzystek chciałam zaprosić do nas każdego, kto czuje się młodo i kocha śpiewanie, zwłaszcza zespołowe: „Tak! To już jest ten moment, w którym właśnie Ty możesz zdecydować o tym, czy chcesz rozwijać swój talent, swoje pasje i muzyczne aspiracje, poprzez przyłączenie się do Młodzieżowego Chóru Our Voice! Wszystko kręci się u nas wokół śpiewu, dobrej zabawy, pracy nad sobą, swoim głosem, ale również nad tworzeniem zgranego zespołu. Efektami tych działań dzielimy się na przeróżnych konkursach, festiwalach i zagranicznych wyjazdach, organizujemy swoje własne pikniki, okazjonalne spotkania i można powiedzieć, że w pewnym sensie tworzymy jedną muzyczną rodzinę. Jeśli to brzmi jak coś, co do Ciebie pasuje, to z całego serca Cię zapraszamy.

ciekawe, nie ma dwóch koncertów, które przeżyłabym w podobny sposób, dlatego wciąż poszukuję właściwej odpowiedzi na pytanie „jak walczyć ze stresem”. Przede wszystkim wykreśliłbym słowo „walka”. Stres jest integralną częścią nas samych, więc pierwszym krokiem jest akceptacja. Gdy oswoimy się z myślą, że jest to element naszej podświadomości, nie traktujmy go jak wroga – warto zacząć z nim współzawodniczyć.

Jakie ma pani plany i marzenia związane z muzyką?
— W dalszym ciągu będę zgłębiać obszar muzyki, oprócz klasycznej

gry na instrumencie interesuje mnie poszerzanie wiedzy teoretycznej w zakresie biografii kompozytorów zapomnianych, a także poznawać możliwości brzmieniowe dzięki korelacji z innymi instrumentalistami. Mam jednak szczególne marzenie związane z muzyką – chciałabym móc odkrywać przed państwem tajemniki, które skrywa w sobie dźwięk, klawiatura, czy fortepian – tak jak niegdyś pokazywano to mi. Muzyka jest piękną przygodą, a przeżywając ją razem, możemy inspirować się nawzajem. Bo każdy z nas dostrzega w niej coś innego, a to właśnie jest w tym najpiękniejsze.

Wiktorja została dwukrotną Stypendystką Prezesa Rady Ministrów

Rok 2020 – rok samorządu terytorialnego, czyli reforma ustrojowa jako początek drogi do samorządu gminy Rybno

Transformacja ustrojowa Polski z 1989 roku była początkiem wielu przemian. Zmiany w Konstytucji w końcu 1989 roku gwarantujące demokratyczny system rządów i prawa obywatelskie, szereg przemian społecznych i gospodarczych oraz udział samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy były początkiem przeobrażeń ustrojowych oraz przemian w obrębie instytucji administracji państwowej.

Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz o ordynacji wyborczej do rad gmin ustalono podstawy funkcjonowania gmin oraz zorganizowano i przeprowadzono pierwsze wybory kształtujące rady gmin. Wówczas stało się jasne, że gmina posiada osobowość prawną i wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym, na zasadach określonych przez ustawy, a samodzielność gminy podlega ochronie sądowej.

Na mocy Konstytucji w zakresie uregulowanym ustawami, oprócz zadań własnych wykonywanych według wyłącznej właściwości, gmina wykonywała także zlecone zadania administracji rządowej. Było to wynikiem decentralizacji jednolitej władzy państwowej poprzez podział kompetencji

między administracją centralną a samorządową. Dzięki temu lokalne społeczności miały prawo do zarządzania częścią spraw publicznych.

Ustawa o samorządzie terytorialnym z 1990 roku regulowała także kwestie finansów publicznych. Na mocy tej ustawy gmina prowadziła odrębną gospodarkę finansową na podstawie budżetu gminy. Rolę organu wykonawczego gminy odgrywał zarząd złożony z od 4 do 7 członków, a kadencja trwała 4 lata. Przewodniczący zarządu wybierany był przez głosowanie i mogła być to osoba spoza grona radnych.

Od 1 stycznia 1999 roku obowiązuje w Polsce trójszczeblowa struktura samorządu terytorialnego, która zastąpiła istniejący tylko na szczeblu gminnym samorząd terytorialny. Miejsce pośrednie pomiędzy województwem a gminą zajął powiat.

Przełom XX i XXI wieku miał ogromny wpływ na obecną strukturę samorządu terytorialnego, był to zwrot w kierunku demokratycznego państwa polskiego.

W wyniku licznych przekształceń ustawowych w latach 1990-1998 oraz zmian kompetencyjnych poszczególnych organów administracji państwowej współczesny samorząd nie jest

tym samym podmiotem działalności publicznej, jaki stworzono na początku lat dziewięćdziesiątych.

Rok 2020 nazwany rokiem samorządu terytorialnego przypomina nam, jak ważnym wydarzeniem była reforma samorządowa z 1990 roku i pierwsze w pełni demokratyczne wybory do rad gmin, których 30 rocznica mija 27 maja 2020 roku. Od tej pory samorząd stał się ważnym elementem ustroju państwa. Reforma samorządowa uchodzi za jedną z najbardziej udanych reform ostatnich dekad. Osiągnięcia samorządu na przestrzeni minionych lat dowodzą skuteczności lokalnego myślenia o demokratycznym państwie jako o wielkiej wspólnotcie obywateli realizujących cele w wymiarze krajowym i lokalnym.

Przeprowadzona reforma ustrojowa oraz ustawa o samorządzie gminnym dały gminom szeroki wachlarz możliwości rozwoju w odpowiedzi na lokalne potrzeby, umożliwiając skierowanie środków pieniężnych do obszarów najbardziej potrzebujących.

Na kartach Kroniki gminy Rybno, prowadzonej od 1945 roku, zapisane zostały informacje mówiące o tym, że 30 kwietnia 1990 roku zakończyła kadencję Gminna Rada Narodowa w Rybnie. Na uroczystym pożegnalnym posiedzeniu prezydium Gminnej Rady złożyło sprawozdanie z działalności. W uroczystym posiedzeniu wzięło udział siedmiu członków prezydium oraz czterech członków spoza prezydium GRN.

W wyborach do rady gminy 27 maja 1990 roku udział wzięło 56,6% mieszkańców – niższej frekwencji wcześniej nie notowano. Jednak w skali województwa gmina Rybno pod tym względem zajęła I miejsce. 4 czerwca 1990 roku odbyła się I sesja Rady Gminy. Otwarcia obrad dokonał przewodni-

czący Gminnej Komisji Wyborczej Edward Wiśniewski. Drugą część obrad prowadził najstarszy wiekiem radny Stanisław Wiśniewski. Nowo wybrani radni złożyli ślubowanie. Podczas sesji został wybrany na przewodniczącego Rady Gminy Jan Psiuk.

Podczas II sesji Rady Gminy 13 czerwca 1990 roku wybrano wójta gminy Rybno, którym został inż. Józef Łydziański (nieżyjący już). Z chwilą wyboru wójta gminy Rybno zakończyła się działalność dotychczasowego naczelnika

ka gminy inż. Kazimierza Dąbrowskiego, który piastował to stanowisko od 1 czerwca 1980 roku.

W związku z 30 rocznicą wolnych wyborów do rad gmin, którą będziemy obchodzić 27 maja, pragnę podziękować wszystkim wójtom, radnym, pracownikom samorządowym, którzy swoją pracą i zaangażowaniem przyczynili się do rozwoju naszej gminy.

Wójt Gminy Rybno
Tomasz Węgrzynowski

PRAWA MIEJSKIE 1297

30 lat istnienia samorządu terytorialnego przyczyniło się do odbudowy demokratycznego państwa, a także miało ogromny wpływ na rozwój naszej Ojczyzny

Samorząd, będąc blisko mieszkańców, wykonuje swoje zadania, mając na względzie potrzeby obywateli. To właśnie oni najmocniej angażują się w przedsięwzięcia, które dotyczą ich bezpośrednio i na które mają realny wpływ. Powierzenie poszczególnych zadań wspólnotom dało możliwość decydowania i współtworzenia najbliższego otoczenia. Wsie i małe miasteczka zaczęły się rozwijać. Rozpoczął się czas wielkich inwestycji: budowy dróg, szpitali, szkół, sieci kanalizacyjnych i wodociagowych, boisk czy hal sportowych, a co za tym idzie poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, również mieszkańców Pasłęka.

Nasze miasto, którego historyczna nazwa to Holland, leży na Powiślu, nad rzeką Wąską i uzyskało prawa miejskie w 1297 roku. W latach 1818-1975 było siedzibą powiatu. Miasto posiada współcześnie odbudowany zamek z początku XIV wieku, bardzo dobrze zachowane średniowieczne mury obronne z dwiema bramami, ratusz z XIV wieku, dwa kościoły z XIV i XVI wieku oraz inne ciekawe zabytki. Pasłęk liczy obecnie 12160 mieszkańców i jest siedzibą gminy – miasta i gminy Pasłęk, która obejmuje łącznie obszar o powierzchni 26466 hektarów, zamieszkały przez 19337 stałych mieszkańców.

Okres 30 lat od wprowadzenia reformy samorządowej, która uznawana jest za jedną z najbardziej udanych reform, to dla miasta i gminy Pasłęk okres wielu pozytywnych zmian, rozwoju i poprawy warunków życia mieszkańców. Od początku wprowadzenia reformy samorządowej burmistrz Pasłęka z radnymi Rady Miejskiej w Pasłęku, przy współpracy z wieloma organizacjami i wsparciu mieszkańców, realizowali różnorodne przedsięwzięcia z myślą o tym, aby mieszkańcom gminy Pasłęk żyło się lepiej, wygodnie, nowocześniej i bezpiecznie.

Wśród wielu udanych przedsięwzięć zrealizowanych na rzecz mieszkańców gminy Pasłęk należy wymienić m.in.:

- budowę stacji uzdatniania wody w Pasłęku,
- remont i modernizację stacji uzdatniania wody w miejscowościach Surowe, Anglity i Krasin,
- budowę nowych gminnych dróg i ulic w Pasłęku o łącznej długości 25,55 km,
- budowę nowej infrastruktury podziemnej, w tym m.in. sieci wodociągowej z przyłączami o łącznej długości 263,6 km i sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 81,8 km,
- modernizację oczyszczalni ścieków w Pasłęku,
- budowę stacji przeładunkowej odpadów komunalnych w Robitach,
- remont 6 świetlic wiejskich oraz budowę kontenerowej świetlicy w Sałkowicach,
- utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Rzecznęj,
- budowę bądź rozbudowę obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych w Pasłęku (zbiorniki retencyjno-rekreacyjne „Zakrzewko I”, „Zakrzewko II”, kąpielisko „Jeziorko”, Park Ekologiczny w Pasłęku),
- budowę 3 boisk typu orlik w Pasłęku, 4 osiedlowych boisk wielofunkcyjnych i 12 boisk sportowych na terenie sołectw gminy Pasłęk,
- budowę 14 nowych placów zabaw na terenach wiejskich gminy Pasłęk, 3 placów zabaw na terenie miasta Pasłęka oraz doposażenie w nowe urządzenia 25 istniejących placów zabaw,
- rozbudowę i modernizację stadionu miejskiego w Pasłęku,
- rozbudowę i remont 5 szkół.

Efektywność i skuteczność gminnej władzy ocenia się często przez pryzmat wykonanych zadań, w szczególności tych o charakterze inwestycyjnym. Realizacja wielu z ww. zadań możliwa była dzięki pozyskaniu przez pasłęckie władze środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej.

Z myślą o zaspokajaniu społeczno-kulturalnych potrzeb mieszkańców naszej gminy dokonano przy udziale środków pochodzących z UE remontu i przebudowy sali widowiskowo-kinowej w Pasłęckim Ośrodku Kultury. Dzięki modernizacji sali powstało 220 miejsc siedzących, w tym 68 miejsc na balkonie, dzięki czemu mieszkańcy gminy mają możliwość uczestnictwa w wielu ciekawych przedsięwzięciach, np. spektaklach teatralnych, koncertach muzyki poważnej i rozrywkowej. Utworzono Pasłęckie Centrum Integracyjne, miejsce służące spotkaniom organizacji pozarządowych, wymianie doświadczeń i aktywizacji lokalnej społeczności. Ponadto dzięki gminnym jednostkom oświatowym, kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym mieszkańcy naszej gminy mogą uczestniczyć w różnorodnych wydarzeniach, takich jak jubileusze miasta, festyny sołectw, zawody sportowe i pożarnicze oraz wiele innych.

Pasłęcki samorząd w trakcie 30 lat swojej działalności wspierał finansowo ochronę zabytków, przeznaczając w budżecie środki na prace konserwatorskie przy zabytkowych obiektach sakralnych na terenie naszej gminy. W ramach środków pozyskanych z UE dokonano rewitalizacji Starego Miasta w Pasłęku, tj. przebudowano plac św. Wojciecha oraz ulice starówki. Dokonano również remontu Bramy Kamiennej i Bramy Młyńskiej. Jednym z ważniejszych zadań w dziedzinie ochrony zabytków jest realizacja remontu średniowiecznych miejskich murów obronnych otaczających teren Starego Miasta w Pasłęku, których łączna długość wynosi 1266 mb., a wartość kosztorysowa prac wyniesie 15.079.591,54 zł. Wyjątkowym przedsięwzięciem z zakresu ochrony zabytków, zrealizowanym przez Miasto i Gminę Pasłęk przy współpracy z niemiecką fundacją Hermann Reemtsma Stiftung z Hamburga, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Rzym-

skokatolicą Parafią św. Józefa w Pasłęku, Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego, była odbudowa i renowacja zabytkowych organów Andreasa Hildebrandta w pasłęckim kościele pw. św. Bartłomieja w Pasłęku, której łączny koszt wyniósł prawie 3 mln zł.

Dzięki kreowaniu pozytywnych warunków do rozwoju powstały nowe podmioty gospodarcze i nowe miejsca pracy, rozwinęło się budownictwo mieszkaniowe oraz zrealizowane zostały ważne inwestycje komercyjne, m.in.: pełnowymiarowe pole golfowe w Pasłęku, nowe sklepy wielopowierzchniowe. Ważnym elementem inicjującym rozwój przedsiębiorczości było utworzenie w 2004 roku w Pasłęku podstrefy Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Celem ustanowienia SSE w Pasłęku było:

- stworzenie warunków do rozwoju rynku pracy w Pasłęku,
- ograniczenie bezrobocia,
- stworzenie atrakcyjniejszych warunków prowadzenia działalności gospodarczej dla lokalnych przedsiębiorców,
- rozwój gospodarczy miasta i gminy Pasłęk.

Obecnie miasto i gmina Pasłęk oferuje inwestorom w ramach SSE grunty o łącznej powierzchni 15,88 ha.

Realizacja wielu ważnych zadań statutowych gminy możliwa była dzięki wspieraniu aktywności społeczności sołectw gminy poprzez fundusz sołecki, który wzrósł od kwoty 78 tys. zł w roku 2009 do kwoty 558.849,88 zł w roku 2019. Istotnym elementem pobudzania aktywności mieszkańców jest również wprowadzony w 2013 roku przez naszą gminę budżet obywatelski, który w 2014 roku wyniósł 229.946,69 zł, natomiast w 2019 roku na zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego przeznaczono kwotę 313.790,06 tys. zł.

Dbając o bezpieczeństwo, pasłęcki samorząd nigdy nie zapominał o ochotniczych strażach pożarnych. Obiekty remiz strażackich były na bieżąco remontowane, a w roku 2013 baza wzbogaciła się o nowy obiekt w miejscowości Stegny, a także nowy sprzęt pożarniczy, niezbędny do przeprowadzania działań ratowniczych.

Świadectwem sukcesu i ciężkiej pracy władz gminy oraz mieszkańców jest to, że gmina Pasłęk od wielu lat w prowadzonych rankingach lokuje się w czołówce gmin województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto i gmina Pasłęk w jednym z najbardziej prestiżowych i wiarygodnych rankingów, tj. w ogólnopolskim Rankingu samorządów „Rzeczpospolita” 2019, sporządzonym przez gazetę „Rzeczpospolita”, zajęła bardzo wysokie, 45 miejsce spośród 864 gmin miejskich i miejsko-wiejskich w kraju. Gmina Pasłęk zdobyła w ww. rankingu najwyższą lokatę spośród wszystkich gmin województwa warmińsko-mazurskiego w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich.

Podczas pierwszej gali Ekonomii Społecznej na Warmii i Mazurach, która odbyła się 27 września 2019 roku w siedzibie Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie, gmina Pasłęk zdobyła wyróżnienie w kategorii „samorząd przyjazny ekonomii społecznej”. Ideą tej inicjatywy jest uhonorowanie dotychczasowego zaangażowania jednostek samorządu terytorialnego, środowiska biznesu, szkolnictwa, a także zachęcenie ich do dalszej współpracy na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej oraz promocji ekonomii społecznej w regionie.

14 listopada 2019 roku w siedzibie Polskiego Komitetu Olimpijskiego w War-

szawie odbyła się gala Sportowa Polska 2019, podczas której burmistrz Pasłęka odebrał przyznane gminie Pasłęk wyróżnienie Sportowa Gmina 2019.

Na terenie naszej gminy funkcjonuje łącznie 1061 firm, które wpływają bezpośrednio na jej sytuację ekonomiczną. Stały rozwój gminy zawdzięczamy również 961 gospodarstwom rolniczym, będącym źródłem utrzymania wielu rodzin.

Realizacja wielu przedsięwzięć inwestycyjnych i społeczno-kulturalnych w ostatnim 30-leciu nie byłaby możliwa bez wspaniałej współpracy z sołtysami gminy Pasłęk i mieszkańcami sołectw, którzy współuczestniczą w tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego.

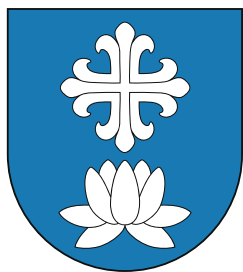
Ogromne podziękowania należą się wszystkim osobom, instytucjom, przedsiębiorstwom i innym podmiotom za 30-letnią, owocną współpracę, która przyczyniła się do wspaniałego rozkwitu gminy Pasłęk.

Pasłęk jest urokliwym i ciągle rozwijającym się miejscem na mapie województwa warmińsko-mazurskiego, w którym warto zamieszkać, inwestować i odpoczywać.

Zapraszamy do odwiedzenia naszej gminy.

**Burmistrz Pasłęka
dr Wiesław Śniecickowski**

HISTORIA POWIATU EŁCKIEGO

Powiat Ełcki jest niezwykle urozmaiconym krajobrazem wzgórz, dolin, jezior i lasów, czystym środowisku przyrodniczym, burzliwej historii i ciekawym pejzażu kulturowym, pozostawionym przez współistnienie ze sobą przez stulecia narodowości. Turystyka należy do najważniejszych dziedzin gospodarki powiatu obok rolnictwa i przemysłu o technologiach przyjaznych dla środowiska. Znajduje się on w granicach obszaru funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski.

Starosta Ełcki Marek Chojnowski

Powiat, rozciągający się we wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, tworzy miasto Ełk oraz cztery gminy wiejskie: Ełk, Kalinowo, Prostki i Stare Juchy. Jego stolica – Ełk – jest trzecim pod względem wielkości miastem regionu, największym ośrodkiem gospodarczym, kulturalnym, naukowym i turystycznym subregionu ełckiego. Położony na skrzyżowaniu głównych szlaków kolejowych i drogowych, w regionie graniczącym z Rosją (obwód kaliningradzki), Litwą i Białorusią, jest jednym z ważniejszych węzłów łączących Polskę ze wschodem Europy.

Dzisiejszy obszar powiatu ełckiego, to pradawne ziemie Jaćwingów, etnicznej grupy Bałtów Zachodnich, do których należeli również Prusowie, zamieszkujący niegdyś terytoria między dolną Wisłą a Wielkimi Jeziorami Mazurskimi.

Jaćwingowie zajmowali się rolnictwem, hodowlą, łowiectwem i rybołówstwem, a także handlem. Byli mistrzami sztuki wojennej i mieli doskonałych dowódców. Wyprawy Jaćwingów, o charakterze łupieskim, przeprowadzane były szybko, zniemacka i skutecznie, zarówno na tereny polskie, jak i ruskie. Pierwsze odwetowe wyprawy przeciw nim ruszyły pod koniec XII wieku. W 1192 roku zorganizował je Kazimierz Sprawiedliwy, w 1197 – książę ruski. Z pomocy jaćwieskich oddziałów korzystali Litwini, którzy po utworzeniu w XIII wieku własnego państwa dokonywali od strony Jaćwieży napaści na Mazowsze i Ruś.

Podbić Jaćwież próbował Konrad Mazowiecki. Zawarł w tym celu przymierze z księciem ruskim, które mimo śmierci Konrada rok później zaowocowało trzema polsko-ruskimi wyprawami w latach: 1248, 1253 i 1254. Ostatecznie, choć sojusznicy odnieśli sukcesy, zamierzony cel nie został osiągnięty. Jaćwież mieli zdobyć Krzyżacy, którzy do 1249 roku opanowali już większość pruskich terytoriów, na których budowali własne państwo. Ku ostatnim, niezdobytym terenom ruszyli w 1277 roku. Walki trwały sześć lat, pozostawiając Jaćwież zrujnowaną i wyludnioną. Dziś świadectwem obecności Jaćwingów są jedynie kurhany, kamienne baby i niektóre nazwy miejscowe.

Mazurska Chata w Starych Juchach

Cmentarz Wojenny w Bartoszach

Ełcka Kolej Wąskotorowa

Kościół w Ostrymkole

Krajobraz z wieży widokowej w Starych Juchach

30-lecie ełckiej samorządności

Polska samorządność na osi historii trwa zaledwie chwilę. Chwilę, w którą zostaliśmy wpisani my, pokolenia naszych dziadków, rodziców, dzieci, wnuków. To trzydziestolecie zmian, które zachodziły i nadal zachodzą w gminach, miastach, powiatach – w społeczeństwie. To demokracja, która jest gwarantem naszej wolności obywatelskiej, to odpowiedzialność za zarządzanie naszą przestrzenią, wspólnotą samorządową, nadzieja, ale i przyszłość. Od 1990 roku miasto Ełk dzięki wspólnemu zaangażowaniu przeszło szereg zmian we wszystkich obszarach, tj. od polityki społecznej, edukacji przez rozwój gospodarczy aż do sportu i kultury.

Zmiany, które zaszły w ostatnich trzydziestu latach w naszym mieście, można zauważyć gołym okiem. Ełk, dzięki współpracy samorządu z mieszkańcami, stał się miastem nowocześniejszym, otwartym na turystów, atrakcyjnym dla mieszkańców i inwestorów. Wzrosła jakość życia w naszym mieście. Inwestycje termomodernizacyjne w budynkach użyteczności publicznej, w tym w szkołach i szpitalu oraz kamienicach, wpływają na zmniejszenie zużycia energii i kosztów jej zakupu. Wdrażane są też działania zmniejszające emisję CO² poprzez m.in. zakup nowych autobusów do floty MZK. Ełk od wielu lat inwestuje w odnawialne źródła energii, takie jak panele fotowoltaiczne czy kotły na biomasę. Prowadzimy również politykę społeczną skierowaną do naszych mieszkańców i ełckich rodzin. W Ełku mamy system Karty Dużej Rodziny, ale także Ełckiej Karty 3+ i Karty Seniora, które upoważniają do korzystania ze zniżek na usługi i zakupy w wybranych instytucjach, sklepach, salonach i firmach. Ełczanki uczestniczą również w zajęciach i chodzą na konsultacje w poradni laktacyjnej i szkole rodzenia.

Zyskaliśmy nową przestrzeń miejską, miejsca przyjazne dzieciom, dorosłym i całym rodzinom. Przybyło wiele nowych miejsc do aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu, m.in. skwery, liczne parki w różnych częściach miasta, park linowy nad jeziorem, promenada, oraz w zamkniętych obiektach: korty tenisowe, hale sportowe,

ścianka wspinaczkowa. Ulice i podwórka z miesiąca na miesiąc zmieniały swoje oblicza, czyniąc miasto ładniejszym, czystszy i bardziej estetycznym. Wzrósł także poziom bezpieczeństwa ełczan i turystów. Rozbudowany został m.in. monitoring miejski, obejmujący swoim zasięgiem cały obszar miasta, na wszystkich osiedlach. Powstały nowe miejsca pracy. Przedsiębiorcy i zewnętrzne firmy chętniej inwestują swój kapitał w naszym mieście, pobudzając tym samym wzrost gospodarczy naszego regionu. W tym czasie w Ełku wybudowane zostały galeria handlowa „Brama Mazur” oraz park handlowy „Tu i Teraz”. Aktualnie w naszym mieście buduje się największa w naszym regionie galeria handlowa „Karuzela”, w której pracę znajdzie kilkuset mieszkańców Ełku, ale i okolicznych miejscowości. W ciągu minionych 30 lat zmniejszył się też poziom bezrobocia z 30% do 5,5%. W szybkim tempie rozwija się także budownictwo mieszkaniowe – powstają nowe osiedla. Coraz więcej młodych ludzi wybiera nasze miasto jako miejsce swojego życia. Wiele z tych inwestycji udało się przeprowadzić dzięki skutecznej współpracy samorządu, ale również dzięki inicjatywie mieszkańców Ełku. Zmiany zachodziły też w dziedzinie edukacji. W Ełku powstała szkoła sportowa, która kształci uczniów od podstawówki do liceum. Głównymi profilami są piłka nożna i siatkówka. Wybudowaliśmy w mieście dużą halę sportowo-widowską, z której korzystają szkoły, kluby

Drodzy Czytelnicy,

30. rocznica wolnych wyborów do rad gmin (27 maja 1990 r.) to szczególny moment dla polskiej samorządności.

To czas, w którym należy zwrócić uwagę na znaczenie i rolę samorządów terytorialnych w Polsce. To ukłon w stronę lokalnych społeczności, które angażując się w sprawy publiczne, kształtują nie tylko naszą rzeczywistość, ale także mają wpływ na przyszłość. Ważne jest zatem uważne wsłuchiwanie się w głosy mieszkańców gmin, miast, powiatów i wspólne zarządzanie sprawami tymi najważniejszymi i tymi codziennymi.

Z okazji okrągłej, 30. rocznicy pierwszych wolnych wyborów samorządowych życzę wszystkim polskim samorządowcom mądrych decyzji, zapewniających rozwój gospodarczy regionów, powiatów, miast, wsi. Realizacji dużych i małych inwestycji, z których będą korzystały te i przyszłe pokolenia. Życzę również umiejętności wsłuchiwania się w potrzeby mieszkańców, dzięki czemu możliwe jest skuteczniejsze, wspólne zarządzanie zmianami przynoszącymi korzyści dla wszystkich. Dziękuję całemu ełckiemu samorządowi za wiele lat dobrej i skutecznej współpracy. Dziękuję radnym wszystkich kadencji oraz prezydentom: Adamowi Puzie, Zdzisławowi Fadrowskiemu oraz Januszowi Nowakowskiemu. Dzięki naszym wspólnym działaniom, niejednokrotnie trudnym decyzjom udało nam się zrealizować wiele działań, które teraz służą ełckiej społeczności. Przemysłane zarządzanie miastem i zmianami, rozmowy z mieszkańcami oraz umiejętność znajdowania kompromisów spowodowały, że dzisiaj Ełk jest wyjątkowym miastem. Takim, z którego możemy być dumni, w którym chcemy mieszkać i do którego chcemy wracać. Naszą małą Ojczyzną – domem na mapie Polski i świata.

Tomasz Andrukiewicz
Prezydent Miasta Ełku

sportowe i organizatorzy wydarzeń, oraz dwie hale sportowe przy szkołach.

Ostatnie trzydziestolecie to także moment, w którym Polska wstąpiła do Unii Europejskiej. W ciągu tych 16 lat, dzięki funduszom z UE, nasze miasto bardzo się zmieniło. Łącznie z tego źródła finansowania pozyskaliśmy ponad 531,7 mln zł i zrealizowaliśmy ponad 150 inwestycji oraz projektów społecznych. Jedną z największych inwestycji w dziedzinie ochrony środowiska (w naszym województwie) była budowa w 2012 r. nieopodal Ełku nowoczesnego zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych wraz ze składowiskiem odpadów. Przedsięwzięcie to zrealizowaliśmy we współpracy z 12 okolicznymi samorządami. Wykorzystując unijne środki finansowe, rozbudowaliśmy sieć wodociągową i kanalizację ściekową. Wybudowaliśmy park naukowo-technologiczny, który teraz oferuje wsparcie dla rozwoju biznesu i wprowadza na rynek nowe start-upy. Zmodernizowaliśmy instytucje kultury, tj. Ełckie Centrum Kultury (gdzie powstał amfiteatr) oraz budynek szkoły artystycznej. Realizujemy też inwestycję w Muzeum Historycznym, przy którym powstał Park Odkrywców Kolei. Przeprowadziliśmy termomodernizację wybranych budynków w mieście oraz rewitalizację kamienicy, w której siedzibę mają teraz organizacje pozarządowe. W ełckim szpitalu Pro-Medica w ciągu ostatnich lat wybudowano nową izbę przyjęć, nowoczesny blok operacyjny, wyremontowano pod-

oddział ginekologiczny. Dzięki pozyskanym środkom finansowym przeprowadziliśmy modernizację terenów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Powstał tam cały kompleks sportowy wraz ze stadionem. Zagospodarowaliśmy parki i skwery w centrum miasta oraz nową plażę miejską na osiedlu Jeziorna.

Jednym z największych sukcesów w zakresie pobudzenia rozwoju gospodarczego jest doprowadzenie do realizacji budowy przechodzących przez Ełk drogi ekspresowej Via Baltica, postępy budowy której dokładnie widać, a także połączenia kolejowego Rail Baltica. W kontekście rozwoju naszego miasta jest to sprawa bardzo istotna, ponieważ tam, gdzie są drogi szybkiego ruchu, tam pojawiają się duże inwestycje.

Z okazji XXX rocznicy wyborów samorządowych

składam Państwu, a szczególnie mieszkańcom Powiatu Giżyckiego, wielkie słowa uznania i podziękowania za udział w rozwoju naszych małych ojczyzn.

Samorząd terytorialny jest przede wszystkim wspólnotą wszystkich mieszkańców danego terytorium, a więc każdy z nas i wszyscy razem, już trzy dekady budujemy i zmieniamy najbliższą nam rzeczywistość. Czynimy to również za pośrednictwem naszych przedstawicieli, wybieranych w demokratycznych wyborach do rad gmin i powiatów oraz sejmików województw.

Szanowni Państwo, w imieniu Zarządu Powiatu w Giżycku i swoim własnym życzę wszystkim członkom naszych wspólnot realizacji kolejnych, własnych i wspólnych planów oraz marzeń.

Dbajmy o samorząd i brońmy samorządności, wielkiego osiągnięcia wolnej, demokratycznej Polski !

STAROSTA GIŻYCKI
Mirośław Dariusz Drzażdżewski

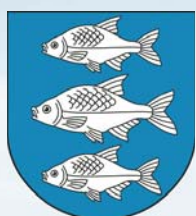
Historię naszego bieżącego życia samorządowego Powiatu Giżyckiego, naszych osiągnięć, zrealizowanych projektów i inicjatyw

znajdziecie Państwo w zakładkach portalu

www.powiatgizycki.pl

66820otr-A-G

GIŻYCKO – 30 LAT SAMORZĄDU

**Wszystkim Mieszkańcom,
Pracownikom Urzędu Miejskiego i miejskich jednostek,
Radnym wszystkich kadencji, Przyjaciołom Giżycka
oraz byłym Burmistrzom - Panu Romanowi Stańczykowi,
Panu Janowi Grabowskiemu,
Panu Marianowi Lemesze, Pani Jolancie Piotrowskiej
SYMBOLICZNE – „DZIĘKUJĘ”
ZA WSPÓLNE BUDOWANIE NASZEGO MIASTA.**

Wojciech Karol Iwaszkiewicz

Burmistrz Giżycka

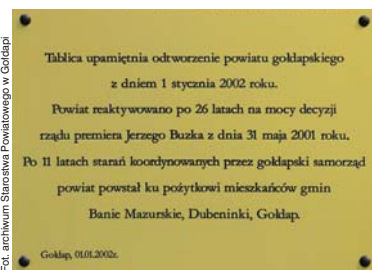
65620otr-A -F

POWIAT GOŁDAPSKI

Powiat gołdapski utworzono w 2002 roku w wyniku podziału powiatu olecko-gołdapskiego. Stało się to za sprawą starań wielu ludzi, których możemy nazwać przyjaciółmi Gołdapi, oraz dzięki lokalnej społeczności samorządowej, która postawiła sobie za cel powrót siedziby powiatu do naszego miasta.

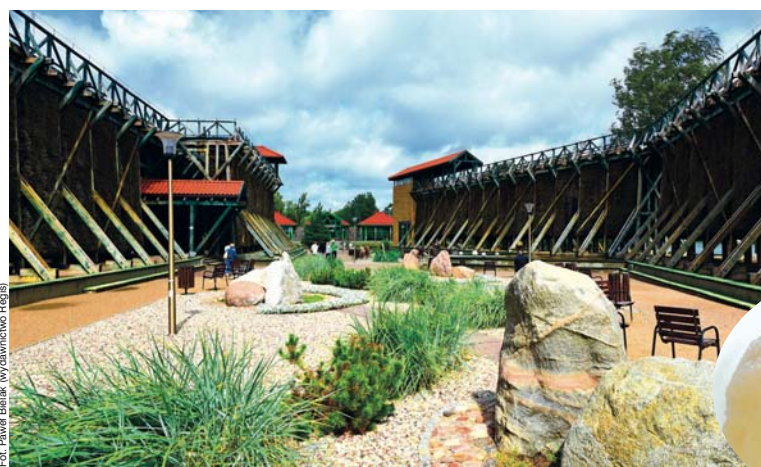

Powiat gołdapski zaskakuje swą malowniczością i przez wielu uważany jest za jeden z najpiękniejszych zakątków północno-wschodniej Polski. Dzięki niepowtarzalnym walorom klimatycznym, najczystszyemu powietrzu w regionie oraz zasobom borowinowym Gołdap uzyskała status jedynej w województwie warmińsko-mazurskim uzdrowiska. Strefa uzdrowiskowa daje możliwość skorzystania z pijalni wód mineralnych i leczniczych, groty solnej czy czwartych w Polsce łożysk solankowych. Ziemia gołdapska jawi się więc jako idealne miejsce dla kuracjuszy oraz turystów ceniących sobie zdrowie i wypoczynek. Dużą popularnością cieszy się także gołdapska Piękna Góra, która jest nie tylko jednym z atrakcyjniejszych na Mazurach punktów widokowych, ale przede wszystkim

stanowi centrum sportów zimowych. Do ciekawych zabytków powiatu należy gołdapska wieża ciśnień. Najbardziej intrygującą zaś atrakcją turystyczną powiatu bez wątpienia jest piramida w Rapie. Odwiedzając powiat gołdapski, koniecznie trzeba zobaczyć także zabytkowe mosty w Stańczykach, Botkunach i Kiepojcach. Większość z wymienionych atrakcji znajduje się w bliskim sąsiedztwie tutejszych szlaków rowerowych, w tym Green Velo i Śladem Romnickiego Jelenia. Sprzyja to rozwojowi aktywnej turystyki.

Ostatnie lata to dla powiatu gołdapskiego czas intensywnego rozwoju. Zaznaczyły się bowiem wieloma inwestycjami i wyjątkowo dużą ilością pozyskanych środków zewnętrznych. Praca Zarządu oraz radnych Rady Powiatu pozwoliła urzeczywistnić wiele przedsięwzięć, czego efektem stała się m.in. poprawa infrastruktury drogowej, termomodernizacja budynków ośrodków zdrowia i oświatowych czy wdrożenie projektu zintegrowanej informacji geodezyjno-kartograficznej. Oprócz aktywności samorządu o atrakcyjności i rosnącej dynamice

rozwojowej powiatu gołdapskiego zdecydował w dużej mierze fakt, iż jest to szeroko rozumiane pogranicze – także kulturowe i kulinarne. Powiat znajduje się bowiem blisko byłej wschodniej granicy dawnych Prus Wschodnich i jednocześnie sąsiaduje z obwodem kalinin-

gradzkim Federacji Rosyjskiej. Położenie to sprzyjało utworzeniu przejścia granicznego i tutejszej podstrefy Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Z racji obecności przejścia granicznego z Rosją część mieszkańców traktuje Gołdap jako początek Unii Europejskiej.

Powiat gołdapski jest stale aktywny nie tylko w regionie, ale także na poziomie krajowym i międzynarodowym, będąc w stałym kontakcie z partnerskimi samorządami z kraju i z zagranicy. Całokształt działań jest regularnie doceniany przez Związek Powiatów Polskich, organizatora Ogólnopolskiego rankingu gmin i powiatów, w którym to powiat gołdapski od kilku lat zajmuje miejsca w ścisłej czołówce, regularnie plasując się w pierwszej dziesiątce powiatów do 60 tysięcy mieszkańców.

Starostwo Powiatowe w Gołdapi
ul. Krótka 1, 19-500 Gołdap
tel. +48 87 615 44 44, fax +48 87 615 44 45
e-mail: starostwo.goldapskie@post.pl
www.powiatgoldap.pl
@PowiatGoldap

570200tr-A -G

Chcesz być na bieżąco... ...a nie możesz wyjść z domu?

E-WYDANIE TO BEZPIECZNE
ROZWIĄZANIE
www.kupgazete.pl

E-WYDANIE

#zostańwdomu

XXX-lecie samorządu terytorialnego w Polsce przypada w niezwykłym dla Gołdapi roku 450-lecia nadania praw miejskich

Ten wyjątkowy jubileusz świętowaliśmy 14 maja 2020 roku, w trudnym czasie epidemii koronawirusa. Ten fakt z pewnością zapisze się na kartach historii.

Gołdap to jedyne na Warmii i Mazurach uzdrowisko i miasto o najczystszej w Polsce powietrzu. To prężnie rozwijający się ośrodek turystyczno-wypoczynkowy i członek elitarnego stowarzyszenia miast Cittaslow. W dzielnicy uzdrowskiej tętnią życiem czwarte co do wielkości w Polsce Mazurskie Tężnie Solankowe. Do odpoczynku zachęca Zdrój – nowoczesna pijalnia wód mineralnych i leczniczych z grotą solną i działającymi przez cały rok miniteżniami. Kuracjusze i turyści

chętnie korzystają z pól do minigolfa, nowoczesnego placu zabaw dla dzieci i młodzieży (street work), z wielu dróg rowerowych, spacerują wokół tężni. Relaksują się na gołdapskim moło, podziwiając Puszcę Romincką i zerkając ku wodnej granicy z Rosją.

Gołdap ma idealne warunki do rekreacji i wypoczynku przez cały rok. Wokół miasta jest ok. 200 km malowniczych tras rowerowych, w tym szlak Green Velo. Zimą warto skorzystać z narciarskich tras biegowych, stacja narciarska na Piękną Górę słynie z unikalnej kawiarni obrotowej zbudowanej na jej szczycie, kolei linowo-krześłkowej oraz dwóch kilometrów tras sztucznie naśnieżonych i oświetlonych tras do narciarstwa zjazdowego.

Gołdap jest znakomitym miejscem wypadowym dla turystów. W pobliskiej Rapie znajduje się piramida – XIX-wieczny grobowiec rodu von Fahrenheit. W Stańczykach wznoszą się monumentalne mosty kolejowe, zwane Akweduktami Północy. Warto wybrać się na Litwę (tylko 40 km od Gołdapi), wziąć udział w bezkrwawym safari w pobliskich Zatykach z tysiącami dzikich zwierząt, obejrzeć bunkry z okresu II wojny światowej.

Gołdap – Mazurski Zdrój została zwycięzcą ubiegłorocznego Międzynarodowego Konkursu na Najlepsze Europejskie Destynacje Turystyczne w kategorii turystyka zdrowotna i wellness.

Gmina Iława. Kraina 75 jezior, z dobrym klimatem dla inwestorów

Krzysztof Harmaciński – Wójt Gminy Iława od 1998 r. (6 kadencja). Wieloletni, doświadczony działacz samorządowy. Wniósł wybitny wkład w rozwój Gminy Iława, konsekwentnie realizując politykę proinwestycyjną. Niekwestionowany lider w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w woj. warmińsko-mazurskim w kategorii gmin wiejskich. Laureat wielu nagród, konkursów, plebiscytów i wyróżnień ogólnopolskich, m.in. Samorządowy Manager Roku, Samorządowy Lider Edukacji, Działacz, Propagator i Budowniczy Polskiego Sportu.

Gmina Iława położona jest w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, na Pojezierzu Iławskim, nad południowym krańcem jeziora Jeziorak – najdłuższego jeziora w Polsce. Powierzchnia gminy to 422 km², a liczba mieszkańców – 13 000. Niewątpliwym atutem naszej małej ojczyzny jest piękna i wyjątkowa przyroda. Znajdują się tutaj 4 rezerваты przyrody. Ulubionym miejscem turystów, którzy spędzają wakacje w okolicach Siemian, jest niewiarygodnie piękny rezerwat „Jasne”. Obejmuje on oligotroficzne Jezioro Jasne, dystroficzne jezioro Luba oraz torfowiska występujące w rynnach pojeziernej. W rezerwacie „Czerwica” na ponad 11 ha królują kormorany, a także orzeł bielik. Rezerwat „Rzeka Drwęca” powstał, aby chronić środowisko pstrąga, łososa, troci i certy. Rezerwat „Jezioro Karaś”, wpisany do konwencji Ramsar, utworzono w celu zachowania miejsca lęgowego ptactwa wodnego i błotnego. Żyje tu 156 gatunków ptaków.

Życie toczy się tutaj pozornie tak samo jak gdzie indziej, ale tylko ten, kto w gminie mieszka albo do niej zawita, wie, że jest to miejsce szczególne, w którym nie sposób się nie zakochać. U nas można zwolnić tempo, poddać się urokom malowniczych krajobrazów, podziwiać wspaniałą przyrodę: jeziora, przepastne lasy, zwierzyńce. U nas oprócz zróżnicowanej bazy noclegowej, kuchni regionalnej można korzystać z licznych atrakcji turystycznych, wypożyczyć sprzęt turystyczny, wyczerperować jacht.

Nie będą rozczarowani pobytem w naszej gminie żeglarze i kajakarze, amatorzy pieszych i rowerowych wycieczek, konnych przejażdżek, wędkarze i grzybiarze, a także miłośnicy szant, piosenki poetyckiej i kabaretu, pasjonaci historii. Turystów z pewno-

ścią zachwyci bogata oferta imprez kulturalnych, a w szczególności najważniejsza z nich, Festiwal nad Jeziorakiem.

Do atutów Gminy należą wybitne walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz korzystne połączenia komunikacyjne. Nasza Gmina to świetne miejsce dla inwestycji.

Gmina od wielu lat nie tylko kreuje wizerunek miejsca przyjaznego turystom, ale podejmuje też szereg działań, aby stworzyć klimat przyjazny inwestorom. Wdrożono wysokie standardy obsługi, powołując Punkt Obsługi Inwestora. Dominuje u nas podejście menedżerskie, a nie urzędnicze. Każdy inwestor może liczyć na indywidualną opiekę pracownika Urzędu Gminy w elastycznych godzinach pracy. Stawiamy przy tym na szybkość działania i kompleksowość obsługi, łącznie z przyspieszeniem procedur uzyskania decyzji administracyjnych.

Gmina, jako jedna z nielicznych w województwie warmińsko-mazurskim, posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla całego swojego obszaru oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewidującego rozwój na najbliższe 50 lat. Zapisy planu są bardzo elastyczne, dzięki czemu dają szerokie możliwości zagospodarowania terenów inwestycyjnych, w zależności od potrzeb inwestora. Aktualnie posiadamy kilkaset ha gruntów inwestycyjnych oraz ponad 6000 działek z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową. Tylko w 2018 r. dzięki zmianom planu powstało ok. 400 nowych działek. W Gminie Iława proces dostosowywania zmiany planów trwa od 1990 r. W perspektywie najbliższych 2 lat powstaną nowe, bardzo atrakcyjne tereny mieszkaniowo-usługowe położone w sąsiedztwie miasta Iławy, pomiędzy jeziorami Jeziorak i Łabędź.

Gmina Iława jest wiodącym samorządem w województwie w pozyskiwaniu unijnych środków. Tylko w ostatnich 4 latach na różne inwestycje zdobyto ponad 50 mln zł. Priorytetem gminy są inwestycje w człowieka, a w szczególności rozwój bazy szkolnej. Na przestrzeni ostatnich 20 lat wybudowano od podstaw 3 nowe kompleksy szkolne (we Franciszkowie, Wikelcu i Gromotach), a pozostałe placówki przebudowano, tworząc infrastrukturę edukacyjną XXI wieku. Powstało 5 nowoczesnych boisk wielofunkcyjnych (w tym orlik), 4 nowe świetlice (pozostałe zmodernizowano), wiele placów zabaw, siłowni zewnętrznych, miejsc spotkań mieszkańców.

Dbając o wszechstronny rozwój, w trosce o środowisko naturalne, na przestrzeni ostatnich 30 lat skanalizowano gminę w 80%. Gmina Iława zrealizowała nowatorskie projekty proekologiczne na rzecz rozwoju turystyki, m.in. ekologiczną miniprzystań żeglarską w Siemianach oraz system odbioru nie-

Nowoczesny kompleks szkolny w Gromotach

Ekologiczna miniprzystań żeglarska w Siemianach

Przebudowana ul. Lipowa w Rudzienicach

czystości z brzegów i wysp jeziora Jeziorak z wykorzystaniem statku śmieciarki.

Gmina sukcesywnie poprawia i rozbudowuje swoją infrastrukturę drogową. Większość wybudowanych lub przebudowanych dróg po-

wstało przy współudziale zewnętrznych środków, w których pozyskiwaniu gmina Iława jest niekwestionowanym liderem, nie tylko w swoim regionie. W chwili obecnej większość dróg na terenie gminy stanowią drogi utwardzone.

GMINA KISIELICE leży w powiecie iławskim i jest najbardziej na zachód wysuniętą gminą województwa warmińsko-mazurskiego, w ramach którego sąsiaduje od północnego-wschodu z gminą Susz i od wschodu z gminą Iława, leżącymi w powiecie iławskim, a od południa z gminą Biskupiec Pomorski w powiecie nowomiejskim. Na południowym-zachodzie graniczy z gminą Łasin w powiecie grudziądzkim w województwie kujawsko-pomorskim, a na północnym-zachodzie z gminami: Prabuty i Gardeja leżącymi w powiecie kwidzińskim w województwie pomorskim. Powierzchnia gminy wynosi 17 280 ha (w tym miasto 337 ha), co stanowi 0,7% powierzchni województwa. Większość terenów to użytki rolne (72%), co świadczy o typowo rolniczym charakterze gminy. Gmina posiada niski wskaźnik zalesienia – ok. 12%. Jednocześnie charakteryzuje się znaczącym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym. Południową część gminy zajmuje obszar chronionego krajobrazu z licznymi jeziorami położonymi wśród lasów. Na terenie gminy znajduje się 10 jezior – 4 większe o powierzchni 85-300 ha oraz 6 mniejszych o powierzchni 5-10 ha.

Dzięki współpracy z przedsiębiorcami powstały nowe miejsca pracy

W Limży powstała wylegarnia indyków Gerczak Huthery, w Kisielicach zainwestowała firma Asia Pack, producent płyt papierowych

Markety Dino i Prim

Przy dobrej współpracy z władzami województwa, jak również powiatu iławskiego, gmina pozyskuje środki zewnętrzne, które przy udziale środków własnych, którymi dobrze gospodarujemy, inwestowane są w budowę i remonty dróg

Podczas uroczystej sesji Rady Miejskiej spotkali się zasłużeni dla gminy Kisielice i obecne władze. Od lewej: obecny burmistrz Kisielic Rafał Ryszczyk, Tadeusz Polaczuk – były naczelnik gminy Kisielice, Bogusława Matusiak – stomatolog i wieloletnia kierownik kisielickiego ośrodka zdrowia oraz Tomasz Koprowiak, były burmistrz Kisielic.

Ścieżka pieszo-rowerowa Kisielice – Ogrodzieniec

Po 30 latach oczekiwania powstała nowa droga do miejscowości Goryń. Na zdjęciu od lewej: starosta iławski Bartosz Bielawski, przewodnicząca Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Bernadetta Hordejuk oraz burmistrz Kisielic Rafał Ryszczyk.

Po latach zaniedbań odnowione zostało wnętrze kisielickiego magistratu

Sala sesyjna i USC przed remontem

Poprawa wizerunku kisielickiej szkoły

W gminie Kisielice powstał Żłobek i Klub Seniora

Dbamy o podtrzymywanie tradycji dożynkowych

11 listopada to data ważna w sercu każdego Polaka. Pamiętamy o historii

Dbamy o to, by po ciężkiej pracy nie zabrakło możliwości spędzenia czasu podczas dobrej zabawy w towarzystwie znanych i lubianych wykonawców. Kisielicki amfiteatr wypełnia się po brzegi za sprawą gwiazd, które udaje nam się zaprosić do naszej gminy. Do tej pory przed kisielicką publicznością wystąpili, m.in.: C-bool, Zenon Martyniuk z zespołem Akcent, B.R.O., Andrzej Rosiewicz, Majka Jeżowska, Wojciech Gąssowski, Popek, Dj-Hazel, Dj-Omen, Andrzej Rybiński, Piękni i Młodzi, MiG, Łobuzy, Czadomen, Kabaret Koń Polski, Cezary Zak i Artur Barciś, Cezary Pazura, Andrzej Grabowski. Nie sposób jest wymienić wszystkich.

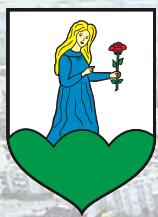

Dbając o bezpieczeństwo mieszkańców, gmina pozyskała środki na zakup bojowego wozu gaśniczego, wartość samochodu to 769 980,00 zł. Zakup dofinansowano ze środków: Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 200 tys. zł, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 200 tys. zł, Urzędu Gminy Kisielice w wysokości 369 980,00 zł.

Przy współudziale środków PFRON powstaje sala gimnastyczna przy szkole podstawowej w Goryniu

Gmina Susz zaprasza

Burmistrz Susza
Krzysztof Pietrzykowski

Susz to miasto w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie iławskim, nad jeziorem Suskim. Miejscowość jest siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Susz, znanej sportowej Polsce z organizowania najstarszych krajowych zawodów triathlonowych, których pierwsza edycja odbyła się w 1991 roku.

Miasteczko, pomimo ogromnych zniszczeń wojennych, nadal może poszczycić się ciekawymi zabytkami architektury i sztuki sakralnej. Kościół (dziś Sanktuarium) św. Antoniego to zabytek klasy zerowej i prawdziwa perełka sakralnej architektury średniowiecznej XIV stulecia. Drugim kościołem na terenie miasta jest wybudowany w 1905 roku kościół Św. Rozalii.

Ciekawe zabytki znajdziemy także w okolicach Susza. Najlepszymi przykładami są pozostałości pałacu w Kamieńcu, który w latach swojej świetności zwany był Wersalem Królestwa Pruskiego, czy pochodzący z XVII w. barokowy pałac we wsi Bałoszyce, odnowiony przez swoich dzisiejszych właścicieli i pełniący funkcje hotelu

i restauracji z wieloma atrakcjami. Gmina Susz obfituje też w inne atrakcyjne historycznie miejsca – dwór w Babiętach Wielkich, dwór w Nipkowie, ruiny pałacu w Januszewie.

Wszyscy Ci, którzy doceniają walory krajobrazowe, również znajdą na terenie Gminy Susz coś dla siebie. Znajdują się tu dwa rezerваты przyrody: jezioro Gaudy i jezioro Czerwica oraz obszar chronionego krajobrazu rzeki Liwy. Teren gminy pokrywa się także z Parkiem Krajobrazowym Pojezierza Iławskiego i Europejską Siecią Ekologiczną NATURA 2000. Spotkać tu można gniazda orla bielika, rybołowa, orlika krzykliwego, kani czarnej i rudej czy bociana czarnego. Występują tu również liczne pomniki przyrody, rzadkie i ginące rośliny oraz mnóstwo gatunków fauny, wśród których wiele jest pod ochroną.

Susz to od prawie 30 lat „stolica polskiego triathlonu”. To tu, w dniu 1 czerwca 1991 roku zorganizowano, pierwszy w kraju, Ogólnopolski Sprint Triathlon. Od tamtej pory, w Suszu rokrocznie odbywają się wyjątkowe pod względem atmosfery i znakomicie zorganizowane zawody sportowe z bogatym programem kulturalno-rozrywkowym. W zawodach w 2016 roku, połączonych z jubileuszem 25-lecia imprezy, wzięło udział ponad 1900 zawodników z kraju i za-

Sanktuarium św. Antoniego
góruje nad Suszem

Pałac w Bałoszycach

Susz to stolica
polskiego triathlonu

granic. Susz Triathlon kilkakrotnie wybierano najlepszą imprezą triathlonową w kraju i wielokrotnie nagradzano jako wydarzenie, najlepiej promujące region Warmii i Mazur.

Trzydzieści lat samorządu terytorialnego to dla Susza niewątpliwie czas rozwoju gospodarczego i społecznego. W mieście oraz w podzielonej na 29 sołectw części wiejskiej gminy, sukcesywnie poprawia się jakość infrastruktury drogowej, modernizowanej w efektywnej współpracy z samorządami powiatu i województwa. Powstaje tu także wiele nowych obiektów kulturalnych, których zadaniem – jak w przypadku budowanych sukcesywnie co roku wiejskich świetlic – jest integracja i aktywizacja lokalnej społeczności. Nie brakuje także inwestycji w sport – triathlonowa historia zobowiązuje i inspirowa do szczególnie szerokiej aktywności na tym polu.

Co ważne, odważne inwestycje idą w Gminie Susz w parze z przemyślaną i stabilną polityką finansową, możliwą dzięki zgodnej współpracy Burmistrza Susza z 15-osobową Radą Miejską. Dobry kierunek, w którym konsekwentnie podąża Gmina Susz, potwierdzają liczne i prestiżowe wyróżnienia, np. „Orły Polskiego Samorządu”, „Gmina Fair Play”, czy nagroda „Gmina Roku”, przyznawana w ramach programu Samorządowa Marka Roku.

Kartka z kalendarza

30 lat samorządu terytorialnego

27 maja 1990 r. odbyły się w Polsce po raz pierwszy wolne samorządowe wybory, w których udział brać mogły wszystkie zarejestrowane komitety czy partie polityczne. Podstawą do przeprowadzenia wyborów była ustawa z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym. Zastąpiła ona poprzednią z 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządzie terytorialnym, dopuszczającą do wystawiania kandydatów tylko z określonych opcji „w celu utrwalania socjalistycznego ludowładztwa”, „przewodniej siły politycznej w budowie socjalizmu – Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej ze Zjednoczonym Stronnictwem Ludowym i Stronnictwem Demokratycznym” oraz obywateli skupionych w Patriotycznym Ruchu Odrodzenia Narodowego. Założenia nowej ustawy samorządowej wypracowane zostały podczas obrad tzw. „okrągłego stołu” w 1989r., w których uczestniczyli przedstawiciele ówczesnej władzy komunistycznej oraz wybrani członkowie demokratycznej opozycji solidarnościowej. Wcześniejsze wybory do tzw. sejmiku kontraktowego w czerwcu 1989r. przyniosły zwycięstwo stronie solidarnościowej. Rok później, podczas kampanii wyborczej do samorządów wykorzystano sprawdzony model organizacyjny, czyli powstałe wtedy w całym kraju Komitety Obywatelskie typujące swoich kandydatów, którzy w zdecydowanej większości zostali wybrani jako radni miast i gmin.

W kampanii wyborczej w Kętrzynie w 1990r. liczyły się praktycznie dwa komitety. Pierwszy, to lewicowy (głównie post-PZPR, gdyż oficjalnie partia ta została rozwiązana w styczniu 1990r.), który posiadał swoją tubę propagandową w postaci gazety „Agrokompleks”, od jesieni tegoż

roku przekształcony w tygodnik „Gazeta Kętrzyńska”, utrzymujący ten sam, lewicowy profil ideowy. Drugi komitet to Komitet Obywatelski (KO) „Solidarność” skupiający dawnych związkowców z 1980r., młodzież i osoby zaangażowane w działalność na rzecz swojego miasta. Wtedy też w tezach programowych pojawiło się po raz pierwszy określenie „moja – nasza mała ojczyzna”. Komitet pod przewodnictwem Jerzego Adamczyka, miał duże zaplecze i poparcie społeczne, ale brakowało własnej prasy, co uwidoczniło się szczególnie przez pierwsze dwa lata działalności rady miejskiej, czyli do czasu, kiedy na rynku lokalnym pojawiła się nowa, prywatna i niezależna gazeta, „Życie Kętrzyna”, założona przez Bogumiła Kowszuka. Członkowie i sympatycy KO docierali do wyborców rozsłuchując bezpośrednio po domach ulotki wyborcze. Efektem tej pracy było zdobycie przez KO 24 mandatów radnych na ogólną liczbę 28 miejsc w Radzie Miejskiej w Kętrzynie. Pierwsza sesja odbyła się we środę 6 czerwca 1990r. na I piętrze sali zamkowej. Obrady prowadziła najstarsza wiekiem, nieżyjąca już, p. Hanna Baraniecka. Podczas tej uroczystej sesji wybrano przewodniczącego Rady Miejskiej w Kętrzynie, a został nim Jerzy Adamczyk. Wybrano też dwóch delegatów do sejmiku (Andrzej Sobczak i Marek Żyliński). Na kolejnej, lipcowej sesji wybrano burmistrza i zarząd miasta. Spośród trzech kandydatów: Zygmunt Dorf, Janusz Kotarski, dotychczasowy naczelnik miasta oraz Andrzej Sobczak, który w pierwszym głosowaniu został wybrany na urząd burmistrza miasta (uzyskał 15 głosów na 26 obecnych radnych). Wybrano też 7-osobowy zarząd miasta, będący

organem wykonawczym rady, w składzie: Joanna Skiba, Krzysztof Hećman, Marek Żyliński, Wiesław Waliwander, Kazimierz Żołnierkiewicz, Andrzej Sobczak – burmistrz i Zygmunt Dorf, który został zastępcą burmistrza.

Wybrano również wójtów i burmistrzów w sąsiadujących gminach. I tak pierwszym wójtem gminy wiejskiej Kętrzyń został Ryszard Przybyliński, gminy Barciany – Ryszard Kozyra, gminy Srokowo – Stanisław Miernik, burmistrzem miasta i gminy Korsze – Jerzy Skórko, a burmistrzem Reszla Wacław Hojszyk.

Powiat Kętrzyński położony jest w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego. Siedzibą Samorządu powiatowego jest miasto Kętrzyń. Funkcję starosty kętrzyńskiego od 22 listopada 2018 r. pełni Michał Kochanowski.

W skład powiatu wchodzi: Miasto Kętrzyń, Gmina Kętrzyń, Gmina Reszel, Gmina Korsze, Gmina Barciany i Gmina Srokowo. Powiat Kętrzyński zajmuje obszar 1 213 km², zamieszkuje go 61 224 mieszkańców. Długość dróg w powiecie wynosi ponad 455 km.

Budżet na koniec roku 2019 po stronie dochodów wykonano na poziomie 84 117 810,56 zł, natomiast po stronie wydatków wykonano na poziomie 82 261 756,35 zł. Rok budżetowy zakończono nadwyżką w wysokości 1 856 054,21 zł

Obecnie w powiecie kętrzyńskim funkcjonują następujące jednostki oświatowe: I Liceum Ogólnokształcące im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie, Zespół Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej w Kętrzynie, Powiatowe Centrum Edukacyjne w Kętrzynie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. św. Jana

Pawła II w Kętrzynie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie oraz Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu. W bieżącym roku szkolnym naukę w nich rozpoczęło ponad 2000 uczniów.

Powiat Kętrzyński jest organem założycielskim dwóch jednostek realizujących świadczenia zdrowotne dla mieszkańców powiatu kętrzyńskiego, Szpitala Powiatowego w Kętrzynie i Zespołu Opieki Zdrowotnej w Reszlu.

Na szczególną uwagę zasługują zrealizowane w 2019 r. zadania inwestycyjne w obszarze infrastruktury drogowej i mostowej. Ponad 14 km wyremontowanych i zmodernizowanych dróg powiatowych w minionym roku, przy zaangażowaniu środków zewnętrznych, w tym z Funduszu Dróg Samorządowych, w łącznej kwocie 5 497 225,19 zł, nie tylko przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa, warunków ruchu, ale również korzystnie wpłynie na rozwój gospodarczy naszego powiatu i jego pozytywny wizerunek. Należy podkreślić fakt, iż szereg działań w zakresie pozyskania środków finansowych z zewnętrznych źródeł, zaowocowało przystąpieniem do realizacji zadań inwestycyjnych w roku 2020. Warto także wspomnieć o podejmowanych, z myślą o mieszkańcach powiatu, działaniach Zarządu zmierzających do przywrócenia lokalnych połączeń autobusowych.

Powiat Kętrzyński przystąpił do realizacji inwestycji związanej z modernizacją krytej pływalni przy Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie w ramach programu „Sportowa Polska”, korzystając z dofinansowania ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w kwocie 1 533 400,00 zł.

W 2019 r. pozyskano dotację w ramach programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w kwocie 150 000 zł. Dzięki temu w Kętrzynie powstał dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, który jest trzecią tego typu placówką w województwie warmińsko-mazurskim. Dom zapewnia całodobowy, okresowy pobyt matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi oraz innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi.

W ramach zmniejszenia kosztów zużycia energii oraz dbania o środowisko Powiat Kętrzyński zrealizował, projekt dzięki któremu zostały zainstalowane 144 panele słoneczne, na dachu krytej pływalni przy Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie. Docelowa moc instalacji fotowoltaicznej przewidywana jest do 50 kW, co pozwoli na pokrycie zużycia prądu elektrycznego do 80% potrzeb całej infrastruktury szkoły. Łączny koszt inwestycji, to 178 536,96 zł, z czego Powiat Kętrzyński uzyskał dotację w wysokości 50% od Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W roku 2019 Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie uzyskała wsparcie na zakup radiowozu w wysokości 22 500,00 zł, a w Szpitalu Powiatowym w Kętrzynie oddano do użytku przebudowaną Izbę Przyjęć, przekazano cztery nowe ambulansy oraz dofinansowano zakup sprzętu niezbędnego dla ratownictwa medycznego, na które otrzymano wsparcie w wysokości 526 603,57 zł.

Tekst opracowany przy współudziale
Tadeusza Korowaja Dyrektora Centrum
Bibliotecznego - Kulturalnego Powiatu
Kętrzyńskiego oraz Starostwa Powiatowego.

Szanowni Państwo!

27 maja 1990 roku jest ważną datą w historii polskich przemian ustrojowych.

Jest to dzień pierwszych w powojennej Polsce wolnych wyborów powszechnych, w których zostały wyłonione władze gmin – nowo utworzonych jednostek samorządu terytorialnego. Przez minione 30 lat wszyscy mieliśmy wpływ na naszą lokalną rzeczywistość. Pracowaliśmy dla dobra naszej małej ojczyzny najlepiej, jak potrafiliśmy. Wszystkie nasze działania nie byłyby możliwe bez akceptacji Rady Gminy Kętrzyn, która jest współautorem wielu sukcesów gminy. Na podkreślenie zasługuje tu duża rola sołtysów i rad sołeckich, gdyż przyczynili się do tego, że nasze miejscowości są coraz ładniejsze i żyje się w nich coraz lepiej. Słowa podziękowania należą się również Mieszkańcom Gminy Kętrzyn – to dzięki waszej pracy i wytrwałości udało się zrealizować wiele zadań. Niemalą zasługę w sukcesach Gminy Kętrzyn oprócz organu stanowiącego i wykonawczego gminy mają pracownicy urzędu i jednostek organizacyjnych gminy – to dzięki Waszej pracowitości i zaangażowaniu ten samorząd dziś tak sprawnie może funkcjonować. Dziękuję!

Z wyrazami szacunku
Wójt Gminy Kętrzyn
Paweł Bobrowski

W pierwszym, uroczystym posiedzeniu Rady Gminy Kętrzyn, które odbyło się 7 czerwca 1990 roku, udział wzięło 20 nowo wybranych radnych i 16 zaproszonych gości. Przed złożeniem ślubowania odegrano hymn państwowy oraz przekazano gratulacje od posłów, senatorów przewodniczącej komisji wyborczej. Funkcja najstarszego wiekiem radnego przypadła Panu Augustowi Roszigowi, mieszkańcowi wsi Koczarki, który to otworzył i przewodniczył I sesji w kadencji 1990-1994. Była ona ważna nie tylko ze względu na fakt powstania nowego porządku prawnego. Na pierwszym po-

30 lat minęło... Jubileusz samorządu terytorialnego

Przeglądając karty historii, śmiało można wskazać, iż dla samorządowców rok 1990 był rokiem niezwykle ważnym i przełomowym. Przeprowadzona wówczas reforma ustrojowa wprowadziła na terenie Polski samorządy gmin, a pierwsze wolne wybory do rad gmin odbyły się już 27 maja 1990 roku. Gmina Kętrzyn była wówczas jedną z ponad dwóch tysięcy gmin w całym kraju, w których w miejsce rad narodowych wprowadzono rady gminy o zdecydowanie większych uprawnieniach.

siedzeniu w tajnym głosowaniu wybrano przewodniczącego Rady Gminy, którym został Pan Jerzy Majorkiewicz, zastępcę przewodniczącego, Pana Walentego Kordka, oraz ustalono zasady wyboru pierwszego w historii wójta gminy Kętrzyn. Zostać nim nie było jednak łatwo. Rada Gminy wskazała, iż osoba taka musiała spełniać określone warunki. Kandydat powinien być w wieku do 45 lat, cieszyć się dobrym stanem zdrowia, zdolności organizatorskie i praktykę w kierowaniu ludźmi. Dodatkowo każdy kandydat musiał przedstawić Radzie ramowy program swojego działania. Ostatecznie wójta gminy Kętrzyn wybrano na II posiedzeniu Rady, które odbyło się 21 czerwca 1990 roku. Wyboru spośród 2 zgłoszonych kandydatów, w tajnym głosowaniu, dokonała Rada Gminy, wybierając na tę zaszczytną funkcję Pana Ryszarda Przybylińskiego. Nowy wójt 28 czerwca 1990 roku złożył ślubowanie i objął obowiązki wynikające z ustawy o samorządzie gminnym.

Od momentu wejścia w życie przepisów ustrojowych Rada Gminy przez okres kilku miesięcy pracowała bardzo intensywnie. Powołała m.in. Zarząd Gminy, w którego skład oprócz wójta wchodziło 6 radnych, oraz uchwaliła pierwszy statut Gminy Kętrzyn, regulujący tryb pracy Rady i jej organów.

Z biegiem lat przepisy dotyczące samorządu terytorialnego oraz jego organów niejednokrotnie się zmieniały. Od roku 2002 ilość radnych wybieranych w gminie Kętrzyn zmalała z 20 do 15 osób. Zmiany nie ominęły również sposobu wyboru organu wykonawczego. Od początku istnienia samorządów wójta gminy Kętrzyn wybierała Rada Gminy. Zmiana nastąpiła w 2002 roku, kiedy to odbyły się pierwsze powszechne i bezpośrednie wybory wójta. Do urn wybor-

Budynek Urzędu Gminy Kętrzyn

Droga w Karolewie – 2018 r.

Dożynki Gminne w Karolewie – 1995 r.

Budowa Szkoły Podstawowej w Biedaszkach – 1992 r.

Teren Rekreacyjno-Wypoczynkowy nad jeziorem Mój w Czernikach – 2019 r.

Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Nakomiadach – 2019 r.

czych w gminie Kętrzyn poszło wówczas 52,8% z 6 350 osób uprawnionych do głosowania. Oddano 3 350 głosów, w tym 3 256 ważnych.

Od 1990 roku w gminie Kętrzyn władzę wykonawczą sprawowało 4 wójtów. Wśród nich należy wymienić: Ryszarda Przybylińskiego (lata 1990-1996), Jana Ostrowskiego (lata 1997-1998), Sławomira Marka Jarosika (lata 1998-2014) oraz Pawła Krzysztofa Bobrowskiego, który w 2014 roku objął urząd wójta i sprawuje go do dnia dzisiejszego.

Siedzibą Urzędu Gminy Kętrzyn od 1990 roku był budynek przy placu Grunwaldzkim 1, natomiast na przełomie kwietnia i maja 1999 roku siedziba Urzędu Gminy została przeniesiona na ul. Chopina 1 w Kętrzynie. Od 2001 roku siedziba Urzędu Gminy Kętrzyn mieści się przy ul. Kościuszki 2 w Kętrzynie.

KĘTRZYŃSKI RYS HISTORYCZNY

Pierwsze w powojennej Polsce wybory do rad miast i gmin odbyły się 27 maja 1990 roku i stanowiły niezaprzeczalny dowód na to, że Polacy chcą sami kształtować swoje lokalne środowisko. Mieszkańcy Kętrzyna wybrali wówczas 28-osobową Radę Miejską, w której Komitet Obywatelski „Solidarność” uzyskał 24 mandaty. 6 czerwca 1990 roku w kętrzyńskim zamku odbyła się pierwsza sesja Rady Miejskiej. Hanna Baraniecka – najstarsza wiekiem radna – w pięk-

nych i poetyckich słowach dokonała otwarcia sesji. W sali rycerskiej rozległy się słowa modlitwy z „Kwiatów polskich” Juliana Tuwima: „Daj rządy mądrych, dobrych ludzi, mocnych w mądrości i dobroci”. Obrady toczyły się w podniosłej atmosferze, w obecności licznie zaproszonych gości, m.in. wicewojewody olsztyńskiego Henryka Baranowskiego. Wybory burmistrza ustalono na 20 czerwca 1990 roku, na godzinę 17.00. Były to wówczas wybory niebezpośrednie.

Swoje kandydatury zgłosili Janusz Kotarski, Andrzej Sobczak i Zygmunt Dorf. Z woli obecnych na sali 26 radnych biorących udział w głosowaniu pierwszym burmistrzem Kętrzyna został Andrzej Sobczak. Kolejnymi władzami byli Tadeusz Mordasiewicz i Krzysztof Hećman. W roku 2018 wybory samorządowe wygrał obecny burmistrz miasta – Ryszard Niedziółka, który na swojego zastępcę powołał Macieja Wróbla.

RYSZARD NIEDZIÓŁKA CHCE SILNEGO SAMORZĄDU

Jak przyjął Pan pomysł wprowadzenia samorządów w 1990 roku?

Z zadowoleniem i nadzieją. Ustawa z 8 marca 1990 roku dała nam decentralizację władzy publicznej, niejako oddała głos lokalnym społecznościom, by „same się rządziły”. Nie ma nic piękniejszego niż samodzielne decydowanie o sobie i swoich współobywatelach, bo my tu sami wiemy, co jest dla

nas najlepsze, nie zawsze wiedzą to ci „na górze”. Dziś już wiemy, że był to ważny krok, który dał ogromne efekty rozwojowe.

Najlepsze czasy w tej 30-letniej historii samorządów to...

To niewątpliwie okres wejścia Polski do Unii Europejskiej. W samym Kętrzynie wiele się dzięki temu zmieniło. Unijne pieniądze

pomogły wyremontować drogi, wybudować ronda, dofinansowano „Kętrzyńniankę” i amfiteatr, a teraz kończymy remont zamku, naszej historycznej perły.

Przez wiele lat pracował Pan w biznesie, nie w samorządzie, ale przecież nie w oderwaniu od lokalnej rzeczywistości. Samorządy mają dziś nietatwe zadanie do wykonania.

Samorząd to przede wszystkim wysiłek i zaangażowanie wielu ludzi. Ludzi, których spotykamy w swojej pracy, z którymi spędzamy dużą część naszego życia, ludzi, z którymi się zaprzyjaźniamy, naszych sąsiadów, którym powierzamy mandat społeczny jako miejskim radnym, burmistrzom, wójtom, starostom. Nie da się myśleć dziś o odpowiedzialnym zarządzaniu budżetem, nie patrząc na to, co nas dotyczy. A dziś mamy niebywały kryzys samorządu. Od lat stopniowo maleją wpływy z budżetu państwa, a teraz jeszcze stan epidemii, który powoduje kolejne straty. Bez pieniędzy nie będzie przecież inwestycji i działań prospołecznych, których oczekują mieszkańcy. Potrzeba nam silnego samorządu, takiego, który zadania zlecone przez państwo

realizuje, nie trudząc się szukaniem na nie środków, a inne swoje ustawowe obowiązki wypełnia w takim stopniu, w jakim wpływają do kasy pieniędzy z podatków lokalnych.

Czego Pan życzy ludziom samorządu?

Zgody. My nie jesteśmy politykami. Mamy swoje poglądy polityczne i często się w nich różnimy, ale samorząd nie jest miejscem na uprawianie polityki. To miejsce zakasania rękawów i wspólnej pracy na rzecz mieszkańców. Polityka zaczyna się na szczeblu wojewódzkim, a kończy na krajowym. Reszta powinna być czystą służbą. Uważam, że należy pamiętać, iż obchodzony 27 maja Dzień Samorządu Terytorialnego jest świętem nie tylko tych, którzy zasiadają w gminnych władzach. To święto całej lokalnej społeczności, wszystkich mieszkańców, którzy – poprzez udział w wyborach samorządowych, aktywne działanie w miastach, powiatach, szkołach, zakładach – sami ten samorząd budują. I to im składam największy hołd.

NAJWAŻNIEJSZE KĘTRZYŃSKIE INWESTYCJE

1997

**BUDOWA
ZESPOŁU SZKÓŁ**

przy ul. Kazimierza Wielkiego
(dziś SP5)

2008

**KOMPLEKS
REKREACYJNO-SPORTOWY
„KĘTRZYŃNIANKA”**

Całkowity koszt: 26 975 226,09 zł

2010

BUDOWA AMFITEATRU

Całkowity koszt: 10 034 263,66 zł

2011

KINO „GWIAZDA”

Całkowity koszt: 8 121 998,44 zł

2014

**HALA MISTRZÓW ŚWIATA 2014
W PIŁCE SIATKOWEJ PRZY SZKOLE
PODSTAWOWEJ NR 4**

Całkowity koszt: 7 007 932,45 zł

2017-2018

**BUDOWA PRZEDSZKOLA
„SMERFOWA KRAINA”**

Całkowity koszt: 11 228 169,87 zł

2017-2020

BUDOWA STADIONU

Całkowity koszt: ok. 20 mln zł

2019-2020

REMONT UL. ZIENTARY-MALEWSKIEJ

Całkowity koszt: 2 428 172,49 zł

2018-2020

**REMONT BUDYNKU SZKOŁY
PODSTAWOWEJ NR 1**

Całkowity koszt: 5 231 588,86 zł

2018-2020

REMONT ZAMKU

Całkowity koszt: 9 516 876,44 zł

2019

REMONT HALI W SP 3

Koszt zadania: 157 000,00 zł

30-LECIE SAMORZĄDU GMINY BARCIANY

30 inwestycji w gminie Barciany

1. Budowa szkoły wraz z salą sportową w Windzie (1996 r.)

2. Budowa szkoły wraz z salą sportową w Drogoszach (1997 r.)

3. Przebudowa Oczyszczalni Ścieków w Frąckowie (2014 r.)

4. Oczyszczalnia ścieków w Podtawkach (2014 r.)

6. Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Moltajnach (2013 r.)
7. Modernizacja i rozbudowa kotłowni w Barciany przy ul. Wojska Polskiego 15 (2008 r.)

8. Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Skandawie (2010 r.)

9. Hala sportowa w Barciany (2016 r.)

10. Budowa muszli koncertowej w Barciany (2014 r.)

11. Budowa budynku socjalnego na stadionie w Barciany (2013 r.)

12. Remont, modernizacja i rozbudowa budynku zlewni mleka celem adaptacji na świetlicę wiejską w Ogródkach (2014 r.)

13. Budowa świetlicy wiejskiej w Rodelach (2018 r.)

14. Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Morunach (2008 r.)

15. Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Barciany (2012 r.)

16. Budowa zespołu boisk Orlik 2012 w Barciany (2009 r.)

17. Modernizacja budynku GOK w Barciany (2019 r.)

18. Budowa sali sportowej przy szkole w Moltajnach (2005 r.)

19. Modernizacja systemu ogrzewania wraz z montażem pomp ciepła w szkole w Drogoszach i w szkole w Moltajnach (2014 r.)

20. Termomodernizacja budynków oświatowych w Drogoszach, Moltajnach i Windzie (2016 r.)

21. Przebudowa ul. Sportowej w Barciany (2012 r.)

22. Modernizacja nawierzchni dróg gminnych w Markławce, Bobrowie, Niedziałach i ul. Fabryczna i Podfabryczna (2013 r.)

23. Modernizacja nawierzchni dróg wewnętrznych na osiedlu w Drogoszach (2012 r.)

24. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Barciany, Stary Dwór Barciański, Gęsiki, Gęsiniec Wielki i Radosze (2012 r.)

25. Budowa sieci szerokopasmowej „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców gminy Barciany”. (2015 r.)

26. Budowa oczyszczalni ścieków w Barciany (2012 r.)

27. Budowa oczyszczalni ścieków w Windzie (2007 r.)

28. Przebudowa drogi gminnej Modgarby – Krzewo (2017 r.)

29. Chodnik w miejscowości Winda (2019 r.)

30. Przebudowa ulicy Młynowej i Szkolnej w Barciany (2020 r.)

Wójt Gminy Barciany Marta Kamińska:

— Nie sposób wymienić wszystkie osoby zasługujące na miano współtwórców samorządu gminnego Barciany. Jednak korzystając z okazji 30-lecia postanowiłam wybrać 30 z wielu kluczowych nazwisk. Wszystkim Tym, którzy przyczynili się do budowy samorządnych Barciany, wielkie podziękowania i życzenia dalszych sukcesów zarówno osobistych jak i zawodowych oraz wszelkiej pomyślności w życiu codziennym.

- **Witold Bogdanowicz** – rady gminny w kadencji 1998-2002 i powiatowy w latach 2002-2010, założyciel i dyrektor gimnazjum, od 2008 roku Prezes Zarządu LGD Barcja, Prezes Barciańskiej Inicjatywy Oświatowej od 1999 roku.
- **Janina Boruch** – Sekretarz Gminy Barciany w latach 1992-2003.
- **Miroslaw Chmielewski** – wieloletni Dyrektor PGR Barciany, rolnik i przedsiębiorca.
- **Śp. Andrzej Gasprowicz** – Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Barciany w latach 1987 – 2004
- **Śp. Stefan Gbur** – Przewodniczący Rady Gminy Barciany w latach 2005 -2006. Radny gminny III, IV i V kadencji. Komendant posterunku Policji w Barciany, działacz społeczny.
- **Śp. Tadeusz Kamiński** – wieloletni Dyrektor Banku Spółdzielczego w Barciany, działacz społeczny.
- **Śp. Ryszard Karkut** – radny gminny w II, III i IV kadencji „Przewodniczący Rady Gminy Barciany w latach 1994-2005, Naczelnik Poczty w Barciany, działacz społeczny i sportowy.
- **Stefania Kosińska** – Skarbnik Gminy Barciany w latach 1994 – 2012.
- **Krystyna Kozłowska** – nauczycielka i dyrektorka Szkoły Podstawowej w Barciany w latach 1984-2007, wychowawca wielu laureatów konkursów i olimpiad humanistycznych.
- **Czesław Kozłowski** – wieloletni Dyrektor PGR Skandawa i Agro Skandawa Sp.z o.o., działacz społeczny i sportowy.
- **Ryszard Kozyra** – Wójt Gminy Barciany w latach 1990-2006 i 2010-2018, Srebrny Krzyż Zasługi (1996).
- **Mieczysław Lewczyk** – Działacz społeczny, wieloletni Prezes OSP Modgarby ceniony i szanowany rolnik.
- **Barbara Mieszkuniec** – wieloletni pracownik Urzędu Gminy, w latach 1986-92 obsługa Zarządu i Rady Gminy, Kierownik USC od 1992r.
- **Śp. Stanisław Musiałowski** – działacz społeczny z Drogosz, zasłużony między innymi przy budowie szkoły w Drogoszach, radny gminny w latach 1990 – 1994.
- **Maria Piątkowska** – pracownik urzędu gminy od 1973 r, w latach 1990 -1994 Skarbnik Gminy Barciany
- **Jarosław Podgórski** – ceniony i lubiany lekarz rodzinny, radny powiatowy I, III i VI kadencji
- **Śp. Stanisław Prancuk** – radny gminny w latach 1994 – 2002, sołtys, rolnik, działacz społeczny, myśliwy, strażnik łowiecki.
- **Śp. Janusz Rymanowski** – wieloletni kierownik lecznicy weterynaryjnej w Barciany, potem prywatna praktyka, ciepły serdeczny przyjaciel zwierząt i ludzi.
- **Maria Sarapuk** – ceniony i lubiany nauczyciel SP w Moltajnach, wychowawca wielu laureatów konkursów i olimpiad.
- **Ks. Stanisław Sienicki** – Proboszcz Parafii Rzymsko-Katolickiej Pod Wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Windzie, inicjator i organizator licznych działań religijnych, społecznych i kulturalnych.
- **Romuald Siewruk** – kierownik zakładu Gęsie Góry, rolnik indywidualny, członek zarządu Gminy Barciany i radny II i III kadencji.
- **Irena Siudut** – nauczycielka SP w Moltajnach, artystka, działacz kulturalny, radna gminna w II kadencji.
- **Zbigniew Stankiewicz** – wiceprzewodniczący rady w latach 2005-2006 i 2010-2014, radny gminny w latach 1994 -2014, ceniony rolnik.
- **Śp. Antoni Staruch** – czołowy lider społeczności ukraińskiej, działacz społeczny, pszczelarz.
- **Kazimierz Staworko** – nestor i niekwestionowany autorytet „barciańskiego rolnictwa”, powszechnie szanowany i lubiany człowiek.
- **Śp. Stefan Sydor** – pracownik urzędu gminy w latach 1989-1997, autor opracowań dotyczących historii Barciany.
- **Henryk Szniop** – radny gminny w latach 2002-2006, Prezes OSP Drogosze.
- **Anna Tereszko** – Sekretarz Gminy Barciany od 2003 r.
- **Tadeusz Wanago** – radny gminny w latach 1990 – 1998. Kierownik ZGKiM w Barciany. Działacz społeczny.
- **Jan Wiśniewski** – aktywny działacz, a od 2013 Prezes Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin im. Ojca Pio w Barciany. Aktywny działacz sportowy.
- **Łukasz Wiśniewski** – Wójt Gminy Barciany w latach 2006- 2010, radny powiatu kętrzyńskiego w V i VI kadencji, w 2018 r. wicestarosta kętrzyński, 2015 do 2018 Przewodniczący Rady Powiatu w Kętrzynie.

30-lecie samorządu w gminie Korsze

RYSZARD OSTROWSKI
od 2006 roku Burmistrz Korsze

8 marca 1990 r. Sejm RP uchwalił ustawę o samorządzie terytorialnym, czego następstwem były pierwsze w pełni wolne wybory samorządowe, które odbyły się 27 maja 1990 r. Rocznica tych wyborów od wielu lat obchodzona jest w Polsce jako Dzień Samorządu Terytorialnego. To święto szczególnie ważne dla lokalnych i regionalnych społeczności, gdyż dzięki zaangażowaniu i ciężkiej pracy okres ten stał się czasem wzmożonego rozwoju lokalnego i budowy społeczeństwa obywatelskiego. Wszelkie zmiany, które zachodziły przez te lata, nie byłyby możliwe bez zaangażowania środowiska samorządowego, bez zaangażowania mieszkańców polskich gmin i miast, tworzących z mocy prawa wspólnoty samorządowe.

Minione 30 lat to okres ciągłego rozwoju gminy Korsze. Zrealizowano szereg przedsięwzięć, których zadaniem było nadrobienie zapóźnień cywilizacyjnych i dorównanie poziomem życia mieszkańcom innych, lepiej rozwiniętych gmin. Władze samorządowe z roku na rok poprawiają jakość życia mieszkańców gminy poprzez realizację licznych inwestycji. Budowa i modernizacja dróg gminnych, inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, infrastruktury społecznej oraz edukacyjnej sprzyjają rozwojowi gminy Korsze. Dużą pomocą w finansowaniu inwestycji były programy unijne i rządowe. O niektórych inwestycjach powoli zapominamy i traktujemy je tak, jakby istniały od zawsze. Dobrze pamiętamy tylko rzeczy wykonane ostatnio. Dzisiaj mamy okazję, by niektóre, te najważniejsze zmiany sobie przypomnieć, a mianowicie: budowa Ośrodka Zdrowia w Korszach, oczyszczalni ścieków w Korszach i kanalizacji, budowa publicznego miejsca spotkań w Korszach, budowa wodociągów wiejskich, budowa nowoczesnej hali widowiskowo-sportowej, budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, termomodernizacja budynków SP w Korszach, SP w Łankiejmach z montażem instalacji PV oraz Przedszkola Miejskiego w Korszach z montażem instalacji PV, SP w Garbnie ze zmianą

źródła ciepła na energię geotermalną wraz z montażem instalacji PV, budowa świetlicy wiejskiej w Garbnie, remont, modernizacja i adaptacja świetlic wiejskich, adaptacja byłego budynku ośrodka zdrowia na Miejską-Gminną Bibliotekę Publiczną w Korszach, place zabaw w mieście i na wsiach oraz wiele, wiele innych.

Na terenie gminy Korsze w 2011 r. powstało 35 turbin wiatrowych. Jest to największa inwestycja w gminie Korsze, warta około 450 mln zł, zrealizowana przez EDP Renewables. Aktualnie trwa rozbudowa farmy wiatrowej; powstaje 15 turbin wiatrowych o łącznej mocy 37,5 MW. Inwestorem tej inwestycji jest również EDP Renewables. Dzięki elektrowniom wiatrowym Korsze są liderem w rejonie, jeśli chodzi o energię odnawialną.

Głównymi animatorami życia kulturalnego w gminie Korsze są Miejski Ośrodek Kultury w Korszach oraz Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami. Instytucje kultury skupiają się na dzieciach, młodzieży oraz seniorach i do nich kierują wiele bardzo różnorodnych przedsięwzięć. Sport rozwija się dzięki wielu inwestycjom poczynionym przez władze gminy w ostatnich latach. Obok obiektów istniejących: stadionu miejskiego, piłkarskich boisk na wsiach, sal

gimnastycznych, boiska wielofunkcyjnego Orlik wybudowano i oddano do użytku halę widowiskowo-sportową, gdzie odbywają się również turnieje międzynarodowe.

Minione lata to zauważalny rozwój społeczny: dynamicznie działające i rozwijające się organizacje pozarządowe oraz sołectwa,

organizacja imprez kulturalnych, uroczystości, festynów i spotkań, które integrują, uczą i bawią zarówno mieszkańców jak i gości. Działania gminy na przestrzeni lat doczekały się uhonorowania wieloma wyróżnieniami i nagodami, np. tytułem Gmina Fair Play 2009 w kategorii gmin miejsko-wiejskich. Uzyskanie tego tytułu i certyfikatu potwierdza rzetelność gminy wobec inwestorów, jak również zobowiązuje do utrzymywania wysokiego poziomu ich obsługi. Gmina Korsze posiada również certyfikat EuroRenoma, otrzymała też nagrodę Złote Runo (druga w województwie wśród gmin miejsko-wiejskich w kategorii wydatków ogólnych na jednego mieszkańca w 2016 roku). Gmina Korsze została także nagrodzona w konkursie Lider Zielonej Energii, który ma na celu promocję tych samorządów gminnych, które w efektywny sposób wspierają wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (OZE) i aktywnie przyczyniają się do rozwoju przedsięwzięć niskoenergetycznych na swoim terenie.

Gmina Korsze należy do Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich i Związku Gmin „Barcja”, Lokalnej Grupy Działania „Barcja”, Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej.

Wszystkim osobom z terenu gminy Korsze, które przez 30 lat przyczyniały się do jej rozwoju, obecnym radnym gminy, sołtysom, organizacjom pozarządowym oraz pracownikom urzędu gminy składamy serdeczne życzenia zadowolenia z pełnienia tej doniosłej społecznej roli, wytrwałości i powodzenia w podejmowanych działaniach. Niech kolejne lata Państwa służby będą wypełnione sukcesami, a społeczna akceptacja niech będzie źródłem satysfakcji i motywacji do dalszej pracy.

30 lat Samorządu Gminy Srokowo

Rok 1990 to rok wielkich nadziei i jednocześnie wielkich zmian. Nie mając żadnego doświadczenia, tworzyliśmy praktycznie od zera zręby lokalnej samorządności i nowe zasady funkcjonowania samorządu gminnego. Uczyliśmy się i nabieraliśmy doświadczenia w działaniu. Ustawa o samorządzie gminnym głęboko zmieniła ustrój, tak że już nie tylko aglomeracje, ale także wsie zaczęły się rozwijać. Rozpoczął się czas wielkich inwestycji – budowy dróg, rozbudowy szkół, sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, boisk czy hal sportowych. A co za tym idzie poprawy warunków i jakości życia mieszkańców wsi. Rocznicą wyborów samorządowych to wspinała okazja, aby podkreślić rolę społeczeństwa obywatelskiego i samorządności, będących filarami prawdziwie demokratycznego państwa, ale także okazja, aby podsumować działania.

A oto, co nam w gminie Srokowo udało się zrealizować i zmienić na przestrzeni trzydziestu lat. Na początku w okresie pierwszych kadencji samorządu naszej gminy utworzono Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, powołano Srokowski Ośrodek Kultury i Sportu (obecnie Gminny Ośrodek Kultury w Srokowie) i muzeum. Jednostki te przejęły część zadań i obowiązków nałożonych na gminę. W celu obsługi zadań komunalnych i mieszkaniowych utworzono Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Srokowie. W trakcie następnych lat nastąpiła racjonalizacja sieci szkół i zlikwidowane zostało przedszkole w Srokowie oraz szkoły w Bajorach, Jegławkach i Solance. Muzeum włączono w strukturę GOK.

Najważniejsze inwestycje realizowane w latach 1990-2020 w gminie Srokowo

Inwestycje wodno-kanalizacyjne

- W Sińcu i Bajorach wybudowano sieć wodociągową wraz ze stacjami uzdatniania wody;
- Wybudowano sieci wodociągowe do miejscowości Kosakowo, Leśny Rów, Silec, Jankowice oraz Leśniewo-Kolonia i Kąty;
- Wybudowano wodociąg na trasie Solanka – Chojnica – Szczeciniak oraz w miejscowościach Brzeźnica, Suchodoły, Wilczyny, Wyskok oraz Srokowski Dwór – Wysoka Góra;
- Zmodernizowano hydrofornię w Srokowie;
- Wykonano sieć kanalizacyjną do Srokowskiego Dworu;
- Wybudowano wodociąg Kolkiejmy – Jegławkki – Wikrowo – Skandławki;
- Wykonano wodociąg do wsi Łęknica i Leśniewo-Kolonia, Srokowo-Księży Dwór, Siniec – Nowa – Różanka;
- Zaopatrzone w wodę wieś Solankę-Kolonię;
- Zmodernizowano hydrofornię w Skandławkach;
- W 2006 r. wybudowano oczyszczalnię ścieków w Srokowie, a w 2017 r. została ona zmodernizowana;

- Wybudowano sieć kanalizacyjną od miejscowości Szczeciniak przez Chojnicę, Solankę do oczyszczalni w Srokowie;
- Wybudowano sieć kanalizacyjną Skandławki – Kolkiejmy – Jegławkki;
- Wybudowano sieć kanalizacyjną i wodociąg Solanka – Młynowo;
- Wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej Kosakowo – Jegławkki – Srokowo, Leśniewo-Kaczorach oraz sieć wodno-kanalizacyjną w miejscowościach Leśniewo i Pieczarki;
- Wykonano sieć kanalizacyjną w miejscowościach Sińczyk, Siniec-Kolonia, Kąty, Leśny Rów – Silec.

Inwestycje gazociągowe

- Doprowadzono gazociąg i wybudowano sieć gazową w Srokowie oraz ze Srokowa przez Kosakowo do Jegławkki;
- Wymieniono ogrzewanie z węglowego na gazowe w Szkole Podstawowej w Jegławkach oraz w budynku komunalnym przy ul. Lipowej w Srokowie, Domu Nauczyciela i w budynku przy placu Rynkowym 2-4;
- Doprowadzono gazociąg do Solanki oraz wykonano tam lokalne ogrzewanie gazowe w 57 mieszkaniach.

Inwestycje drogowe

- Pomoc gminy dla powiatu przy modernizacjach dróg powiatowych;
- Dofinansowano modernizację drogi Barciany – Srokowo;
- Rozbudowano parking przy szkole w Srokowie;
- Dofinansowano budowę drogi Asuny – Łęknica – Wilczyny;
- Przebudowano chodniki przy drogach powiatowych w Solance i Brzeźnicy oraz Kosakowie;
- Dofinansowano modernizację drogi Winda Jankowice – Srokowo oraz przebudowę drogi do Bajor.

Modernizacja dróg gminnych

- Przebudowano drogę gminną: ul. Ogrodową w Srokowie;
- Przebudowano drogę na Pieczarki;
- Przebudowano drogę Siniec – Cegielnia;
- Przebudowano drogę gminną w miejscowości Kaczory;
- Przebudowano drogę i ulice w Srokowie: ul. Kwiatowa, Łąkowa, Brzozowa, Słoneczna, Lipowa.

Inwestycje oświatowe

- Dobudowano łączniki pomiędzy szkołami a salami gimnastycznymi w Srokowie, Solance i Jegławkach;
- Wybudowano sale gimnastyczne oraz boiska przy szkołach w Srokowie, Solance i Jegławkach;

- Wymieniono system ogrzewania z węglowego na gazowy w szkole w Solance;

- Wymieniono stolarkę okienną w trzech szkołach: w Srokowie, Solance i Jegławkach;
- Zagospodarowano place przy szkołach podstawowych w Srokowie i Solance;
- Wykonano nagłośnienie sali gimnastycznej w gimnazjum;
- Zmodernizowano i doposażono oddziały przedszkole, powstał m.in. plac zabaw przy punkcie przedszkolnym w Srokowie;
- Wybudowano salę sportową oraz boisko przy Gimnazjum w Srokowie.

Inwestycje sportowe i rekreacyjne

- W Srokowie wybudowano kompleks boisk Orlik wraz z bieżnią;

- Doposażono plac zabaw przy osiedlu przy ul. Lipowej i placu zabaw, tzw. ogródka jordanowskim;
- Utworzono place zabaw w Szczeciniaku, Chojnicy, Solance oraz w Sińcu, Leśniewie, Jankowicach;
- Zmieniono sposób użytkowania budynków po zlewni mleka na świetlice wiejskie w Sińcu i Jankowicach;

- Zagospodarowano teren działki w Leśniewie – nad jez. Rydzówka z przeznaczeniem na rekreację, powstał tam kompleks rekreacyjno-sportowy z pomostem i węzłem sanitarnym;

- Utworzono miejsca spotkań mieszkańców sołectwa Solanka i odpoczynku rowerzystów;
- Zagospodarowano teren nad jeziorem Silec;
- W br. do końca lipca utworzone zostaną w Solance, Silcu i Leśniewie miejsca aktywnej rekreacji: siłownie zewnętrzne oraz dodatkowe elementy placów zabaw.

Budownictwo mieszkaniowe

- Odbudowano budynki mieszkalne przy placu Rynkowym w Srokowie;
- Wybudowano 14-rodzinny budynek mieszkalny przy ul. Lipowej;
- Odbudowano kamieniczki przy ul. Szopena w Srokowie.

Kultura, zabytki i dziedzictwo narodowe

- Zakończono budowę Domu Kultury w Srokowie;

- Wykonano wymianę dachu na zabytkowym ratuszu w Srokowie oraz prace modernizacyjne wewnątrz budynku;
- Wykonano remont elewacji i wymianę stolarki okiennej z remontem stolarki drzwiowej zewnętrznej zabytkowego ratusza w Srokowie.

Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego

- Wykonano oświetlenie uliczne w Srokowie (ul. Lipowa) postawiono również dodatkowe punkty świetlne na innych ulicach;
- Przebudowano oświetlenie m.in. we wsiach Kolkiejmy, Wikrowo, Skandławki, Siniec, Wilczyny, Wyskok, Solanka.

Pozostałe inwestycje oraz inicjatywy mieszkańców

Poprawa estetyki i komfortu życia mieszkańców

- Wykonano nowe chodniki wokół placu Rynkowego, wybrukowano parking, który jednocześnie jest placem targowym;
- Położono chodniki na ul. Lipowej i Kętrzyńskiej w Srokowie oraz w Jegławkach i Solance;
- Powstała wioska internetowa w GOK Srokowo oraz Laboratorium Eksperymentów i Robotyki w Gminnej Bibliotece, zakupiono nowoczesny, multimedialny sprzęt;
- Powstał Klub Kodera oraz wyposażono GOK w profesjonalne klocki do budowania, programowania i testowania rozwiązań opartych na technologii i robotyce;
- Unieszkodliwiono ok. 33 ton materiałów budowlanych zawierających azbest;
- W Urzędzie Gminy uruchomiono e-usługi oraz umożliwiono dostęp do informacji przestrzennej gminy;
- Opracowano i wykonano materiały promocyjne (foldery, mapy, tablice informacyjne).

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

- Wymieniono ogrzewanie na gazowe oraz wybudowano budynek garażowy w remizie OSP w Jegławkach;
- Przejęto budynek ośrodka zdrowia;
- Zakupiono średni ratowniczo-gaśniczy samochód strażacki dla OSP Srokowo;

- Zakupiono sprzęt ratowniczy, pomiarowy oraz sprzęt ochrony osobistej dla OSP w Jegławkach;
- Doposażono OSP Srokowo i Jegławkki w specjalistyczne stroje bojowe;
- Doposażono OSP w Srokowie w sprzęt ratownictwa ekologicznego – zakupiono m.in. ponton z osprzętem oraz przyczepę transportową;
- Doposażono OSP Srokowo i Jegławkki w urządzenia ratownictwa, niezbędne do udzielania pomocy poszkodowanym bezpośrednio na miejscu zdarzenia.

Od 2009 roku w gminie wydzielono w budżecie fundusz sołecki. W ramach tego funduszu realizowanych jest wiele ciekawych i potrzebnych lokalnej społeczności inicjatyw, m. in. powstały wiaty, place zabaw, oświetlenie uliczne, remonty i wyposażenie świetlic.

Większość wymienionych inwestycji i zadań realizowana była z dofinansowaniem ze środków zewnętrznych, w tym ze środków Unii Europejskiej. Od 2004 roku Gmina Srokowo pozyskała z zewnątrz na realizowane inwestycje i operacje kwotę 15 843 355,43 zł, w tym z UE kwotę 14 012 515,68 zł. Całkowity koszt wszystkich operacji realizowanych z udziałem środków zewnętrznych wynosi 28 015 220,55 zł.

Nasze dokonania pozwalają wspólnie cieszyć się z sukcesów minionych lat i tu słowa podziękowania należą się byłemu Wójtowi Gminy Franciszkowi Andruszkiewiczowi, który przez 29 lat zarządzał naszą gminą, a także radnym wszystkich kadencji i pracownikom instytucji gminnych. Dziś oprócz radości z dokonań musimy myśleć i rozmawiać o wyzwaniach na przyszłość oraz o tym, jak stawić im czoła. Niestety sytuacja związana z panującą epidemią uniemożliwiła nam realizację planów na ten rok. Część zadań (budowa pomostów, domków w kompleksie w Leśniewie i szkoła żeglarska) zostaje przeniesiona na 2021 r. Nadal, nawet w tym trudnym czasie pamiętajmy o tym, jak ważne jest społeczeństwo obywatelskie i samorządność – filary prawdziwie demokratycznego państwa. Przed nami ciągle nowe wyzwania, którym musimy sprostać.

Marek Olszewski
Wójt Gminy Srokowo

Szanowni Państwo!

W bieżącym roku obchodzimy jubileusz 30-lecia działalności samorządu terytorialnego.

30 minionych lat to czas, w którym wiele osób zaangażowanych było w rozwój naszej małej ojczyzny.

Był to dla Gminy Reszel okres realizacji wielu ważnych inwestycji i przedsięwzięć.

Podejmowane decyzje wpłynęły na znaczny rozwój infrastruktury gminnej, a co za tym idzie, jakości życia mieszkańców. Nastąpiły korzystne zmiany w przestrzeni miejskiej i gminnej. Zagospodarowane tereny i nieruchomości pozwalają na realizację wielu zadań ważnych z punktu widzenia mieszkańców. Są to zadania niezbędne, takie jak wodociągi, ale i takie, które przyczyniają się do powstania miejsc atrakcyjnego spędzania wolnego czasu i rekreacji.

Możemy być naprawdę dumni z działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, parafie czy indywidualnych mieszkańców. Wszystkie rodzaje aktywności społecznej przekładają się na rozwój gminy.

Korzystając z okazji, pragnę złożyć najserdeczniejsze podziękowania za wkład pracy i zaangażowanie w rozwój gminy Reszel. Dziękuję serdecznie wszystkim mieszkańcom, radnym Rady Miejskiej wszystkich kadencji, byłym burmistrzom, pracownikom Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych, sołtysom, przedsiębiorcom, instytucjom wojewódzkim i powiatowym oraz inwestorom.

Życzę Państwu zdrowia, szczęścia i wszelkiej pomyślności w życiu prywatnym i zawodowym. Niech najbliższe lata będą równie owocne i sprzyjające rozwojowi naszej gminy.

*Z wyrazami szacunku
Marek Janiszewski
Burmistrz Reszla*

GMINA RESZEL

Budowa oczyszczalni ścieków i wodociągów na terenie miasta i gminy

Budowa nowych garaży dla OSP Reszel

Współpraca partnerska z zagranicznymi miastami

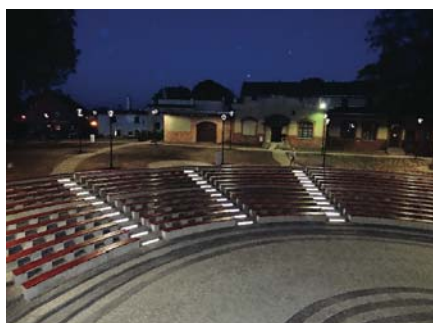
Rozbudowa parków i skwerów

Niedziela z Cittaslow

Reszelski Festiwal Piosenki

Budowa amfiteatru przy Miejskim Ośrodku Kultury

Ustanowienie medalu „Zasłużonym-Reszel”

Ustanowienie honorowego obywatelstwa

Gmina Reszel realizuje projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich „Wdrożenie e-usług w Gminie Reszel”

Celem projektu jest podniesienie jakości usług publicznych świadczonych przez Urząd Gminy w Reszlu.

Dofinansowanie projektu z UE: 919 621,80 zł

Fundusze Europejskie Program Regionalny

miasto reszel Zdrowe życie, czysty zysk

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

www.mapadotacji.gov.pl

Wdrożenie e-usług w Gminie Reszel.

Budowa Miejsca Edukacyjno-Kulturalno-Wypoczynkowego przy ul. Słowiańskiej w Reszlu.

Warmiński Bieg Uliczny

Budowa placów zabaw i spotkań w sołectwach oraz remonty świetlic wiejskich

Przystąpienie do sieci Miast Cittaslow

Przebudowa ul. Podzamcze

Uroczysta Sesja Rady Miejskiej z okazji święta miasta

Remonty dróg gminnych na terenach wiejskich

Współpraca z zarządem powiatu oraz województwa

Rewitalizacja parku miejskiego

Budowa kompleksu „Orlik 2012”

Koncerty z okazji Dni Reszla

Remont Miejskiego Ośrodka Kultury

Remont „Starej Plebanii”

Dożynki Gminne

Przebudowa alejek na cmentarzu

Zakup samochodu gaśniczego dla OSP Reszel

Utworzenie cmentarza komunalnego w Grodzkim Młynie.

Budowa hali sportowej im. Orłów Górskiego.

Odbudowa średniowiecznej studni w centrum miasta

Zawody motocrossowe

**PRZEDSTAWICIELE WŁADZ
SAMORZĄDOWYCH
MIASTA I GMINY RESZEL 1990-2020**

- KADENCJA 1990-1994**
Wacław HOJSZYK – Burmistrz Reszla
Ryszard KAWCZYŃSKI – Zastępca Burmistrza Reszla
Zygmunt GBIORCZYK – Przewodniczący Rady Miejskiej
- KADENCJA 1994-1998**
Wacław HOJSZYK – Burmistrz Reszla
Ryszard KACZMARCZYK – Zastępca Burmistrza Reszla
Wanda Maria DZIĘCIOŁ – Przewodnicząca Rady Miejskiej
- KADENCJA 1998-2002**
Zdzisław SZYPULSKI – Burmistrz Reszla
Janusz KOZOŃ – Zastępca Burmistrza Reszla
Antoni SADOWSKI – Przewodniczący Rady Miejskiej
- KADENCJA 2002-2006**
Zdzisław SZYPULSKI – Burmistrz Reszla
Janusz KOZOŃ – Zastępca Burmistrza Reszla
Tadeusz ŻEGIS – Przewodniczący Rady Miejskiej
- KADENCJA 2006-2010**
Zdzisław SZYPULSKI – Burmistrz Reszla
Janusz KOZOŃ – Zastępca Burmistrza Reszla
Tadeusz ŻEGIS – Przewodniczący Rady Miejskiej
- KADENCJA 2010-2014**
Marek JANISZEWSKI – Burmistrz Reszla
Jarosław PIENIAK – Zastępca Burmistrza Reszla
Jerzy BAJOREK – Zastępca Burmistrza Reszla
Beata SUBOCZ – Przewodnicząca Rady Miejskiej
- KADENCJA 2014-2018**
Marek JANISZEWSKI – Burmistrz Reszla
Jerzy BAJOREK – Zastępca Burmistrza Reszla
Beata SUBOCZ – Przewodnicząca Rady Miejskiej
- KADENCJA 2018-2023**
Marek JANISZEWSKI – Burmistrz Reszla
Jerzy BAJOREK – Zastępca Burmistrza Reszla
Beata SUBOCZ – Przewodnicząca Rady Miejskiej

KONGRES PRZYSZŁOŚCI SPOTKAJMY SIĘ ONLINE!

09 06 2020

MODUŁY:

DOBRE PRAKTYKI SAMORZĄDOWE
W CZASIE PANDEMII

ZDALNE ŻYCIE – NAUKA, PRACA
I PROWADZENIE BIZNESU ONLINE!

WIRTUALNA BANKOWOŚĆ – ROZWIĄZANIA
Z ZAKRESU ZDALNEJ OBSŁUGI KLIENTA

START O GODZ. 11.00

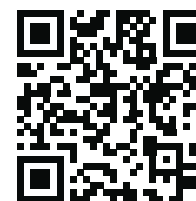
ORGANIZATOR
GRUPA WM

**KONGRES
PRZYSZŁOŚCI**

PARTNER

BNP PARIBAS

O początkach tworzenia się powiatu lidzbarskiego rozmawiamy dzisiaj ze starostą Janem Harhajem.

— Doskonale pan pamięta początki tworzenie się powiatów. Jak to wyglądało? Pan był już wtedy samorządowcem?

— Tak naprawdę, to trochę przypadkiem trafiłem do samorządu. W czasach kiedy powstawały samorządy wojewódzkie i powiatowe funkcjonował już samorząd gminny, był, to 1989-90 rok, prowadziłem wtedy działalnośćgospodarczą. Pierwsze kroki w kierunku utworzenia powiatu lidzbarskiego podjęli ówczesny przewodniczący rady miasta Lidzbarka Warmińskiego Jacek Protas (dzisiaj poseł, przyp. red.) oraz burmistrz Lidzbarka Warmińskiego Waldemar Lipnicki ponieważ do miasta dotarły informacje, że powiatu lidzbarskiego ma nie być. Mając wiedzę o mojej znajomości z Marszałkiem Maciejem Płażyńskim zwróciłem się do mnie z prośbą o zaaranżowanie spotkania z Ministrem Kuleszą i Ministrem Stępnem w celu zabiegania o utworzenie powiatu lidzbarskiego. Spotkanie doszło do skutku. Po rozmowie z ministrami wiedzieliśmy co mamy robić, w którym kierunku iść. Był to dla nas bardzo ważny krok do przodu.

— To by powiat powstał było bardzo ważne dla mieszkańców?

— Oczywiście, że bardzo ważne. Przede wszystkim ze względu na powstające urzędy a także nowe miejsca pracy, które ułatwiają życie naszym mieszkańcom. Ponadto ważne były tu uwarunkowania historyczne gdzie powiat lidzbarski miał swoje miejsce. Powiat to znacznie więcej niż obszar wyznaczony na mapie. Dla jego funkcjonowania fundamentalny jest bowiem wspólnotowy charakter i działalność skoncentrowana na zaspokajaniu potrzeb mieszkańcowi ich reprezentacji i ochronie interesów.

— Jak kształtował się powiat lidzbarski?

— Jeśli weźmiemy pod uwagę historię, przed reformą administracyjną w 1975 roku powiat lidzbarski stanowiło 6 gmin: Lidzbark Warmiński- gmina miejska, Dobre Miasto- gmina wiejsko-miejska oraz 4 gminy wiejskie tj. Lidzbark Warmiński, Świątki, Lubomino i Kiwity.

Historycznie to był duży powiat. Niestety, kiedy wybraliśmy się do Warszawy na spotkanie z panem ministrem Stępnem (jak wcześniej wspomniałem z rekomendacji pana marszałka Płażyńskiego), dowiedzieliśmy się od pana ministra, że Dobre Miasto oraz gminy Świątki w powiecie lidzbarskim nie będzie. Sytuacja była o tyle trudna, że kiedy “zabrano” nam Dobre Miasto, powiat lidzbarski nie miał w zasadzie racji bytu. Postanowiliśmy przekonać argumentami społeczeństwo oraz radnych gminy Ornety, by zechciało dołączyć do powiatu lidzbarskiego.

— Rozumiem, że nie było to łatwe?

— Zmierzyliśmy się z trudnym zadaniem, jednak sił i pomysłów dodawała nam wtedy wola walki, o to by nasz powiat zaistniał. Do tej pory Orneta należała,do powiatu braniewskiego. Mieszkańcy byli przyzwyczajeni do załatwiania wielu spraw urzędowych w pobliskim Elblągu i Braniewie. Ale po rozmowach z radnymi, burmistrzem Ornety, którym był, wtedy Andrzej Ołtuszewski oraz wieloma mieszkańcami miasta, po zaprezentowaniu możliwości wspólnego rozwoju, udało się nam ich przekonać. Oczywiście taką uchwałę™ musiały, podjąć wszystkie rady gmin, które miały należeć do powiatu lidzbarskiego. I tak się stało -Orneta znalazła się™ w obrębie naszego powiatu.

— Z perspektywy czasu. To dobrze, że Orneta leży w powiecie lidzbarskim, a Dobre Miasto nie?

— Bardzo dobrze, że Orneta jest w naszym powiecie, ale szkoda, że Dobre Miasto i gminy Świątki w nim nie ma. W założeniach Ministerstwa organizując samorządy wojewódzkie i powiatowe zakładano, że powiaty powinny liczyć ok. 100 tysięcy mieszkańców. Przy różnych koneksjach i naciskach niestety zostały rozdrobnione, co skutkowało powstaniem wielu małych i słabych ekonomicznie powiatów. Powiat lidzbarski jest moim zdaniem za mały. Powinien zdecydowanie być większy. Poza tym uważam, że nie powinno być przede wszystkim powiatów “obwarzanków”, czyli takich, które są wokół miast wojewódzkich, bo w tych powiatach poszczególne gminy nie mają ze sobą wiele wspólnego. Gdyby powiat Lidzbarski składał się z gmin należących do niego sprzed 1975 roku oraz Ornety i Jezioran byłby to powiat o którym marzę – spełniający wszelkie standardy ekonomiczne, kulturalne oraz historyczne które nawiązywałyby do tradycji warmińskich. Mam nadzieję, że w końcu znajdzie się taki rząd, który przeprowadzi reformę samorządową która będzie spełniała nie tylko oczekiwania rządzących ale również samorządowców i mieszkańców.

Jan Harhaj - Starosta Lidzbarski

4 czerwca 1989 roku rozpoczęliśmy drogę do demokracji, a tym samym – drogę do wolności której wymiarem jest samorządność. 27 maja 1990 roku odbyły się pierwsze całkowicie wolne wybory do rad gmin. Były one efektem uchwalonej 8 marca 1990 roku ustawy o samorządzie terytorialnym. Reformy dały Polakom prawo decydowania o sprawach ich najbliższego otoczenia i wyzwołyły ogromny potencjał społeczeństwa obywatelskiego. W tym roku świętujemy 30 lat odrodzenia samorządu terytorialnego w naszym kraju. To doskonała okazja, aby pokazać, że państwo zdecentralizowane, z silnymi władzami lokalnymi to gwarancja zarządzania zgodnego z oczekiwaniami mieszkańców.

Położony na terenie Województwa Warmińsko – Mazurskiego Powiat Lidzbarski ze stolicą w Lidzbarku Warmińskim powstał w wyniku reformy administracyjnej w 1999 roku. Zajmuje obszar 925 m², zamieszkuje go blisko 42 tys. osób. Usytuowany jest w centralnej, malowniczej i różnicowanej krajobrazowo części historycznej Warmii, na pograniczu Równiny Orneckiej, Wzniesień Górówskich, Pojezierza Olsztyńskiego i Niziny Sępolskiej. Miasto Lidzbark Warmiński jest siedzibą gmin miejskiej i wiejskiej, powiat współtworzą ponadto gminy: Orneta, Lubomino i Kiwity.

Przez stulecia na Warmii ukształtowała się swoista tożsamość, kultura i tradycje, których spadkobiercą jest dziś w dużej mierze Powiat Lidzbarski. Świadectwem wielowiekowej i bogatej historii regionu są wyjątkowe i cenne zabytki architektury m.in.: Zamek Biskupów Warmińskich z XIV w., Pałacyk Letni (Oranżeria Kultury), dawne fortyfikacje prowadzące do Wysokiej Bramy, **gotycki Ratusz w Ornecie**, Sanktuarium Maryjne w Krośnie koło Ornety, Sanktuarium Podwyższenia Krzyża Świętego w Chwałęcinie Sanktuarium Maryjne w Stoczku Klasztornym, liczne kościoły, kapliczki i cerkwie.

O wyjątkowym charakterze powiatu lidzbarskiego decydują także jego walory przyrodnicze i krajobrazowe, jest on bowiem częścią Zielonych Płuc Polski, unikatowego przyrodniczo obszaru północno – wschodniej Polski.

Biorąc pod uwagę ograniczone kompetencje samorządu powiatowego aby sprostać oczekiwaniom społecznym Powiat Lidzbarski realizuje ambitne projekty wspierane przez Unię Europejską, samorząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego oraz gminy Powiatu Lidzbarskiego. Wśród licznie zrealizowanych inwestycji ostatnich lat jest:

- Budowa Term Warmińskich (wartość całej inwestycji 108 527 153,40 zł brutto);

- Gruntowe remonty większości dróg powiatowych. Łączna długość wyremontowanych dróg na terenie powiatu lidzbarskiego to 100,371 km, w trakcie realizacji jest kolejne 23,409 km (wartość inwestycji drogowych od 2009 roku to 60 828 133,54 zł);

Powiat Lidzbarski

- Modernizacja oraz termomodernizacja placówek oświatowych oraz budynków użyteczności publicznej powiatu lidzbarskiego (pięć budynków, wartość inwestycji 5 189 671,80 zł brutto);
- Wymiana oświetlenia na energooszczędne w placówkach oświatowych (pięć placówek oświatowych, wartość inwestycji 747 330 zł brutto);
- budowa rond wraz z infrastrukturą towarzyszącą (trzy ronda, wartość inwestycji 6 679 870 zł brutto);

- budowa przystani kajakowych na rzece Łyna (dwie przystanie kajakowe, wartość projektu po stronie powiatu 258 028,08 zł brutto);

- „Rewaloryzacja i ochrona zasobów przyrodniczych oraz zmniejszenie presji na gatunki i siedliska południowej strony doliny rzeki Łyny (OCHK) w Lidzbarku Warmińskim poprzez kanalizację ruchu turystycznego i edukację ekologiczną” (wartość inwestycji 2 175 674,50 zł brutto);

- Budowa ścieżki rowerowej polegająca na adaptacji nieczynnego torowiska na odcinku Lidzbark Warmiński - Orneta (wartość projektu 2 717 361,03 zł brutto).

Powiat Lidzbarski podąża z duchem czasu i stosuje wiele nowoczesnych rozwiązań. *Chcąc wychodzić naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców powiatu lidzbarskiego, by jak najwięcej spraw mogli załatwić w sposób elektroniczny zrealizowano projekty:*

- „Modernizacja ewidencji gruntów i budynków, utworzenie inicjalnej bazy geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu oraz utworzenie bazy danych obiektów topograficznych w wybranych jednostkach ewidencyjnych powiatu lidzbarskiego” (Całkowita wartość projektu: 4 133 020,27 zł brutto);

- „e-Administracja w Powiecie Lidzbarskim” (Całkowita wartość projektu: 940 335,00 zł brutto);
- „Budowa e-usług publicznych w zakresie infrastruktury drogowej powiatu lidzbarskiego” (Całkowita wartość projektu: 541 547,50 zł brutto).

Na powyższe przedsięwzięcia oraz realizację innych zadań mających wpływ na rozwój powiatu pozyskano na przestrzeni ostatnich lat ponad 300 000 000 zł. Wykorzystane środki finansowe wpływają na wzrost standardu życia i pracy mieszkańców, zwiększają atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną obszaru, wpływają na utrzymanie wartości krajobrazowych, przyrodniczych oraz zaspokajają potrzeby społeczne i kulturowe. Ponadto rezultaty podejmowanych działań zostały niejednokrotnie zauważone i docenione. Powiat Lidzbarski jest wielokrotnym laureatem konkursów i plebiscytów w kategorii wykorzystania środków unijnych. Od lat zajmuje czołowe miejsca w rankingach podsumowujących wydatki inwestycyjne samorządów, prowadzonych przez **Pismo Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA**. Decyzją Rady Programowej Plebiscytu Orły Polskiego Samorządu Powiat Lidzbarski otrzymał tytuł „Powiatu 30-lecia Wolności RP” a urząd Starostwa Powiatowego w Lidzbarku Warmińskim opratrzony został Znakiem Jakości „Przyjazny Urząd” oraz Wyróżnieniem Nadzwyczajnym „Wzorowa Jakość”. W lutym br. Powiat Lidzbarski został finalistą konkursu **„Innowacyjny Samorząd”** zorganizowanym przez Serwis Samorządowy Polskiej Agencji Prasowej.

Powiat Lidzbarski współuczestniczy w dostawianiu Szpitala Powiatowego w Lidzbarku Warmińskim do wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Od 2015 roku Powiat Lidzbarski przekazał szpitalowi środki w wysokości 1 144 850,00 zł dzięki którym możliwe były zakupy inwestycyjne takie jak kamera laparoskopowa, videoduodenoskop, kardiomonitor, respirator, kolonoskop, pompa infuzyjna, wyposażenie oddziału urologicznego (cystoskop, resektor, ureterorenoskop, uretrotrom optyczny, tor wizyjny, laser) oraz finansowanie kształcenia średniego personelu medycznego. Ponadto Zespół Opieki Zdrowotnej w Lidzbarku Warmińskim do końca 2021 roku zrealizuje projekt pn. „Poprawa jakości i dostępności usług medycznych poprzez unowocześnienie systemu informatycznego w Zespole Opieki Zdrowotnej w Lidzbarku Warmińskim” którego całkowita wartość opiewa na kwotę 2 495 237,96 zł. Celem projektu jest dostosowanie systemu HIS do prowadzenia elektronicznej dokumentacji medycznej zgodnie z wymogami ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia i udostępnienie e-usług dla pacjentów i personelu medycznego celem poprawy jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych na terenie powiatu lidzbarskiego.

Zaangażowanie i wsparcie władz samorządu przekłada się bezpośrednio na ograniczanie przepięczności i zapewnianie bezpieczeństwa wszystkim mieszkańcom. Od 2014 roku do Lidzbarskiej policji trafiły cztery radiowozy **zakupione m.in. z pieniędzy przekazanych przez władze powiatu. Ponadto dla Państwowej Straży Pożarnej w Lidzbarku Warmińskim oraz Ochotniczych Straży Pożarnych z powiatu lidzbarskiego od 2012 roku przekazano 274 095,25 zł na dofinansowanie do zakupu samochodów oraz zakup m.in. aparatów powietrznych, aparatów oddechowych, defibrylatora, sprzętów do ochrony dróg oddechowych, hełmów strażackich, zasysaczy liniowych, urządzeń do znakowania terenu. „Staramy się łączyć rozwój z pielęgnowaniem tradycji a zakorzenienie i poczucie wspólnoty sprawiają, że pragniemy zmieniać rzeczywistość na lepsze. Minione lata są czasem wytężonej pracy, która zaowocowała konkretnymi efektami.”- mówi Jan Harhaj – Starosta Lidzbarski.**

GMINA PIECKI

Odwiedź naszą stronę: www.gminapiecki.pl
Jesteśmy też na Twitterze: <https://twitter.com/gpiecki>

Wyjątkowa okazja, jaką niewątpliwie jest jubileusz 30-lecia samorządu terytorialnego, nastraja do przemyśleń w aspekcie dotychczasowych działań oraz kierunków rozwoju gminy. Położenie naszej gminy i posiadanie niewątpliwych walorów krajobrazowych ma swoje odbicie w działalności turystycznej i okoturystycznej podejmowanej przez mieszkańców, jak również ma przełożenie na inwestycje realizowane przez gminę na przestrzeni ostatnich lat.

Dzięki atrakcyjnemu położeniu geograficznemu obszar rozwija się pod względem turystycznym, oferując odwiedzającym bazy noclegowe, zaplecze gastronomiczne oraz atrakcje przyrodnicze i kulturowe. Zwłaszcza w obecnych czasach oferta niewielkich gospodarstw agroturystycznych i pensjonatów ma szczególne znaczenie dla turystów, którzy chcą przebywać w atrakcyjnym miejscu, w rodzinnej atmosferze, z dala od zgiełku i przytłaczającej zabudowy dużych miast. Gmina Piecki to cel podróży dla rodzin, które lubią aktywny wypoczynek, połączony z możliwością poznania ciekawej przeszłości danego miejsca. Takie ciekawostki kryje w sobie choćby Muzeum Regionalne im. Walentyny Dermackiej z Sapiehów w Pieckach, w którym znajduje się bogata kolekcja zbiorów sztuki ludowej. Jeden z najstarszych kościołów na Mazurach zlokalizowany jest w Nawiadach, a jego gotycka architektura stanowi główną atrakcję tej wsi. Z naszą gminą związane w przeszłości były ciekawe postacie, a ich ślady można znaleźć w poszczególnych miejscowościach. W tym gronie wymienić można chociażby Adama Szubskiego, którego pracownia i galeria znajdują się w Zgonie, znanego pisarza Igora Newerlego, który także w

Zgonie napisał kilka swoich książek. Natomiast w Piersławku (okolicie Piecek) wiele lat żył i tworzył niemiecki pisarz Ernst Wiechert. Przypomina o tym izba pamięci jego imienia zlokalizowana w sąsiedztwie leśniczówki w Piersławku.

Dzięki dużym walorom przyrodniczym z powodzeniem rozwija się w gminie turystyka kajakowa, rowerowa i konna. Wśród największych atrakcji przyrodniczych można wyróżnić szlak rzeki Krutyni, który przepływa przez rezerваты i jeziora w otoczeniu pięknych krajobrazów. Jest jednym z najciekawszych szlaków nizinnych w całej Europie, chętnie odwiedzany przez osoby chcące przepłynąć go kajakiem.

Osoby lubiące wycieczki rowerowe mogą skorzystać ze szlaku rowerowego na odcinku Mrągowo – Piecki. Rozpoczynając jazdę lub spacer od wsi Nikutowo (gm. Mrągowo), dalej leśnym szlakiem po dawnym nasypie kolejowym dotrzemy do Piecek. W miejscowości tej uwagę przyciąga pump-track, czyli asfaltowy tor z licznymi hopkami, muldami i zakrętami. Infrastruktura ta powstała z myślą zarówno o rowerzystach, jak i osobach jeżdżących na deskorolce czy rolkach. Inne wart odwiedzenia miejsca to przestrzeń publiczna w centrum Piecek, gdzie powstał plac ks. Jana Twardowskiego. Wytyczone ciągi piesze, ozdobna roślinność oraz niewielka fontanna przyciągają wzrok, pozwalają na wyciszenie i odpoczynek. W pobliżu Piecek, w miejscowości Ostrów Pieckowski zlokalizowana jest nad jeziorem Wągiel plaża z dużym pomostem, wiatami, placem zabaw oraz boiskami do siatkówki i koszykówki.

Najbardziej atrakcyjnym punktem na mapie Piecek jest ścieżka edukacyjna ciągnąca się nad stawem w centrum miejscowości. Ścieżka ma łączną długość ok.

2 km, z czego połowa to drewniane kładki i pomosty. Pozostała część to umocnione ścieżki ziemne. Jest to malownicze miejsce, gdzie można skorzystać z chwil relaksu w ornitologicznej oazie położonej w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich.

W licznych miejscowościach na terenie gminy znajdują się wiejskie tereny rekreacyjne wyposażone w siłownie zewnętrzne, place zabaw, wiaty biesiadne, pomosty. Inwestycje te powstały głównie w ramach funduszu sołeckiego, za pomocą którego mieszkańcy naszych miejscowości mogą samodzielnie zdecydować o przeznaczeniu części gminnych środków na poprawienie jakości życia.

Dzięki zaangażowaniu i pracy samorządowców okres ostatnich 30 lat należy ocenić pozytywnie. Możliwość, którą mamy obecnie, by korzystać z opisanych wyżej miejsc, infrastruktury i przestrzeni, zawdzięczamy wielu aktywnym działaczom lokalnym, ale przede wszystkim mieszkańcom naszej gminy, tworzącym wspólną samorządową. Docenić należy pracujących w tym czasie wójtów, radnych, sołtysów i pracowników administracji, którzy stali się ważnym uczestnikiem przemian, a struktury samorządowe przyczyniły się w sposób istotny do rozwoju całego państwa.

Dzieje Starostwa Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim

Historia Starostwa Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim rozpoczyna się 1.04.1818 r., kiedy to o powołaniu powiatu lubawskiego zadecydowały władze pruskie. Choć nazwa powiatu wywodzi się od miasta Lubawy, ośrodkiem administracyjnym zostało Nowe Miasto Lubawskie (do 1.09.1937 r. Nowemiasto-Pomorze).

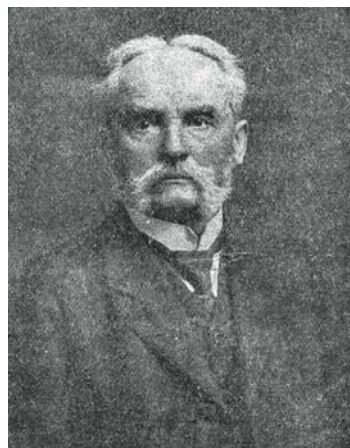
Urząd istniał nieprzerwanie przez 157 lat, do reformy administracyjnej w 1975 r.: 100 lat jako część rejencji kwidzińskiej w prowincji Prusy Zachodnie, 19 lat jako część województwa pomorskiego w niepodległej II Rzeczypospolitej, 6 lat w okresie II wojny światowej, w Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, wreszcie 30 lat w PRL-u, w województwie pomorskim (bydgoskim) od 1945 do 1950 r. i olsztyńskim od 1950 do 1975 r. 12.03.1948 r. zmieniono nazwę powiatu na „powiat nowomiejski” [w czasie okupacji, 25.01.1940 r. nazwę powiatu zmieniono na Neumark, a 25.06.1942 r. na Neumark (Westpr.)].

Na czele powiatu stał landrat pełniący w powiecie funkcje administracyjne i policyjne. Urzędnik ten pochodził z nominacji monarchy dokonanej spośród kandydatów wysuniętych przez sejmiki powiatowe. Po wydaniu w 1872 r. ordynacji powiatowej powiat stał się podstawową jednostką podziału administracyjnego spełniającą funkcje administracji rządowej i samorządowej. Landratowi powierzono kierowanie organami samorządu powiatowego: sejmikiem i wydziałem powiatowym.

Landratem powiatu lubawskiego byli między innymi Hans Friedrich Otto von Beneckendorff und Hindenburg (1828-1849), krewny feldmarszałka i prezydenta Republiki Weimarskiej, oraz Hans Lorenz von Versen (1.12.1916 – 19.01.1920), który przekazał władzę w powiecie lubawskim komisarzowi generalnemu do przyjęcia administracji powiatu Julianowi Sas-Jaworskiemu.

Powiat lubawski od 19.01.1920 r. znalazł się w granicach odrodzonego państwa polskiego. Na mocy decyzji wojewody pomorskiego z 13.03.1920 r. powstała 6-osobowa Tymczasowa Rada Powiatowa. Po odzyskaniu niepodległości pozostawiono pruskie przepisy administracyjne. Organem uchwałodawczym był sejmik powiatowy, zmieniony w 1934 r. na radę

powiatową. Po wyborach samorządowych w listopadzie 1921 r. do sejmiku powiatowego wybrano 38 członków. Radni wybierani byli na 4 lata przez członków rad miejskich i rad wiejskich. Rada uchwałała rodzaje i wysokość podatków, dodatków komunalnych do podatków państwowych, wymiar i pobór opłat drogowych. Organem wykonawczym pozostawał wydział powiatowy wybierany przez radę. Na jego czele stał starosta mianowany przez ministra spraw wewnętrznych i podlegający bezpośrednio wojewodzie.

Starosta Teofil Rzepnikowski

W okresie międzywojennym starostami byli: Teofil Rzepnikowski (19.01.1920 – 24.11.1920), Julian Sas-Jaworski (25.11.1920 – 1.12.1925), Henryk Bazanowski (1.12.1925 – 28.03.1927), Bolesław Ossowski (28.03.1927 – 16.05.1927), Adam Bederski (17.05.1927 – 8.06.1931), Władysław Skłodowski (9.06.1931 – 26.10.1932), Wojciech Tomczyński (27.10.1932 – 3.09.1936), Alojzy Kowalski (4.09.1936 – 1.09.1939).

Powiat lubawski wchodził w skład województwa pomorskiego. Na długości 100 km graniczył z Prusami Wschodnimi. W okresie międzywojennym jego

powierzchnia uległa tylko niewielkim zmianom. Biskupiec (wówczas miasto Bischofswerder) znajdował się poza granicami Polski, w powiecie suskim (Kreis Rosenberg in Westpreußen).

3.09.1939 r. powiat lubawski został zajęty przez Niemców. Utrzymano dotychczasowy podział administracyjny. Powiatem zarządzał tymczasowy komisarz powiatowy (Landkommissar), którym we wrześniu 1939 r. został Kurt Stuert. Od listopada 1939 r. ustanowiono landratem Erwina Johsta. Od 1941 r. landratem do końca wojny był ponownie Kurt Stuert. Landrat pełnił równocześnie funkcję kierownika powiatowej NSDAP (Kreisleiter). Podlegały mu wszystkie instytucje na terenie powiatu, poza policją bezpieczeństwa.

Po zakończeniu II wojny światowej, do 1950 r. organem samorządu terytorialnego była rada powiatowa, której członkowie nie pochodzili z demokratycznych wyborów. Na czele Wydziału Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim stali starostowie: Bolesław Jentkiewicz (10.02.1945 – 7.03.1945), Hieronim Skrzyński – (7.03.1945 – 23.03.1945), Henryk Kamiński (23.03.1945 – 21.08.1945), Brunon Wiczyński (21.08.1945 – 26.01.1946), Stanisław Przybysz (26.01.1946 – 25.10.1947), Julian Wiśniewski (11.1947 – 1949), Kazimierz Nawrocki (1949 – 1950).

Od 1950 r. organem władzy w powiecie była Powiatowa Rada Narodowa. Realizowała ona swoje zadania przez podległe jej Prezydium PRN. Był to terenowy organ administracji państwowej. Na jego czele stali: Henryk Kwella (1950 – 1951), Leonard Janicki (1951 – 1953), Antoni Stabrowski (1953 – 10.1972), Franciszek Ciak (10.1972 – 12.1972). W 1973 zniesiono Prezydium PRN, a jego zadania powierzono naczelnikowi powiatu. W powiecie nowomiejskim funkcję tę pełnili Franciszek Ciak (01.1973 – 09.1974) i Alfons Kowalski (09.1974 – 06.1975).

Po wprowadzeniu w Polsce dwustopniowego podziału administracyjnego w 1975 r. z dawnego powiatu nowomiejskiego w województwie olsztyńskim pozostały gmina i miasto Lubawa. Nowe Miasto Lubawskie, Kurzętnik i Biskupiec znalazły się w nowo utworzonym województwie toruńskim.

27.08.1990 r. powołano urzędy rejonowe wykonujące zadania i kompetencje administracji rządowej. Biskupiec, Grodziczno, Kurzętnik, miasto i gmina Nowe Miasto Lubawskie znalazły się w terytorialnym zasięgu działania Urzędu Rejonowego w Brodnicy.

Reforma administracji publicznej z 1998 r. wprowadzająca trójstopniowy podział terytorialny przywróciła powiat nowomiejski, już jako jednostkę samorządową. Jego organami są Rada Powiatu i Zarząd. W granicach powiatu znalazły się gminy Biskupiec,

Grodziczno, Kurzętnik, Nowe Miasto Lubawskie oraz miasto Nowe Miasto Lubawskie. Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim powstało na bazie wydziałów zamiejscowych Urzędu Rejonowego w Brodnicy. Pierwszym starostą nowomiejskim został Zbigniew Muchliński, wybrany na II sesji Rady Powiatu 12.11.1998 r. Pełnił on funkcję starosty do 12.04.1999 r. Pierwszym przewodniczącym Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim została Zofia Andrzejewska, wójt gminy Kurzętnik. Kolejnymi starostami zostali: Wacław Derlicki (27.04.1999 – 16.11.2002), Stanisław Czajka (16.11.2002 – 30.11.2010), Ewa Dembek (30.11.2010 – 1.12.2014), Zbigniew Ziejewski (01.12.2014 – 27.02.2015), Andrzej Ochlak (od 27.02.2015 r. do chwili obecnej). Od 1.01.1999 r. powiat nowomiejski znajduje się w granicach województwa warmińsko-mazurskiego.

Starostwo obecnie

Starostwo na początku XX w.

Gmina Nowe Miasto Lubawskie

Jamielnik

Otwarcie drogi w Bratianie

Szkola w Gwiżdzinach

Regaty, jezioro Skarlińskie

WÓJT

Tomasz Waruszewski

Rok 2020 jest rokiem szczególnym. Trzydzięci lat temu uchwalono ustawę o samorządzie gminnym, wtedy też odbyły się pierwsze demokratyczne wybory do rad gmin. Powszechnie uważa się, że reforma samorządowa jest jedną z najbardziej udanych. Moim zdaniem była to jedna z lepszych decyzji mających wpływ na rozwój naszego kraju. Dopiero w 1990 roku, gdy powstały autentyczne samorządy gminne, zaczęliśmy gonić Europę, niwelując wieloletnie zapóźnienia. Zdecentralizowanie władzy nareszcie pozwoliło na skuteczne zaspakajanie potrzeb lokalnych społeczności. Widać to dobrze także na przykładzie naszej gminy.

Dziś możemy być dumni z naszych osiągnięć: pięknych, nowoczesnych budynków szkół, remiz i świetlic, infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej i drogowej oraz coraz piękniejszych miejscowości. Zaczynaliśmy od kilku odcinków lokalnych dróg, kilku kilometrów sieci wodociągowej, sieć kanalizacyjna pozostawała w sferze marzeń. Stan techniczny budynków użyteczności publicznej w znacznym stopniu odbiegał od standardów obowiązujących w innych krajach. Kiedy w 1993 roku przejęliśmy od struktur państwowych zadania edukacyjne i w konsekwencji obiekty szkolne, były one w opłakanym stanie. W większości przypadków toalety znajdowały się poza głównymi budynkami, pomieszczeń było dwa razy mniej, a uczniowie dwa razy więcej niż dzisiaj. Obecne budynki i systematycznie doposażane w pomoce dydaktyczne sale lekcyjne gwarantują naszym dzieciom wysoki poziom nauczania. Po trzech dekadach podejmowania śmiałych decyzji nasi uczniowie i nauczyciele mają zapewnione komfortowe warunki nauki i pracy.

W kolejnych latach samorządom przekazywano jeszcze wiele zadań, z którymi nie radziła sobie administracja rządowa. I za każdym razem potwierdzały one swoją efektywność w ich realizacji. W perspektywie minionych lat Gmina Nowe Miasto Lubawskie może pochwalić się nie tylko świetnymi wynikami w pozyskiwaniu unijnych środków na wszelkiego rodzaju inwestycje, ale także doskonałą współpracą z mieszkańcami.

Pomimo tych faktów w ostatnim czasie zauważalna jest tendencja do ograniczania roli samorządu, przejmowania kompetencji przez administrację rządową. W mojej ocenie nie jest to dobry kierunek w polityce rozwojowej kraju. Władza, jeśli to tylko możliwe, powinna re-

alizować zadania poprzez małe wspólnoty, pomagać i wspierać ich działania. To one najlepiej wiedzą, czego im na danym etapie funkcjonowania potrzeba. Jedną z takich wspólnot jest właśnie gmina. Ta niezwykle ważna zasada pomocniczości, zwana też zasadą subsydiarności, jest zapisana w Konstytucji RP, mówi o niej katolicka nauka społeczna oraz obowiązujące w Unii Europejskiej.

Silny samorząd to silna Polska. Udowadniają to minione lata. Obecny etap rozwoju umożliwiła nam reforma z 1990 roku. Dla tego 30-lecie samorządu gminnego to dla mnie wielkie święto.

WÓJT SENIOR

Roman Trąpczyński

Znowomiejską gminą związa-ny jestem od 1975 roku, kiedy to wybrano mnie na naczelnika. Funkcję tę pełniłem od 1990 roku – wówczas, w pierwszych wolnych wyborach samorządowych, wybrano mnie na Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie.

W nowym samorządzie decyzje podejmowało się łatwiej i sprawniej – rada gminy składała się z 20 osób. Każdy przedstawiał swoje argumenty i dzięki temu wiele spraw załatwialiśmy kompromisowo. W czasie gdy pełniłem rolę naczelnika miasta i gminy w radzie było 80 osób! I każdy próbował coś załatwić dla swojej miejscowości. A podział środków był jaki był. Często musiałem odgrywać rolę sędziego, żeby pogodzić interesy obu jednostek. Wymagało to wiele cierpliwości i umiejętności negocjacji. Jednak już nawet wtedy miałem pewną wizję na rozwój gminy. Najważniejsza była dla mnie przebudowa infrastruktury w sołectwach.

W nowym systemie, realizowaliśmy wiele inwestycji z zakresu budowy wodociągów, kanalizacji wsi, wiele spraw związanych z rolnictwem. Powstawały nowe odcinki dróg asfaltowych. Priorytetem była jednak oświata. W trakcie moich kadencji udało się zmodernizować wszystkie sześć budynków szkół w Gminie Nowe Miasto Lubawskie wraz z zapleczem sportowym.

Funkcjonowanie gminy to jednak nie tylko inwestycje. Jedną ze sztandarowych imprez w latach 90-tych w naszej gminie były regaty na Jeziorze Skarlińskim. Dzięki nim usłyszał o nas nie tylko region, ale i cała Polska. Współorganizowaliśmy ją z Polskim Związkiem Żeglarskim. Do tej pory spotykam się z pozytywnymi reakcjami na jej temat.

Jako Wójt-Senior jestem bardzo zadowolony z tego, że gmina się rozwija. Cieszę się, że sporo udało się zrobić, część podjętych przez

nas działań jest kontynuowana przez mojego następcę. Oczywiście nie ukrywam, że teraz są o wiele większe możliwości – można korzystać ze środków zewnętrznych, aplikować w projektach unijnych. Wcześniej ograniczała nas pula centralna. Ale to dobrze, należy wykorzystywać wszystkie okazje, które pozwalają zmieniać na lepsze naszą małą ojczyznę.

SOŁTYS

Roman Sienkowski

Sołtysiem jestem od 1990 roku, a więc funkcję tę objąłem w roku reformy samorządowej i pełni ją do dzisiaj.

Moja wieś w ciągu tych 30 lat bardzo się zmieniła. Chyba śmiało mogę powiedzieć, że wykonaliśmy ogromny skok cywilizacyjny. Miejscowość jest skanalizowana, powstały nowe drogi asfaltowe, mamy wspólną nowoczesną szkołę, boisko Orlik, ścieżkę rowerową. Pamiętam, jak zapadły decyzje o budowie sieci telefonicznej. Dostałem „przydział” na 50 numerów a chętnych miałem 250! Jaka z tego była awantura... Ale takie były początki. Na tyle pozwalał budżet.

Nigdy nie narzekałem na kontakty z władzą samorządową. Niemal zawsze udało się osiągnąć zamierzony cel. Oczywiście niekiedy trwało to nieco dłużej, trzeba było sobie pewne sprawy „wychodzić”. Przez trzy kadencje pełniłem również funkcję radnego gminy, dlatego wiem, że budżet nie jest z gumy, nie da się go rozciągnąć. W naszej gminie jest 16 sołectw, każde ma swoje potrzeby, są sprawy mniej i bardziej pilne do załatwienia. Trzeba po prostu czasami pocze-kać na swoją kolej.

Nie bez znaczenia dla rozwoju wsi było wprowadzenie funduszu sołeckiego. Pozwolił nam zrealizować wiele inwestycji. Właśnie dzięki funduszowi, w Bratianie powstała niemal połowa chodników. Środki przeznaczaliśmy również na dokumentację projektowe, wspomagaliśmy nasze miejscowe organizacje jak KGW czy OSP. Niedawno dołożyliśmy się do budowy placu przed szkołą. Z resztą ten rozwój jest możliwy także dzięki naszej współpracy. Wiem, że panie z Koła, druhowie oraz dyrekcja szkoły nigdy nie odmówią pomocy.

Przyszłość widzę w jasnych barwach. Widzę, jak wiele się zmieniło, jak rozwija się wieś. Powstaje coraz więcej osiedli domów jednorodzinnych, co wskazuje na to, że udało nam się stworzyć naprawdę fajne miejsce do życia. W planach są kolejne drogi, a także budowa nowej remizy OSP. Mogę śmiało powiedzieć, że w ciągu tych 30 lat wykonaliśmy kawał dobrej roboty.

RADNA

Barbara Grzywacz

Zsamorządem nowomiejskiej gminy i powiatu związana jestem jako radna od 1990 roku.

Początki jego funkcjonowania były trudne, jak wszystko, czego podejmujemy się po raz pierwszy. Tworzyliśmy go od podstaw. Wspólnie formułowaliśmy instrukcje, sami układaliśmy budżet, pisaliśmy naszą lokalną konstytucję – statut gminy. Od tego czasu gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Zmieniła się organizacja urzędu, nastąpił wybór władz gminy, gdyż doszło do rozdzielenia miasta i gminy. Po raz pierwszy miałam realny wpływ na wybór najważniejszych osób w urzędzie oraz na podejmowane decyzje.

Reforma samorządowa oznaczała również zmiany dla mieszkańców. Dała im możliwość współdecydowania o tym, jak ma wyglądać ich najbliższa okolica. Jedną z najważniejszych decyzji podjętych przez władze gminy w początkach funkcjonowania samorządu dotyczyła remontów kapitałowych oraz rozbudowy szkół. Chcieliśmy jak najszybciej zniwelować różnice pomiędzy warunkami nauki dzieci wiejskich a tymi, które mają dzieci w miastach. Mieszkańcy niektórych miejscowości sami byli inicjatorami rozbudowy placówek: zakładali komitety, zbierali fundusze. Społeczność w tym czasie bardzo się integrowała i angażowała w zadania. Dzięki temu gmina ma piękne, nowoczesne szkoły w Bratianie, Radomnie, Gwiżdzinach, Jamielniku. To był bardzo budujący odruch społeczny – cokolwiek powstało we wsi, „było nasze i należy to szanować”. Takie zachowanie było widoczne na każdym kroku. Niestety dziś tego nie ma

Ustawa z 1990 roku nałożyła na samorząd ogrom zadań, nazywając je „zaspokajaniem zbiorowych potrzeb wspólnoty”. Minione lata należy uznać za sukces. Poziom życia mieszkańców uległ zdecydowanej poprawie. Władze gminy, zarówno poprzednich, jak i obecnych kadencji, bardzo dobrze poradziły sobie z nałożonymi na nie zadaniami. Zagrożeniem dla sprawnego funkcjonowania samorządu może być jedynie obarczanie coraz większą liczbą zadań gminy bez odpowiedniego zabezpieczenia finansowego ich realizacji. Z innymi przeszkodami samorządowcy – jak udowodnili przez ostatnie 30 lat – poradzą sobie bez problemu.

POWIAT OLECKI

Szanowni Państwo,

trzydzieści lat temu reforma samorządowa oddzieliła samorząd od administracji rządowej i ustanowiła, że jest nim odtąd **wspólnota mieszkańców**, czyli gmina. Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym zawierała najważniejsze uregulowania dotyczące działalności gminy i jej zadań własnych.

Za „formalny” początek samorządności w Polsce przyjmuje się **27 maja 1990 r.** – datę pierwszych wyborów samorządowych. To jedno z ważniejszych wydarzeń III Rzeczypospolitej, które dało podstawy do późniejszego powstania samorządu powiatowego i województwa.

Od 2000 r. **27 maja obchodzimy Dzień Samorządu Terytorialnego**. Rok 2020 to także **30. rocznica wolnych wyborów do rad gmin i uchwalenia ustawy o samorządzie terytorialnym**.

Ten jubileusz to przede wszystkim święto lokalnej społeczności, która poprzez udział w wyborach samorządowych i aktywne działanie w swoich miejscowościach, sama ten samorząd buduje. Mottem tej rocznicy mogą być słowa pisarza i lotnika Antoine de Saint-Exupéry: „*Być człowiekiem, to czuć, kładąc swoją cegłę, że bierze się udział w budowaniu świata*”.

Samorządy gminne w powiecie oleckim, jak i sam Powiat Olecki, są dla siebie partnerami w realizacji zadań służących rozwojowi Ziemi Oleckiej i budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Cieszę się, że nasze gminy i powiat każdego dnia stają się coraz bardziej atrakcyjnymi miejscami dla mieszkańców i przedsiębiorców.

To święto to również doskonała okazja do złożenia gratulacji i podziękowań.

Drodzy Samorządowcy, dziękuję Wam za trud i poświęcenie, z jakim służycie naszym mieszkańcom Ziemi Oleckiej. Burmistrzowi Olecka, Wójtom Gmin Kowale Oleckie, Świętajna i Wieliczek, Radnym, Sołtysom, Pracownikom Samorządowym oraz wszystkim tym, którzy są związani z samorządem, składam najlepsze życzenia. Dużo zdrowia, wielu pomysłów i nieustającego zapału do pracy przy umacnianiu naszej wspólnoty samorządowej.

W imieniu Powiatu Oleckiego dziękuję samorządom gminnym z powiatu oleckiego, samorządowi wojewódzkiemu i administracji rządowej za dotychczasową owocną współpracę.

Ostatnie trzydziestolecie to okres intensywnej pracy, nauki i wymiany doświadczeń. To wiele zrealizowanych inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej, zdrowotnej,

Wyremontowana ul. Przytorowa w Olecku

Remont drogi powiatowej na odcinku Cichy-Duły

edukacyjnej i społecznej. To czas wyzwań, a niekiedy i trudnych decyzji. Jednak dzięki wspólnym wysiłkom udało się wiele osiągnąć.

Na terenie powiatu oleckiego działał szpital, który 16 maja 2003 r. został przekształcony w spółkę prawa handlowego „Olmedica” w Olecku Spółka z o.o. i obejmuje opieką medyczną mieszkańców naszego regionu.

Szpital przy wsparciu samorządów pozyskał środki krajowe i unijne na przebudowę i modernizację szpitala, między innymi na: doposażenie bloku operacyjnego, oddziału wewnętrznego, radiologii, laboratorium analitycznego i mikrobiologii w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną. Zakupiono ka-

retki i oddano do użytku kompleks poradni specjalistycznych i pracowni diagnostycznych w starej bryle szpitala.

Kieruję słowa podziękowania Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, która przyczyniła się do poprawy jakości świadczonych usług medycznych w oddziałach oleckiego szpitala, przekazując sprzęt i aparaturę medyczną.

Ponadto Powiat Olecki i podległe jednostki organizacyjne posiadają bogate doświadczenie w realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i funduszy krajowych. Z pozyskanych środków wykonano wiele różnorodnych przedsięwzięć.

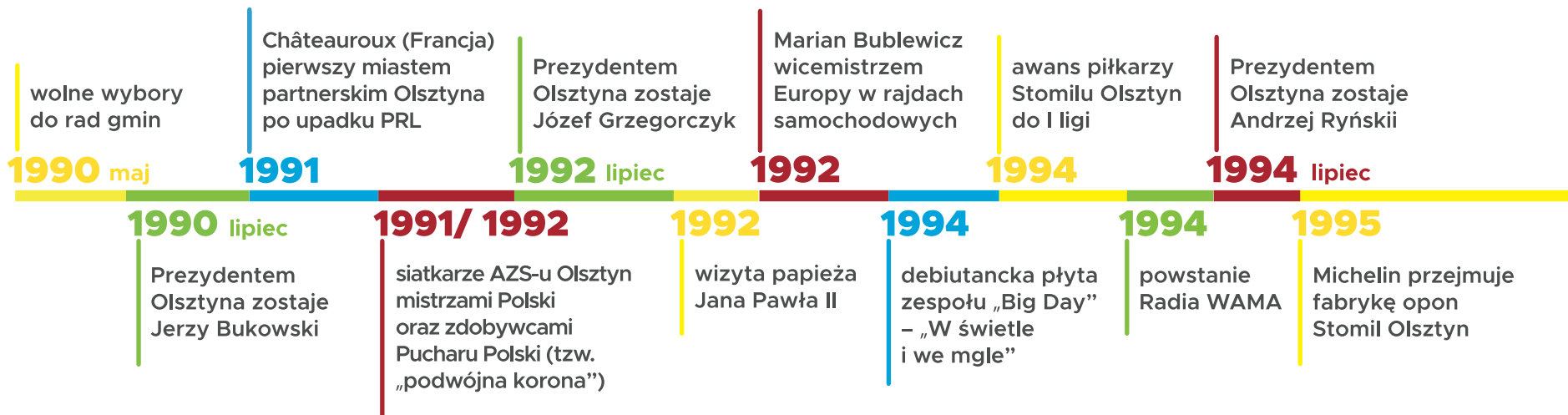
Do najważniejszych należą:

- budowa i przebudowa dróg powiatowych i gminnych;
  - programy stypendialne uczniom szkół ponadgimnazjalnych i studentom;
  - dofinansowanie miejsc pracy i kształcenia ustawicznego pracowników i lokalnych pracodawców;
  - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
  - programy aktywizacji osób bezrobotnych i osób niepełnosprawnych oraz projekty z zakresu przeciwdziałania przemocy i pieczy zastępczej;
  - likwidacja barier architektonicznych w powiatowych jednostkach organizacyjnych;
  - doposażenie i remont w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;
  - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, m. in. I LO w Olecku, SPZZOD Olecko Kolonia, PCPR w Olecku, Starostwa Powiatowego w Olecku;
  - zajęcia pozalekcyjne w szkołach ponadpodstawowych Powiatu Oleckiego z języków obcych, przedmiotów humanistycznych, ścisłych i zawodowych, a także staże, praktyki zawodowe i wyjazdy edukacyjne;
  - doposażenie bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego ZST w Olecku w nowoczesny sprzęt do praktycznej nauki zawodu;
  - rozbudowa, modernizacja i doposażenie bazy kształcenia zawodowego i boiska szkolnego w ZSLiZ w Olecku;
  - kompleksowa modernizacja boiska szkolnego w I LO w Olecku, remont sali gimnastycznej i doposażenie pracowni;
  - adaptacja budynku wielofunkcyjnego na mieszkania o charakterze wspieranym z zagospodarowaniem terenu i zakupem wyposażenia przy ul. Wiejskiej 8a w Olecku;
  - e-usługi w Starostwie Powiatowym w Olecku;
  - system informatyczny do prowadzenia zasobu geodezyjnego i kartograficznego (geoportal powiatowy).
- Jestem przekonany, że dotychczasowa współpraca z Państwem w zakresie realizacji różnorodnych zadań publicznych przyczyniła się do poprawy życia mieszkańców Ziemi Oleckiej. Uzyskane rezultaty były możliwe do osiągnięcia dzięki dobrej współpracy z instytucjami i podmiotami działającymi w naszym regionie.
- Mam nadzieję, że następne lata przyniosą kolejne udane przedsięwzięcia i inicjatywy.

Starosta Olecki
Marian Świerszcz

KALENDARZ OLSZTYNA

W 1990 roku odbyły się w mieście pierwsze demokratyczne wybory samorządowe. Rok później Olsztyn znalazł się na szlaku pielgrzymki papieża Jana Pawła II. Po reformie administracyjnej w 1999 roku miasto stało się stolicą województwa warmińsko-mazurskiego.

Piotr Grzymowicz
Prezydent
Olsztyna

Samorząd to ludzie – 27 maja 1990 roku odmienił Polskę i wprowadził ją w świat prawdziwego, niezależnego samorządu. W tym dniu odbyły się pierwsze wolne wybory w powojennej historii Polski. Wprawdzie rok wcześniej miały miejsce wybory parlamentarne, to jednak w wyniku ustaleń „okrągłego stołu” były one wolne

tylko częściowo. Jeżeli mówimy więc, że wybory są świętem demokracji, to śmiało można stwierdzić, że wówczas, 27 maja, demokracja w Polsce eksplodowała. Dla wszystkich było jasne, że właśnie zaczęła się III Rzeczpospolita. Samorządowa, wolna, ale też młoda i niedoświadczona. Narażona na wiele niedemokratycznych pokus, ale nasza!

Trzydzieści lat samorządu w naszym kraju, to jednocześnie moje blisko dwadzieścia lat pracy w administracji samorządowej. Kiedy w 1998 roku przyjąłem powierzony mi przez wyborców mandat radnego Rady Miasta Olsztyna, nie myślałem, że moja dalsza kariera zawodowa będzie związana z samorządem. Jednak samorząd wciąga, określa sens działania oraz sprawia, że za-

den dzień w samorządzie nie jest taki sam – i każdy przynosi kolejne wyzwania. To żywy organizm, pulsujący codziennym życiem mieszkańców i ich problemami.

Patrząc na Olsztyn przez pryzmat tych trzydziestu jubileuszowych lat, możemy się tylko cieszyć, że się rozbudował, wypiękniał i wykorzystał daną mu szansę. Dzięki temu żyjemy w nowoczesnym, europejskim mieście, wśród unikatowej przyrody, łącząc ekologię z pięknym dziedzictwem kulturowym.

Minione trzydzieści samorządowych lat było także sprawdzianem dojrzałości i zaangażowania mieszkańców w rozwój Olsztyna. Olsztynianie nie tylko wybierali swoich przedstawicieli do Rady Miasta oraz wskazywali prezydenta, ale równie aktywnie angażowali się w działalność organizacji po-

zarządowych. Pozostawali wrażliwi na to, co dzieje się w „ich” mieście, otwierając pole do ważnych, a często strategicznych dyskusji. Z oczywistych powodów moja ocena może dotyczyć tylko radnych oraz działaczy społecznych i jest oceną ze wszech miar pozytywną. Choć, jak przystało na demokratyczne rozstrzygnięcia, zarówno radni, jak i społecznicy często różnili się w swoich wizjach rozwojowych, to jednak zawsze kierowali się dobrem Olsztyna i jego mieszkańców. Dlatego, patrząc z perspektywy mojego długiego samorządowego stażu, mogę pokusić się o jednoznaczne stwierdzenie, że prawdziwy samorząd to ludzie, którzy go tworzą, jednocząc wokół wspólnoty mieszkańców. Jestem dumny, że jestem ich częścią. Jestem dumny z Olsztyna!

OLSZTYN 2020

Jarmark Warmiński przed Bożym Narodzeniem – wrażenia, emocje, marzenia

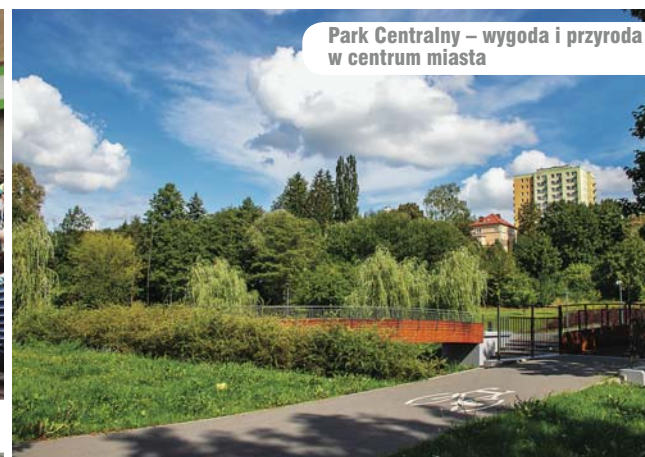
Coraz więcej arterii drogowych – Olsztyn połączony z wyczekiwaną obwodnicą miasta

Na olsztyńskie ulice wróciły tramwaje

Olsztyńskie Lato Artystyczne od 1996 roku bawi olsztyniaków i gości

Park Centralny – wygoda i przyroda w centrum miasta

www.olsztyn.eu

30-LECIE SAMORZĄDU

Robert Szewczyk
Przewodniczący Rady Miasta Olsztyna

Jeśli chcemy żeby nas pamiętano – musimy pamiętać o tych, którzy byli przed nami. O ludziach zaangażowanych w walkę o wolną i niezależną Polskę, którzy po wyborach 4 czerwca 1989 roku stanęli przed kolejnym wyzwaniem: stworzeniem Polski samorządnej. Dlatego ponad wszelkimi sporami i różnicą zdań na ten temat uważam, że jako Polacy powinniśmy być dumni z wydarzenia, którego

bezpośrednim następstwem były wybory 4 czerwca 1989 roku, a potem pierwszy rząd Tadeusza Mazowieckiego i przygotowanie podwalin samorządności w wolnym kraju. Miałem 10 lat gdy powstawał samorząd. Można powiedzieć, że rozwijałem swoją postawę obywatelską razem z tym miastem. Olsztynian, którzy pracowali na rzecz olsztyńskiego samorządu przez te wszystkie lata można liczyć już w setkach. Byli radnymi, prezydentami, członkami rad osiedli, ale przede wszystkim społecznikami oddanymi swojemu miastu. Każdy dokładał swoją cegiełkę do wielkiego projektu jakim stał się Olsztyn. Miasto rozwija się, poprawia się jakość życia mieszkańców, zachwycają nas kolejne inwestycje, ale też lubimy narzekać, i słusznie, bo zawsze można zrobić więcej i lepiej. Nasze miasto to miejsce ludzi aktywnych,

mających swoje zdanie. O tej zmianie zdecydowali sami Polacy, którzy najpierw w latach 1980 – 1981 utworzyli potężny ponad 10 milionowy ruch społeczny Solidarność pod wodzą Lecha Wałęsy, a następnie zmusili władze PRL do ustępstw, których następstwem okazały się pierwsze, częściowo wolne wybory. Okres transformacji okazał się bardzo trudny dla wielu rodzin. Ucierpiał środowiska pracownicze, szczególnie państwowych gospodarstw rolnych, potem dużych zakładów pracy. Pomimo tego, najodważniejsi podjęli działalność gospodarczą na własny rachunek i choć nie wszystkim powiodło się na miarę ich oczekiwań, Polacy okazali się narodem zaradnym i przedsiębiorczym. Z tego jak wykorzystaliśmy ostatnie 30 lat samorządności, mamy uzasadnione powo-

dy do satysfakcji. Polska i Olsztyn są innym, lepszym miejscem do pracy i życia, niżeli przed 30 laty. Polacy wybrali swoją przyszłość. Wolność i demokracja nie są przywilejami danymi raz na zawsze o czym przekonują ostatnie lata. Dlatego obowiązek utrzymania demokracji, wolności i samorządności spada na nas, mieszkańców polskich miast, wsi i miasteczek. Spróbujmy docenić to o co walczyli najodważniejsi Polacy. Nie zmarnujmy tego, bo warto żyć lepiej w demokratycznym kraju wolnym od nienawiści, waśni narodowych, podziałów i uprzedzeń. Warto wzmacniać rolę samorządów, nie zaś utracić jej możliwości zarządzania małymi ojczyznami i tym samym pracować na rzecz lokalnej społeczności i pomyślności naszej Ojczyzny.

OLSZTYN 2020

Plaża miejska – kochamy tu być!

Zmieniają się nasze przestrzenie – Skwer przy Placu Pułaskiego

Wyjątkowa architektura, cudowne wakacje, sport i rekreacja – Słoneczna Polana

Łyżnostrada połączyła ludzi, pasję, oczekiwania i inspirowanie do działań

W Polsce, także w Olsztynie, pierwsze wybory, których celem było ustanowienie samorządów terytorialnych, odbyły się 27 maja 1990 roku. Wybory były konsekwencją zmian politycznych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce po 1989 roku, a zwłaszcza ustawy o samorządach gminnych z 8 marca 1990 roku.

Halina Przybyłowska
w Urzędzie
od 1975 roku do dziś

Na moich oczach dokonywała się historyczna zmiana, jaką było powstanie olsztyńskiego samorządu. Pierwsze wybory do rad gmin w 1990 roku niosły ze sobą ogromne emocje. Wszyscy mieliśmy świadomość nadchodzących zmian ale nie czuliśmy niepokoju czy niepewności, które ginęły w ferworze przygotowań. Czuliśmy raczej

podekscytowanie faktem, że uczestniczymy w czymś wyjątkowym. Niezwykły czas.

Pamiętam, że do wyborów stanęło wielu olsztyniaków bardzo zaangażowanych w życie miasta, niezwiązanych z polityką. Szczególnie utkwiła mi w pamięci zmiana na stanowisku prezydenta miasta. Prezydent Marek Różycki wprowadzał w obowiązki nowego prezydenta – Jerzego Bukowskiego, którego wspominam bardzo dobrze, jako człowieka i jako fachowca. Miałam zaszczyt bezpośrednio pracować zarówno z pierwszym, wybranym w wolnych wyborach prezydentem, jak i jego następcą – Józefem Grzegorzczakiem. Obaj wprowadzali w życie miasta nową jakość.

Wiesław Pancer
Radny kadencji
1994-1998
Prezes PWiK

Po czerwcu 1989 roku, w tym wielkim kryzysie gospodarczym, zastanawiałem się jak szybko wydostaniemy się z tej „beznadziei”. Nie trwało jednak długo, Polacy pozbierali się. Reforma samorządowa w wielu zadaniach własnych przekazała gminom, w tym Olsztynowi, dużą swobodę w kształtowaniu swego otoczenia społecznego, gospodarczego i kulturalnego.

Wstąpiła we mnie nadzieja, gdy obserwowałem olsztyńian z jakim zapalem zanurzali się w nową rzeczywistość. Jeszcze niedawno myślałem, że z tego doła będziemy wygrze-

bywać się może dziesięć – piętnaście lat, a tu taki postęp.

Będąc już tytułarnym samorządowcem skupiłem się w swoich działaniach na gospodarce. Razem z Markiem Baumanem przygotowaliśmy zmiany w gospodarce komunalnej poprzez jej urynkwienie. Uchwały w tej sprawie przyjmowała Rada, ale kadry do niej dobierali głównie Andrzej Ryński Prezydent Miasta z udziałem Bogdana Pierchoda Przewodniczącego Rady Miejskiej. Mieli dobrą rękę, bo wielu z ich kadry pracowało kierując gospodarką miejską długo z dobrymi wynikami.

Wróć do początku swej myśli i swych obaw po czwartym czerwcu ,89 roku: jak długo wydostawać się będziemy z tej „beznadziei”. Okazało się, że olsztyniacy – jak zresztą cała Polska szybko odnaleźli się i dzięki uwolnieniu decyzji i swobodzie gospodarczej, szybko przywracali normalność. W Olsztynie zagościła Europa.

Urszula Siergiej
w 1990 roku
w Urzędzie Miasta
Olsztyna przygotowy-
wała pierwsze
w Olsztynie wolne
wybory do samorządu

Atmosfera była taka, jak przy wszystkich wyborach – powaga i mobilizacja. Pamiętam, że wszystko było dobrze zorganizowane. Do moich zadań należało tworzenie komisji, obwodów a było ich wtedy ponad 70.

W dniu głosowania od 5 rano byliśmy w ratuszu. Każdy obwód wyborczy miał swojego opiekuna z ratusza, który był niejako łącznikiem między komisją a prezydentem, który był odpowiedzialny za organizację wyborów. Każdy sprawdzał swój lokal, czy wszystko jest w porządku, czy czegoś nie brakuje. Gdy wszystko było dopięte na ostatni guzik można było odetchnąć.

Z tego, co pamiętam, to w jednym z obwodów doszło sytuacji, że dwóch kandy-

datów miało identyczną liczbę głosów. W takim przypadku była dopuszczalna forma losowania. Komisja podejmowała uchwałę, w jakiej formie przeprowadzić losowanie, przeważnie to był rzut monetą. Także kto miał szczęście, w ten sposób został wybrany.

Oczywiście nie udało się uciec od pewnych komplikacji – działacze jednej z komisji obwodowych przekazali dokumentację i poszli odpoczywać. Gdy dokumenty sprawdzali przedstawiciele komisji wojewódzkiej, okazało się, że zabrakło podpisu, czy nie wszystko było wypełnione w protokole. Trzeba było wszystkich budzić, raz jeszcze zgromadzić, żeby naprawić uchybienie.

Praca w komisji wyborczej (zbiory własne)

Praca w komisji wyborczej (zbiory własne)

PREZYDENCI OLSZTYNA OD 1990 ROKU DO DZIŚ

Jerzy BUKOWSKI

Józef GRZEGORCZYK

Andrzej RYŃSKI

Janusz CICHON

Czesław MAŁKOWSKI

Tomasz GŁAŻEWSKI

Piotr GRZYMOWICZ

Najważniejszym celem wprowadzenia wyborów samorządowych i reform prawa z nimi związanych było zastąpienie wywodzących się z czasów PRL rad narodowych radami gmin.

Krystyna Flis
w 1990 roku
dyrektor Wydziału
Organizacyjno-
Prawnego,
zajmującego się m.in.
obsługą Rady Miasta

Pamiętam pierwsze posiedzenie nowej Rady Miasta. To było ogromne przeżycie, wszyscy czekaliśmy na zmianę ustroju i w końcu marzenie którym żyliśmy – stało się faktem. Pierwsze demokratyczne i wolne wybory były czymś niesamowitym dla wielu olsztynian. Na antresoli ówczesnej sali sesyjnej zebrał się tłum mieszkańców,

którzy chcieli być świadkami tej historycznej chwili. Ja siedziałam obok przewodniczącego i podpowiadałam jak powinno przebiegać posiedzenie. Ekscytacja, którą odczuwaliśmy wszyscy, mieszała się u mnie z niepokojem o sprawne przeprowadzenie sesji.

To, co najbardziej mi się podobało w pracy w tamtym okresie to fakt, że wszyscy byli chętni do pracy, pełni zapału i inwencji. Ustawa samorządowa dawała większe kompetencje radnym. A zatem komisje odbywały się często i zgłaszano na nich dużo propozycji. Z kolei same sesje trwały czasem bardzo długo – jeśli były uchwały dotyczące edukacji to nawet do północy. I nikt nigdy nie powiedział, że to za długo.

Zdzisława Tołwińska
radna Rady Miasta
Olsztyna,
w kadencjach
1990-1994
2018-2023

Przełom lat 80 i 90 był to czas napięty, niebezpieczny, nie wiedziałam co będzie jutro, trochę się obawiałam, bo miałam małe dzieci. Ale mimo wszystko ten czas był niepowtarzalny i wyjątkowy, tworzyło się wielkie rzeczy, inspirujące innych. Zaproponowano mi start w tych pierwszych wyborach z listy komitetu Obywatelskiego Solidarność. Było to dla mnie duże wyróżnienie i zaszczyt. Reprezentowałam wówczas Jaroty, Pieczewo i Nagórki i byłam jedyną kobietą z tego okręgu na liście. Pamiętam to jak dziś! 27 maja 1990 roku odbyły się pierwsze wolne demokratyczne wybory,

gdzie ludzie z Solidarności wygrali.

Byłam najmłodszą radną, kobietą, dlatego wielu zadawało mi pytanie – co ja tu robię? Była to dla mnie wielka niespodzianka, a jednocześnie radość, że będę mogła coś zrobić dla mieszkańców Olsztyna dla mojej ojczyzny, byłam i jestem patriotką, pewnie to mam w genach po rodzicach.

Wielkim przeżyciem była dla mnie pierwsza Sesja, kiedy wszyscy Radni zasiedli przy stołach ustawionych w prostokąt, a wśród nich i ja, to było dla mnie niesamowite, nowe, nieznane. Atmosfera była miła i doniosła, zaprzysiężenie na radnego, wybór prezydenta, przewodniczącego Rady Miejskiej, wybór komisji w których pracach chciałam uczestniczyć. Pracy było dużo, nawet bardzo dużo, trzeba było tworzyć wszystko od podstaw, następne kadencje miały już łatwiej.

Dziś mogę mile wspominać minione wydarzenia i czasami zatęsknić, bo był to czas niepowtarzalny i wyjątkowy, tworzyliśmy wielkie rzeczy. No tak, to już 30 lat ... jak ten czas szybko zleciał, a ja mam wrażenie, że to było wczoraj.

Akta komisji wyborczych do rad gmin z terenu woj. olsztyńskiego z wyborów przeprowadzonych w dniu 27.05.1990 r., Archiwum Państwowe w Olsztynie, APO sygn. 1264/11.

SKŁAD PIERWSZEJ RADY MIASTA OLSZTYNA 1990-1994

Mirosława Aleksandrowicz, Józef Bagiński, Stefan Bertrand, Jerzy Bukowski, Leszek Duszakiewicz, Eugeniusz Gajlewicz, Benon Gaziński, Marek Gernat, Józef Grzegorzczak, Witold Jasiński, Albert Kacpura, Henryk Kalinowski, Krystyna Kicowska, Waldemar Kindler, Waldemar Kłoczek, Hanna Klonowska, Jan Kozłowski, Roman Kuczyński, Konstanty Lossow, Jan Mackiewicz, Anna Mackowicz, Tadeusz Matuszewicz, Wiesław Mieszkowski, Sławomir Olek, Jan Olszewski, Bogdan Pierechod, Walery Piskunowicz, Kazimierz Pomianowski, Zofia Rudzińska, Bolesław Rusak, Gerard Stawicki, Mirosław Sujka, Hubert Syrwid, Eugeniusz Szepietowski, Włodzimierz Tryniszewski, Zdzisława Tołwińska, Konrad Urbanowicz, Krystyna Urniaż, Janusz Wawrzekiewicz, Adam Wojtaszek, Zbigniew Wróbel, Marian Zdankowski, Zbigniew Zysk, Andrzej Żarczyński, Józef Żuk

PRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA OLSZTYNA OD 1990 DO DZIŚ

Roman KUCZYŃSKI
Bogdan PIERECHOD
Zenon PROCYK
Czesław Jerzy MAŁKOWSKI
Zbigniew DĄBKOWSKI
Jan TANDYRAK
Halina CIUNEL
Robert SZEWCZYK

www.olsztyn.eu

Z okazji 30 rocznicy przywrócenia samorządu terytorialnego w Polsce rozmawiamy z Burmistrzem Barczewa Andrzejem Maciejewskim.

— Mija właśnie 30 lat od chwili, kiedy 27 maja 1990 roku przywrócono samorząd terytorialny. Od tego czasu to mieszkańcy gmin tworzą wspólnotę i samodzielnie decydują o realizacji zadań administracyjnych. Oni przecież najlepiej znają potrzeby na swoim terenie i powierzają ich spełnienia wybranemu przez siebie samorządowi. Czy przez te kilkanaście miesięcy na stanowisku Burmistrza Barczewa udało się Panu spełnić choć część zamierzeń związanych z jego objęciem?

— Kiedy tylko objąłem stanowisko Burmistrza, przystąpiłem do realizacji swoich zamierzeń. Moje plany były efektem wielomiesięcznych spotkań z mieszkańcami naszej gminy, radnymi i wsluchiwanie się w ich potrzeby. Części zadań proponowanych przez mieszkańców nie udało się - niestety - zrealizować ze względu na ograniczone środki, a przede wszystkim trzeba racjonalnie podchodzić do każdej inwestycji. Obowiązuje mnie również ustawa o finansach publicznych, zgodnie z którą każdą inwestycję muszę prowadzić celowo i racjonalnie.

Jednym z ważniejszych zrealizowanych zadań, na które czekali mieszkańcy naszej gminy, to bez wątpienia utworzenie komunikacji publicznej i przy-

wrócenie kursów na trasie Barczewo-Olsztyn-Barczewo. Po analizach i badaniu rynku udało się uruchomić dwie linie autobusowe 114 Barczewo-Wrócikowo-Łęgajny-Kaplityny-Wójtowo-Olsztyn oraz linię 124 zabierającą mieszkańców Barczewa-Wrócikowa-Łęgajny i Nikielkowa.

Kolejnymi ważnymi inwestycjami bez wątpienia są przebudowy dróg gminnych. Przygotowaliśmy w bardzo szybkim tempie w pierwszym roku mojej pracy projekty i złożyliśmy wnioski do Funduszu Dróg Samorządowych. Na 7 złożonych projektów wszystkie otrzymały dofinansowanie w wysokości 60%. Jest to bardzo duży sukces. Tym

17 298

tylko mieszkańców liczy gmina

sposobem udało się przeprowadzić przebudowę ulicy Lipowej i Szczepańskiego w Barczewie, przebudowę drogi gminnej do Zalesia, ul. Cedrowej i Pistacjowej w Wójtowie, trwają prace nad przebudową drogi w Kaplitynach oraz ul. Lipowej w Łęgajnach. Warto zaznaczyć też, że ogromny wkład, nawet kosztem naszych inwestycji, gmina włożyła w przebudowę drogi do Barczewka. Jest to co prawda zadanie powiatu olsztyńskiego, ale wspólnie z radnymi podjęliśmy decyzję o wsparciu Powiatu Olsztyńskiego kwotą blisko 3 mln zł. Na uwagę również zasługuje bardzo duża inwestycja prowa-

14,4%

to procent ludności zamieszkującej cały powiat

dzona w CK-B, tj. utworzenie Centrum Wielu Kultur. Dzięki tej inwestycji będziemy mieli nowoczesny i energooszczędny

budynek służący mieszkańcom naszej gminy. Wkrótce powstanie również nowoczesny obiekt sportowy przy SP1 i długo oczekiwany skatepark. Myślę jednak, że największe wrażenie na mieszkańcach zrobi niedawno oddana do użytku ścieżka pieszo-rowerowa do Zalesia i budowa parku w ramach zadania „Zagospodarowanie brzegów rzeki Pisa” - Łączna kwota wszystkich inwestycji sięga blisko 40 mln zł. Uważam, że to bardzo duży sukces całego naszego samorządu.

320 km²

taką powierzchnię ma gmina Barczewo

— Jak bardzo, według Pana, ważna jest dobra współpraca z radnymi Rady Miejskiej i jak powinna przebiegać dla dobra jej mieszkańców?

— Dobra współpraca z radnymi jest kluczowa dla dobrego funkcjonowania samorządu. W moim przekonaniu układa się ona bardzo dobrze. Gdyby tak nie było, na pewno by to odczuli mieszkańcy. Każda inwestycja w gminie jest konsultowana i zatwierdzana przez Radę Miejską. Bardzo dużo ze sobą rozmawiamy i na bieżąco staramy się znajdować konkretne rozwiązanie, tak by doprowadzić do

konsensusu. Czasami niektórzy radni mają odmienne zdanie, ale zawsze staram się znaleźć kompromis. Mam duże wsparcie naszych radnych i uważam, że jest to wspólna i konkretna grupa ludzi. Podobnie jest również z sołtysami, którzy na bieżąco zgłaszają potrzeby swoich mieszkańców, a ja przy pomocy swoich pracowników staram się szybko reagować.

11,3%

to procent całej powierzchni powiatu olsztyńskiego

— Czy mieszkańcy gminy często zwracają się do Pana z problemami, czy podpowiadają też ich rozwiązanie, czy może Pan na nich liczyć?

— Oczywiście. Nie zawsze jednak mogą od ręki załatwić zgłaszany przez nich problem. Często sprawa wymaga wszczęcia odpowiedniej procedury. Teraz wszystkie sprawy załatwiane są bez zbędnej zwłoki. Jednym z moich założeń było również to, by urzędnik był dla mieszkańca, a nie na odwrót. Dzięki pozytywnym środkom zewnętrznym udało się zrealizować program e-Gmina, który w dużej mierze znacznie uprościł kontakt mieszkańców z urzędem. Wpływa także wiele prośb mieszkań-

54

osoby/km² - gęstość zaludnienia w gminie

ców drogą mailową, listowną czy też poprzez osobiste wizyty. Mieszkańcy sami często znajdują rozwiązanie w pewnych kwestiach i to mi się bardzo podoba. Potrzeba tylko małego wsparcia urzędu i dzięki zaangażowaniu dwóch stron duży problem staje się prostą rzeczą do zrobienia. — Co uważa Pan za największe osiągnięcie w obecnej pracy, a co uważa Pan za największy problem barczewskiego samorządu? Z czym musi się mierzyć?

— Myślę, że największym osiągnięciem jest zbudowanie zespołu urzędników, którzy z dużym zaangażowaniem pracują na rzecz naszej społeczności. To dzięki nim realizowane są wielomilionowe inwestycje w naszej gminie. Dzięki nim wszystkie sprawy naszych mieszkańców, przedsiębiorców załatwiane są na bieżąco. Zasadniczym problemem naszego samorządu jest znaczny spadek wpływów do budżetu, który jest spowodowany m.in. obniżeniem stawki podatku PIT do 17% i zwolnieniem z podatku osób do 26 roku życia. Obniżenia podatkowe i sytuacja gospodarcza związana z COVID 19, tylko do kwietnia 2020 spowodowały, że wpływ do budżetu był mniejszy o ponad 720 tys. zł.

32

liczba sołectw

— Czego chciałby Pan życzyć mieszkańcom miasta i gminy w 30. rocznicę powrotu samorządności?

— Chciałbym przede wszystkim podziękować mieszkańcom za wsparcie i wieloletnią współ-

pracę. Samorząd nie istniałby bez mieszkańców. To mieszkańcy budują fundament dobrego i sprawnego samorządu. My urzędnicy jesteśmy tylko, a może i aż spoiwem, które scala to wszystko w jedną całość. Jeżeli współpraca będzie się układała dobrze, to wspólnymi siłami jesteśmy w stanie zrealizować bardzo dużo zadań. Życzę mieszkańcom przede wszystkim pogody ducha, optymizmu i realizacji swoich marzeń. Ja ze swojej strony dołożę wszelkich starań, by do tego jeszcze zbudować odpowiednie otoczenie i zadbać by w gminie żyło się lepiej. Jest jeszcze wiele do zrobienia, ale z optymizmem patrzę w przyszłość.

Maja Barczuk-Kalisz

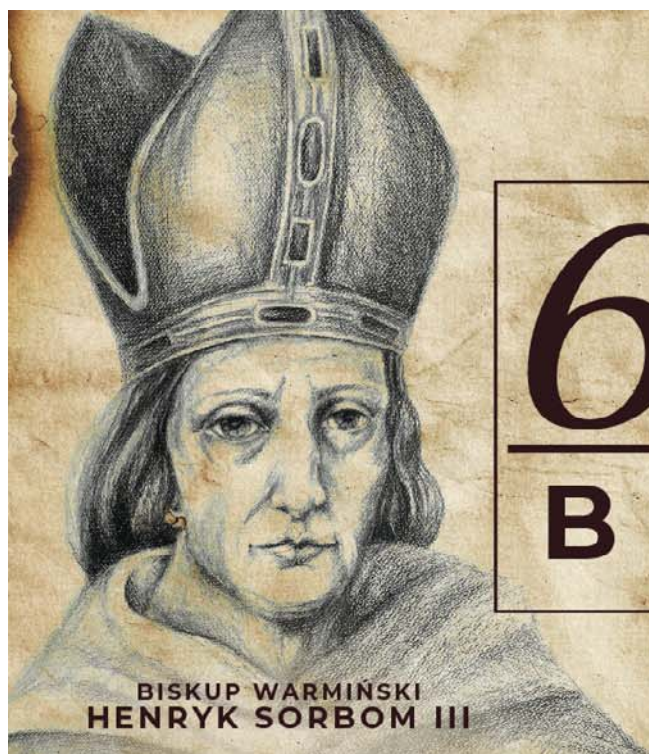
BURMISTRZOWIE BARCZEWA W LATACH 1990-2010:

Antoni ROPELEWSKI
– 1990-1994, 1994-1998
Mirosław Franciszek KULIŚ
– 1998-2002,
Elżbieta WĄSOWSKA
– 2002-2006
Lech Jan NITKOWSKI
– 2006-2010, 2010-2014,
2014-2018
Andrzej MACIEJEWSKI
– 2018

WYKAZ RADNYCH RADY MIEJSKIEJ KADENCJA 2018-2023:

Sebastian Bialecki,
Halina Bronka, Balbina Buras,
Aleksandra Ciechanowicz-
-Osiecka,
Adam Dowgiatto,
Krzysztof Dowgiatto,
Piotr Groszkowski,
Tomasz Kaczor,
Bogumiła Lisowska,
Krystyna Mańkowska,
Grzegorz Matłoka,
Urszula Mosakowska,
Bartosz Pontus, Maria Sidor,
Andrzej Turek

30 LAT ODRÓDZONEGO SAMORZĄDU I 625-LECIE BISKUPCA

Rok 2020 dla Biskupca jest rokiem dwóch jubileuszy: 30-lecia samorządu terytorialnego i 625-lecia lokacji miasta.

Ten rok to szczególny czas dla polskiej samorządności. To właśnie w tym roku świętujemy 30-lecie uchwalenia z inicjatywy Senatu RP ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, a także 30 rocznicę pierwszych wyborów samorządowych (do rad gmin), które odbyły się 27 maja 1990 roku.

Biskupiec obchodzi również inny, bardzo ważny dla miasta i jego społeczności jubileusz 625-lecia lokacji miasta. W 1395 roku podzamkowej osadzie prawa miejskie nadał biskup Henryk Sorbom. Bez tego dokumentu nie byłoby miasta, które znamy dzisiaj. Sześćset dwadzieścia pięć lat później pytamy o znaczenie tego aktu i o dziedzictwo materialne i niematerialne pozostawione nam przez kolejne pokolenia biskupczan, o ich wiedzę i doświadczenie. Czujemy się spadkobiercami tego dziedzictwa, dlatego przeżywając wspólnie ten niezwykły rok z życia miasta, chcemy inspirować się naszą historią, umacniać poczucie dumy z Biskupca, a także rozwijać miasto dla przyszłych pokoleń.

Tegoroczna okrągła rocznica samorządności to także doskonały moment do podsumowań i podkreślenia roli społeczeństwa i samorządu jako filaru prawdziwie demokratycznego państwa. Z perspektywy 30 lat widzimy, jak ważny był to moment. Przez te trzy dekady mieszkańcy Biskupca i okolicznych sołectw wybierali lokalne władze i decydowali o kierunkach rozwoju gmi-

ny. Trzydziesta rocznica odrodzenia polskiej samorządności to dobra okazja, aby uczcić to, co nam się przez ten czas udało zmienić na lepsze.

Biskupiec na przestrzeni tych 30 lat zmienił się, jest piękniejszy i bardziej przyjazny, zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i turystów. Jest jeszcze wiele rzeczy do zrobienia, ale tak będzie zawsze. Zadaniem rady miejskiej, każdej, tej i następnych kadencji, jest i zawsze będzie nadążanie, a wręcz wyprzedzanie rosnących i zmieniających się wraz z postępem cywilizacyjnym potrzeb i oczekiwań. Obowiązkiem będzie wykorzystanie szans, umiejętność ponoszenia ryzyka i podejmowania decyzji korzystnych dla wszystkich mieszkańców – teraz i w przyszłości.

Dziś Biskupiec jest na kolejnym etapie swojej historii – dzięki europejskim środkom możemy nadać nowy rytm rozwojowi miasta na rzecz następnych pokoleń. Na naszych oczach powstaje współczesny Biskupiec. Przyjazny klimat dla przedsiębiorczości, inwestycje na wielką skalę w kluczowych punktach miasta i gminy, rozbudowa infrastruktury – wszystko składa się na ambitną wizję rozwoju. Gmina stawia przede wszystkim na inwestycje, które są najbliższe jej obywatelom, służą rekreacji, wypoczynkowi, świadczeniu usług publicznych i podnoszeniu jakości życia mieszkańców.

Gmina nie zapomina także o osobach, których działalność w szczególny sposób wpisała się w jej historię i rozwój. Trzydzieści lat samorządu to wspólna praca wielu pokoleń mieszkańców, burmistrzów, radnych, sołtysów i wszystkich osób dążących do rozwoju i poprawienia jakości życia w gminie. Są dziś wśród nas honorowi obywatele Biskupca, ale warto wymienić tutaj wszystkich burmistrzów 30-lecia:

- 1990-1993 Leszek Ignatowicz
- 1993-1995 Jan Maścianica
- 1995-2002 Antoni Parafinowicz
- 2002-2006 Marek Domin
- 2006-2014 Elżbieta Samorajczyk.

Od 2014 roku do chwili obecnej funkcję burmistrza Biskupca pełni Kamil Kozłowski.

Okres ostatnich 625 lat to czas wspaniałej historii miasta, która na bieżąco jest trudna do oceny i docenienia, jednak w tym czasie wiele zostało zrobione i wiele się zmieniło. Opierając się na wielowiekowym dziedzictwie, tożsamości lokalnej i regionalnej, na rosnącej pozycji Biskupca, tworzymy dziś miasto naszych wspólnych marzeń.

W 2020 roku Biskupiec jest miejscem zwróconym w kierunku przyszłości. A przyszłość Biskupca to jego mieszkańcy, odpowiedzialna wspólnota świadomych i dumnych obywateli.

Wójt Daniel Zadworny

Gminy są najważniejsze

Dialog, przestrzeń, kreatywność i szacunek – to cztery fundamenty i główne wyznaczniki działania samorządowego dla Daniela Zadwornego, wójty Gminy Dywity. – Liczę, że przywołane przeze mnie wartości będą widoczne w codziennej pracy – mówi wójt Daniel Zadworny.

Dokładnie 30 lat temu po raz pierwszy mieszkańcy wybrali radnych w wolnych wyborach samorządowych. Decentralizacja władzy publicznej i przekazanie jej części do samorządu gminnego to jedna z najważniejszych decyzji, jakie zapadły w polskim życiu publicznym. Wreszcie to mieszkańcy poprzez swoich przedstawicieli, czyli radnych, mogli wziąć sprawy w swoje ręce i decydować o tym, jak będą rozwiązywane ich podstawowe sprawy życiowe, jak przedszkola, szkoły, chodniki, nowe lampy czy drogi w najbliższym otoczeniu.

– Samorząd gminny rozumiem jako rządzenie samemu gminą, a więc rozwiązywanie wspólnych spraw wspólnoty samorządowej przez samych zainteresowanych, czyli jej mieszkańców – mówi wójt Daniel Zadworny, który zanim został wójtem Gminy Dywity, przez ponad 11 lat był jej sekretarzem, a przez kilka zastępcą wójta. – Oczywiście odbywa się to w oparciu o obowiązujące ramy prawa powszechnego jak i prawa obowiązującego lokalnie.

Wszyscy byli przejęci

Jakie były początki samorządności w Gminie Dywity? Klimat pierwszych lat funkcjonowania samorządu terytorialnego w Dywitach dobrze pamięta Jacek Szydło, który pełnił funkcję wójty Gminy Dywity łącznie przez ponad 20 lat.

– Wszyscy byli przejęci tym, że pojawił się samodzielny samorząd – wspomina Jacek Szydło. – Na początku gminy nie miały za dużo środków, nie było wpływów z PIT-ów, a podstawowym źródłem dochodów był podatek od nieruchomości. Na początku funkcjonowania nie mieliśmy też takiego obciążenia finansowego, jakie generują szkoły, którymi samorządy zajęły się pod koniec lat 90.

Pierwszy okres funkcjonowania samorządu gminy Dywity to okres realizacji kluczowych inwestycji, takich jak wodociągowanie gminy, kanalizowanie jej, telefonizacja czy gazyfikacja.

– W tych wszystkich dużych inwestycjach uczestniczyli finansowo w znacznej części również mieszkańcy – mówi były wójt Jacek Szydło. – Przeprowadzone kanalizacja i gazyfikacja Dywit, Słup czy Kieźlin szybko wyróżniły nas spośród innych podolsztyńskich gmin, co przyczyniło się do rozwoju i sukcesywnego zwiększania liczby mieszkańców.

Olbrzymi potencjał rozwojowy

W pierwszych 12 latach samorządu gminnego organem wykonawczym i sprawującym władzę był wójt, który stał na czele Zarządu Gminy. Wójtą wybierała Rada Gminy Dywity i był on od niej dość mocno uzależniony.

– To powodowało, że cały czas była mocna dyskusja między wójtem a przewodniczącym Rady Gminy – mówi Jacek Szydło. – Ani jedna, ani druga strona nie miała dostatecznego umocowania do indywidualnego zarządzania i pełnienia roli menadżerskiej, co powodowało czasami spięcia. Rola i odpowiedzialność wójty wzrosła po wprowadzeniu wyborów bezpośrednich w 2002 roku. Cieszę się, że zadbaliliśmy o w miarę równomierny rozwój całej Gminy Dywity. Mam tu na myśli tereny północne, a więc

Zdjęcie pamiątkowe z sesji Rady Gminy Dywity kadencji 2018-2023, na której zaprzysiężony został wójt Daniel Zadworny

Jubileusz 25-lecia samorządności w Gminie Dywity odbył się w 2015 roku w Spręcowie. Wtedy nie było jeszcze koronawirusa

Tuławki, Frączki czy Gradki. Udało się utrzymać ośrodek zdrowia w Tuławkach, choć były plany jego likwidacji. Zbudowaliśmy piękną szkołę podstawową, a wkrótce rozpocznie się budowa tzw. dużej pętli, która pozwoli uruchomić w tym rejonie publiczną komunikację.

Były wójt, który zasiada obecnie w Zarządzie Powiatu, pozytywnie ocenia rozwój i rolę Gminy Dywity na mapie samorządów skupionych wokół Olsztyna.

– Zawsze uważałem, że gminy są najważniejsze, i nadal tak uważam – mówi Jacek Szydło. – Powiat nie powinien prowadzić własnej polityki, oderwanej od tego, co robią gminy. Powinien być cały czas dialog i wsparcie dla gmin, bo obie jednostki samorządu są pełnoprawnymi partnerami do rozmów i wspólnego działania na rzecz mieszkańców. Potencjał rozwojowy Gminy Dywity jest ogromny, gmina dobrze wykorzystuje swoje szanse. Obecnie widzę dwóch liderów wśród podolsztyńskich gmin: Dywity i Stawigudę.

Dialog i przestrzeń

Obecny wójt Daniel Zadworny stara się, aby wyznacznikami jego działania samorządowego były: dialog, przestrzeń, kreatywność i szacunek.

– Funkcjonowanie samorządu powinno być oparte na dialogu. To najlepsza forma ustalania propozycji określonych rozwiązań problemów istotnych dla mieszkańców – podkreśla wójt Daniel Zadworny.

Równie ważna dla wójty Zadwornego jest przestrzeń.

– Pojęcie ładu przestrzennego nierozdzielnie związane jest z celem działania lokalnych władz. Jakość naszego otoczenia tworzy jej wartość ekonomiczną, ale także poczucie naszej kulturowej tożsamości – uważa Daniel Zadworny.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, a tym samym kształtowanie ładu przestrzennego jest jednym z głównych zadań samorządu gminnego.

– Przestrzeń gminna jest dobrem wspólnym, ale przede wszystkim jest dobrem ograniczonym, stąd konieczność profesjonalne-

go planowania jej wykorzystania na określone cele – mówi Daniel Zadworny. – Ład przestrzenny i wysoka jakość przestrzeni powinny być efektem właściwie prowadzonej polityki przestrzennej gminy.

Kreatywność i szacunek

Dywity to gmina zamieszkiwana przez niezwykle ludzi, którzy dzięki swojej kreatywności zapewniają stały rozwój wspólnoty lokalnej. To tu wiele osób, także przybysz z innych części województwa warmińsko-mazurskiego, a nawet z obszaru Polski, podejmuje jedną z najważniejszych decyzji w swoim życiu – decyzję o zamieszkaniu.

– Dzięki temu każdy z nas wnosi do Gminy pierwiastek siebie. Pierwiastek odwagi, wartości, ambicji i kreatywności. To właśnie dzięki naszej kreatywności staliśmy się mieszkańcami Gminy Dywity. Mieszkając w tej samej przestrzeni, tworzymy niesamowitą wspólnotę ludzi aktywnych w wielu jej obszarach – uważa wójt Daniel Zadworny. – No i ostatnia ważna rzecz: dobre pomysły rodzą się tylko w oparciu o szacunek do ludzi.

KILKA KWESTII DO PRZEMYŚLEŃ:

- samorząd gminny zarządza środkami finansowymi nas wszystkich i stąd powinniśmy dokonywać optymalnych wyborów, służących jak największej części społeczeństwa;
- przeznaczanie jak największej części środków na inwestycje, gdyż one wymiennie tworzą wartość dodaną naszego działania; podnoszą jakość życia, ale i wartość ekonomiczną przestrzeni, w której funkcjonujemy;
- samorząd gminny to dbanie o wspólne dobro także w drobnych sprawach, jak wygląd wiaty przystankowej, trawnika itp.; to także buduje naszą tożsamość;
- odpowiedni przedstawiciele lokalnej społeczności w organach samorządowych, tj. z doświadczeniem życiowym, dorobkiem zawodowym, dobrym kontaktem, otwarci na ludzi.

GMINA OLSZTYNEK

Aktualne władze gminy:

Burmistrz – Mirosław Stegienko
Zastępca Burmistrza – Anna Luśnia
Przewodniczący Rady Gminy – Andrzej Wojda

Burmistrzowie po 1989 r.:

1990 – 1998 Jerzy Tytzt
1998 – 2002 Zbigniew Wasieczko
2002 – 2010 Mirosław Stegienko
2010 – 2018 Artur Wrochna

Olsztynek jest gminą miejsko-wiejską, położoną na obszarze powiatu olsztyńskiego (na południe od Olsztyna) w województwie warmińsko-mazurskim. Leży na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych z Gdańska (trasa S7) i Olsztyn – Bezledy (przejście graniczne) – Warszawa. Powierzchnia gminy wynosi 372 km², co sprawia, że gmina Olsztynek jest jedną z największych gmin w województwie warmińsko-mazurskim. Gminę wg danych na koniec 2019 r. zamieszkiwało 13 277 osób, z czego 7164 w samym Olsztynku.

Olsztynek położony jest na niegdysiejszym terytorium pruskiego plemienia Sasinów. Ziemie te, podbite przez zakon krzyżacki, zostały objęte akcją kolonizacyjną dopiero w połowie XIV wieku. Założenie Olsztynka wiąże się z działalnością komtury ostródzkiego Gunthera von Hohensteina. Z jego inicjatywy na niewielkim wzgórzu zbudowano zamek, a obok powstała osada zamieszkała przez rzemieślników i kupców. W 1359 roku otrzymała prawa miejskie i nazwę „Hohenstein” na cześć

komtury, który dokonał lokacji. W źródłach polskich już w XV w. występuje nazwa zbliżona znaczeniem do obecnej (Mały Olsztyn lub Olsztynek). W 1764 roku urodził się tutaj Krzysztof Celestyn Mrongowiusz, wybitny filolog i badacz polskości. Od 1854 roku przez czternaście lat dyrektorem gimnazjum miejskiego był Max Toeppen, jednym z absolwentów tej szkoły był Emil Adolf von Behring, tu w 1870 roku maturę zdał Hieronim Derdowski. W 1871 roku miasto znalazło się w granicach Niemiec. Olsztynek w 1887 roku otrzymał połączenie kolejowe z Olsztynem, rok później z Działdowem, a w 1894 roku z Ostródą. Podczas I wojny światowej miasto zajęły wojska rosyjskie, w wyniku prowadzonych walk (bitwa pod Tannenbergiem) znacznie uszkodzono zabudowę i infrastrukturę miejską.

W latach 1927 – 1945 w pobliżu miasta znajdował się ogromny monument upamiętniający bitwę pod Tannenbergiem – tzw. Tannenberg-Denkmal. W 1934 roku spoczęły w nim doczesne szczątki prezydenta Rzeszy Paula von Hindenburga, w pogrzebie uczestniczyło prawie pół miliona Niemców. W 1945 roku Olsztynek został znacznie zniszczony przez wojska sowieckie, podobny los spotkał Tannenberg-Denkmal, który został wysadzony przez wojska niemieckie, a po wojnie jego resztki całkowicie usunięto (do dziś na rynku stoi monumentalny, granitowy lew pochodzący z tego miejsca). W 1945 roku Olsztynek znalazł się w granicach Polski.

Znaczna liczba jezior w powiązaniu z bardzo dużą lesistością w formie borów sosnowych i urozmaiconą rzeźbą terenu ma duże znaczenie dla gminy od strony turystyczno-wypoczynkowej. Szczególnie atrakcyjnymi pod tym względem są tereny części wschodniej i częściowo południowej.

Największą atrakcją Olsztynka jest Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny, należący do najstarszych w Europie placówek muzealnych na wolnym powietrzu. Na blisko 60 ha zlokalizowano ponad 60 obiektów budownictwa

ludowego i małej architektury. Dodatkową atrakcją jest obecność zwierząt gospodarskich, które ożywiają teren muzeum i tworzą interesujący zespół kulturowo-przyrodniczy. Do Muzeum Budownictwa Ludowego należą także salon wystawowy (były kościół ewangelicki) oraz dom Mrongowiusza.

Odpowiednia baza noclegowa, całoroczna oraz sezonowa, a także pola namiotowe i gospodarstwa agroturystyczne stanowią zaplecze dla obsługi turystów. Wybitne walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz położenie gminy sprzyjają rozwojowi funkcji rekreacyjnej z szerokim wachlarzem usług turystycznych. Nad jeziorem Maróz w Marózie zlokalizowane są dwa ośrodki wypoczynkowe (całoroczne), tj. WDW Waplewo i OSW Syrenka, nad jeziorem Pluszne znajdują się OW Kormoran w Mierkach i OW Perkoz.

Atrakcją turystyczną terenu są wytyczone szlaki, tj. kajakowe, piesze i rowerowe. Przez obszar gminy Olsztynek przebiegają trasy: kajakowe (rzeki Marózka i Łyna), piesze, tzw. grunwaldzkie (niebieski, zielony), a także zielony z Olsztyna do źródła Łyny (w Kurkach) i czarny z PKP Waplewo do Żelazna oraz rowerowy Trakt Niborski. Miasto Olsztynek położone jest na skrzyżowaniu szlaków turystycznych przebiegających przez gminę, a układ komunikacyjny włącza je w krajowy i europejski system dróg ekspresowych i autostrad.

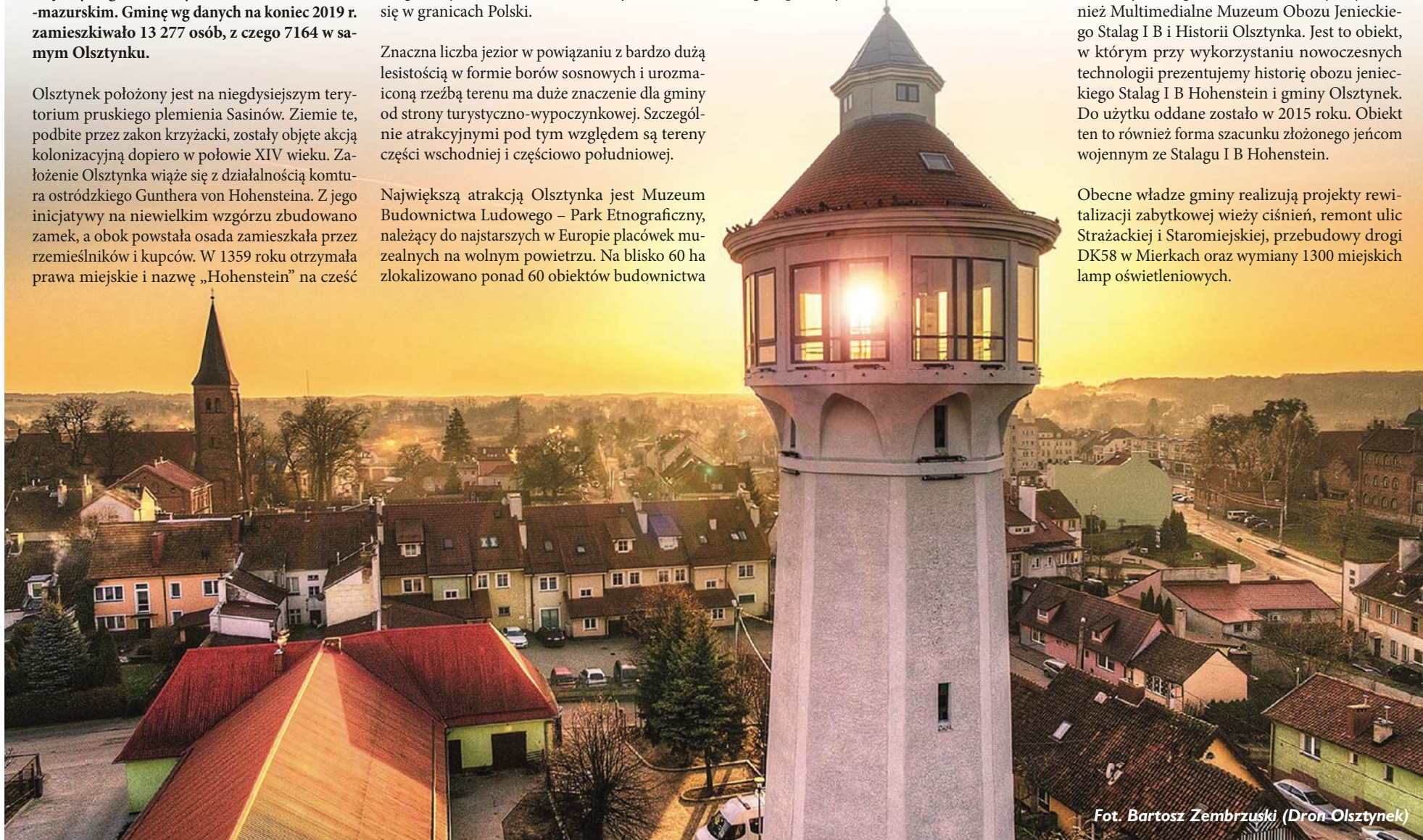
Ze względu na swoje walory przyrodnicze i krajobrazowe ponad 70% powierzchni gminy zostało objęte ekologicznym systemem obszarów chronionych. Są to: zlewnie chronione obejmujące zachodnią, wschodnią i południową część gminy, strefy źródłiskowe rzek: Drwęcy, Pasłęki i Łyny, oraz korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym (doliny Łyny, Drwęcy i Pasłęki) i lokalnym (dolina Marózki).

Na terenie miasta i gminy Olsztynek znajduje się wiele przykładów architektury sakralnej oraz dworsko-folwarcznej, które są cennymi, ciekawymi i wartymi poznania obiektami. Do najbardziej znaczących zabytków z terenu gminy Olsztynek można zaliczyć takie obiekty jak:

- zamek w Olsztynku (wzniesiono go w latach 1350-1366 na polecenie komtura ostródzkiego Günthera von Hohenstein).
- kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Olsztynku, zbudowany ok. 1350 roku (pierwszy kościół katolicki, w okresie reformacji przejęty przez protestantów).
- dawny kościół ewangelicko-augsburski w Olsztynku
- dom Mrongowiusza – tutaj przyszedł na świat Krzysztof Celestyn Mrongowiusz
- kościół pw. św. Mikołaja w Mańkach
- neogotycki kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Orzechowie.

W Olsztynku w gmachu ratusza funkcjonuje również Multimedialne Muzeum Obozu Jenieckiego Stalag I B i Historii Olsztynka. Jest to obiekt, w którym przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii prezentujemy historię obozu jenieckiego Stalag I B Hohenstein i gminy Olsztynek. Do użytku oddane zostało w 2015 roku. Obiekt ten to również forma szacunku złożonego jeńcom wojennym ze Stalagu I B Hohenstein.

Obecne władze gminy realizują projekty rewitalizacji zabytkowej wieży ciśnień, remont ulic Strażackiej i Staromiejskiej, przebudowy drogi DK58 w Mierkach oraz wymiany 1300 miejskich lamp oświetleniowych.

Fot. Bartosz Zembrzusi (Dron Olsztynek)

GMINA, KTÓRA NIE ZWALNIA OD 30 LAT

Gmina Stawiguda stale się rozwija. To efekt pracy, która każdego dnia wykonują radni, urzędnicy, przedsiębiorcy i usługodawcy, sołtysi, społecznicy, po prostu cała społeczność gminy. Sukces ma zawsze wielu autorów i jest efektem pracy zespołowej. Źródeł osiągnięć gminy Stawiguda upatrywać należy właśnie we współpracy z mieszkańcami – mówi Michał Kontraktowicz, wójt gminy Stawiguda.

Gmina Stawiguda leży na historycznym obszarze polskiej Warmii. Początki osadnictwa sięgają XIV wieku. Nadzwyczaj urokliwe położenie, wśród lasów, czystych jezior i przepięknych krajobrazów, czyni gminę miejscem bardzo atrakcyjnym turystycznie. Teren gminy objęty jest ekologicznym systemem obszarów chronionych, który tworzą zlewnie dwóch rzek: Pasłęki z jeziorami Wymojskim, Wulpińskim i Pluszne oraz Łyny z jeziorami Łańskim, Ustrych, Kielarskim i Bartążek.

Właśnie to bogactwo przyrodnicze sprawiło, że od powstania samorządu władze gminy kładą bardzo duży nacisk na poprawę stanu środowiska naturalnego. Priorytetem było wybudowanie sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej. W chwili obecnej prawie 100% mieszkańców gminy korzysta z wybudowanej sieci.

Kolejny atut gminy Stawiguda to jej położenie. Wykorzystując je, gmina staje się centrum usług, handlu i przedsiębiorczości. Tereny inwestycyjne zlokalizowane są przy nowo wybudowanej drodze krajowej DK51, która łączy się z drogą S7 oraz z węzłem południowej obwodnicy Olsztyna, a także w miejscowości Bartąg, przy nowo wybudowanej drodze wojewódzkiej 598, łączącej się z węzłem południowej obwodnicy Olsztyna. Z każdym rokiem gmina staje się coraz atrakcyjniejszym miejscem dla dużych i małych inwestorów. Do firm, które już działają w gminie Stawiguda należą m.in. Dorex, Mazurskie Miody, Gospodarstwo Rybackie „Ruś”, Barwa System, Alnea Sp. z o.o., DB Schenker, „Karo” Okna Drewniane, Lech Centrum Sp. z o.o., Tetra-Pack, Panattoni, InterLand czy znajdujące się aktualnie w fazie projektowania centrum logistyczne sieci Biedronka.

Działania gminy sprawiają, że przedsiębiorcy identyfikują się z miejscem, w którym funkcjonują. Władze Stawigudy oferują nowym inwestorom atrakcyjne ulgi i zwolnienia podatkowe, ale dbają również o tych, którzy już prowadzą tu działalność. Na terenie gminy zarejestrowanych jest 1319 firm.

Z kolei na terenach położonych najbliżej granicy z Olsztynem rozwija się zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o zdecydowanie intensywnym charakterze. Od momentu powstania samorządu liczba mieszkańców gminy wzrosła ponad dwukrotnie, od 4173 osób w 1990 r. do 10628 osób w grudniu 2019 r. Według danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny gmina Stawiguda

jest na 7. miejscu wśród wszystkich gmin w kraju pod względem prognozowanego przyrostu liczby mieszkańców. Do 2030 roku przybędzie ich aż 42,4 proc.

W czym tkwi sekret rozwoju gminy Stawiguda?

– Tworzenie nowych miejsc pracy, ale również poprawa warunków życia i inwestowania są możliwe dzięki pozyskiwaniu zewnętrznych środków, zarówno krajowych, jak i unijnych. Dzięki aktywnemu aplikowaniu oraz starannemu przygotowywaniu projektów otrzymujemy dofinansowanie na inwestycje drogowe, wspieranie ochrony środowiska, a także na zaspokojenie dodatkowych potrzeb mieszkańców, jak ścieżki pieszo-rowerowe, różnego rodzaju przedsięwzięcia kulturalne, społeczne, imprezy sportowo-rekreacyjne.

Te wszystkie działania są możliwe dzięki współpracy z radnymi, sołtysami, organizacjami sektora pozarządowego – mówi wójt Michał Kontraktowicz.

Od 2016 r. funkcjonuje Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego w Stawigudzie, która jest organem opiniotwórczo-doradczym i owocem dobrej współpracy pomiędzy gminą

a stowarzyszeniami. Lokalne organizacje bardzo chętnie przystępują do działań na rzecz tutejszej społeczności, realizując projekty aktywizujące mieszkańców oraz poprawiające estetykę gminy. W gminie Stawiguda od lat prężnie działają kluby sportowe, odnosząc sukcesy zarówno w lokalnych rozgrywkach, jak i w kraju. Mieszkańcy mogą korzystać z bogatej oferty obiektów sportowo-rekreacyjnych, dwóch basenów i kortu tenisowego. Nie można nie wspomnieć o organizacji cieszącej się najwyższym zaufaniem społecznym, czyli ochotniczych strażach pożarnych. Władze gminy wspierają m.in. akcję „Bądź widoczny na drodze”, którą rozpoczęli druchowie z OSP Bartąg, a która podbiła całą Polskę. Podobnie było ze społeczną akcją szycia maseczek, w którą osobiście włączył się również wójt Michał Kontraktowicz.

Pozycję gminy potwierdzają także lokaty zajmowane w publikowanym co roku przez Ministerstwo Finansów rankingu najbogatszych i najbiedniejszych gmin w Polsce. O pozycji gminy decydują dochody podatkowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin (wskaźnik G). Gmina Stawiguda

jest najbogatszą gminą wiejską naszego województwa, niemal dorównując pod względem zamożności sąsiedniemu Olsztynowi. Stawiguda znalazła się także w pierwszej 20 gmin rankingu finansowego JST w 2019 r. Celem tego rankingu jest wyróżnienie samorządów i władarzy najlepiej wykorzystujących środki z pożytkiem dla lokalnych społeczności.

– Rok 2019 był szczególnie intensywny pod tym względem. Dzięki pozyskanym wówczas środkom obecnie budujemy i modernizujemy drogi za pieniądze z Funduszu Dróg Samorządowych, a Gminny Ośrodek Kultury znajduje nową siedzibę – wylicza Michał Kontraktowicz, wójt Stawigudy.

Gmina jest także wysoko oceniana w badaniu atrakcyjności regionów, przeprowadzanym przez PAiH i SGH w Warszawie.

O dobrej sytuacji gminy Stawiguda świadczy również to, jak radzi sobie w czasie pandemii. Pomimo zdecydowanie mniejszych wpływów do budżetu władze gminy zdecydowały się utrzymać niski poziom podatków. Nie wycofuje się także z kontynuowania inwestycji i aplikowania o kolejne.

Tomaszkowo

30. ROCZNICA WOLNYCH WYBORÓW DO RAD GMIN I USTAWY O SAMORZĄDZIE TERYTORIALNYM

W literaturze samorząd terytorialny zawsze był uważany za wyraz postępu i demokracji i traktowany jako jedna z najważniejszych swobód demokratycznych. Samorząd terytorialny jest szkołą rządzenia, kultury politycznej i odpowiedzialności, formą zaspakajania potrzeb wspólnoty, wolności, samodzielności i równości. 27 maja 1990 r. odbyły się pierwsze w powojennej historii Polski demokratyczne wybory do rad gminnych. Samorząd terytorialny stał się faktem. Gmina stała się podstawową i samodzielną wspólnotą obywateli zamieszkujących określone terytorium. Wspomniana data wiąże się również z wejściem w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie terytorialnym. Dzień Samorządu Terytorialnego obchodzony 27 maja upamiętnia wybory samorządowe. Jest to święto całej społeczności lokalnej, która poprzez udział w organizowanych wyborach przyczynia się do kształtowania istoty samorządu. Potrzeba zrzeszania się jest zakorzeniona w nas głęboko i ma swoje powiązania z instynktem samozachowawczym. Reforma samorządu terytorialnego weszła w życie 1 stycznia 1999 r. i polegała na wprowadzeniu dwóch jego nowych szczebli: powiatowego i wojewódzkiego. Po latach przywrócono stanowisko starosty i powiat ostródzki, w skład którego weszło 9 gmin (Ostróda – miejska, 5 wiejskich: Ostróda, Dąbrówno, Grunwald, Małdyty i Łukta oraz 3 miejsko-wiejskie: Miłomłyn, Morąg i Miłakowo).

Faktem jest, że historia jest niezmienna, dlatego przejdę do obecnych czasów. Powodem do dumy niewątpliwie jest zajęcie I miejsca w kategorii powiatów do 120 tys. mieszkańców w rankingu gmin i powiatów organizowanym przez Związek Powiatów Polskich. Wysoce oceniono prowadzone działania naszego samorządu. Zdobyć honorowego tytułu i tym samym po raz pierwszy w historii zostanie liderem w rankingu ZPP jest efektem współpracy wszystkich struktur powiatowych. Dzięki racjonalnej strategii pozyskiwania

środków finansowych i zgodnemu współdziałaniu z samorządami gminnymi jury konkursu doceniło nasze starania. Określenie wspólnych celów i ich sukcesywna realizacja umożliwiły zdobycie nagrody, która cieszy się wśród samorządów wielkim uznaniem.

Powiat Ostródzki aktywnie podejmuje działania w kierunku podnoszenia jakości życia swoich mieszkańców i w tym celu często wykorzystuje możliwości finansowania przedsięwzięć z zewnętrznych źródeł. Wszystkie realizowane zadania są ważne, jednak przekonany jestem, że do najważniejszych należy dążenie do poprawy jakości świadczonych usług medycznych.

Opieka zdrowotna jest dla nas kluczowym zadaniem i najważniejszym na dzień dzisiejszy w związku ze stanem epidemicznym w kraju. Ubiegamy się o zewnętrzne formy finansowania, aby umożliwić mieszkańcom powiatu ostródzkiego dostęp do jak najszerszego zakresu usług medycznych. W ostatnim czasie przeprowadziliśmy szereg zadań inwestycyjnych, mających na celu podniesienie jakości opieki medycznej, w kwocie ok. 14 mln zł, w tym ok. 8 mln zł to środki pochodzące z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata

2014-2020. Rozbudowaliśmy szpital powiatowy pod potrzeby nowego bloku operacyjnego z oddziałem intensywnej terapii, dokonaliśmy termomodernizacji dwóch obiektów szpitala oraz przychodni. Aktualnie przygotowujemy projekty, z których jeden m.in. dotyczy przeprowadzenia modernizacji izby przyjęć w szpitalu. Z uwagi na trwającą sytuację epidemiczną Szpital w Ostródzie SA, otrzymał dotychczas wsparcie finansowe w wysokości ponad 6 mln zł. Fundusze pochodzą zarówno ze źródeł prywatnych, jak i publicznych, w tym darowizny w kwocie 1,8 mln zł oraz dotacje: 2,2 mln zł z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie oraz 2 mln zł w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. W imieniu Zarządu Powiatu Ostródzkiego oraz Prezesa Szpitala w Ostródzie dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za udzielone wsparcie finansowe i rzeczowe. Zebrane środki pozwolą zabezpieczyć działalność szpitala w czasie przeciwdziałania negatywnym następstwom COVID-19.

Jako samorządowiec wiem, jak ważna jest poprawa stanu powiatowej infrastruktury drogowej i w tym celu aplikujemy o środki dostępne w ramach Funduszu Dróg Samorządowych, którego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na lokalnym szczeblu, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zrealizowaliśmy projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne w obszarze poprawy jakości dróg, opieki zdrowotnej i społecznej oraz edukacji, których łączna wartość wyniosła ponad 100 mln zł, z czego dofinansowanie z funduszy zewnętrznych stanowiło ponad 80 mln zł. Płynnie stąd wniosek, że środki pozabudżetowe mają bardzo duże znaczenie w realizowanych przez nas przedsięwzięciach. W największym stopniu na tę kwotę złożyły się projekty drogowe (65 mln zł). Ich wdrożenie było możliwe m.in. dzięki współpracy i partycypacji finansowej innych samorządów.

Do głównych naszych działań należy poprawa efektywności energetycznej w budynkach publicznych. Zadania te przyczyniają się m.in. do zmniejszenia strat ciepła w obiektach, obniżając koszty eksploatacji, podnoszą standardy, mają pozytywny wpływ na środowisko. W tym celu

zrealizowano 3 projekty w 7 naszych obiektach (4 oświatowe i 3 ochrony zdrowia), wszystkie w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na łączną kwotę ok. 8 mln zł, a dofinansowanie to ok. 7 mln zł. Aktualnie ubiegamy się o środki na realizację projektu, który obejmuje termomodernizację kolejnych obiektów oświatowych, w wysokości 5,9 mln zł.

Nie zapominajmy o zrealizowanych działaniach zmierzających do podniesienia jakości kształce-

nia zawodowego, tj. modernizacji i doposażeniu bazy dydaktycznej w nowoczesny sprzęt oraz podniesieniu kompetencji zawodowych wśród uczniów i nauczycieli. Analiza rynku pracy wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy, doradcami zawodowymi oraz obserwacją prężnie rozwijających się w regionie branż w znacznym stopniu wpływa na ostateczny kształt oferty edukacyjnej szkół w powiecie ostródzkim. Dyrektorzy oraz organ prowadzący szkoły wychodzą naprzeciw oczekiwaniom absolwentów i lokalnych pracodawców. Zrealizowano 16 projektów edukacyjnych w wysokości ponad 20 mln zł, w tym dofinansowanie w ramach RPOWWM na lata 2014-2020 to blisko 17 mln zł.

Na uwagę zasługuje fakt, że od kilku lat Powiat Ostródzki sukcesywnie realizuje działania zmierzające do cyfryzacji urzędu, co przyczynia się do wprowadzania nowych standardów pracy i obsługi klientów urzędu. Głównym celem aktualnie wdrażanego projektu jest zwiększenie efektywności i dostępności geoportalu Powiatu Ostródzkiego wdrożonego w poprzedniej perspektywie finansowej, poprzez udostępnienie i świadczenie 21 e-usług publicznych. Projekt przyczyni się do skrócenia czasu obsługi klientów i zmniejszenia kosztów związanych z dojazdem, wyeliminowania powtarzających się prac, ułatwienia dostępu do aktualnych danych i ich wyszukiwania, wprowadzenia nowych funkcjonalności portalu zwiększających jego dostępność, a także propagowania idei budowy społeczeństwa informacyjnego. Projekt jest realizowany w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a jego całkowita kwota to 665 tys. zł, w tym dofinansowanie 565 tys. zł. W najbliższych planach jest kolejny etap cyfryzacji urzędu, który umożliwi wprowadzenie szerszego zastosowania e-usług w urzędzie.

Chciałbym zauważyć, że przedstawione przede mną dokonania Samorządu Powiatu Ostródzkiego to jedynie namiastka zrealizowanych działań w przeciągu ostatnich kilkudziesięciu lat. Nie jestem w stanie przewidzieć, co przyniosą następne dekady, jednak uważnie przyglądam się temu, co dzieje się dzisiaj. Poruszyłem temat historii i teraźniejszości. Przyszedł czas na „najbliższą przyszłość”. Obecna sytuacja epidemiczna w kraju stawia przed nami nowe wyzwania. Przy tej okazji chciałem podziękować całemu personelowi medycznemu i wspomagającemu szpital w Ostródzie. Na uznanie zasługują ratownicy medyczni, pracownicy Powiatowej Inspekcji Sanitarnej, Powiatowej Inspekcji Weterynaryjnej, Komendy Policji oraz Komendy Straży Pożarnej w Ostródzie. Przyjmijcie proszę moje słowa uznania za Waszą odwagę i ciężką pracę. Dzięki wam mieszkańcy naszego powiatu i całego województwa mogą czuć się bezpiecznie. Z pełnym przekonaniem mogę stwierdzić, że wspólnie przezwyciężymy wszelkie niedogodności losu oraz zrealizujemy wyznaczone cele.

Andrzej Wiczowski
Starosta Ostródzki

Zdrowe życie, czysty zysk

¹ B. Jastrzębski, Podstawy współczesnego samorządu terytorialnego, [w:] Z teorii i praktyki funkcjonowania..., Płock 2007, s. 195-196.

² B. Jastrzębski, O demokratycznej zasadzie zwierzchnictwa narodu nad państwem, Płock 2011

³ R. Kowalski, Skarby Mazur Zachodnich, Bydgoszcz 2011, s. 8.

Gmina Ostróda

Gmina Ostróda to leżąca na Mazurach Zachodnich, jedna z największych gmin województwa warmińsko-mazurskiego, malowniczo położona wśród licznych jezior, rzek, kanałów oraz kompleksów leśnych. Na tym terenie znajduje się m.in. jeden z 7 cudów Polski, czyli Kanał Elbląski ze służą Małą Ruś, mający swój początek w Starych Jabłonkach.

Bogusław Fijas, Wójt Gminy Ostróda

Radni Gminy Ostróda i Honorowi Obywatele

Wójt Gminy Ostróda wyróżniony podczas 25-lecia Samorządności Warmii i Mazur

Hotel Anders
w Starych Jabłonkach

Wśród pięknych krajobrazów z powodzeniem funkcjonują tutaj duże obiekty hotelarskie, jak również przedsiębiorstwa produkcyjne. Gmina Ostróda znalazła się w czołówce gmin pod względem potencjału rozwojowego samorządów województwa warmińsko-mazurskiego.

Przeprowadzona 30 lat temu reforma administracyjna kraju zaowocowała powołaniem samorządu gminnego. Przez 30 lat jednostki samorządowe udowodniły, że są autentycznymi gospodarzami terenu, a przemiany ustrojowe, które dokonały się w Polsce, miały ogromny wpływ na rozwój gminy Ostróda.

11 czerwca 1990 roku Rada Gminy wybrała na stanowisko wójta Jana Antochowskiego, który piastował je do 1998 roku. W 1998 roku na stanowisko wójta gminy Ostróda wybrano Gustawa Marka Brzezina, który pełnił tę funkcję do 2012 roku. Natomiast w 2012 roku w wyborach przedterminowych na wójta gminy Ostróda zwyciężył Bogusław Fijas, który w 2014 roku uzyskał reelekcję i jest na tym stanowisku do dnia dzisiejszego.

Obecny wójt gminy Ostróda to doświadczony i zaangażowany samorządowiec, i to od początku istnienia samorządu terytorialnego. W latach 1990-1998 był radnym i członkiem Zarządu Gminy Ostróda. Natomiast w latach 1999-2012 był Radnym Powiatu Ostródzkiego i pełnił funkcję Przewodniczącego Rady, Członka Zarządu oraz Wicestarosty Ostródzkiego.

Wszelkie decyzje i działania podejmowane przez samorząd gminy Ostróda ukierunkowane są na optymalny i wszechstronny rozwój gminy oraz jak najlepszą, sprawną realizację własnych zadań. Z inicjatywy obecnego włodarza gminy Bogusława Fijasa w gminie Ostróda przyznane zostały tytuły Honorowego Obywatela Gminy Ostróda osobom szczególnie zasłużonym w dziedzinach życia

Hotel SPA Dr Irena Eris Wzgórza Dylewskie

społecznego, gospodarczego, politycznego, kulturalnego oraz za wkład w promocję tego terenu. Na mocy uchwał Rady Gminy Ostróda akt nadania tego zaszczytnego tytułu odebrali Zbigniew Reichelt, Edmund Kajetanek, Jan Antochowski, Bogdan Bartnicki, Gustaw Marek Brzezina, Henryk Gajewski, Andrzej Kosecki, Roman Nowakowski, Andrzej Wiczkowski, Andrzej Dowgiałło oraz Henryk Orfinger. Ten symboliczny akt nadania tytułu Honorowego Obywatela to wyraz szacunku dla aktywności na wielu płaszczyznach. Podziękowanie za wieloletnią pracę na rzecz samorządu gminy Ostróda, pomoc, wsparcie i przychylność, co przekładało się na podniesienie jakości życia mieszkańców. Wśród osób wyróżnionych znaleźli się byli wójtowie oraz przewodniczący Rady Gminy Ostróda na przełomie 30 lat funkcjonowania samorządu.

– Budowanie samorządu nie jest zadaniem łatwym – zauważa Wójt Gminy Ostróda Bogusław Fijas. – Dużym wyzwaniem jest budowanie świadomości i roli mieszkańców w tworzeniu prawdziwej wspólnoty samorządowej. Tę świadomość kreujemy od 30 lat, a to nie jest zbyt długi czas. Jestem jednak przekonany, że w tej sferze będzie coraz lepiej. Ten optymizm to wypadkowa choćby zwiększającej się całej czas frekwencji wyborczej i naszych inicjatyw, by ludzie mieli poczucie, że są gospodarzami miejsca, w którym żyją, i chcieli je zmieniać w pozytywny sposób.

Miasto Ostróda

30-LECIE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

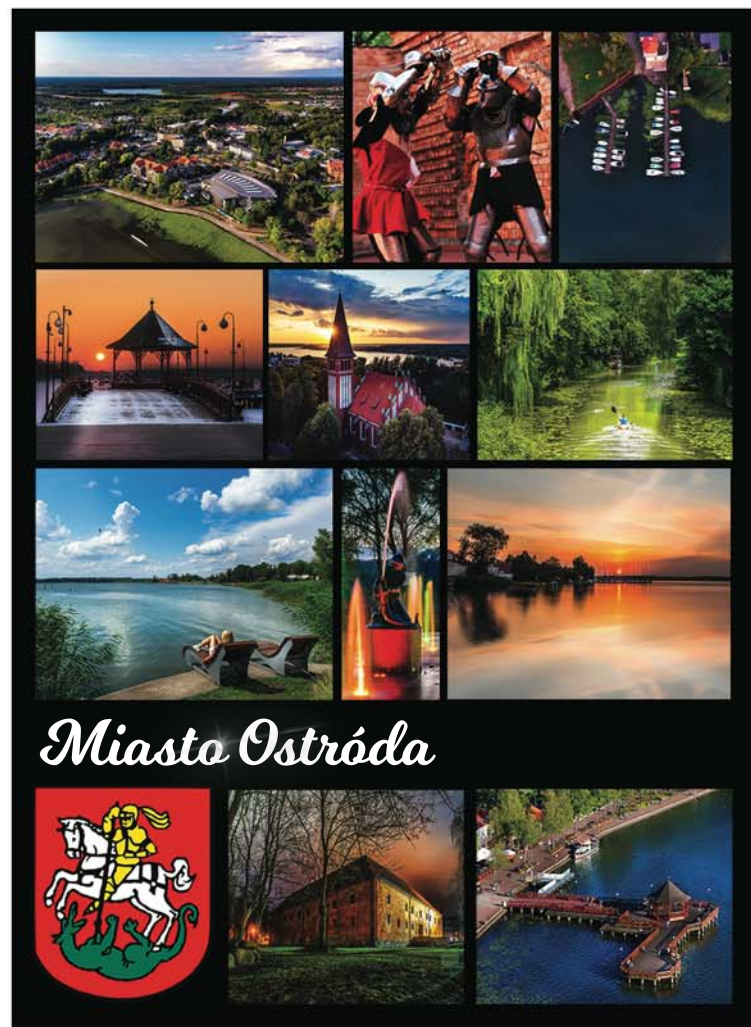
KALENDARIUM

1990-2020

- 1994** → ustanowienie partnerstwa miast Ostrerode am Harz i Ostródy
- 2000** → utworzenie Muzeum w Ostródzie
- 2001** → I edycja Ostróda Reggae Festival
- 2004** → odświeżenie Pomnika Jedności Europejskiej
- 2007** → obchody 200-lecia wizyty Napoleona Bonaparte w Ostródzie
- 2009** → rewitalizacja Białych Koszar
- 2010** → obchody 200-lecia urodzin Gustawa Gizewiusza
- 2011** → oddanie do użytku nowego stadionu piłkarskiego
- 2012** → oddanie do użytku Expo Mazury
- 2012** → oddanie do użytku amfiteatru
- 2014** → mistrzostwa Europy i Afryki w wakeboardzie
- 2017** → oddanie do użytku żłobka miejskiego
- 2017** → zakup basenu przez Gminę Miejską
- 2018** → podpisanie umowy partnerskiej pomiędzy Gminą Miejską Ostróda i Regionem St. Ann wraz z miastem Ocho Rios na Jamajce
- 2019** → obchody 690-lecia nadania praw miejskich
- 2019** → otwarcie wiaduktu
- 2020** → wpisanie Czerwonych Koszar do rejestru zabytków

KADENCJE BURMISTRZÓW

- 1990 Jerzy Ejsmont
- 1990-1994 Piotr Żmich
- 1994-1998 Zbigniew Babalski
- 1998 Stanisław Bieliński
- 1998-2002 Jan Wasilewski
- 2002-2010 Jan Nosewicz
- 2010-2012 Olgierd Dąbrowski
- 2012-2018 Czesław Najmowicz
- od 2018 Zbigniew Michalak

Miasto Ostróda

Tematem, który łączył wszystkie kadencje burmistrzów była budowa wiaduktu. Udało się. Po kilkudziesięciu latach starań, inwestycję rozpoczął Czesław Najmowicz – Burmistrz Miasta Ostróda w latach 2012-2018, któremu w tym miejscu dziękuję. Mnie przypadł zaszczyt zakończenia tego ważnego przedsięwzięcia i wyczekiwany przez mieszkańców miasta wiadukt został otwarty w czerwcu 2019 roku.

Ostróda jest dzisiaj miastem z ogromnym potencjałem. Potencjałem kulturowym, historycznym, turystycznym i społecznym. Słyniemy z Kanału Elbląskiego, którym statki płyną po trawie. To tu odbywają się polskie i międzynarodowe festiwale. Odwiedzają nas turyści z Polski i świata. Dziś do Ostródy można łatwo dojechać nowymi drogami. Jesteśmy ważnym węzłem dróg kołowych w Polsce północno-wschodniej.

Z okazji 30 lat samorządu terytorialnego wszystkim jego twórcom, praktykom i teoretykom serdecznie dziękuję i gratuluje, a mieszkańcom Ostródy dziękuję za zaangażowanie, pomoc i konstruktywną współpracę we wspólnej budowie naszego miasta przez ostatnie lata.

Burmistrz Miasta Ostróda
Zbigniew Michalak

Szanowni Państwo,

30 lat samorządu w Polsce to czas wielkich przemian, szans i nadziei, ale także weryfikacji wielu marzeń i oczekiwań społecznych. Nie inaczej sytuacja wygląda w naszej pięknej Ostródzie – Perle Mazur.

30 lat samorządu to czas, w którym miastem kierowało przede mną ośmiu Burmistrzów i którym na tę okoliczność serdecznie dziękuję. Dziękuję za Waszą pracę, zaangażowanie i odwagę w podejmowaniu często trudnych decyzji. Dzięki Wam, a także radnym Rady Miejskiej i obywatelom, nasze miasto rozwijało się i podnosiło swoją rangę.

Gmina Łukta

Jest to gmina wiejska znajdująca się w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie ostródzkim. Herb Łukty przedstawia pięć pałków wodnych wychodzących z wody, które symbolizują 5 dróg wiodących do Łukty. Ma obszar 184,71 km², w tym 31% użytków rolnych, 54% użytków leśnych. Znajdują się tu liczne jeziora, m.in. Isąg, Morąg, Gil, Tabórz, Ruskie, na których umiejscowione są piękne pomosty. Walory przyrodnicze przyciągają wielu turystów. Wśród atrakcji turystycznych można znaleźć takie miejsca jak: Rezerwat sosny Taborskiej, Ostoja Bobra na rzece Pasłęce, Wyspa Lipowa na jeziorze Morąg, Rezerwat Jezioro Długie, a także 60 Pomników Przyrody, np. około 600-letni Dąb Perkun. Turystów przyciąga możliwość wypoczynku na łonie natury i podziwianie przepięknych widoków pojezierza mazurskiego oraz zwierząt w ich naturalnym środowisku.

Obecny kształt gmina otrzymała w 1990 roku po wprowadzeniu ustawy o samorządzie gminnym. W tym czasie w gminie zrealizowano liczne inwestycje z zakresu infrastruktury komunalnej, technicznej, społecznej, oświaty, sportu i zdrowia. Największą inwestycją jaka kiedykolwiek była realizowana w Gminie Łukta jest budowa nowoczesnej oczyszczalni ścieków mechaniczno – biologicznej działającej w oparciu o nityfikująco-denitryfikujący osad czynny z tlenową stabilizacją osadu w układzie przepływu ciągłego, która zapewni mieszkańcom ekonomiczne i ekologiczne życie. Technologia jest rozwinięciem i unowocześnieniem klasycznej technologii osadu czynnego. Podstawową różnicę stanowi zastąpienie osadników wtórnych systemem mikroporowych membran filtracyjnych umieszczonych bezpośrednio w komorze osadu czynnego. Koszt całej inwestycji to 21 500 000 złotych.

W 2012 r. powstał Gminny Ośrodek Kultury w Łukcie, w którym znajdują się kino oraz biblioteka. GOK zapewnia wiele wydarzeń kulturalnych skupiających wielu mieszkańców. W jednym z niewielu kin w województwie można obejrzeć premiery filmów. GOK czuwa także nad działalnością świetlic wiejskich znajdujących się wielu miejscowościach, pozwalających mieszkańcom na wspólne spędzanie czasu oraz realizacji wielu przedsięwzięć. Należy także wspomnieć o przepro-

mochody ratowniczo- gaśnicze oraz sprzęt pozwalający na bezpieczne działania.

Na przestrzeni tych 30 lat samorządowości w Gminie Łukta powstało wiele miejsc użyteczności publicznej:

- wcześniej wspomniane świetlice wiejskie (niektóre z nich wybudowane całkowicie od podstaw),
- dwa kompleksy Orlik, znajdujące się przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Łukcie oraz przy filii Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Mostkowie
- place zabaw
- siłownie zewnętrzne

Święto Samorządowca to nie tylko święto urzędników, ale wszystkich mieszkańców, którym należy z tego miejsca podziękować. Gmina to nie tylko teren obejmujący w naszym przypadku 36 miejscowości, to także ludzie, Wspólnota. To Wy tworzycie tę gminę, wszystko co jest realizowane skierowane jest dla Was. Na terenie Gminy

fol. Związek Stowarzyszeń "Kraina Drzewy i Pasłęki"

wadzonej w ostatnich latach termomodernizacji placówek Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Łukcie, która spowodowała, że budynki te są bardziej ekologiczne i generują mniejsze koszty utrzymania.

Na terenie gminy istnieją cztery Ochotnicze Staże Pożarne, którym zostały przekazane sa-

Łukta znajduje się 19 sołectw, które bardzo prężnie działają dla swoich miejscowości. Mieszkańcy tych sołectw wspólnie dbają o estetykę swoich miejscowości, o lokalną infrastrukturę i o to by każdy znalazł coś dla siebie w swojej miejscowości.

Dziękujemy Radnym Gminy Łukta oraz Sołtysom wszystkich kadencji, którzy na przestrzeni tych 30 lat pomagali w tworzeniu Naszej Małej Ojczyzny, jaką mamy obecnie.

Dziękujemy także naszym Strażakom dzielnie dbającym o bezpieczeństwo na terenie Gminy Łukta.

Wójt Gminy Łukta
Robert Malinowski

Jak minął rok 2019 w Gminie Miłomłyn?

STYCZEŃ – MARZEC

Noworoczne spotkanie Burmistrza

Fot. Z. Rochowicz

W styczniu Burmistrz Stanisław Siwkowski spotkał się z przedsiębiorcami, przedstawicielami oświaty, kultury, sportu oraz organizacji pozarządowych. Spotkanie było okazją do podsumowania działań samorządu i firm w roku 2018 oraz przedstawienia planów inwestycyjnych. O swojej działalności mówili Wiesław Najda z Sonarol sp. j., Izabela Cudnik z Metec sp. z o.o. oraz Jarosław Flis prowadzący Zakład Wędliniarski FlisPol. Burmistrz podziękował instytucjom, firmom i organizacjom za udzielone wsparcie na rzecz rozwoju miasta i gminy Miłomłyn oraz pomoc udzieloną jej mieszkańcom.

Gmina Miłomłyn w Stowarzyszeniu Uzdrowisk Warmii i Mazur

Z początkiem nowego roku Rada Miejska podjęła uchwałę o przystąpieniu Miłomłyna do Stowarzyszenia Uzdrowisk Warmii i Mazur. Członkostwo w stowarzyszeniu ma bronić i reprezentować interesy gmin uzdrowiskowych na szczeblu krajowym jak i międzynarodowym oraz realizować działania związane z promocją i rozwojem uzdrowisk z Warmii i Mazur. Stowarzyszenie powołano z inicjatywy gmin, które posiadają status uzdrowiska lub pretendują do uzyskania statusu uzdrowiska, w tym oprócz Miłomłyna: Frombork, Gołdap, Górowo Iławskie i Lidzbark Warmiński.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Fot. Z. Rochowicz

Główne obchody zorganizowano 1 marca. Działania zaplanował zarówno samorząd, szkoły, jak i organizacje pozarządowe. Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w kościele pw. św. Bartłomieja w Miłomłynie, pod pomnikiem Danuty Siedzikówny „Inka” złożono kwiaty i wieńce oraz zapalono symboliczne światło pamięci. Szóstą edycję konkursu o Żołnierzach Wyklętych dla uczniów zorganizowało Stowarzyszenie na Rzecz Przyszłości Miłomłyna. Dużą wiedzą historyczną wyróżnili się Staś Fafiński i Jakub Czarzasty. Na scenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury uczniowie wystąpili w przedstawieniu pt. „Inka”, w którym przybliżyli tragiczne losy Danuty Siedzikówny.

KWIECIEŃ – CZERWIEC

Miejsko-Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze oraz nadanie proporca dla MDP

1 czerwca na stadionie miejskim w Miłomłynie odbyły się Miejsko-Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

W zawodach zorganizowanych przez Zarząd Oddziału Miejsko-Gminnego ZOSP RP w Miłomłynie oraz jednostkę OSP Miłomłyn wzięły udział trzy drużyny z terenu gminy Miłomłyn oraz trzy młodzieżowe drużyny pożarnicze. Wśród seniorów I miejsce zdobyła OSP Liwa, a w kategorii młodzieżowej na najwyższym stopniu podium stanęła OSP Miłomłyn. Dodatkową nagrodą dla młodzieżówki tego dnia było również nadanie proporca przez Zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej w Miłomłynie.

Fot. Z. Rochowicz

Modernizacja stacji uzdatniania wody w Miłomłynie

W czerwcu Gmina Miłomłyn zakończyła realizację projektu, którego głównym celem była poprawa jakości wody oraz efektywności środowiskowej i ekonomicznej usług stacji w Miłomłynie w zakresie gospodarki wodnej. Roboty budowlane obejmowały działania w zakresie przystosowania obiektu do sprawdzonych technik uzdatniania wody w zakresie efektywnych technologii oraz dostosowanie stacji do planowanego wzrostu zużycia wody, w tym zmniejszenie odnotowywanych strat wody. Zwiększono wydajność systemów pompowych, które obecnie pokrywają zużycie wody przez miasto Miłomłyn wraz z dodatkową 30% rezerwą. Inwestycję zrealizowano przy udziale 1-milionowego dofinansowania ze środków unijnych.

Urządzenie odcinka plaży oraz trasy leczenia spacerowego nad jeziorem Iłińsk w Miłomłynie

Tak nazywała się inwestycja, której głównym celem było zwiększenie atrakcyjności turystycznej zasobów dziedzictwa naturalnego gminy Miłomłyn poprzez rozwój publicznej infrastruktury uzdrowskiej nad jeziorem Iłińsk. Na nasypie dawnych torów kolejowych urządzono trasę leczenia spacerowego do teraoterapii o nawierzchni żwirowo-mineralnej wraz z parkingiem, ławkami, oświetleniem i pomostami. Plażę wyposażono m.in. w: siłownię plenerową, boisko do gry w siatkówkę plażową, plac zabaw, oświetlenie solarne, parking, przebieralnię, miejsce na ognisko, altanę i stojaki na rowery. Do plaży urządzono ciąg pieszo-jedyny o nawierzchni żwirowo-mineralnej, samą plażę poszerzono i nawieziono piasku, wymieniono też nawierzchnię pomostu. Milionowy projekt wsparły środki unijne o wartości ponad 816 tys. zł.

LIPIEC – WRZESIEŃ

Dni Miłomłyna i 50 lat „Tęczy”

Fot. Z. Rochowicz

Podczas Dni Miłomłyna 2019 jak co roku nie zabrakło występów muzycznych i rozgrywek sportowych. Pierwszy dzień obchodów obfitował w koncerty i występy artystyczne. Na scenie wystąpili m.in. Power Boy, Joker i B-QLL. Uczestników imprezy do łez rozbawiał kabaret EWG. Na najmłodszych czekały animacje i bezpłatne dmuchańce. Jubileusz 50-lecia istnienia obchodził klub piłkarski Tęcza Miłomłyn. Wspomniano początki działalności, uhonorowano również ludzi od lat związanych z klubem, w tym burmistrza Siwkowskiego, który najpierw był zawodnikiem, trenerem, a następnie działał w kierownictwie „Tęczy”. Atrakcją drugiego dnia był mecz jubileuszowy pomiędzy zespołami „Tęczy” Miłomłyn i Stomilu Olsztyn.

Dożynki Gminne

Fot. Z. Rochowicz

Wraz z końcem sierpnia w Miłomłynie dziękowano rolnikom za ich pracę. Najpierw odbyła się uroczysta msza święta w kościele pw. Świętego Bartłomieja, podczas której poświęcono tegoroczne zbiory oraz dożynkowe wieńce. Następnie barwny korowód delegacji sołeckich przemarszował główną ulicą miasta. Tego dnia sołectwa rywalizowały w konkursach na najładniejszy wieńiec i najładniejsze stoisko dożynkowe. Najpiękniejszym okazał się wieńiec przygotowany przez mieszkańców wsi Liksajny, a najpiękniejsze stoisko pochodziło z sołectwa Tarda. W konkurencji rzutu beretem bezkonkurencyjny był sołtys z Bynowa Mariusz Witkowski. Podczas święta rolników nie mogło zabraknąć degustacji oraz występów artystycznych. Dożynki zakończyły się muzycznie – na scenie zaprezentowały się artyści amatorzy w ramach Regionalnego Przeglądu Zespołów Ludowych.

Dofinansowanie inwestycji w ramach Funduszu Dróg Samorządowych

16 września w sali sesyjnej Starostwa Powiatowego w Ostroldzie Burmistrz Stanisław Siwkowski podpisał umowę na dofinansowanie przebudowy ulic Sportowej i Zielonej w Miłomłynie. Pod koniec listopada wybrano zaś wykonawcę robót budowlanych — Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Produkcyjne „CEZAR” Bogusława Zajkowskiego z Ostrody. Przebudowa tych ulic ma potrwać do czerwca przyszłego roku. Naprawy drogi powiatowej doczekali się też mieszkańcy Liksajn. Wsparcie finansowe na realizację tej inwestycji dla Starosty Ostroldkiego przekazali Wojewoda Warmińsko-Mazurski w kwocie 1,66 mln złotych oraz Burmistrz Miasta i Gminy Miłomłyn w kwocie 300 tys. złotych.

Rekonstrukcja uroczystości rozpoczęcia budowy Kanału Elbląskiego

28 października 1844 roku mieszkańcy Miłomłyna i liczni goście zgromadzili, by uroczystości rozpocząć budowę kanału wodnego prowadzącego do Elbląga, Ostrody i Iławy. Dla uczczenia tego wydarzenia w sobotę 21 września Miłomłyn na chwilę „cofnął się” o 175 lat. Punktualnie o godz. 15:00

na rynku miejskim zebrali się miejscowi władze, rzemieślnicy oraz mieszkańcy, po czym wszyscy w barwnym korowodzie udali się w miejsce, w którym przed laty wszystko się zaczęło. Po oficjalnych uroczystościach, tak jak w przeszłości, świętowano – tym razem nad Kanałem Elbląskim w centrum Miłomłyna. Na muzycznej scenie zaprezentowała się orkiestra dęta z Zielonki Pastęckiej, a swoje zdolności aktorskie pokazali artyści amatorzy ze Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Mozaika”. Spektakl „Alee kanał” w reżyserii Szymona Szypczyńskiego był humorystycznym spojrzeniem na historię Kanału Elbląskiego, ale także życie dawnych i dzisiejszych mieszkańców Miłomłyna, których perypetie życiowe nierozdzielnie wiążą się z kanałem.

Fot. Z. Rochowicz

Pieniądze od Marszałka na sport i turystykę

W tym roku samorząd województwa zainaugurował konkursy dla gmin na budowę małej infrastruktury turystycznej oraz na modernizację infrastruktury sportowej. Gmina Miłomłyn pozyskała wsparcie regionalne w kwocie 57 700 zł na dwa przedsięwzięcia, tj. budowę wiaty rowerowej na czerwonym szlaku turystycznym w Wińcu oraz na modernizację pomieszczeń budynku socjalno-gospodarczego na stadionie miejskim w Miłomłynie.

Pożegnanie Jana Kobuszewskiego

27 września zmarł przyjaciel i stały bywalec Miłomłyna, w Polsce znany jako jeden z najpopularniejszych artystów kabaretowych, aktor filmowy i teatralny. Związany z Miłomłynem od lat 60. Pan Jan był człowiekiem niezwykle skromnym, nie obnoszącym się ze swoją sławą, szukającym spokoju, odroczenia od życia publicznego. Jednakże zawsze otwartym na drugiego człowieka, pomocnym, przyjacielskim, gotowym oddać serce komuś w potrzebie. Dzięki jego promowaniu naszej gminy i pięknych terenów przyrodniczych wielu znanych ludzi obrało również Miłomłyn jako swój azyl przed wielkomięskim zgiełkiem i doskonałe miejsce do wypoczynku.

PAŹDZIERNIK – GRUDZIEŃ

Zakończono przebudowę dróg i ulic gminnych

Trwa kontynuacja priorytetowej przebudowy ulic i dróg gminnych. Zakończono już inwestycje w Ligach i na ulicy Jeziornej w Miłomłynie. Dla miesz-

kańców osiedla nad Jeziorem Iłińskim powstało 600 metrów nowej nawierzchni bitumicznej wraz z wykonaniem zjazdów do posesji i mijanek. Inwestycję tę wsparła Unia Europejska w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Dofinansowanie stanowiło ponad 291 tys., a całość kosztowała 428 tys. zł. W tym samym czasie zakończono II etap przebudowy drogi w Ligach o łącznej długości 393 metrów. To zadanie otrzymało dofinansowanie w kwocie ponad 150 tys. zł. ze środków Funduszu Dróg Samorządowych. Pozostałą połowę kosztów pokrył budżet gminy. Nową nawierzchnię zyskał też pierwszy odcinek drogi do Gila Małego. Inwestycja wsparta ze środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych kosztowała ponad 147 tysięcy, z tego 50 tysięcy przekazał Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rozpoczęcie budowy gazociągu

Fot. El Invest

14 października firma El Invest rozpoczęła pierwszy etap gazyfikacji miasta i gminy Miłomłyn, która ułatwi naszym mieszkańcom ogrzewanie budynków, mieszkań i wody. Inwestycja obejmuje m. in. przyłączenie do istniejącego gazociągu w miejscowości Samborowo oraz wykonanie odcinków sieci dystrybucyjnych wraz z przyłączeniami pomiędzy oraz w miejscowościach: Rogowo, Boguszewo, Liwa, Wielimowo i Miłomłyn.

Narodowe Święto Niepodległości

Fot. P. Sotnik

Miłomłynianie pamiętają o przeszłości. 101 lat temu Polska odzyskała niepodległość. Z tej okazji po raz kolejny na miłomłyńskim rynku wspólnie świętowaliśmy tę ważną w Naszej historii datę. Msza święta w intencji Ojczyzny, przemarsz pocztów sztandarowych, wspólne śpiewanie Mazurka Dąbrowskiego, przemówienia okolicznościowe oraz złożenie kwiatów pod Pomnikiem Bohaterów Walk o Niepodległość Polski - tak wyglądały tegoroczne miejskie obchody Narodowego Święta Niepodległości.

Budowa Leśnego Parku Uzdrowskiego

W grudniu zakończyły się roboty budowlane dotyczące parku uzdrowskiego zlokalizowanego w kompleksie leśnym w pobliżu ulicy Zatokowej i Jeziora Iłińskiego. Park uzdrowskowy obejmuje ciążą pieczę, pieszo-rowerowe oraz stacje terapeutyczne, służące terapii poprzez ruch, a także wiaty inhalacyjne wyposażone w stoły i ławki, zadaszone stoły z ławkami, stojaki na rowery i miejsce grillowania. Projekt otrzymał dofinansowanie ze środków unijnych w kwocie ponad 468 tys. zł.

GMINA MORĄG
ul. 11 Listopada 9
14 - 300 MORĄG
morag@morag.pl
www.morag.pl

30 lat samorządności w GMINIE MORĄG

Tadeusz Sobierajski
- burmistrz Morąga

jest doskonałą okazją, aby podsumować co się nam udało, co można jeszcze w przyszłości zmienić w naszych lokalnych środowiskach.

Tak się składa, że osobiście z samorządem Morąga związany jestem od 30 lat i mogę z tej perspektywy czasu ocenić działalność naszego samorządu. Swoją pracę w instytucjach samorządowych rozpocząłem w 1990 roku jako dyrektor gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej. Funkcję tę pełniłem do 1998 r. Natomiast w organach samorządowych pochodzących z wyborów bezpośrednich pracuję od 1994 roku. W latach 1994-1998 pełniłem mandat radnego gminy, sprawując jednocześnie funkcję przewodniczącego Rady Miejskiej w Morągu. W latach 1998-2002 byłem członkiem Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz radnym województwa. Z perspektywy czasu stwierdzam z przekonaniem, że dynamizm rozwoju samorządów w Polsce nastąpił z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej. W pierwszej dekadzie od wejścia powyższej ustawy samorządy nie posiadały zbyt wielu możliwości rozwojowych, ale mimo tego w tym okresie w Gminie Morąg powstała m.in.: kotłownia miejska, oczyszczalnia ścieków oraz szkoła podstawowa w Żabim Rogu. Perspektywiczne spojrzenie i programowanie rozwoju lokalnego zapoczątkowały na dobre wymogi unijne.

Od 2002 roku sprawuję urząd burmistrza Morąga. Przyznam, że wieloletnie doświadczenie samorządowe jest mi bardzo pomocne w codziennej pracy. To było wiele lat ciężkiej, wytężonej pracy, mojej i współpracowników. Najbardziej trwały i widoczny efekt tej pracy to oczywiście zrealizowane inwestycje, które poprawiły standard życia naszych mieszkańców. Trudno wymienić je wszystkie. Moje początki na stanowisku burmistrza to borykanie się z niedoborem środków finansowych na realizację

zaplanowanych zadań. Mimo trudności budowałem fundamenty pod przyszły rozwój gminy, bo trzeba było gonić opóźnienia rozwojowe. Gdy obejmowałem urząd wiedziałem, że potrzeb jest bardzo wiele i że nie zdołamy ich zrealizować z własnego budżetu. Wiedziałem, że o tempie rozwoju naszej Gminy zdecyduje przede wszystkim nasza determinacja i skuteczność w staraniach o pieniądze z zewnątrz, że drugiej takiej szansy nie dostaniemy. I udało się! Większość dużych inwestycji zrealizowaliśmy właśnie dzięki skutecznemu sięganiu po zewnętrzne środki finansowe. W czasie mojej pracy na stanowisku Burmistrza Morąga dokonaliśmy przeobrażenia większości gminnej infrastruktury. Mieszkańcy Morąga i terenów wiejskich Gminy Morąg doczekali się wielu nowych dróg, chodników i ścieżek rowerowych, w większości wybudowanych ze środków własnych lub z dofinansowaniem UE, ale część z nich to wynik dobrej współpracy z samorządem województwa i powiatu. Zmodernizowaliśmy, rozbudowaliśmy i doposażyliśmy placówki oświatowe. Zrewitalizowaliśmy park w centrum Morąga oraz wybudowaliśmy drugi park przy ulicy Kardynała Wyszyńskiego. Wybudowaliśmy wiele placów zabaw i obiektów sportowych. Mieszkańcy i turyści mogą korzystać z nowego molo z infrastrukturą na plaży głównej przy jeziorze Narie w Kretowinach, które jest naszą największą turystyczną atrakcją. Bardzo cieszy mnie też rozbudowa przystani żeglarskiej „Keja” w Bogaczewie, która jest nowoczesną bazą dla żeglarzy. Inna oczekiwana przez mieszkańców, znacząca przede wszystkim z punktu widzenia społecznego i turystycznego inwestycja to odrestaurowanie XIV-wiecznego gotyckiego ratusza w centrum miasta, który stał się siedzibą kilkunastu organizacji pozarządowych, ale też siedzibą Informacji Turystycznej, galerii sztuki i Morąskiej Izby Pamięci Historycznej. Zmodernizowaliśmy i wyposażyliśmy świetlice w wielu miejscowościach wiejskich dając im centra kulturalno-społeczne. Unowocześniliśmy też pracę gminnych OSP poprzez zakup nowych wozów strażackich i modernizację remiz strażackich. Jesteśmy dumni ze zmodernizowanego Kina i Domu Kultury oraz nowoczesnej Miejskiej Biblioteki Publicznej. Dokonaliśmy kompleksowej termomodernizacji wszystkich szkół i przedszkoli oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morągu.

Wspólnie ze Szpitalem Miejskim w Morągu realizujemy kosztowną termomodernizację budynków. Wybudowaliśmy elektrownię fotowoltaiczną przy morąskiej pływalni, rozpoczęliśmy też rekultywację jeziora Skiertąg. Nie mogę też nie wspomnieć o bardzo ważnych, a niewidocznych gołym okiem działaniach - uzbrajaniu terenów inwestycyjnych, budowie i modernizacji sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie Gminy.

A najważniejsze dla mnie przedsięwzięcie w grudniu 2015 roku mieszkańcy otrzymali od samorządu wyjątkowy prezent na święta - krytą pływalnię za ponad 22 miliony zł. Była to trudna, ale bardzo oczekiwana inwestycja, służąca również mieszkańcom okolicznych gmin.

Widzę, że na bazie realizowanych inwestycji w ostatnich latach w naszej Gminie ożywiło się życie gospodarcze, społeczne, kulturalne i sportowe. W moim odczuciu zarówno Miasto Morąg jak i tereny wiejskie Gminy Morąg rozwinęły się, wypiękniały. Kwitnie budownictwo mieszkaniowe, przybywa przedsiębiorców i turystów.

Gminne plany na przyszłość ...

- tworzenie optymalnych warunków dla rozwoju poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje, w tym budownictwo mieszkaniowe (zmiany w planie zagospodarowania przestrzennego, budowa infrastruktury technicznej)
- dalsza poprawa funkcjonalności sieci drogowej,
- pozyskiwanie nowych inwestorów,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- rozbudowa sieci wodociągowej,
- modernizacja stadionu miejskiego.

Mając na uwadze dalszy rozwój gospodarczy Gminy, pozyskiwanie nowych miejsc pracy dla tutejszych mieszkańców, podejmujemy starania aby przyciągnąć nowych inwestorów.

Z punktu widzenia interesów Gminy i jej mieszkańców szczególnie mile widziani są inwestorzy chcący przede wszystkim budować budynki mieszkalne, obiekty przetwórstwa rolno-spożywczego oraz inwestować w usługi, turystykę i rekreację.

30 lat samorządu

Uchwalona 8 marca 1990 r. ustawa o samorządzie gminnym otworzyła drogę do w pełni wolnych wyborów przeprowadzonych 27 maja 1990 r. W całym kraju wybrano wówczas 51987 radnych. Zapoczątkowane zmiany nie ominęły znajdujących się na terenie powiatu piskiego gmin Biała Piska, Orzysz, Pisz i Ruciane-Nida. Na czele nowo wybranych rad Miejskich stanęli: Franciszek Gierczak – Przewodniczący Rady Miejskiej w Białej Piskiej; Danuta Liwoch – Przewodnicząca Rady Miejskiej w Orzyszu; Józef Barański – Przewodniczący Rady Miejskiej w Piszu; Wirgiliusz Żurowski – Przewodniczący Rady Miejskiej w Rucianem-Nidzie.

Rady gminne uzyskały kompetencje do wyboru i odwoływania zarządu gminy, stanowienia o kierunkach jego działania oraz przyjmowania sprawozdań z jego działalności. Zarząd gminy, będąc organem wykonawczym, składał się z wójta/burmistrza/prezydenta jako przewodniczącego zarządu, zastępcy oraz członków. W naszym powiecie na burmistrzów wybrano wówczas: Jerzy Krajewski – Biała Piska; Adam Koronkiewicz – Orzysz; Andrzej Wróblewski – Pisz; Jan Skulmowski – Ruciane Nida. Do końca 1990 r. gminy zawarły z kierownikiem Urzędu Rejonowego w Piszu porozumienia w zakresie przejęcia prowadzenia zadań z zakresu rządowej administracji ogólnej. Świadectwem ówczesnych wydarzeń jest między innymi Dziennik Urzędowy Województwa Suwalskiego z 7 grudnia 1990 r., gdzie pod pozycją 281 widnieje jedno z takich porozumień.

Czas miał pokazać, że przywrócenie samorządu gminnego było tylko pierwszym krokiem na drodze do stworzenia struktury samorządowej w Polsce. Kolejnym etapem przywracania samorządności była ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

ANDRZEJ NOWICKI
Starosta Piski

Zmiany, jakie zaszły w latach 90., przywrócenie samorządów, zarówno gminnych, jak i w dalszej kolejności powiatowych, ich usamodzielnienie się, pozwoliło na zwiększenie wpływu mieszkańców lokalnych społeczności na to, co dzieje się w ich otoczeniu. Bardzo dobrze się stało, że doszło do usamodzielnienia się samorządów terytorialnych. Mieszkańcy przestali być zdani jedynie na decyzje wojewódzkie, których dystrybutorem były urzędy rejonowe. Samorządy terytorialne jako najbliższe mieszkańcom mają większą możliwość reagowania na lokalne potrzeby, mogą działać szybciej i elastyczniej. Będąc osobiście zaangażowanym w tworzenie od podstaw struktur samorządu powiatowego, wiem, jak było to trudne zadanie. Te niełatwe, jednak jakże pouczające doświadczenia służą nam do dziś, pomimo tego, że obecne samorządy terytorialne w wielu aspektach nie przypominają tych sprzed 20 i 30 lat. Dziś mamy możliwość wybierania na poziomie lokalnym reprezentantów naszych samorządów, tym samym wyznaczając kierunki rozwoju. Decydujemy o naszym regionie na poziomie lokalnym, to my najlepiej znamy nasze środowisko i jego potrzeby. To bardzo ważne. Drogę ku temu utorowała nam właśnie uchwalona w latach 90. ustawa o samorządzie gminnym.

MAREK WYSOCKI
Wicestarosta Piski

Lata 90. były trudnym okresem kształtowania się struktury samorzą-

dowej, pracą u podstaw. Brakowało gotowej recepty na to, jak te „nowe” struktury mają wyglądać. W tym czasie zasiadałem w Zarządzie Gminy Orzysz i w krótkim czasie musieliśmy zorganizować pracę urzędu miejskiego, powołać podległe jednostki, desygnować osoby na stanowiska dyrektorów i kierowników. Lata 90. pamiętam jako czas poszukiwania najlepszych rozwiązań dla gminy i miasta Orzysz, pieniędzy na przeprowadzenie niezbędnych inwestycji oraz wsparcia ze strony instytucji państwowych. Pamiętam również, iż pomimo podziałów i różnic mieliśmy ten sam cel: stworzyć samorząd odpowiadający potrzebom mieszkańców, który pozwoliłby nam dobrze współpracować. Obecnie samorządy wyglądają całkiem odmiennie. Funkcjonują w określonych ramach, posiadają ściśle określone źródła dochodów. To wszystko jednak jest możliwe tylko dzięki ciężkiej pracy, którą samorządowcy wykonali w latach 90. W tamtym okresie, co warto podkreślić, kształtowały się także standardy postępowania. Nie było już Rad Narodowych i naczelników, tylko demokratycznie wybrani przedstawiciele społeczeństwa. Był to również okres wielu trudnych decyzji, takich jak przekształcenie PGR-ów, restrukturyzacja sieci szkół czy zamykanie wiejskich świetlic. Dzisiaj, z perspektywy minionych 30 lat, cieszę się, że było mi dane uczestniczyć w tym wielkim dziele, jakim było i nadal jest tworzenie lokalnych struktur samorządowych.

DR WALDEMAR BRENDA
Członek Zarządu Powiatu w Piszu

Obchodzimy trzydziestolecie odbudowy samorządu terytorialnego w Polsce. 27 maja 1990 r. odbyły się pierwsze wolne wybory w Polsce, w wyniku których wyłoniono radnych do rad gmin-

nych. Gdy spojrzeć okiem historyka, to trzeba koniecznie podkreślić, że te wybory nie byłyby możliwe, gdyby nie dorobek „Solidarności” uwzględniającej ideę samorządnej Rzeczypospolitej. Dopiero przemiany związane z upadkiem systemu komunistycznego w Polsce stworzyły szansę na wprowadzenie tej idei w życie. Te ogromne nadzieje społeczne związane z „Solidarnością” i ówczesnymi przemianami można zaobserwować także na ziemi piskiej. Spośród łącznie 92 radnych, którzy w maju 1990 r. uzyskali akceptację wyborców w gminach Pisz, Biała Piska, Orzysz i Ruciane-Nida, ponad 50 było popieranych przez Komitet Obywatelski „Solidarność”. We wszystkich gminach, poza Orzyszem, Komitet uzyskał przytłaczającą większość.

Oczywiście swoich kandydatów wystawiły także ówczesne partie polityczne oraz indywidualne komitety. Potem jednak przyszedł czas „wojny na górze” i nieuchronnych podziałów politycznych, które doprowadziły do rozpadu obozu „Solidarności”. Proces ten wpłynął także na lokalne samorządy. Nieraz towarzyszyły temu ostre podziały i konflikty oraz spektakularne zmiany politycznych barw. W kolejnych wyborach coraz większe znaczenie odgrywały miejscowe komitety wyborcze, tworzone wokół konkretnych osób czy środowisk lub stanowiące lokalne przedłużenie partii politycznych.

Dla mnie osobiście to był również ważny czas. Zamieszkałem w Piszu w lipcu 1990 r. i wprawdzie na wybory z 27 maja spoglądałem jeszcze z innej perspektywy geograficznej, ale już cztery lata później – uczestnicząc w różnych przedsięwzięciach społecznych na lokalnym szczeblu – otrzymałem propozycję udziału w wyborach samorządowych. Od tej pory jestem mocno z ideą lokalnej samorządności związany. Kiedy dziś, po 30 latach, spoglądam na listę ówczynie wybranych radnych, to widzę nazwiska, które przez ten czas na ogół były obecne w lokalnej polityce. Niektóre z tych osób kontynuują swą misję samorządową do dnia dzisiejszego. Z wieloma z nich przyszło mi się spotykać, spierać, a często i współpracować ponad podziałami wynikającymi z takich czy innych politycznych sympatii.

RUCIANE-NIDA

Ruciane-Nida to malownicze miasteczko położone na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich, w samym centrum Puszczy Piskiej. Wielkie kompleksy leśne oraz liczne jeziora to dla gminy bardzo dobre warunki do rozwoju turystyki. Niezależnie jednak od swej popularności jest to miejscowość osobliwa pod wieloma względami, ponieważ posiada – oprócz walorów turystycznych – także walory krajobrazowe, kulturowe i historyczne.

Miasto Ruciane-Nida powstało w 1966 roku w wyniku połączenia wioski rybackiej o nazwie Nida oraz miejscowości Ruciane, które w drugiej połowie XX wieku dzięki swojej lokalizacji blisko szlaku wodnego i kolei zyskało duży rozgłos. Początkowy rozwój zawdzięcza działającej na początku lat 50. XX wieku fabryce płyt pilśniowych i wiórowych. Historia miasta wiąże się z rozwojem przemysłu drzewnego – gdyby nie przemysł, nie byłoby wielkiej fabryki, nowego osiedla, infrastruktury drogowej, hoteli czy sklepów.

Z pewnością bardzo duży wpływ na rozwój Gminy miał Richard Anders, który osiedlił się tutaj na początku XIX wieku. Przyczynił się do budowy nowych oraz rozbudowy istniejących już tartaków. Zakład płyt pilśniowych i wiórowych był jedną z największych fabryk przemysłu drzewnego w Polsce i w okresie swojego największego rozkwitu dawał pracę około 2 tysiącom osób. Po upadku zakładu w 1995 roku cały rozwój gospodarczy gminy skupił się na mniejszych przedsiębiorstwach wykorzystujących walory przyrodnicze terenu.

Dostrzegamy, że na przestrzeni lat, pomimo różnych zawirowań ekonomicznych, nastąpił wzrost gospodarczy małych przedsiębiorstw, a tym samym gminy. Rozwój turystyki to możliwość realizowania licznych inwestycji przez gminę, takich jak przebudowa i remonty dróg, nowe ciągi piesze, inwestycje w sieci infrastruktury technicznej, a także zagospodarowanie aktywnych przestrzeni publicznych.

Dogodne położenie pod względem komunikacyjnym oraz w bliskim sąsiedztwie Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach stwarza gminie odpowiednie warunki do rozwoju turystyki zagranicznej. Coraz częściej nasze tereny odwiedzają goście z Niemiec, Francji, Rosji czy Litwy.

W pierwszej połowie XIX wieku rozwijano budowę szlaków wodnych. Powstała wtedy sieć kanałów i śluz łącząca system jezior mazurskich i wyprowadzająca komunikację śródlądową do Pisy i dalej,

do Narwi i Wisły, która na początku XX wieku wykorzystywana była do transportu drewna.

Największą wartością dla osób kochających Mazury są szlaki wodne. To dzięki nim żeglarze oraz miłośnicy sportów wodnych mogą bez problemu dopłynąć do Mikołajek, Giżycka czy Węgorzewa. Dużą atrakcją Rucianego-Nidy jest śluza Guzianka, która stanowi wodne połączenie miasta Ruciane-Nida oraz Jeziora Nidzkiego z pozostałą częścią szlaku. Jest to miejsce najczęściej odwiedzane przez żeglarzy na Mazurach. W chwili obecnej bardzo ważną inwestycją realizowaną na szlaku żeglownym na terenie gminy Ruciane-Nida przez Wody Polskie w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Wielkich Jezior Mazurskich 2020 jest budowa nowej śluzy, Guzianka II, która połączy jeziora Guzianka Mała i Beldany. Głównym celem tej inwestycji jest modernizacja infrastruktury wodnej oraz usprawnienie żeglugi wzdłuż WJM. Przedsięwzięcie jest na końcowym etapie, a planowy termin jego zakończenia przypada na czerwiec bieżącego roku.

Będąc w pobliżu śluz Guzianka I i II można odwiedzić wieżę karabinów maszynowych, która została zbudowana przed I wojną światową i stanowi Węzeł Obronny Ruciane – Guzianka. Wszystkie obiekty wojskowe węzła zachowały się do dnia dzisiejszego w dość dobrym stanie. Obecnie w wieży znajduje się prowadzone przez stowarzyszenie Nad Nidzkim muzeum, gdzie można obejrzeć zachowane, oryginalne wyposażenie wnętrza.

Ponadto gmina Ruciane-Nida ma do zaoferowania także wiele innych atrakcji historycznych. W roku 1825 król pruski Fryderyk Wilhelm III udzielił zgody na osiedlenie staroobrzędowców na Mazurach. Ta grupa ludności przyniosła na te tereny swoją kulturę, obecną współcześnie w postaci osobnych cmentarzy (w rejonie Wojnowa i Onufryjewa), świątyni (dwie znajdują się w Wojnowie) i nazw miejscowości (Onufryjewo, Piotrowo, Iwanowo, Wojnowo). Pod wpływem starowierców pojawiły się tutaj charakterystyczne formy budownictwa odznaczające się większym wykorzystaniem drewna jako materiału budowlanego.

W Wojnowie znajdują się obiekty sakralne, m.in. drewniana cerkiew prawosławna pod wezwaniem Zaśnięcia Matki Bożej z 1923 roku i położony nad jeziorem Duś klasztor staroobrzędowców z XIX wieku.

Pośród pól i łąk w przepięknej miejscowości Gałkowo, która słynie także z organizowanych tutaj zawodów jeździeckich, znajduje się budynek z XIX wieku, zwany Dworkiem Łowczego, który poprzednio

należał do rodziny Lenhndorffów. Został przeniesiony ze Sztynortu do Gałkowa. Obecnie na parterze mieści się restauracja, natomiast na piętrze znajduje się salon hrabiny Marion Dönhoff, niemieckiej dziennikarki, pisarki, redaktorki naczelnej i współwydawczyni tygodnika „Die Zeit”.

Ponadto w Wejsunach znajduje się kościół neogotycki oraz izba regionalna, a w Rucianem-Nidzie zabytkowa, XIX-wieczna wyluszcarnia nasion im. Zdzisława Borońskiego – żywe muzeum, funkcjonujące do dziś.

Jednym z najciekawszych sposobów spędzania czasu nad wodą i jednocześnie świetnym pomysłem na zwiedzanie okolicy jest spływ kajakowy rzeką Krutynią. Jest to najpopularniejszy szlak kajakowy na Mazurach oraz jeden z najatrakcyjniejszych szlaków wodnych w Polsce.

Gmina Ruciane-Nida zapewnia aktywny wypoczynek na mazurskich trasach rowerowych o różnych długościach i stopniu trudności, wyznaczonych wzdłuż jezior i wśród lasów Puszczy Piskiej.

W chwili obecnej trwają prace nad realizacją dużego projektu, jakim jest Mazurska Pętla Rowerowa. Będzie to jedna z najciekawszych i najbardziej malowniczych tras rowerowych wokół Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.

Dużym zainteresowaniem cieszy się także funkcjonująca na terenie gminy Stacja Badawcza Polskiej Akademii Nauk w Popielnie, która prowadzi działania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej poprzez hodowlę zwierząt ras zachowawczych. Jest to wyjątkowe miejsce na terenie naszej gminy, gdzie można spotkać żyjące na wolności koniki polskie. W Kadzidłowie natomiast mieści się Park Dzikich Zwierząt im. prof. Benedykta Dybowskiego – jedno z nielicznych miejsc w Polsce, gdzie wciąż można zobaczyć dzikie zwierzęta w warunkach zbliżonych do naturalnych.

Miłośników poezji z pewnością zainteresuje leśniczówka Pranie – czynne przez cały rok muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, którego twórczość w pewnym okresie życia była ściśle związana z tym miejscem. Latem dodatkowo odbywają się tu cenione w całym kraju koncerty, spektakle oraz widowiska z udziałem najlepszych artystów polskich scen. Wszystkich miłośników malarstwa oraz rzeźbiarstwa gmina Ruciane-Nida zaprasza na odbywający się cyklicznie w lipcu Ogólnopolski Plener Malarsko-Rzeźbiarski „Kolonія Artystów”. To wydarzenie artystyczne, które od kilku lat wpisuje się w kulturalny kalendarz imprez gminnych, skierowane jest do różnych grup wiekowych: dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.

Wszystkim odwiedzającym naszą gminę oferujemy aktywny wypoczynek nad jeziorem, relaks i wspaniałe spędzony czas, który na długo pozostanie w pamięci.

Agnieszka OLSZAK
Danuta KOWALEWSKA

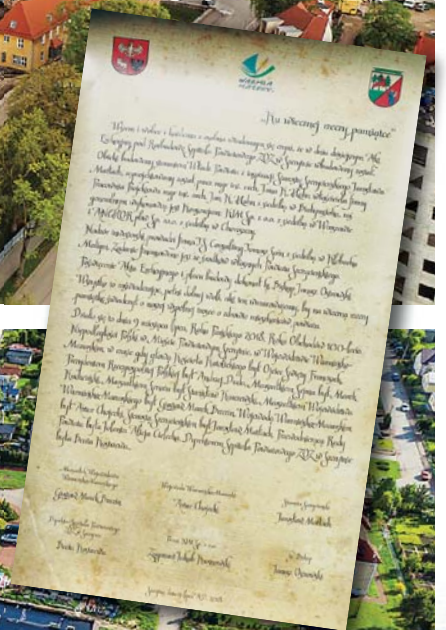
NAJWYŻSZYM DOBREM JEST CZŁOWIEK

Od początku istnienia samorządu podejmowano wyzwania, których efektem jest obecny obraz Powiatu Szczycieńskiego w panoramie Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Polski. Powiat wykonuje wiele odpowiedzialnych zadań i kompetencji, między innymi w zakresie oświaty, pomocy społecznej czy zarządzania drogami.

Obecnie Powiat Szczycieński jest organem prowadzącym dla 4 placówek oświatowych w Szczytnie. Zespół Szkół Nr 1 edukuje w następujących szkołach: liceum ogólnokształcące, technika w zawodach: ekonomista, handlowiec, informatyk, mechanik oraz branżowa szkoła I stopnia o wielu poszukiwanych specjalnościach. Natomiast znaczna większość społeczności Zespół Szkół nr 2 kształci się na kierunkach technicznych i zawodowych związanych z obsługą ruchu turystycznego. Szkoła jest liderem w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych i realizacji projektów, w ramach których przyszli hotelarze czy gastronomowie uzyskują doświadczenie zawodowe na skalę europejską. Zespół Szkół nr 3, popularny „Sobiech” zachęca szeroką ofertą liceów ogólnokształcących o profilach: politechnicznym, medycznym, przyrodniczo-technicznym i humanistycznym. Przy czym realizuje szereg projektów edukacyjnych poprawiających efektywność nauczania. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy wychowuje i uczy dzieci i młodzież dotkniętą różnymi niepełnosprawnościami. Zawiera w sobie szkoły na wszystkich poziomach edukacji, od przedszkola do szkoły zawodowej. Realizuje szereg projektów o zasięgu międzynarodowym, wzmacniających proces kształcenia i edukacji. Jest prekursorem, w skali województwa, edukacji dzieci autystycznych, a wypracowany i wdrożony system tej edukacji jest wzorem dla wielu innych podobnych placówek.

Przez lata samorząd powiatowy prowadził szereg inwestycji drogowych lub też partycypował w kosztach budowy dróg, realizowanych przez samorządy gminne. Bardzo dobra współpraca z gminami to nie tylko znacznie większy zakres zrealizowanych zadań, ale też

większa szansa na pozyskiwanie środków pozabudżetowych. Dzięki temu wiele dróg zostało zbudowanych ze wsparciem finansowym pochodzącym z programów rządowych.

Nieustannym wsparciem otaczany jest szpital. Powiat finansuje w całości lub w części jego kolejne modernizacje i zakup nowoczesnego wyposażenia. Rozpoczęta budowa nowego, trzykondygnacyjnego skrzydła szpitala, całodobowe lądowisko dla Lotniczego Pogotowia Ratunkowego czy Szpitalny Oddział Ratunkowy niewątpliwie wpłyną na poprawę bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.

Dzięki efektywnemu wykorzystaniu zasobów naturalnych Powiatu Szczycieńskiego – terenu dawnego nasypu kolejowego na trasie Szczytno – Dźwierzuty – Biskupiec z udziałem środków zewnętrznych, powstała ścieżka rowerowa dwukierunkowa o długości 8 125 m, szerokości 3,0 m o nawierzchni z mas bitumicznych na podbudowie z kruszywa łamanego, z poboczem lewostronnym

i prawostronnym oznakowaniem bezpieczeństwa pionowym i poziomym. Jest to pierwszy etap inwestycji. Przygotowywane jest postępowanie zmierzające do realizacji drugiego etapu budowy ścieżki na terenie gm. Dźwierzuty.

Dzisiejszy wizerunek powiatu to wspólny sukces mieszkańców i władz. Na początku rodziły się oczekiwania i pomysły, które z czasem nabierały realnych wymiarów. To nasza wspólna aktywność skierowana na osiągnięcie zaplanowanych celów stała się źródłem zmian i impulsem do rozwoju.

Wszystkie zrealizowane i trwające inwestycje, jak też wszelkie inne działania samorządu powiatowego, zarówno Starostwa, jak i podległych mu jednostek, służą poprawie codziennego życia. Satysfakcja i zadowolenie mieszkańców jest naszym celem i najmiłą nagrodą.

To priorytet, któremu swoją społeczną działalność poświęcili radni Rady Powiatu w Szczytnie wszystkich kadencji.

SŁOWO BURMISTRZA

W tym roku mija 30 lat od przywrócenia w Polsce samorządu terytorialnego. 8 marca 1990 roku Sejm przyjął Ustawę o samorządzie gminnym, dzięki której staliśmy się gospodarzami naszych Małych Ojczyzn. Natomiast 27 maja 2020 roku minęła trzydziesta rocznica wyborów do rad gmin.

Jubileusz ten z pewnością skłania do refleksji i podsumowania minionych lat. Wkraczamy w nowe dziesięciolecie bogatsi o doświadczenia oraz pełni wiary i optymizmu patrzymy w przyszłość.

W imieniu władz samorządowych dziękuję Wszystkim, którzy przez trzydzieści lat byli z nami, wspierali naszą działalność, a także tym, którzy swoją pracą zawodową i zaangażowaniem społecznym przyczynili się do obecnego wizerunku naszego Miasta.

Krzysztof Mańkowski
Burmistrz Miasta Szczytno

27 maja 1990 roku odbyły się pierwsze wolne wybory. Do nowej Rady Miejskiej wybrano 28 radnych w 28 jednomandatowych okręgach wyborczych. O mandat radnego ubiegało się 91 osób. Do głosowania uprawnionych było blisko 18 tys. osób z czego swój głos oddało ponad 7 tys. mieszkańców. Frekwencja wyniosła ok 40%.

Pierwszym Burmistrzem został Paweł Eligiusz Bieliniowicz, Zastępcą Burmistrza był Kazimierz Oleszkiewicz. Pierwszym przewodniczącym Rady Miejskiej był Kazimierz Napiórkowski.

W ciągu minionych trzydziestu lat w Radzie Miejskiej zasiadało 111 Radnych. Do Radnych pełniących swoją funkcję najdłużej należą – Stefania Ewa Czerw (7 kadencji), Anna Rybińska i Zofia Żarnoch (6 kadencji), Beata Boczar, Robert Siudak i Henryk Żuchowski (5 kadencji). Obecnie Rada Miejska liczy 21 radnych, a jej przewodniczącym jest Tomasz Łachacz. W ciągu 30 lat Rada Miejska obradowała w trakcie 312 sesji, na których podjęto 2591 uchwał.

W czasie trzydziestoletniej historii samorządu miasto zmieniało się, a wraz z tymi zmianami rósł standard życia mieszkańców. Widać to na każdym kroku. Szczytno zyskało nowy wygląd, jest atrakcyjniejsze dla turystów i inwestorów, a dla mieszkańców stało się

SAMORZĄDU
MIEJSKIEGO
W SZCZYTNI
1990-2020

XXX lat Samorządu
Terytorialnego w Szczytnie

ODRODZENIE SIĘ SAMORZĄDU W SZCZYTNI ROZPOCZĘŁO ZARZĄDZENIE WOJEWÓDZKIEGO KOMISARZA WYBORCZEGO. NA JEGO PODSTAWIE 12 KWIEŹNIA 1990 ROKU POWOŁANA ZOSTAŁA 14 OSOBOWA TERYTORIALNA KOMISJA WYBORCZA, KTÓREJ PRZEWODNICZĄCYM ZOSTAŁ PAWEŁ BIELINOWICZ.

Realizacja projektu - Miasto Szczytno – miasto zrównoważonego transportu publicznego

miastem, w którym żyje się wygodnie i bezpieczniej. Rosnący budżet miasta i środki, które zostały zainwestowane w jego rozwój świadczą o tym, że jako samorząd dobrze wykorzystaliśmy ten czas.

W ostatnich 30 latach priorytetem samorządu były działania inwestycyjne. Ważnym momentem stało się wejście Polski do Unii Europejskiej. Dało to miastu nowe możliwości pozyskiwania środków bez których nie udałooby się przeprowadzić wielu ważnych zadań.

— Od początku istnienia samorządu jego priorytetem było podłączenie większej ilości gospodarstw domowych do sieci wodno-kanalizacyjnej. Zwieńczeniem tego działania była budowa oczyszczalni ścieków w Nowym Gizewie. Obecnie całe miasto podłączone jest do sieci wodno-kanalizacyjnej.

— Kolejnym ważnym działaniem była rekultywacja miejskich jezior. Proces ten rozpoczęto dekadę temu. Wtedy też do 2 akwenów przez trzy lata wprowadzano 71 ton koagulantu glinowego, który spowodował wytrącenie związków fosforu. Obecnie woda w jeziorach spełnia wszystkie wymogi sanitarne, a Jezioro Domowe Duże należy do popularnych miejsc kąpeli.

— Kontynuacją tego działania było zagospodarowanie brzegów obydwu jezior. Budowa ścieżki pieszo-rowe-

rowej to jedna z najważniejszych inwestycji związanych z poprawą estetyki przyjeziornych terenów oraz stanu czystości obu szczytyńskich akwenów. To także inwestycja ważna dla rozwoju turystyki.

— Samorząd miejski na przestrzeni lat dbał także o budowę nowoczesnych miejsc rekreacji dla dzieci i rodzin. Na terenie miasta znajdują się place zabaw, każdy z nich ma swój unikatowy charakter. Pamiętano także o rozwoju infrastruktury sportowej budując m. in. Halę Widowiskowo-Sportową, boiska wielofunkcyjne, boiska do piłki plażowej. W 2019 roku reaktywowana została szkoła żeglarska dająca możliwość uzyskania patentu żeglarskiego.

— Jedną z innowacji samorządu było wprowadzenie na terenie miasta już w 2004 roku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Od 2013 roku organizacja systemu gospodarowania odpadami komunalnymi stała się obowiązkiem gminy. Początkowo segregacja odpadów była dobrowolna, natomiast od 2019 roku stała się obowiązkowa.

— Samorząd miejski dba także o mieszkańców z niskimi dochodami. Na przestrzeni lat miasto wybudowało i oddało do użytku 101 lokali przy ul. Osiedleńczej, Łomżyńskiej i Sobieszczańskiego.

— W 2014 roku po raz pierwszy mieszkańcy mogli zagłosować na projekt zrealizowany w ramach Budżetu

Obywatelskiego. Zwyciężyła inicjatywa budowy Centrum Zabaw i Aktywnej Rekreacji „CZAR” przy ul. Lanca. Dotychczas odbyło się 5 edycji Budżetu Obywatelskiego. Ostatnim zrealizowanym projektem jest Strefa Aktywności i Rekreacji „ZEFIR”.

— Obecnie ważnym atutem miasta jest bliskość jedynego w naszym wojew-

ództwie międzynarodowego lotniska. Port Lotniczy Olsztyn-Mazury jest punktem komunikującym nasz region z Polską oraz pozostałą częścią Europy i posiada rozbudowaną ofertę dla klienta biznesowego. Lotnisko zostało otwarte w 2016 roku, ale historia starań szczytyńskiego samorządu o jego powstanie sięga 1996 roku.

Budżet Gminy Miejskiej Szczytno w latach 1990-2020

ROK	DOCHODY	WYDATKI	
		OGÓŁEM	w tym: inwestycyjne
1990	26.730.898.000,00	24.965.643.000,00	3.453.188.000,00
1991	25.813.340.000,00	22.355.343.000,00	5.414.462.000,00
1992	48.013.748.000,00	42.703.103.000,00	9.732.949.000,00
1993	60.858.975.000,00	62.583.315.000,00	12.033.511.000,00
1994	89.958.906.000,00	86.572.826.000,00	21.411.927.000,00
POWYŻSZE KWOTY SĄ KWOTAMI PRZED DENOMINACJĄ			
1995	12.620.939,00	12.111.028,00	4.066.111,00
1996	21.539.969,00	23.240.985,00	6.289.165,00
1997	23.189.154,00	23.174.513,00	3.222.390,00
1998	26.759.592,00	25.616.123,00	2.799.225,00
1999	27.077.937,00	27.218.211,00	3.568.349,00
2000	28.466.048,00	29.656.407,00	1.999.689,00
2001	30.995.238,00	31.016.480,00	1.860.141,00
2002	32.201.165,00	32.662.228,00	2.144.515,00
2003	37.577.311,00	39.962.997,00	3.689.267,00
2004	40.497.457,00	41.369.679,00	6.224.343,00
2005	43.833.102,00	45.688.072,00	7.518.120,00
2006	50.572.832,83	51.586.922,15	10.221.091,58
2007	51.799.659,00	52.651.979,00	5.534.199,97
2008	58.544.217,00	61.385.698,00	9.187.078,17
2009	61.206.799,67	70.951.446,67	14.529.605,44
2010	66.435.050,86	71.690.442,86	12.717.394,95
2011	67.789.870,83	72.351.805,83	12.507.199,23
2012	68.017.845,47	66.784.931,51	7.625.465,06
2013	69.829.520,96	68.162.316,67	5.559.315,68
2014	73.079.535,46	70.721.191,01	5.701.725,26
2015	74.897.782,71	71.207.695,58	5.483.596,71
2016	88.099.231,86	86.118.267,94	7.453.859,16
2017	91.720.274,34	92.092.903,34	7.936.847,57
2018	96.550.536,12	99.272.577,97	12.266.684,03
2019	107.057.766,81	96.144.211,50	11.913.555,31
PLAN NA DZIEŃ 29.05.2020			
2020	121.963.123,49	132.222.724,01	24.165.737,16

Rewitalizacja Zamku Krzyżackiego

— W Szczytnie przedsiębiorcy mogą liczyć na indywidualne podejście do ich potrzeb, od pomocy w wyborze gruntu, poprzez profesjonalne doradztwo, po preferencyjne ulgi i udogodnienia dla firm. Aktualnie zarejestrowane są 2322 działalności gospodarcze, co oznacza, że co 10 mieszkańców prowadzi własną firmę.

— Z myślą o przedsiębiorcach w 2019 roku powołana została Rada Gospodarcza jako organ opiniodawczo-doradczy Burmistrza. W jej skład wchodzi 40 przedsiębiorców z różnych branż działających na terenie Szczytna i Powiatu Szczycieńskiego.

— Samorząd zawsze dbał również o budowę i remonty dróg. Na przestrzeni ostatnich 30 lat wybudowano ponad 27 km dróg, 43 km nowych chodników i ponad 8 km ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych.

— W ostatnich latach przeprowadzono termomodernizację obiektów użyteczności publicznej Miejskiego Domu Kultury, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Miejskiego Przedszkola nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 2. Aktualnie trwają prace termomodernizacyjne w Szkole Podstawowej nr 6 i Miejskim Przedszkolu nr 3. Środki na ten cel, w dużej mierze zostały pozyskane z Unii Europejskiej.

— Szkoły i przedszkola zyskują nie tylko nowy wygląd, ale także wyposażane są w nowoczesne pomoce dydaktyczne, aby ułatwić kontakt z rodzicami wprowadzony został e-dziennik, zakupione zostały tablice interaktywne, projektory i wymieniono komputery.

- W tym roku po raz pierwszy młodzież przekroczy próg Szkoły Sportowej.

Jej powstanie zainicjowano podczas odbywających się w ubiegłym roku w Szczytnie Mistrzostw Polski Kadetów w Piłce Siatkowej. W szkole sportowej uczniowie rozwijają będą swoje umiejętności m.in. siatkarskie, piłkarskie oraz pływackie.

— Samorząd inwestuje w nowoczesne technologie. Już niedługo ulicami miasta będą jeździły elektryczne autobusy. Będzie to efektem realizacji projektu „Miasto Szczytno – miasto zrównoważonego transportu publicznego” dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W jego ramach na trasach autobusów wymieniane jest oświetlenie uliczne, przebudowuje się drogi i powstają strefy Bike&Ride.

— Od lat samorząd współpracuje i wspiera organizacje pozarządowe przeznaczając gro środków na realizację zadań publicznych w zakresie kultury fizycznej i sportu, organizacji imprez sportowych i rekreacyjnych, kultury i sztuki, przeciwdziałania uzależnieniom,

działania na rzecz osób starszych i pomocy społecznej. Tylko w tym roku było to w sumie 600 tys. zł.

— Nagrody za wybitne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i sportu otrzymują też uzdolnieni mieszkańcy. Kandydatów do nagrody mogą zgłaszać stowarzyszenia działające w zakresie kultury i sportu oraz osoby mieszkające w Szczytnie.

— Największą miejską imprezą są odbywające się od niemal trzech dekad Dni i Noce Szczytna. Jest to jedno z największych wydarzeń na Warmii i Mazurach, w którym co roku uczestniczą tysiące mieszkańców miasta i turystów. Z myślą o nich co roku tworzony jest kalendarz Letniego Grania – cyklu imprez kulturalnych i sportowych odbywających się w Szczytnie w sezonie letnim.

— Już wkrótce Zamek Krzyżacki w Szczytnie stanie się nową wizytówką miasta i nowym produktem turystycznym na mapie województwa Warmińsko-Mazurskiego. W ramach prowadzonych prac wszystkie zabytkowe mury obronne zostaną odrestaurowane i przywrócona zostanie im ich pierwotna forma, a odkryte relikty architektoniczne, w tym dotychczas ukryte pod ziemią, zostaną wyeksponowane. Część obiektu zostanie zadaszona i zaadaptowana na potrzeby wystawiennicze.

W ciągu ostatnich 30 lat samorząd w Szczytnie mierzył się z wieloma wyzwaniami, bez realizacji których dziś nikt nie potrafi wyobrazić sobie sprawnego funkcjonowania. Wciąż jednak tworzy się historia samorządu. Dziś przed rządzącymi stoją nowe wyzwania - inwestycje w turystykę, ekologię, nowoczesne technologie ułatwiające nam codzienne życie.

Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 6

Radni Rady Miejskiej w latach 1990-2020:

† Abramski Zdzisław – Kadencja I	† Kusztal Józef – Kadencja I, II
Augustynowicz Jacek – Kadencja V	Kukowski Henryk – Kadencja II
Bałdyga Sławomir – Kadencja II	Łachacz Tomasz – Kadencja VI, VII, VIII
† Bardyszewska Janina – Kadencja III	Łączyński Włodzimierz – Kadencja II, III
Biedrzycki Józef – Kadencja II	Magnuszewski Zbigniew – Kadencja I
Bielinowicz Paweł Eligiusz – Kadencja IV	Makowiecki Stanisław – Kadencja III
Boczka Beata – Kadencja III, IV, V, VI, VIII	Malec Paweł – Kadencja VII, VIII
Bogacki Stanisław – Kadencja I	Malinowski Dariusz – Kadencja V, VI
Bugaj Alfred – Kadencja III	Marczak Arkadiusz – Kadencja VI, VII
Cimoszyński Jerzy – Kadencja II, III, IV	Matysiak Waldemar – Kadencja I
Czarcasty Wojciech – Kadencja I	Mierzejewski Leszek – Kadencja VI
Czemerer Jan- Kadencja I, II	Miller Jan – Kadencja I, III, V
Czerw Stefania Ewa – Kadencja II, III, IV, V, VI, VII, VIII	Milek Renata – Kadencja III
Dąbkowska Maria – Kadencja I	Moczydlowska Teresa – Kadencja VIII
Długocki Andrzej – Kadencja III	Moczydlowski Zdzisław – Kadencja III, V
Długowski Dariusz – Kadencja II	Myslak Arkadiusz- Kadencja V, VI, VII, VIII
Dobkowski Zbigniew – Kadencja II, III, IV, V, VI	Napiórkowski Jan – Kadencja IV
Drapała Mirosław – Kadencja II	Napiórkowski Kazimierz – Kadencja I
Duńczyk Włodzimierz – Kadencja I	Napiwodzka Wanda – Kadencja V, VII
Dziczek Arkadiusz – Kadencja VII	Napiwodzki Zdzisław – Kadencja III
Dziuban Andrzej – Kadencja VIII	† Odrzywolski Ryszard – Kadencja I, II
Figórniak Marcin – Kadencja V	† Olbrys Szczepan – Kadencja I
† Fudali Kazimierz – Kadencja V	Orzoł Zbigniew – Kadencja VI, VII, VIII
Furczak Karol – Kadencja VIII	Ostaszewska Monika – Kadencja II
Fuks Zofia – Kadencja II	Pardo Mariusz – Kadencja V, VI, VII, VIII
Gidziński Ryszard – Kadencja III, IV	Pawłowicz-Radosz Joanna – Kadencja I
Głodzik Zofia – Kadencja VI	Pocztarski Wincenty Zygmunt – Kadencja I, II
Gontarzewski Zbigniew – Kadencja IV	Rosa Romuald – Kadencja II, III
Górska Danuta – Kadencja VI, VII	Różacka Elżbieta – Kadencja I
Górski Bronisław – Kadencja II	Rybińska Anna – Kadencja III, IV, V, VI, VII, VIII
Gregorczyk Piotr – Kadencja VII, VIII	Sienkiewicz Henryk – Kadencja VII
Grzegorzczak Paweł – Kadencja V, VI	Siudak Robert – Kadencja IV, V, VI, VII, VIII
† Grzeszczyk Tadeusz – Kadencja II	Staszak Sławomir – Kadencja VII, VIII
Gudzbeler Adolf – Kadencja I, II, IV	Stanek Katarzyna – Kadencja II
Hausman-Pniewska Monika – Kadencja IV	Stefanowicz Danuta – Kadencja IV
† Ignatowski Sławomir – Kadencja III, IV	Szczepański Henryk – Kadencja I, II
Jagodzińska Beata – Kadencja I	Tarantowicz Elżbieta – Kadencja I
Jastrzębski Janusz – Kadencja I, II	Tomaszewski Tadeusz – Kadencja III, IV
† Jurchenko-Barnowska Wanda – Kadencja III	Topolski Jerzy – Kadencja III, IV, V, VI
Kaczmarek Ryszard – Kadencja II	Trochimowicz Artur – Kadencja II, III, VII, VIII
Kanak Maciej – Kadencja II	Turowski Marek – Kadencja I
Kasprzak Ryszard – Kadencja I, III, IV	Wasilewska Teresa – Kadencja III
Karczewski Piotr – Kadencja V	Wasilewski Marian (Junior) – Kadencja I, II, III
Kiersikowski Rafał – Kadencja VI, VII, VIII	Wasilewski Marian (Senior) – Kadencja II
Kobus-Dręzek Aleksandra – Kadencja VIII	Wierzbicka Maryla – Kadencja IV, V, VII
† Kijewski Andrzej – Kadencja II, III	Wilga Henryk – Kadencja III, IV, V, VI
Kotakowski Bogdan – Kadencja II	Woźniak Bolesław – Kadencja V
Konichał Andrzej – Kadencja I	Woźniak Klaudiusz – Kadencja VI
Kosakowska Agnieszka – Kadencja VII, VIII	Wróblewski Zbigniew – Kadencja I
Kosakowski Jerzy – Kadencja IV, VI	Wrześniowski Wojciech – Kadencja I
Kozak Tadeusz – Kadencja V	Załęska Dorota – Kadencja II
Kozioł Władysław – Kadencja I, II	Zaręba Jarosław – Kadencja I
Kowalski Mirosław – Kadencja I	Zimny Waldemar – Kadencja VIII
Krassowski Paweł (Wicha) – Kadencja V, VII, VIII	† Żarnoch Zofia – Kadencja I, II, III, IV, V, VI
† Krzewski Czesław – Kadencja I	Żuchowski Henryk – Kadencja I, II, III, IV, V
	Żuchowski Tomasz – Kadencja VIII

W ciągu 30 lat zaszczytną funkcję Burmistrza pełnili

Krzysztof Mańkowski
2018 - obecnie

Danuta Górka
2006-2018

Paweł Eligiusz Bielinowicz
2002-2006 i 1990-1995

Henryk Żuchowski
1998-2002

Andrzej Kijewski
1995-1998

Wójt
dr hab. Zbigniew Kudrzycki

Przewodniczący Rady Gminy
Krzysztof Trzcíński

Urząd Gminy w Rozogach
ul. Wojciecha Kętrzyńskiego 22
12-114 Rozogi
tel. 897226002
e-mail: sekretariat@rozogi.pl
www.rozogi.pl

GMINA ROZOGI

Gmina Rozogi położona jest na Równinie Mazurskiej, w południowo-wschodniej części powiatu szczycieńskiego, na pograniczu mazursko-kurpiowskim i szlaku komunikacyjnym Warszawa – Mazury. Zajmuje powierzchnię 223,95 km², z czego lasy i grunty leśne stanowią 40,3% obszaru. Mieszkańców na koniec 2019 r. było 5660, w tym 2 753 kobiety i 2 907 mężczyzn, mieszkających w 25 miejscowościach. Osobliwość polega na tym, że 48% z nich mieszkało w Rozogach (1463) i w Dąbrowach (1260).

Położenie na pograniczu mazursko-kurpiowskim powoduje, że gmina może się poszczycić bogactwem kulturowym oraz wyjątkowymi zabytkami. Zachowanie dziedzictwa kulturowego przyczynia się do podkreślania indywidualności i wyjątkowości gminy. Na jej terenie od początku osadnictwa w XVII wieku mieszkali katolicy i ewangelicy. W czasie powstania styczniowego 1863/1864 przebiegał tędy szlak przerzutu broni, tutaj też zimowały powstańcze oddziały z Kurpi. W 1834 r. utworzono w Rozogach preparandę nauczycielską, przekształconą w 1866 r. w pomocnicze seminarium nauczycielskie. Atrakcją jest najwartościowsza na Mazurach zabytkowa, drewniana architektura wiejska w Farynach, Kwiatuskach Wielkich i w Klonie, z jednym z najstarszych kościołów katolickich na Mazurach, zbudowanym z kamienia w połowie XIX w., i grobem powstańca. Wilamowo to jedyna wieś na Mazurach typu owalnica. Dziedzictwo kulturowe Mazur i Kurpi łączy ciekawe kulturowo i wizualnie wydarzenie organizowane od 1995 r., czyli konkurs na najładniejszą palmę wielkanocną, przyciągający wiele osób zainteresowanych kulturą ludową Kurpi. Kulturowanie tradycji przejawia się w organizowanych dożynkach, podczas których prezentują się lokalne zespoły ludowe i aktywne społeczności wiejskie. Klon i Faryny stanowiły scenę do filmu „Sprawiedliwy” Michała Szczerbica. Przez gminę przebiega międzyregionalna ścieżka rowerowa Szczytno – Rozogi – Myszyniec oraz trasa piesza, tzw. Szlak Mazursko-Kurpiowski, z Klonu na Kurpie. Na szlaku rowerowym Klon – Księży Lasek – Radoszów – Orzeszki – Klon można podziwiać przyrodniczy i historyczny krajobraz kulturowy z ołtarzem i amboną w kościele w Księżym Lasku z początku XVIII w. Otwarty został szlak spacerowy, przystosowany do uprawiania nordic walking który przebiega drogami leśnymi z pięknymi krajobrazami równiny Mazur Południowych.

W wyborach samorządowych w 1990 r. przewodniczącym Rady Gminy został Zbigniew Popławski, wójt Józef Zapert. Przewodniczącym Rady Gminy w 2002 r. została Teresa Samsel, w 2014 r. Marek Nowotka i w 2018 r.

Krzysztof Trzcíński. W wyborach samorządowych 16 listopada 2014 r. wójt gminy został Zbigniew Kudrzycki.

Samorząd gminy w latach 90. XX wieku kontynuował budowę wodociągów oraz wybudował oczyszczalnię ścieków i kanalizację w Rozogach i Wilamowie, ponadto wybudował 192 przydomowe oczyszczalnie. W 1996 r. utworzono Liceum Ogólnokształcące w Rozogach, w następnym roku Zasadniczą Szkołę Zawodową. W wyniku reformy administracyjnej w 1998 r. gmina Rozogi wróciła do powiatu szczycieńskiego i województwa warmińsko-mazurskiego. W Rozogach oddano do użytku pierwszą w powiecie szczycieńskim pełnowymiarową salę sportową, następnie wybudowano w Dąbrowach i Klonie. Przy rzece Rozodze otwarto park z częścią do rekreacji i jednocześnie miejscem organizacji imprez gminnych, z zadaszonym amfiteatrem, następnie wybudowano Otwartą Strefę Aktywności i strefę bezpłatnego Internetu Wi-Fi4EU. Zmodernizowano budynek byłej szkoły w Orzeszkach, adaptując go na Środowiskowy Dom Samopomocy, a budynek byłej szkoły w Spalinach Wlk. zmodernizowano i przeznaczono na mieszkania socjalne.

Inwestycje drogowe stały się od 2015 r. priorytetem władz samorządowych i pole-

Współpraca z gminą Miłówka

gały na modernizowaniu dróg gminnych, powiatowych we współpracy z samorządem powiatu oraz budowie ronda na skrzyżowaniu dróg DK 53 i DK 59 z drogą powiatową i gminną. Fundusz sołecki wprowadzony w 2017 r. umożliwił także realizację inwestycji drogowych, zaspokajając najistotniejsze potrzeby codziennego funkcjonowania rolników i przedsiębiorców, jednocześnie uaktywniając lokalne społeczności do publicznego działania. ZGK przekształcono w spółkę komunalną realizującą zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i kanalizacyjnej, odpadów i utrzymania dróg gminnych. W roku jubileuszu samorządu realizowana jest termomodernizacja budynków komunalnych, budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach szkolnych oraz kolejne inwestycje drogowe. Szkoła

Panorama gminy Rozogi

Amfiteatr w Rozogach

Podpisanie umowy partnerskiej z gminą Miłówka

Podstawowa w Rozogach od 2008 r. współpracuje ze Szkołą Podstawową w Miłówce, w 2015 r. Gmina Rozogi podpisała porozumienie o współpracy partnerskiej z Gminą Miłówka. W Klonie rozwijana i popularyzowana jest indiacja: w 2011 r. zorganizowano III Młodzieżowe Mistrzostwa Świata Indiaci a w 2017 r. V Mistrzostwa Świata Indiaci. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Rozogach w 2018 r. wspólnie ze szkołami z Litwy i Polski ustanowiła rekord Guinnessa „Code & Share – technologie przyszłości”. Wdrożono e-usługi umożliwiające mieszkańcom i turystom załatwianie spraw przez Internet. W okresie 30 lat samorządu terytorialnego zrealizowano wiele projektów, pozyskując środki unijne na przedsięwzięcia inwestycyjne i na rozwój społeczności gminy.

Rozwój gospodarczy gminy opiera się na rolnictwie produkcji mleka i na zakładach produkujących wyroby z drewna: półfabrykaty i gotowe produkty stolarskie. Położenie na szlaku komunikacyjnym Warszawa (Kurpie) – Mazury, walory przyrodniczo-krajobrazowe i zapotrzebowanie na turystykę wiejską przyczyniło się do rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki, korzystających z bliskiego sąsiedztwa Jeziora Nidzkiego i szlaku kajakowego rzeki Krutyni, lasów Puszczy Piskiej z bogactwem fauny i flory, z wyjątkowym mikroklimatem. Bory sosnowe bogate w runo leśne, będące atrakcją dla zbieraczy grzybów, jagód, borówek i żurawiny, przyciągają miłośników przyrody i osoby poszukujące spokoju, ciszy oraz aktywnego wypoczynku. Zachowane i kultywowane dziedzictwo kuchni kurpiowskiej i mazurskiej stało się propozycją turystyczną. Bogactwo kultury Kurpi i Mazur, ich tradycja stały się inspiracją do podejmowania turystycznych przedsięwzięć i organizowania wydarzeń kulturalnych, odtwarzania starych rzemiosł, prezentacji sztuki ludowej. Osobliwość w postaci dualizmu kulturowego Mazurów i Kurpi stanowi produkt turystyczny Rozogów. Potencjał turystyczny, dobre warunki klimatyczne, bogactwo lasów, czyste powietrze, historyczny krajobraz kulturowy i możliwości inwestycyjne oraz rozwijające się rolnictwo wraz z aktywną społecznością sprzyjają rozwojowi gminy Rozogi.

Jednym z ważniejszych wydarzeń dotyczących Wielbarka, a które miało miejsce w ostatnim czasie było odzyskanie praw miejskich. Wielbark miał prawa miejskie od 1723 r. i był miastem ponad 220 lat. Utracił te prawa w 1946 r., głównie z powodu zniszczeń wojennych obejmujących 60 proc. zabudowy i wyludnienie. Całe centrum zostało wyburzone w 1945 r., przez Rosjan. To było pierwsze miasto III Rzeszy na ich wojennym szlaku. Dzisiejsza ulica Jagiełły wcześniej nazywała się Kirchstrasse. Część rynku, gdzie były hotel i restauracja, część, która prowadziła do plebanii katolickiej, stara szkoła, dworzec kolejowy, sąd w Wielbarku i wiele innych budynków zostało zburzonych. Wtedy władze odebrały prawa miejskie.

Działania służące odzyskaniu praw miejskich rozpoczęto w 2016 r. po petycji w tej sprawie złożonej przez Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Wielbarkskiej. W przeprowadzonych konsultacjach społecznych takie plany poparło 74 proc. dorosłych mieszkańców. Aby wieś mogła stać się miastem, musi spełniać kilka warunków: liczba mieszkańców nie może być mniejsza niż 2000 osób, przy czym co najmniej 60 proc. mieszkańców musi utrzymywać się z działalności pozarolniczej. Ponadto konieczny jest brak zabudowy zagrodowej w

części miejskiej oraz posiadanie wyodrębnionego centrum. Niezbędne jest też posiadanie infrastruktury technicznej, w tym wodociągów i kanalizacji. W Wielbarku w ramach przygotowań wytyczono nowe granice administracyjne, włączając do wsi dotychczasowe kolonie, a rada gminy przyjęła specjalną uchwałę o złożeniu odpowiedniego wniosku do MSWiA.

Starania o odzyskanie praw miejskich to głównie efekt odradzającej się "pamięci historycznej" wśród mieszkańców, którzy coraz chętniej poznają przeszłość swojej okolicy i losy dawnych pokoleń.

Uzyskanie takich praw w niedalekiej przyszłości poza poprawą wizerunku i prestiżem przyniesie także wymierne korzyści, np. zyskanie na atrakcyjności inwestycyjnej i lokowanie nowych firm. Ponadto długofalowym efektem takiej zmiany będzie wzmocnienie więzi z mieszkańcami i pozostanie młodych ludzi w rodzinnej miejscowości. Wielbark jest trzecim miastem w powiecie szczycieńskim - po Szczytnie i Pasyminiu.

Za największy sukces uważane jest przyciągnięcie dużych zakładów pracy do Wielbarka. Największy z nich to szwedz-

ka IKEA, która w Wielbarku zatrudnia około 2 tys. osób. Przemysł to klucz do rozwoju Wielbarka. Nie da się jednak zaprzeczyć, że Wielbark przyciąga miłośników historii i natury. Ma to związek z tym, że w 1807 r. w domu urzędnika skarbowego kilka nocy spędził cesarz Francuzów Napoleon Bonaparte. Natomiast 27 stycznia 1813 r., przybył do Wielbarka car Aleksander I, który oczekiwał tu przez kilka dni na decyzję władz pruskich dotyczącą wojny z Francją. Największe emocje wśród miłośników historii budzi jednak legendarny skarb Samsonowa. Carski generał Aleksander

Samsonow, dowódca armii „Narew”, po klęsce w wielkiej bitwie pod Tannenbergiem (dzisiejszy Stębark), wraz ze sztabem usiłował wyrwać się z okrążenia. W niewielkim konwoju znajdowała się też kasa. Wartość złotych rubli poszukiwacze starożytności szacują na około 170 mln dzisiejszych złotych. 30 sierpnia 1914 r. generał Samsonow popełnił samobójstwo pod Wielbarkiem.

Wśród największych skarbów i atrakcji Wielbarka można wymienić przepływające przez miasto rzeki – Omulew i Sawicę. Ta druga bardziej dzika, trudniejsza, ale i bardziej atrakcyjna. Ale i Omulwi nic nie brakuje, to piękna rzeka, dopłynąć nią można do Narwi. Jeśli ktoś nie lubi wody, może przemieszczać się po okolicy rowerem. Na terenie Wielbarka są ścieżki rowerowe. Ponadto Wielbark często nazywany jest stolicą polskich grzybów.

**GAZETA
ÓLSZTYŃSKA**

**DZIENNIK
ELBLĄSKI**